



Møteinnkalling

Utvalg:	Dovrefjell nasjonalparkstyret
Møtested:	Storstua, Vangshaugen turisthytte NB oppmøte Jenstad gård for befaring før møtet
Dato:	21.06.2021
Tidspunkt:	10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til fmopcsb@fylkesmannen.no.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

På Jenstad vil vi få en kort orientering av Kari Marie Jenstad før [traktorsafari](#) til Middagshjellen med bålcaffe og retur.

Vi oppfordrer til samkjøring. Bruker du GPS, har Jenstad adresse Jenstadvegen 231.

Kjøretider:

Sunndalsøra - Gjøra: 0:35

Oppdal – Gjøra: 00:40

Gjøra – Jenstad: 00:10

Vi tar så lunsj på Vangshaugen før møtet. Kort stopp i Storsvingen i Snøgutut for å se Åmotan ovenfra på veien. Ca. 25 min kjøring m/ stopp.

Ola Husa Risan
Styreleder

Carl S. Bjurstedt
nasjonalparkforvalter

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 17/2021	Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden, valg av et medlem til å godkjenne protokollen		
ST 18/2021	Referatsaker		
RS 7/2021	Søknader om kjøring til hytter ved Tverrfjellet - endelig avgjørelse i Miljødirektoratet		2019/1498
RS 8/2021	Svar på anmodning om delrevisjon av forvaltningsplan for Dovrefjell - kjørespor Tverrfjellet		2019/1498
ST 19/2021	Delegerte vedtak		
DV 155/2021	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Nordre Snøfjelltjørn NR - snødekt mark - transport til hytte - Snøfjellstjønnevegen 550 - Heidi Håker		2021/3370
DV 156/2021	Delegert sak - Tillatelse - Dalsida LVO - Transport med snøskuter til hytter ved Søreimbuvatnet og Ettare Bøervatnet - 2022-2025 - Gro Irene Mølmen		2021/4600
DV 157/2021	Delegert sak - Tillatelse - Knutshø LVO - Transport med traktor og ATV og bruk av el-sykkel til Fjellægret - 2021-2024 - Åse og Stein Arne Brendryen		2021/4476
DV 158/2021	Delegert sak - Tillatelse - Knutshø LVO - Transport med snøskuter til bu ved Depljtjønnan - 2022-2025 - Vegar Nystuen		2021/4952
DV 159/2021	Delegert sak - Tillatelse - Hjerkin LVO m/ BV - Transport på Vålåsjøhøvegen til Grisungvatna - 2021 - Bjørn og Snefrid Ødegård		2021/5347
DV 160/2021	Delegert sak - Dispensasjon - 2021- 2024 - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkin LVO m/ BV - Organisert ferdsel - guiding - moskus - Dovregubbens Fjellstove AS		2021/2655
DV 161/2021	Delegert sak - Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkin LVO m/ BV - filming med drone - fransk dokumentarserie - (Flair Productions) Spætt Film		2021/2736
DV 162/2021	Delegert sak - Tillatelse - Hjerkin LVO m/ BV - Transport med bil på Vålåsjøhøvegen til Grisungvatna - 2021-2025 - Bjørn Steinar Smeby		2021/5017
DV 163/2021	Delegert sak - Tillatelse - Hjerkin LVO m/ BV - Motorferdsel på Snøheimvegen og Vålåsjøhøvegen i forbindelse med tilsyn og sanking - 2021-2024 - Jora Beitelag		2021/3206
DV 164/2021	Delegert sak - Tillatelse - Knutshø LVO - Transport med bil til Fjellægret - 2021-2024 - Odd Brendryen		2021/4004
DV 165/2021	Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Motorferdsel bar mark - 2021 - 2022 - Snøfjellstjønnsvegen 849 Tverrfjellet - Trond Tronsgård		2019/10584
DV 166/2021	Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Motorferdsel bar mark - 2021 - 2022 - Snøfjellstjønnevegen 844 - Odd Fiske		2019/10587
DV 167/2021	Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkin LVO - Kongsvoll fjellhage - tillatelse - reparasjon og oppsetting av gjerde og transport		2021/6376

	med ATV - Arbeidsgruppa for Kongsvoll botaniske fjellhage	
DV 168/2021	Delegert sak - Dispensasjon - Dalsida LVO - Bruk av båtmotor med 4 hk på Vangsvatnet - 2021-2025 - Oddbjørn Torsgård	2021/4599
DV 169/2021	Delegert sak - Tillatelse - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Knutshø LVO - Utkjøring av saltstein med snøskuter i beiteområdet til beitelaget - 2022-2025 - Kvitdalen beitelag	2021/4951
DV 170/2021	Delegert sak - Tillatelse - Flåman NR - Transport med snøskuter til bu ved Kvittjønnan - 2022-2025 - Vegar Nystuen	2021/4953
DV 171/2021	Dispensasjon 2021 - 2022 - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Bil og traktor - Transport for hytte Snøfjellstjønnevegen 825 Tverrfjellet - Gro Gøransson Myran og Hans Gunder Myran	2019/10628
DV 172/2021	Delegert sak - Dispensasjon - Hjerkin LVO m/ BV - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Transport med biler og bandvogn på Snøheimvegen og Gamle Snøheimvegen og transport med helikopter til Svånålegeret - 2021 - Dovre fjellstyre	2021/6014

Saker til behandling

ST 20/2021	Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Oppland – høring		2021/5209
ST 21/2021	Knutshø LVO - foreløpig høring - utbedring av sti opp Storskæra i Allmannberget - Oppdalstrappas venner		2021/3833
ST 22/2021	Klage fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet på tillatelse til Odd Brendryen, Dalholen, til transport med bil til Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024		2021/4004
ST 23/2021	Klage på tillatelse for transport for hytte ved Tverrfjellet - Gro Gøransson Myran		2019/10628
ST 24/2021	Klage fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet på tillatelse til Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, til transport med traktor, ATV og el-sykkel til Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024		2021/4476
ST 25/2021	Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Klage fra Statsforvalteren i Trøndelag - Motorferdsel - 2020 - 2025 - barmark - Snøfjellstjønnvegen 796 Tverrfjellet - Bjørn Smeby		2020/2823
ST 26/2021	Eikesdalsvatnet LVO - skredsikring - fv 6012 Ogåtthammaren - Møre og Romsdal fylkeskommune	X	2021/6363
ST 27/2021	Åmotan-Grøvudalen LVO - dispensasjon - rekonstruksjon av seterfjøs og høyløe gbnr 37/1 - Prestsetra		2021/878
ST 28/2021	Søknad fra Lars Erik Bjølverud, Lesjaskog, om å sette opp tilbygg til hytte i Svanningsbotn i Dalsida landskapsvernområde		2021/4167
ST 29/2021	Drivdalen LVO - installasjon av nødstrømsaggregat ved Høgsnyta og Hestkrubben - Bane NOR		2021/2129
ST 30/2021	Søknad fra Statskog om å takserer rype med fuglehunder i en del av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkin landskapsvernområde med biotopvern og Drivdalen, Kongsvoll Hjerkin landskapsvernområder i tiden 01.-19.08. 2021-2024		2021/3479
ST 31/2021	Fokstugu LVO - skjøtselsplan for Kongevegen / Pilegrimsleden - deltakelse dra Dovrefjell nasjonalparkstyre		2021/6459
ST 32/2021	Besøksstrategi og kommunikasjonsplan for verneområdene på Dovrefjell - endelig godkjenning		2019/9703
ST 33/2021	NF rapport nr. 1/2021: Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder som ble innført i 2010		2021/5474
ST 34/2021	Orienteringer - Dovrefjell nasjonalparkstyre - Møte 21.6.2021		2021/3864
ST 35/2021	ETTERSENDT - Søknad om utplassering med helikopter av basestasjoner for radiobjeller rundt Grøvudalen og Reppdalen i nasjonalparken		

ST 17/2021 Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden, valg av et medlem til å godkjenne protokollen

Ut fra vedtektene for styret skal leder sammen med et medlem godkjenne protokollen.

Videre skal fastsettes antall timer til forberedelse (ikke vedtak).

Forvalters innstilling

Møteinnkalling og sakliste ble godkjent.

Til å godkjenne protokollen ble valgt NN

ST 18/2021 Referatsaker

Følgende saker ble referert:

- RS 7/2021 Søknader om kjøring til hytter ved Tverrfjellet - endelig avgjørelse i Miljødirektoratet
- RS 8/2021 Svar på anmodning om delrevisjon av forvaltningsplan for Dovrefjell - kjørespor Tverrfjellet

Forvalters innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre tar referatsakene 7 og 8/2021 til etterretning.

ST 19/2021 Delegerte vedtak

Følgende delegerte saker ble referert

- DV 155/2021 Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Nordre Snøfjelltjørn NR - snødekt mark - transport til hytte - Snøfjellstjønnevegen 550 - Heidi Håker
- DV 156/2021 Delegert sak - Tillatelse - Dalsida LVO - Transport med snøskuter til hytter ved Søreimbuvatnet og Ettare Bøervatnet - 2022-2025 - Gro Irene Mølmen
- DV 157/2021 Delegert sak - Tillatelse - Knutshø LVO - Transport med traktor og ATV og bruk av el-sykkel til Fjellægret - 2021-2024 - Åse og Stein Arne Brendryen
- DV 158/2021 Delegert sak - Tillatelse - Knutshø LVO - Transport med snøskuter til bu ved Depljtjønnan - 2022-2025 - Vegar Nystuen
- DV 159/2021 Delegert sak - Tillatelse - Hjerkin LVO m/ BV - Transport på Vålåsjøhøvegen til Grisungvatna - 2021 - Bjørn og Snefrid Ødegård
- DV 160/2021 Delegert sak - Dispensasjon - 2021- 2024 - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkin LVO m/ BV - Organisert ferdsel - guiding - moskus - Dovregubbens Fjellstove AS
- DV 161/2021 Delegert sak - Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkin LVO m/ BV - filming med drone - fransk dokumentarserie - (Flair Productions) Spætt Film
- DV 162/2021 Delegert sak - Tillatelse - Hjerkin LVO m/ BV - Transport med bil på Vålåsjøhøvegen til Grisungvatna - 2021-2025 - Bjørn Steinar Smeby
- DV 163/2021 Delegert sak - Tillatelse - Hjerkin LVO m/ BV - Motorferdsel på Snøheimvegen og Vålåsjøhøvegen i forbindelse med tilsyn og sanking - 2021-2024 - Jora Beitelag

- DV 164/2021 Delegert sak - Tillatelse - Knutshø LVO - Transport med bil til Fjellægret - 2021-2024 - Odd Brendryen
- DV 165/2021 Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Motorferdsel bar mark - 2021 - 2022 - Snøfjellstjønnsvegen 849 Tverrfjellet - Trond Tronsgård
- DV 166/2021 Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Motorferdsel bar mark - 2021 - 2022 - Snøfjellstjønnsvegen 844 - Odd Fiske
- DV 167/2021 Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn LVO - Kongsvoll fjellhage - tillatelse - reparasjon og oppsetting av gjerde og transport med ATV - Arbeidsgruppa for Kongsvoll botaniske fjellhage
- DV 168/2021 Delegert sak - Dispensasjon - Dalsida LVO - Bruk av båtmotor med 4 hk på Vangsvatnet - 2021-2025 - Oddbjørn Torsgård
- DV 169/2021 Delegert sak - Tillatelse - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Knutshø LVO - Utkjøring av saltstein med snøskuter i beiteområdet til beitelaget - 2022-2025 - Kvitdalen beitelag
- DV 170/2021 Delegert sak - Tillatelse - Flåman NR - Transport med snøskuter til bu ved Kvittjønnan - 2022-2025 - Vegar Nystuen
- DV 171/2021 Dispensasjon 2021 - 2022 - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Bil og traktor - Transport for hytte Snøfjellstjønnsvegen 825 Tverrfjellet - Gro Gøransson Myran og Hans Gunder Myran
- DV 172/2021 Delegert sak - Dispensasjon - Hjerkinn LVO m/ BV - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Transport med biler og bandvogn på Snøheimvegen og Gamle Snøheimvegen og transport med helikopter til Svånålegeret - 2021 - Dovre fjellstyre

Forvalters innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre tar refererte delegerte saker 155-172/2021 til etterretning.



Arkivsaksnummer: 2021/5209-2

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 11.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	20/2021	21.06.2021

Kultuurhistoriske landskap av nasjonal interesse i Oppland – høring

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre uttaler følgende til forslaget til kultuurhistoriske landskap av nasjonal interesse i Oppland:

Dovrefjell nasjonalparkstyre er orientert om Riksantikvarens forslag til kultuurhistoriske landskap av nasjonal interesse i Oppland.

Kongsvoll, Drivdalen, Vårsstigen og Gamle Kongeveg i Trøndelag, ligger nord for det foreslåtte kultuurhistoriske landskapet av nasjonal interesse på Dovrefjell, og bør bli en del av et tilsvarende kultuurhistorisk landskap som henger sammen med det foreslåtte kultuurhistoriske landskapet på Dovrefjell i Oppland.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter

04.05.2021: E-post fra Riksantikvaren – Kultuurhistoriske landskap av nasjonal interesse i Oppland – høring.

Saksopplysninger

Riksantikvaren har fått i oppdrag fra Klima- og miljødepartementet å utarbeide et landsomfattende register over kultuurhistoriske landskap av nasjonal interesse. Oppdraget blir gjennomført i nært samarbeid med regional kulturminneforvaltning og berørte kommuner.

Kultuurhistoriske landskap av nasjonal interesse er landskap som det må tas særlige hensyn til i areal- og sektorplanleggingen. Målet er at kommunene og andre myndigheter i sin i planlegging og forvaltning skal ta tilstrekkelig hensyn til kvalitetene i disse landskapene.

Riksantikvaren har i vedlegg til e-post 04.05.2021 sendt på høring forslag til 18 kultuurhistoriske landskap av nasjonal interesse i Oppland (kart 1). Et av de kultuurhistoriske landskapene som foreslås, er et område på Dovrefjell (kart 2).

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturresevatner	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

ST 17/2021 Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden, valg av et medlem til å godkjenne protokollen

Ut fra vedtektene for styret skal leder sammen med et medlem godkjenne protokollen.

Videre skal fastsettes antall timer til forberedelse (ikke vedtak).

Forvalters innstilling

Møteinnkalling og sakliste ble godkjent.

Til å godkjenne protokollen ble valgt NN

ST 18/2021 Referatsaker

Følgende saker ble referert:

- RS 7/2021 Søknader om kjøring til hytter ved Tverrfjellet - endelig avgjørelse i Miljødirektoratet
- RS 8/2021 Svar på anmodning om delrevisjon av forvaltningsplan for Dovrefjell - kjørespor Tverrfjellet

Forvalters innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre tar referatsakene 7 og 8/2021 til etterretning.

ST 19/2021 Delegerte vedtak

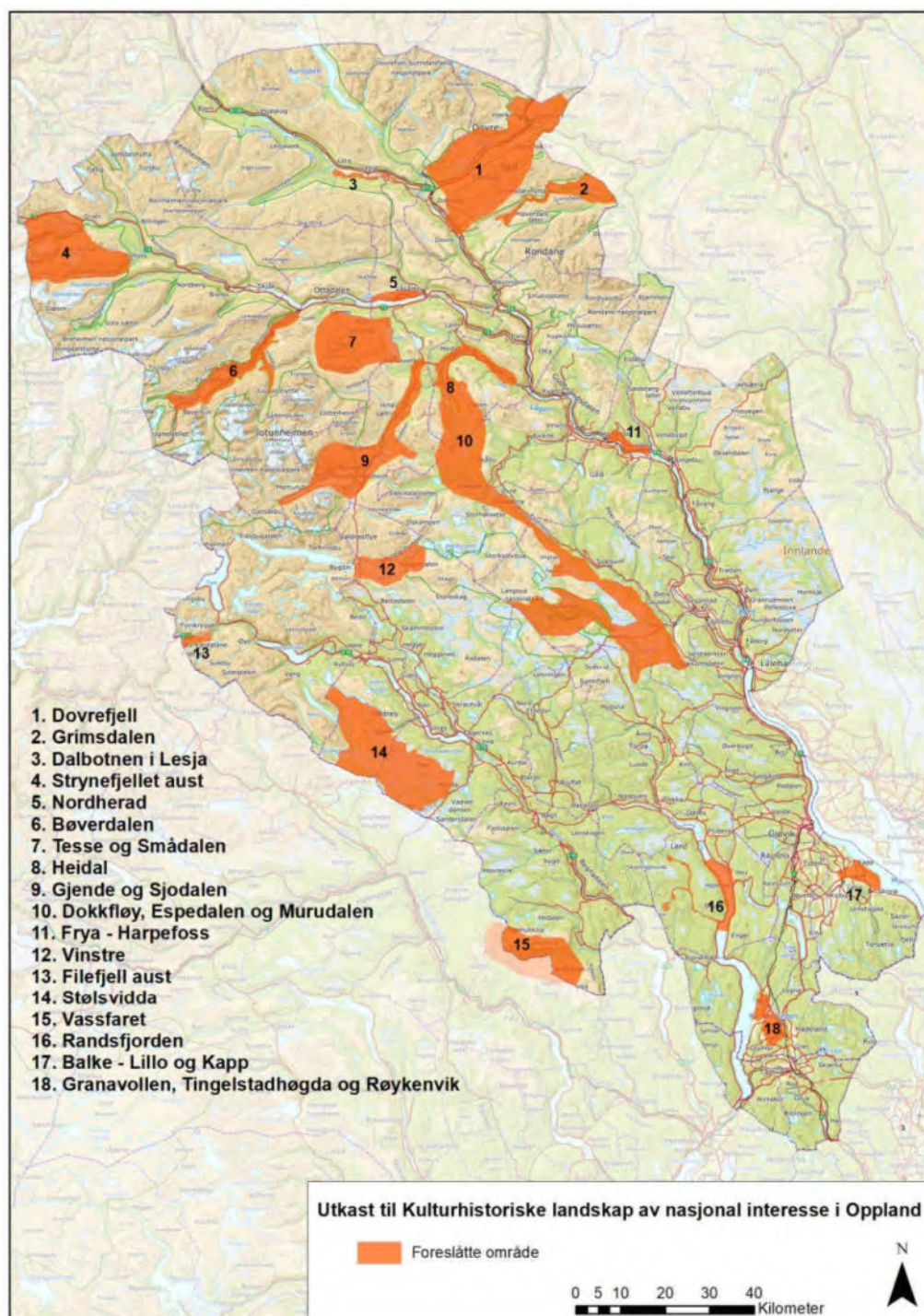
Følgende delegerte saker ble referert

- DV 155/2021 Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Nordre Snøfjelltjørn NR - snødekt mark - transport til hytte - Snøfjellstjønnevegen 550 - Heidi Håker
- DV 156/2021 Delegert sak - Tillatelse - Dalsida LVO - Transport med snøskuter til hytter ved Søreimbuvatnet og Ettare Bøervatnet - 2022-2025 - Gro Irene Mølmen
- DV 157/2021 Delegert sak - Tillatelse - Knutshø LVO - Transport med traktor og ATV og bruk av el-sykkel til Fjellægret - 2021-2024 - Åse og Stein Arne Brendryen
- DV 158/2021 Delegert sak - Tillatelse - Knutshø LVO - Transport med snøskuter til bu ved Depljtjønnan - 2022-2025 - Vegar Nystuen
- DV 159/2021 Delegert sak - Tillatelse - Hjerkin LVO m/ BV - Transport på Vålåsjøhøvegen til Grisungvatna - 2021 - Bjørn og Snefrid Ødegård
- DV 160/2021 Delegert sak - Dispensasjon - 2021- 2024 - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkin LVO m/ BV - Organisert ferdsel - guiding - moskus - Dovregubbens Fjellstove AS
- DV 161/2021 Delegert sak - Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkin LVO m/ BV - filming med drone - fransk dokumentarserie - (Flair Productions) Spætt Film
- DV 162/2021 Delegert sak - Tillatelse - Hjerkin LVO m/ BV - Transport med bil på Vålåsjøhøvegen til Grisungvatna - 2021-2025 - Bjørn Steinar Smeby
- DV 163/2021 Delegert sak - Tillatelse - Hjerkin LVO m/ BV - Motorferdsel på Snøheimvegen og Vålåsjøhøvegen i forbindelse med tilsyn og sanking - 2021-2024 - Jora Beitelag

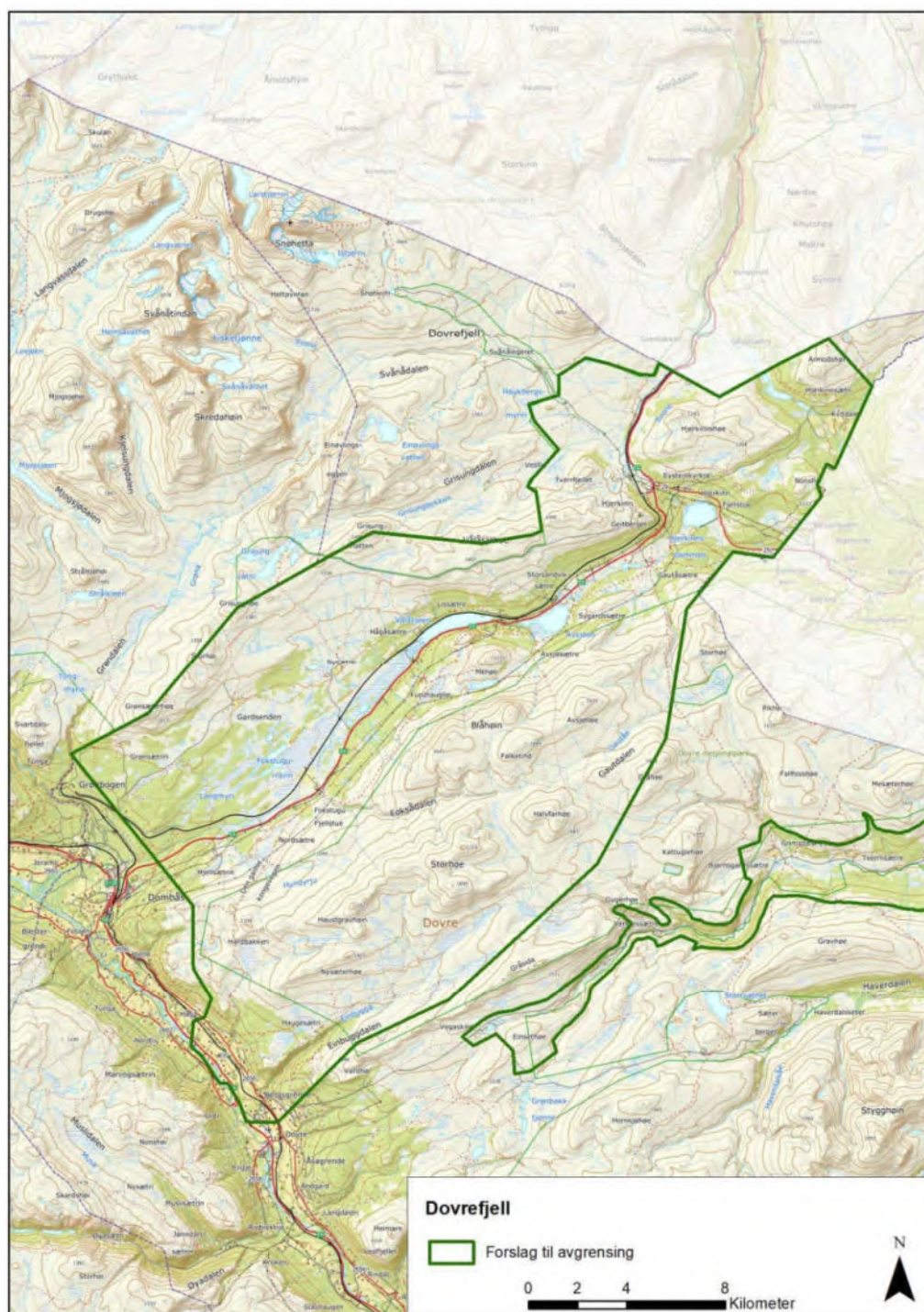
- DV 164/2021 Delegert sak - Tillatelse - Knutshø LVO - Transport med bil til Fjellægret - 2021-2024 - Odd Brendryen
- DV 165/2021 Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Motorferdsel bar mark - 2021 - 2022 - Snøfjellstjønnsvegen 849 Tverrfjellet - Trond Tronsgård
- DV 166/2021 Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Motorferdsel bar mark - 2021 - 2022 - Snøfjellstjønnsvegen 844 - Odd Fiske
- DV 167/2021 Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn LVO - Kongsvoll fjellhage - tillatelse - reparasjon og oppsetting av gjerde og transport med ATV - Arbeidsgruppa for Kongsvoll botaniske fjellhage
- DV 168/2021 Delegert sak - Dispensasjon - Dalsida LVO - Bruk av båtmotor med 4 hk på Vangsvatnet - 2021-2025 - Oddbjørn Torsgård
- DV 169/2021 Delegert sak - Tillatelse - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Knutshø LVO - Utkjøring av saltstein med snøskuter i beiteområdet til beitelaget - 2022-2025 - Kvitdalen beitelag
- DV 170/2021 Delegert sak - Tillatelse - Flåman NR - Transport med snøskuter til bu ved Kvittjønnan - 2022-2025 - Vegar Nystuen
- DV 171/2021 Dispensasjon 2021 - 2022 - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Bil og traktor - Transport for hytte Snøfjellstjønnsvegen 825 Tverrfjellet - Gro Gøransson Myran og Hans Gunder Myran
- DV 172/2021 Delegert sak - Dispensasjon - Hjerkinn LVO m/ BV - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Transport med biler og bandvogn på Snøheimvegen og Gamle Snøheimvegen og transport med helikopter til Svånålegeret - 2021 - Dovre fjellstyre

Forvalters innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre tar refererte delegerte saker 155-172/2021 til etterretning.



Kart 1: Forslag til kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Oppland



Kart 2: Forslag til kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse på Dovrefjell.

Vurdering

Kongsvoll, Drivdalen, Vårsstigen og Gamle Kongeveg i Trøndelag, ligger nord for det foreslåtte kulturhistoriske landskapet av nasjonal interesse på Dovrefjell, og bør bli en del av et tilsvarende kulturhistorisk landskap som henger sammen med det foreslåtte kulturhistoriske landskapet på Dovrefjell i Oppland.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Kopi til:

Riksantikvaren

Innlandet fylkeskommune

Dovre kommune



Arkivsaksnummer: 2021/3833-2

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 11.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	21/2021	21.06.2021

Knutshø LVO - foreløpig høring - utbedring av sti opp Storskæra i Allmannberget - Oppdalstrappas venner

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre stiller ut fra foreliggende kunnskap seg positive til gjennomføring av Oppdalstrappa, det vil være naturlig å ta stien i LVO inn ved rullering av forvaltningsplanen. Styret forutsetter da at følgende blir løst:

1. Det må planlegges og iverksettes tiltak for å begrense slitasje og forsøpling langs stien i LVO.
2. Merking og skilting av stien i LVO må omsøkes.
3. Man må ha beredskap på å kunne sperre stien i korte perioder det måtte være mye villrein nær stien.

Nasjonalparkstyret ser det naturlig og ønskelig med verneområdeinformasjon i tilknytning til stien. Vi viser til hvordan dette er løst ved Tussheim i Lesja som et eksempel.

Nasjonalparkstyret er positivt til å bruke merkevaremalen for Norges nasjonalparker til informasjonsskilting langs stien, forutsatt at foregående punkter er løst. Styret vil tilrå Oppdal kommune å opprettholde status som nasjonalparkkommune for å kunne bruke merkevaren.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Foreløpig høring - Knutshø LVO - utbedring av sti opp Storskæra i Allmannberget - Oppdalstrappas venner
- 2 Oppdalstrappa_prosjektbeskrivelse

Andre dokumenter i saken

3. Naturmangfoldloven – NML, [kap. II om bærekraft...](#) og [V områdevern...](#)
4. Forskrift for [Knutshø LVO...](#)
5. [Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell...](#)
6. Rundskriv om [forvaltning av verneområder...](#)
7. [Delegeringsreglement for Dovrefjell nasjonalparkstyre...](#)
8. [Villreinens arealbruk i Knutshø...](#)

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturresevatner	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

Saksopplysninger

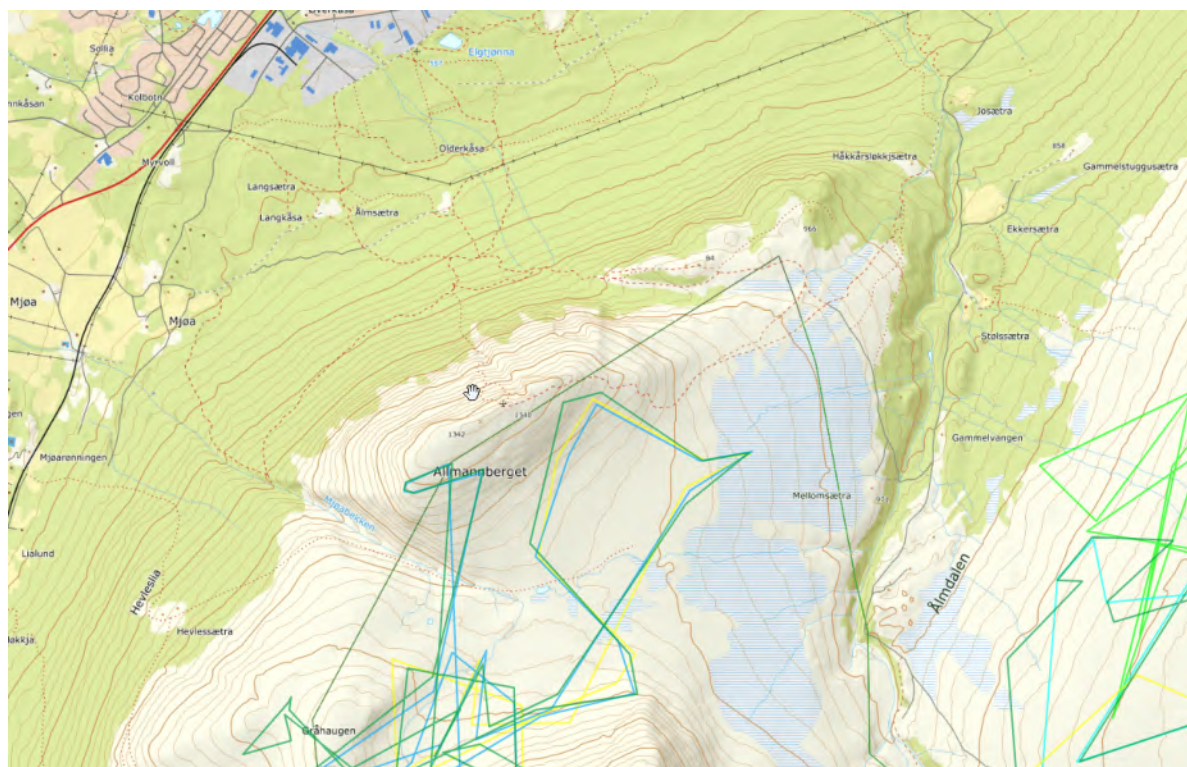
Oppdalstrappas venner har bedt nasjonalparkstyret om en foreløpig uttalelse om prosjektet (vedlegg 1). Oppdalstrappa handler om å tilrettelegge den tidligere merkede stien opp framsida av Allmannberget med steintrapper, sikring og annen tilrettelegging. Selve prosjektet i den første fasen berører ikke verneområdene, men i og med at returen går ned normalveien vil de som tar turen følge sti gjennom Knutshø LVO ca. 1,8 km (enveis«kjørt»). Se prosjektbeskrivelse i vedlegg 2.

Returen følger eksisterende sti ned til Våtåhaugen, det er på denne delen den går i verneområdet – dette er strekningen 4 til 5 i kartet. Stien er noe preget av slitasje i dag, den er mye brukt og i tillegg trafikkeres den i ukjent omfang av de som har installasjoner i antennemasten på toppen med ATV, noe som også har medført slitasje. Dette er søknadspliktig, og ble etter mange år omsøkt og fikk dispensasjon på vilkår, men det er nesten ikke rapportert turer.



Ruten til Oppdalstrappa. Selve trappa blir mellom 3 og 4. Det er mellom 4 og 5 returstien går i Knutshø LVO.

Eventuelle tiltak på toppen vil komme ved 4 det vil si utenfor verneområdet. Forprosjektet sier ikke noe om forventet antall brukere, men erfaringsmessig er denne type tiltak svært populære og det må regnes med et stort antall brukere. Forprosjektet beskriver ingen tiltak på denne strekningen. Slitasjestyrken her varierer, øvre del er sand- og grus, noe berg, lenger ned er det noen fuktigere partier. Stien går i Knutshø villreinområder, det er av og til rein her, men ikke så ofte – se kart med satellittdata for mai-september. Det er ikke kjent lokaliteter for sensitive arter som kan bli forstyrret av trafikk på stien.



Villreinposisjoner ved Allmannberget mai – september. Det kan se ut som stien ned har en barriereeffekt, men dette er ikke statistisk signifikant – få dyr har besøkt området.

[illegible]



**Reinheimen og
Dovrefjell-Sunddalsfjella
nasjonalparkar**

**Velkommen opp til Tusshheim
– sjå inn i villreinen sitt rike**



**Welcome to Tusshheim viewpoint
– take a peek into the realm
of the wild reindeer**



**Tusshheimen
Tusshheimen vantage point
into the realm of the wild reindeer**



**Reindeer
Reindeer
Reindeer**

Både Reinheimen og Dovrefjell-Sunddalsfjella nasjonalparkar har vore leveområde til villrein i tusenvis av år. Områda har mange fellestrekk, men og sine særigenheiter.

Both Reinheimen and Dovrefjell-Sunddalsfjella National Parks have been wild reindeer habitats for thousands of years. The area has many common features, but also its distinctive characteristics.

Fellesplakater for Reinheimen og Dovrefjell i Lesja, ved starten av stien til Tussheim (som man ser på plakaten til høyre).

I Lesja er etablert en lignende, men mindre bratt, sti fra Lesja sentrum til utsiktshytta Tussheim. Her har vi sammen med Reinheimen nasjonalparkstyre etablert felles informasjon

– fra Tussheim ser man inn i både Reinheimen nasjonalpark og Dovrefjell (dvs. Dalsida LVO).

Det er nasjonalparkinformasjon ved startpunktet (dvs. settes opp i nær framtid). Langs stien til Tussheim er informasjonsskilter lagd etter merkevaremalen for Norges nasjonalparker satt opp av kommunen. Lesja kommune er nasjonalparkkommune og har dermed anledning til å bruke malen. Også virksomheter med geografisk tilhørighet til en nasjonalpark kan søke om å bruke logoen i kommersiell sammenheng.



Skilting på vei opp til Tussheim, portalskilt ved Tussheim. Dobbeltsidig, den andre siden ønsker velkommen inn til Reinheimen. (Foten skal dekkles med stein eller jord.)

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Høringssaker behandles vanligvis av styret

Verneformål – forskrift

Formålet med Knutshø landskapsvernområde bevaring av høyfjellsområdet med villreinstammen i Knutshø, natur- og kulturlandskap med dyre- og planteliv, landskapsformer og kulturmiljø.

Etter § 3.1.3 h) i forskriften for Knutshø kan nasjonalparkstyret gi tillatelse til «Opparbeiding og merking av nye turstier og løyper».

Forvaltningsplan

Merking av stier skal være i samsvar med forvaltningsplan. Den aktuelle stien er ikke vist i planen (den er heller ikke merket).

Naturmangfoldloven

Ikke relevant i en høring.

Presedens

Ikke aktuelt i en høring.

Vurdering

For nasjonalparkstyret er det kun stibiten i Knutshø LVO som vi kan sette vilkår for. Her bør vi prøve å sikre tiltak mot forsøpling og slitasje og sikre villreinhensyn. Det er sjelden det er villrein i noe antall nær stien, forvalter foreslår at styret ber om at man har beredskap for å stenge stien de få gangene dette skjer.

Videre bør styret foreslå at det etableres nasjonalparkinformasjon i tilknytning til stien, og at merking langs stien med fordel kan skje ved bruk av merkevaren slik det er gjort i Lesja / Tussheim, da i kommunens regi, forutsatt kommunen opprettholder sin status som nasjonalparkkommune.

Fra: Kurs & Kongressservice - Steinar[steinar@kursogkongress.no]

Sendt: 25. mar 2021 12:26:31

Til: Postmottak SFIN

Tittel: Oppdalstrappa

Hei

Vi i «venner av Oppdalstrappa planlegger å utbedre eksisterende sti opp Storskæra i Almannberget.

Alt står beskrevet i vedlagte prosjektbeskrivelse.

Men vi ønske rå ha med en uttalelse fra dere i Dovrefjell Nasjonalparkstyre.

Dette for å sende søknad om byggetilatelse for stien.

Mange vil nok gå på eksisterende sti bak Allmannaberget og via Våttåhaugan ned igjen.

Den vil bli godt merket slik at de som ikke går trappa ned igjen bruker denne.

Det er umulig å si hvor mange som benytter seg av denne, men det vil nok et en vesentlig økning fra dagens trafikk.

Dette er et prosjekt som vil bety mye for folkehelse både lokalt og tilreisende.

En del av den stien der går i verneområdet. Derfor trengs en uttalelse/tilatelse fra dere.

Vi har fått fra Narve Hårstad i Knutsø Villreinutvalg en godkjennelse på at dette ikke vil berøre villreinstammen.

Håper på en snarlig avklaring slik at vi kan få sendt dokumentene til høring.

For spørsmål kontakt undertegnede

Hilsen

Steinar Furnes

Visit Oppdal

Bregneveien 22

7340 Oppdal

Tlf. 92622326

- NATURBASERT TURISME STYRKER REISELIVET I OPPDAL -

«OPPDALSTRAPPA 1342»

Utvikling av en variert topptur fra sentrum 545 moh
til Allmannberget 1342 moh

Innhold

Innledning

Prosjekttema	side 3
Innledning	

Målsetting og målgrupper

Overordnet mål	side 4
Hovedmål	
Delmål	
Målgrupper	

Beskrivelse av prosjektet

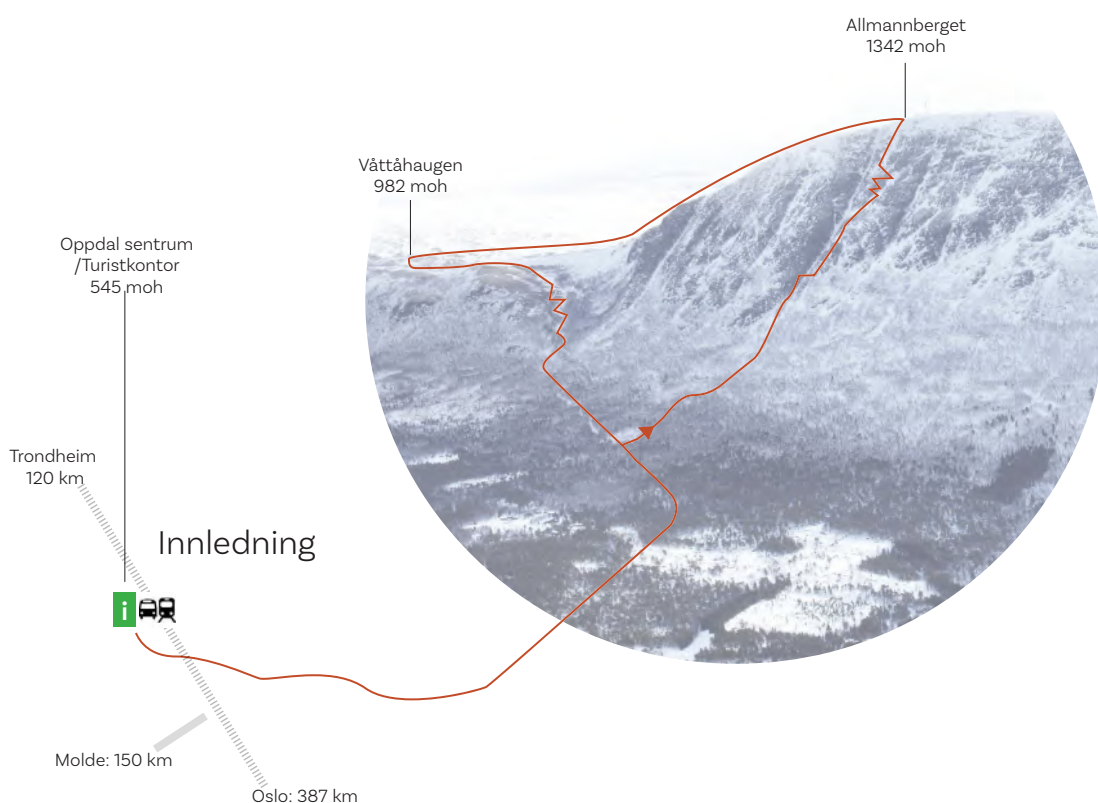
Beskrivelse av prosjekt med behov og tiltak	side 5
Byggetrinn 1 med behov og tiltak	side 7
Samarbeidspartnere	
Prosjektgruppa	side 8
Organisering	
Rapportering	
Ansvar	
Vedlikehold	
Framdriftsplan	

Sammendrag

Bakgrunn for forprosjektet
Prosjektets betydning

Prosjekttema

Turistdestinasjonen Oppdal sør i Trøndelag har mye attraktiv natur i tillegg til god infra-struktur hvor E6 møter R70. Mye ligger derfor godt til rette for utvikling av naturbasert turisme. Utvikling av toppturen Oppdalstrappa er et godt eksempel på bærekraftig utvikling i et grønt perspektiv. Her skal gjesten kunne gå av toget, ta på turskoa og følge turskilt ut av sentrum til en av Oppdals morsomste og luftigste topptur 1342 meter over havet.



I 2018 ble den populære turstien "Allmannberget" parti øverst mot toppen. Det er derfor "venner" vil videreutvikle, forbedre og Trøndelags nye bærekraftige turistattr

En sentrumsnær toppturopplevelse n sen og besøkstall fra andre destinasj overnattingsdøgn og forsterke omdø fremstå som.

Prosjektgruppa "Oppdalstrappas ven naturopplevelse som starter i sentrum bratt klatring i trappetrinn opp fjellet går på baksiden av fjellet og tilbake g en kanelsnurr, ferskpressesest appelsin

Vi har delt topp/rundturen, heretter k behov og tiltak som bør settes inn b skåne naturen og bevare den slik den

Vi starter byggetrinn 1 med det vansk dybden av byggetrinn 1 med behov, t byggetrinnene.

Mål

2.0: Overordnet mål

Det overordnede målet ved prosjektets slutt er å forsterke omdømmet til Oppdal som ei aktivitetsbygd som turistene stopper i for å oppleve naturbaserte opplevelser.

2.1: Hovedmål

Hovedmål 1: Restaurere, utvikle og sikre rundturen fra sentrum. Oppdalstrappa vil bli den nye turistattraksjonen i Oppdal gjennom den unike muligheten til å reise grønt, og starte turen ved buss/togstasjonen.

For at turen skal bli en attraksjon utover det å gå tur, opererer vi med flere **undermål** som å utvikle/sikre skogstien, steintrapp, alternative ruter, pause-punkt, oppholdssoner, historieformidling via tavler og utkikkspunkt langs ruta.

Hovedmål 2: Øke antall overnattinger i Oppdal med 20% for sommeren 2022.

2.2: Delmål

Delmål i prosjektets byggetrinn 1:

- Innhente økonomisk grunnlag til å starte byggetrinn 1 våren 2021.
- Gjennomføre byggetrinn 1 innen september 2021.

Målgrupper

I hovedtrekk jobber vi mot en stor målgruppe som består av
- **Gjesten;** Den norske og utenlandske turist.

Gjesten er besøkende i Oppdal som vil ha nye opplevelser og segmenteres ved hjelp av Trøndelagregionens ulike interesser. Denne målgruppen vil ha nytte av ulike medier.

Eksempel på personas som Oppdalstrappa vil rette seg mot:



Verdiskaperen:
Familieferie.



Ledsageren:
Par på tur.



Vennsameren:
bygd
Nytte
samfunn

Også andre grupper vil nyte godt av Oppdalstrappa:

- Reiselivsbedrifter i tillegg til overnattingssteder. Denne gruppen har en rolle som verktøy for å nå målgruppen kan bruke Oppdalstrappa som vil utvikle egne produkter som turer, treningsløp, konsert etc.
- Lokale treningssentre kan legge til Oppdalstrappa som populære trappe-timer.
- Turen ligger i et allerede godt etablert nettverk blant lokale og hytteoppdaling.
- Det vil være fritt fram for andre å utvikle konsept med bruk av Oppdalstrappa.

3.1: Beskrivelse av prosjektet med behov og tiltak

Hovedoppgaven blir å lage en naturopplevelse som gir turister lyst til å besøke Oppdal - og komme igjen. Oppdalstrappa vil ha aktiviteter langsmed ruta som tillegger turen noe mer utover en fjelltur. Prosjektet vil gå over tre år fordelt på 3 byggetrinn.

Byggetrinn 1: Etappe 1-2 og 3-4

Byggetrinn 2: Etappe 2-3 + utbygging på toppen

Byggetrinn 3: Etappe 4-5 og 5-3

Toppunkt: 1342 moh Total stigning: 788 hm Rundtur: 10,2 km Tidsbruk: Ca. 4 timer
Anbefalt årstid: Vår/sommer/høst

1-2: Turistkontoret - Kåsen Fritidsområde p-plass: Første etappe er 1,4 km etter gangvei og asfaltvei ut av sentrum. Turen starter med turskilt fra Turistkontoret til P-plass eid av kommunen.

BEHOV 1: Skilting for gående og syklende.

TILTAK 1: Skilt til den midterste P-plassen er allerede utarbeidet og ligger klar til montering i mai 2021. Nye skilt for de siste 500 m til nordligste P-plass må etterbestilles

BEHOV 2: Trygg oppbevaring av turgåerens sykkel på P-plass.

TILTAK 2: Sykkelstativ fra lokal smed utarbeides.

BEHOV 3: Inntektsmulighet for parkering av bil.

TILTAK 3: Utarbeide plan for Vipps-betaling på P-plass.

2-3: P-plass - krysset: Stien her er tydelig og bred og går gjennom skogsområde. Stien er naturlig og består av stein og jord. Noen røtter er synlige etter mange år med ferdsel. Skilting fra da turen var i bruk eksisterer fortsatt. Skilting til andre turer i fritidsparken krysser også Oppdalstrappas rute.

BEHOV 1: Skiltingen bør moderniseres og ryddes opp i.

TILTAK 1: All skilting til Oppdalstrappa erstattes med skilt etter merkehåndboka for nasjonal turskilting.

BEHOV 2: Beskytte utsatte deler av stien for erosjonsskader ved økt trafikk.

TILTAK 2: Avdekke strekninger med særskilt slitasje. Utbedre stien med natursten fra nærområdet. *(Her trengs kompetanseinnhenting.)*

BEHOV 3: Formidling av historie og fakta langs stigen.

TILTAK 4: Utvikle tavler. Kan noe lignende som steinhellene brukt på Vang gravfelt også settes opp langs Oppdalstrappa?



3-4: Krysset - Allmannberget 1342 moh: Dette er den utsatte delen av ruta som trengs tiltak først, og som prosjektgruppa har valgt å starte med i BYGGETRINN 1.

BEHOV 1: Sikre/trygge stien.

TILTAK 1: Rydding av stien og opparbeidelse av trappetrinn av naturstein.

BEHOV 2: Møteplass og rasteplass

TILTAK 2: To møteplasser med benker i natursten blir bygd inn i trappa.

4-5: Allmannberget - Våtåhaugan: På toppen venter flott utsikt utover fjellheimen rundt Oppdal. Dette er turens høyeste punkt. Samme tiltak og behov som etappe 2-3.

BEHOV 1: Noe spektakulært bør bygges som et utkikkspunkt/rasteplass/bu?

TILTAK 2: Utlyse konkurranse om et moderne utkikksområde.

5-3: Våtåhaugan - krysset: Samme tiltak og behov som etappe 2-3.



Bærekraftig
reiseliv
=
Naturbasert
leiseliv

1442 moh
788 hm
10,2 km



Landskap
stimulerer
sansene våre.

3.2: Byggetrinn 1 med behov og tiltak

Byggetrinn 1 starter når all finansiering er på plass.

Etappe 1-2: Som beskrevet på side 5 er tiltak som skilting allerede klart og planlagt montert mai 2021.

Etappe 3-4: Hovedaktiviteten i Byggetrinn 1 vil være å sikre utsatte strekninger fra krysset opp til toppen, se illustrasjon. Dette er den bratteste strekning. Stien består i dag av for mange løse stener som kan rulle ned og skape flere stensprang og er en risiko for de som kommer etter. Det er denne strekningen som ingen i dag vil ta på seg ansvaret for å rydde hver vår, som er grunnen til at stien i dag er stengt.

Oppdalstrappas venner har sett til andre attraktive ruter i Norge som de siste årene har blitt tilrettelagt på denne måten vi ønsker; med trappetrinn i natursten, som Myrsundtrappa og opp Nesaksla i Åndalsnes. Med trappetrinn vil stien sikres, steinsprang i stien unngås og turgåere vil ikke gå utenom stien og tråkke egne ruter.

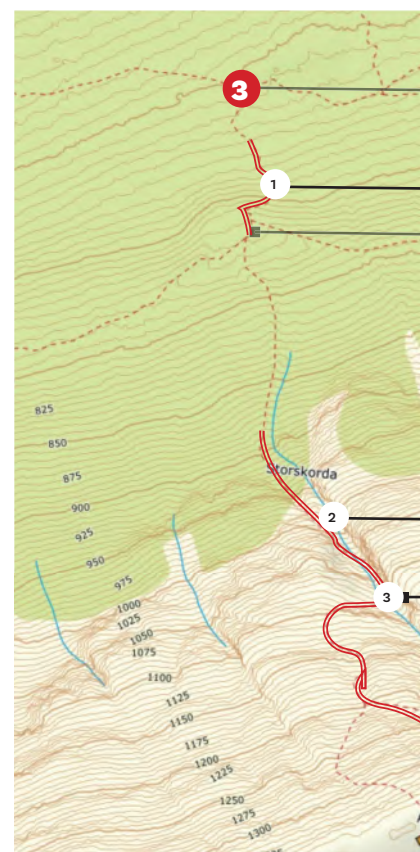
Utifra vår befarelse er det ca. 550 høydemeter opp til toppen som trenger trappetrinn. For å gjøre turen mer spektakulær og interessant har vi lagt inn to rasteplasser med luftige utkikksposter på tur opp. Trinnene vil være etter målene: Lengde/120 x dybde/60 x høyde/20cm. Pris per trappetrinn: 2023,- eks mva.
5 trappetrinn per høydemeter blir 2 750 trappetrinn.

3.3: Samarbeidspartnere

Stibbyggjaren AS har gjennom mange år bygd opp et spesielt forhold til sherpaene som bor i regionen rundt Mount Everest i Nepal. Daglig leder Geirr N. Vetti har besøkt Nepal mange ganger, og etterhvert startet han samarbeid med en gruppe sherpaer om deres felles interesser og kompetanseområde; bygging av stier i vanskelige områder og opparbeidelse av trapper i naturstein.

Byggeteknikken de bruker er den samme som ble praktisert i Norge for mange hundre år siden. Stibbyggjaren AS og sherpaene er den eneste bedriften i Norge som har dette unike samarbeidet. Deres samarbeid startet i 2004, og har resultert i restaurering av stier og bygging av sherpatrapper i hele Norge.

Geir A. Vetti har vært på befaring av rundturen Oppdalstrappa sommeren 2020. Vi har løpende kontakt med utbygger, med avtale om prosjektstart så snart finansiering for byggetrinn 1 er på plass.



Etappe 3-4, fra krysset til toppen. Rød strek viser stien som trengs utbedring i form av steintrapper.

Minera Skifer AS og Oppdalssten samarbeid

Geolog geolog Jan Gunnar Opsal, Skrid
november 2020. Se vedlagt rapport.

3.4: Prosjektgruppa

Prosjektgruppa "Oppdalstrappas venner" står bak prosjektet, og vil også være ansvarlig for all finansiell søknad.

Prosjektgruppa er registrert i Brønnøysundregisteret med org. nummer:

Steinar Furnes, Visit Oppdal og Oppdal Turisthotell (prosjektleder)

Kristian Torve, fylkespolitiker, Ap

Olav Kvam, hytteutvikler

Kristin Riise, Visit Oppdal

3.5: Organisering

Byggherre, oppdragsgiver og ansvarlig instans er Oppdalstrappas venner.

For Byggetrinn 1 er Stibbyggjaren utførende og ansvarlig under utførende byggeperiode med HMS plan og HSA plan.

3.6: Rapportering

Prosjektleder Steinar Furnes vil stå for nødvendig rapportering .

3.7: Ansvar

Stien vil være helt uten konstruksjoner som rekkverk og kjetting. Ergo vil stien være å regne som "naturlig", og turgåer ferdes på eget ansvar.

3.8 Vedlikehold

Det beregnes lite vedlikehold av stien, siden stien går på naturlig sti, og sherpatrappa blir å beregne som naturstein.

3.9: Framdriftsplan

* Byggetrinn 1 og de neste byggetrinn starter når prosjektet er finansiert.

Er det ikke finansiert til start sommer -21, utsettes prosjektet.

Tidspunkt	Aktivitet
2020	
10. august	Første møte med Stibbyggjaren
20. oktober	"Oppdalstrappas venner"
14. november	Befaring med geolog Jan
19. november	Møte med grunneier Opp
29. november	Ferdig prosjektbeskrivels
Desember	Møte med Minera/Oppda
2021	
Januar	Søknad om..... til
	Søknad om..... til
	Søknad om..... til
Mai	* I gangsettelse av Bygge
	Etappe 1-2: Utarbeidelse
01.juni- august	Etappe 3-4: Utarbeidelse
August	Byggetrinn 2; Befaring og
August	Byggetrinn 2; Skisseutvikl
September	Ferdig Byggetrinn 1
2022	
Januar	Søknad om..... til
	Søknad om..... til
	Søknad om..... til
01.mai- august	Oppstart Byggetrinn 2; E
September	Ferdig Byggetrinn 2

Bakgrunn for prosjektet

Covid-sommeren -20 ble et bevis på at destinasjoner i Norge med naturbaserte aktiviteter fikk økt antallet besøkende. Også "Hytteundersøkelsen i Oppdal" fra 2020 viser klart at naturen i og rundt Oppdal er grunn nr. 1 til at folk velger Oppdal som sin hyttekommune .

Oppdal har en sentrumsnær topptur som i dag er stengt på grunn av et usikkert stiparti og uklar vedlikeholds-ansvar. Oppdalstrappas venner har etter sterke signaler fra turister, reiseliv og næringsliv tatt på seg oppgaven med å prosjektere og søke finansiering til å restaurere og utvikle denne turen til en nysatsing på grønn, bærekraftig turistattraksjon og en topptur-opplevelse med start i sentrum.

Turen skal utvikles i 3 byggetrinn. Vi ser det fornuftsmessig å starte byggetrinn 1 med å sikre de bratteste partiene med trappetrinn i natursten i samarbeid med Stibbyggjaren AS, som har bygget lignende stier og tapper i 16 år i hele Norge. Stibbyggjaren AS sikrer stier uten bruk av kjetting og rekkverk, noe som betyr at en sti blir å regne som en naturlig sti, og turgåeren går på eget ansvar.

Prosjektet har også høy og snarlig gjennomførbarhet, siden toppturen allerede eksisterer i sin grunnform. Vei, parkeringsplasser, løypetrase og skilting er allerede på plass. Fokuset i dette prosjektet blir da å sikre deler av ruta i Byggetrinn 1, restaurere stien mot slitasje og utvikle turopplevelsen til noe unikt med historiefortelling, pausepunkt, oppholdssoner og utkikkspunkt i byggetrinn 2 og 3.

I dag er Oppdals morsomste tur stengt, det er for gale.....

Prosjektets betydning

Oppdal er en kommune i vekst. Noe så sjeldent som en innlandskommune det investeres i! Naturbaserte aktiviteter er noe folk ønsker i økende grad. Ut i fra besøkstall fra andre ruter med sherpatrapp som fra Midsundtrappene og Nesaksla i Åndalsnes, har overnattingsdøgn og handel økt og trygget reiselivet. Dette ønsker vi også for Oppdal.

Oppdalstrappa vil være den første, og foreløbige eneste toppturen med sherpatrapp i Trøndelag, som igjen vil være med å forsterke profilen for Oppdal, og Trøndelag, som en interessant destinasjon å besøke med naturbaserte turistattraksjoner for både det norske og utenlandske markedet.





Arkivsaksnummer: 2021/4004-8

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 11.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	22/2021	21.06.2021

Klage fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet på tillatelse til Odd Brendryen, Dalholen, til transport med bil til Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Odd Brendryen, Dalholen, tillatelse til transport av utstyr, redskaper, materialer og proviant m.m. med bil og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde.

Det gis tillatelse til inntil 6 turer (tur-retur) med bil og inntil 10 turer (tur-retur) med el-sykkel i året fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024. Bil kan ha tilhenger og el-sykkel kan ha vogn / tilhenger.

Vilkår:

- Kjøringen skal foregå på en hensynsfull måte. Vegetasjonen og kjøresporene skal ikke påføres unødige skader. Det skal tas hensyn til villrein og annet dyreliv.
- Eventuell veiledning som forvaltningsmyndigheten, SNO eller fjelloppsynet gir for å ivareta verneformålet, skal følges.
- Kjøretillatelse skal være med når kjøring foregår, og kjørebok skal føres.

Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde, § 3 pkt. 5 e, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.. Vilkårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

Kommentar:

Dette blir dermed et endret vedtak i forhold til vedtaket i delegert sak 148-2021. Hvis statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet er uenig i det nye vedtaket, må de derfor klage på dette vedtaket. Det er dermed ikke nødvendig å oversende denne saken til Miljødirektoratet for videre klagebehandling.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturresevatner	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

- 16.03.2021: Søknad fra Odd Brendryen, Dalholen, om transport med bil til Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024.
- 30.03.2021: E-post fra Oppdal kommune til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Oversending av søknad for behandling.
- 20.04.2021: E-post fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til Oppdal kommune vedlagt brev med tillatelse til Odd Brendryen, Dalholen, til transport med bil på kjøresporene mellom Setalsjølia og seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024. (Delegert sak nr. 148-2021.)
- 07.05.2021: E-post fra Statsforvalteren i Trøndelag til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Varsel om klage. (E-posten ble videresendt til Odd Brendryen 10.05.2021.)
- 13.05.2021: E-post fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til Statsforvalteren i Trøndelag – Oversending av kjøreboker fra Odd Brendryen for 2011-2018.
- 28.05.2021: E-post fra Statsforvalteren i Trøndelag til Dovrefjell nasjonalparkstyre vedlagt brev: Klage på delegert vedtak 148-2021 Knutshø landskapsvernområde – gitt dispensasjon - transport med bil til Fjellægret – 2021-2024 – Odd Brendryen

Klage fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet klager 28.05.2021 på vedtak i delegert sak 148-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 20.04.2021. I vedtaket fikk Odd Brendryen, Dalholen, tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant m.m. med bil på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde. Det ble gitt tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) i året fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024.



Bilde 1: Setrene på Fjellægret. Bildet er tatt 21.09.2012.

Opplysninger om søknaden / saksopplysninger i delegert sak 148-2021

Odd Brendryen, Dalgardsvegen 148, 2584 Dalholen, søker 16.03.2021 om tillatelse til transport av utstyr, materialer, proviant m.m. med bil på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter (153/6) på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde. Det dreier seg om transport av bl.a. snekkerutstyr, sager, paneler, beis, ny pipe, proviant og utstyr til jegere, sengetøy, gass og forbruksmateriell m.m. Odd Brendryen søker derfor om inntil 10 turer (tur-retur) i året fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024.

Kjøresporene går fra Såtålia / Setalsjølia i Oppdal kommune til Fjellægret i Tynset kommune.

Odd Brendryen leier ut setra i reins- og rypejakta til flere forskjellige jaktlag. Utleie av setra er en del av næringsgrunnlaget på Odd Brendryens gårdsbruk på Dalholen i Follidal kommune.

Odd Brendryen har tidligere hatt tillatelse til 8 turer i 2010 til transport av materialer. I 2011-2012 hadde han tillatelse til 7 turer pr. år til transport av materialer og 3 turer pr. år til transport av proviant og utstyr for jegere, dvs. 10 turer til sammen. I 2013-2016 har han hatt tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) pr. år til transport av materialer, snekkerredskaper, proviant og utstyr for jegere fra 01.07. til 10.10. I 2017-2020 har han også hatt tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) pr. år til transport av utstyr, materialer og proviant fra 01.06. til 20.10.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen i delegert sak 148-2021

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Knutshø landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med opprettelsen av Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villreinen i Knutshø (villreinområde), og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø, jf. § 2 i verneforskriften.

Motorisert ferdsel er vanligvis ikke tillatt i Knutshø landskapsvernområde, jf. § 3 pkt. 5.1 og 5.2 i verneforskriften, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a. motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til setrer på traktorveier / kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen jf. pkt. 5.3 e.

Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell har retningslinjer for bl.a. motorferdsel på barmark. (s. 83-87):

- Transport til setrer som benyttes i primærnæring, kan utføres med eget kjøretøy.
- For behov som er årvisse, gis tillatelse / dispensasjon for normalt 4 år.
- Det legges opp til en restriktiv praksis. Kjøring utenom eksisterende kjørespor tillates ikke.

I retningslinjene for motorferdsel på barmark i Knutshø landskapsvernområde (s. 86-87) går det fram:

Pkt. 5.3 e: Det kan gis tillatelse til nødvendig transport til setre etter traktorveier / kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Det legges til grunn at punktet hjemler transport ut over det som går fram av pkt. 5.2 d. For setre som drives i landbruksnæring (jf. næringsoppgave), kan det gis tillatelse til transport i forbindelse med utleie til for eksempel jakt og fiske. Det forutsettes at eier selv besørger transporten. For setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet gis ikke tillatelse til transport i forbindelse med utleie. Det kan imidlertid gis tillatelse til nødvendig transport av ved, og i forbindelse med vedlikehold av bygningene. Det gis ikke dispensasjon for andre formål.

I vedlegg 1 og kartvedlegg 2 i forvaltningsplanen, går det fram at det er godkjent kjørespor mellom Setalsjølia og Fjellægret.



Kart 1: Utsnitt fra kartvedlegg 2 i Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Dovrefjell nasjonalparkstyre har i møte 07.12.2015, sak nr. 74-2015 (arkivsak nr. 2015/7095), delegert myndighet til forvalterne (jf. vedtektene pkt. 6.2) til å treffe vedtak i saker av kurant karakter. Alle delegerte vedtak skal refereres for styret.

Vurderinger i delegert sak 148-2021

Dovrefjell nasjonalparkstyre har hjemmel i verneforskriften for Knutshø landskapsvernomsråde til å gi tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant m.m. med bil på kjøresporene mellom Setalsjølia og Fjellægret i Knutshø landskapsvernomsråde, jf. verneforskriften § 3 pkt. 5.3 e. Det samme gjelder også transport av proviant og utstyr for jegere i forbindelse med utleie av setra om høsten.

Det er en fordel at det er forholdsvis tørt når transportene utføres, slik at en unngår kjøreskader på sporene.

Vurdering i forhold til de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12:

Når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet, skal forvaltningen innhente og legge til grunn kunnskap om naturmangfoldet. Kunnskapen som skal brukes, er kunnskap om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og det skal gis en vurdering av effekten av påvirkninger.

Dersom det tas hensyn til villrein og annet dyreliv, vil transport med bil på kjøresporene mellom Setalsjølia og Fjellægret, berøre naturmangfoldet forholdsvis lite, og effekten av påvirkningene vil også være forholdsvis liten, jf. § 8.

Påvirkningen av økosystemet skal også vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10. De planlagte transportene, vil sammen med andre tillatelser og dispensasjoner som er eller vil bli gitt i disse fjellområdene, sannsynligvis ikke føre til at belastningen på økosystemet blir for stor samlet sett. Det er derfor ikke behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet, jf. § 9.

I denne saken er det ikke nødvendig å vurdere om tiltakshaver skal dekke kostnadene ved miljøforringelse, jf. § 11, og om det blir benyttet tilstrekkelig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12.

Det er derfor mulig å gi tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant, m.m., på kjøresporene mellom Setalsjølia og Fjellægret med hjemmel i § 3 pkt. 5.3 e i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde. Det foreslås at tillatelsen gjelder fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024.

Vedtak i delegert sak 148-2021

Dovre fjell nasjonalparkstyre gir Odd Brendryen, Dalholen, tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant m.m. med bil på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde.

Det gis tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) i året fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024.

Vilkår:

- Kjøringen skal foregå på en hensynsfull måte. Vegetasjonen og kjøresporene skal ikke påføres unødige skader. Det skal tas hensyn til villrein og annet dyreliv.
- Eventuell veiledning som forvaltningsmyndigheten, SNO eller fjelloppsynet gir for å ivareta verneformålet, skal følges.
- Kjøretillatelse skal være med når kjøring foregår, og kjørebok skal føres.

Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde, § 3 pkt. 5 e, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.. Vilkårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

Varsel om klage fra Statsforvalteren i Trøndelag

Statsforvalteren i Trøndelag v/ Inge Hafstad skriver i e-post til Dovrefjell nasjonalparkstyre 07.05.2021:

Det vises til telefonsamtale med nasjonalparkforvalter Lars Børve tidligere i dag, fredag den 7. mai 2021.

Statsforvalteren i Trøndelag og Statsforvalteren i Innlandet varsler hermed om at følgende delegerte vedtak av nasjonalparkforvalteren vil bli påklaget av Statsforvalteren:

- Delegert vedtak nr. 148/2021 datert 20. april 2021 – dispensasjon fra vernebestemmelsene for Knutshø landskapsvernområde – tillatelse til barmarkskjøring med bil inn til Fjellægret 2021 – 2024 – Odd Brendryen.
- Delegert vedtak nr. 152/2021 datert 26. april 2021 – dispensasjon fra vernebestemmelsene for Knutshø landskapsvernområde – tillatelse til barmarkskjøring med traktor/ATV og bruk av el-sykkel inn til Fjellægret 2021 – 2024 – Åse og Stein Arne Brendryen.

Begrunnelsen for klagen er i all hovedsak:

De to vedtakene er hjemlet i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde § 3, punkt 5.3e som sier at det kan gis tillatelse til motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til setrer på traktorveier/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. I forvaltningsplanens vedlegg 1 og kartvedlegg 2 går det fram at kjøresporet mellom Setalsjølia og Fjellægret er godkjent kjørespor i henhold til forvaltningsplanen. Verneforskriftens § 3, punkt 5.3e sier at det kan gis, ikke at det skal gis. For å minimalisere barmarkskjøringen i landskapsvernområdet bør det kun gis tillatelse til barmarkskjøring når det foreligger «særlig behov», som når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Selv da skal det foretas en selvstendig vurdering av om behovet kan dekkes på andre måter. Frakt av bagasje og utstyr mv. i forbindelse med utleie til jakt og fiske og materialer og utstyr til vedlikehold regnes ikke som et «særlig behov».

Statsforvalteren er av den oppfatning at forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell har mer liberale retningslinjer enn motorferdselslovgivningen når det gjelder barmarkskjøring, noe som er uheldig. Når nasjonalparkstyret vurderer søknader om barmarkskjøring må styret/forvalter ta stilling til om det foreligger «særlig behov», og om behovet kan dekkes på en annen måte. Dette gjelder uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriften, som er tilfellet her, eller i naturmangfoldlovens § 48. Statsforvalteren kan ikke se at nasjonalparkforvalter har vurdert dette i de to vedtakene som vi nå varsler klage på. Når det skal vurderes om det foreligger «særlig behov» må verneområdeforvaltningen minimum følge retningslinjene for motorferdselslovgivningen.

Den samme vurderingen skal kommunen gjøre når de vurderer søknadene opp mot motorferdselsloven og nasjonal forskrift. I brevet av 7. juli 2020 til Utmarkkommunenes sammenslutning (USS) uttaler Klima- og miljødepartementet at det ikke er utelukket å gi dispensasjoner etter § 6, men at det skal «svært mye til før det vil være aktuelt å gi dispensasjon etter § 6 for kjøring med ATV e.l. på barmark utenfor traktorvei i forbindelse med utleie av hytter til jakt og fiske». Det skal foreligge «særlig behov» hvis det skal åpnes opp for barmarkskjøring. Vilårene for å kunne gi en tillatelse til barmarkskjøring etter NF § 6 skal derfor tolkes strengt, og vilårene for å gi en dispensasjon for barmarkskjøring etter verneforskriften og/eller § 48 i naturmangfoldloven skal, etter Statsforvalterens vurdering, vurderes minst like strengt.

Det gis tillatelse til et forholdsvis stort antall turer, uten at søker har dokumentert behovet. Barmarkskjøringen bidrar til å opprettholde et eksisterende kjørespor, noe som påvirker verneverdiene negativt.

Statsforvalteren vil komme med mer utdypende klager på vedtakene i løpet av uke 19 eller 20.

E-posten fra Statsforvalteren i Trøndelag 07.05.2021 med varslet om klage, ble videresendt til Odd Brendryen 10.05.2021.

Dovrefjell nasjonalparkstyre sendte i e-post til Statsforvalteren i Trøndelag 13.05.2021, kopi av kjørebøker fra Odd Brendryen for transport med bil til Fjellægret i 2011-2018. Kjørebøkene viser at Odd Brendryen har kjørt 5-10 turer til Gjellægret disse årene. Dovrefjell nasjonalparkstyre har ikke mottatt eller gjenfunnet kjørebøker fra Odd Brendryen for transport med bil til Fjellægret i 2015, 2019 og 2020.

Opplysninger om klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet

Klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet 28.05.2021 gjengis her i sin helhet:

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet viser til delegert vedtak i DS nr. 148-2021 (deres ref.2021/4004) av nasjonalparkforvalter for Dovrefjell nasjonalparkstyre datert den 20. april 2021. I nevnte vedtak gis Odd Brendryen tillatelse til inntil 10 (ti) turer hvert år med bil etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde. Tillatelsen gjelder for barmarks-sesongene 2021-2024. Formålet med kjøringen er nødvendig transport av utstyr, materialer m.m., samt proviant og utstyr i forbindelse med utleie til jegere. Det vises også til Statsforvalterens varsel om klage i e-post datert 7. mai 2021.

Vedtaket er hjemlet i verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e, som sier at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til setrer på traktorveier/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Statsforvalteren er kjent med at det delegerte vedtaket er en videreføring av tidligere forvaltningspraksis der Dovrefjell nasjonalparkstyre med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e har gitt tillatelse til barmarkskjøring langs kjørespor inn til Fjellægret.

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet klager med dette på delegert vedtak nr. 148-2021 i sak 2021/4004 der det gis dispensasjon fra vernebestemmelsene for Knutshø landskapsvernområde for inntil 10 (ti) turer hvert år med bil etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret.

Etter Statsforvalterenes vurdering skal transportbehovet i all hovedsak dekkes på annen måte enn ved barmarkskjøring. Det er kun når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark at det kan gis tillatelse til barmarkskjøring.

Dispensasjon for barmarkskjøring i forbindelse med utleie strider også mot forvaltningsplanen som sier at det ikke skal gis tillatelse til transport i forbindelse med utleie for setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet.

Med bakgrunn i dette er det ikke grunnlag for å gi tillatelse etter verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e, til inntil 10 (ti) turer hvert år med bil etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde. Statsforvalterne krever at antall turer reduseres til kun å omfatte turer for transport av varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Søker må beskrive konkret hva som skal transporteres inn. Det skal ikke innvilges turer for transport av varer, utstyr og proviant i forbindelse med utleie.

Statsforvalterenes vurdering

I henhold til vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre punkt 12 *Klageadgang, klageinstans og klagebehandling* har Statsforvalteren med hjemmel i naturmangfoldlovens § 62 tredje ledd siste setning klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyret.

Formålet med Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høg fjellsområde med leveområdene til villrein i Knutshø, og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø.

Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell sier følgende om barmarkskjøring i Knutshø landskapsvernområde; *Det kan gis tillatelse til nødvendig transport til setre etter traktorveg/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Det legges til grunn at punktet hjemler transport ut over det som går fram av pkt. 5.2d. For setre som drives i landbruksnæring (jf. næringsoppgave), kan det gis tillatelse til transport i forbindelse med utleie til for eksempel jakt og fiske. Det forutsettes at eier selv besørger transporten. For setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet gis det ikke tillatelse til transport i forbindelse med utleie. Det kan imidlertid gis dispensasjon til nødvendig transport av ved, og i forbindelse med vedlikehold av bygningene. Det gis ikke dispensasjon for andre formål.*

Odd Brendryen leier ut setra i forbindelse med reins- og rypejakt til forskjellige jaktlag, og utleie av setra er en del av næringsgrunnlaget på Brendryens gårdsbruk på Dalholen i Folldal kommune. Det går ikke fram av saksopplysningene om setra drives i landbruksnæring eller ikke. Hvis Fjellægret hadde vært ei seter med aktiv jordbruksdrift hadde motorferdselen på kjøresporet vært direkte hjemlet i verneforskriftens § 3, punkt 5.2 bokstav d. Forvaltningsplanen sier at det ikke er fullseterbruk på noen av de 15 setrene i Tynset kommune sin del av Knutshø landskapsvernområde. Statsforvalteren legger derfor til grunn at Odd Brendryen sin seter på Fjellægret ikke drives i landbruksnæring, jf. næringsoppgave, men at bygningene på setra benyttes som fritidsbygning i kombinasjon med utleie i forbindelse med jakt og fiske. Dispensasjon for barmarkskjøring i forbindelse med utleie strider dermed mot forvaltningsplanen som sier at det **ikke skal gis** tillatelse til transport i forbindelse med utleie for setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet.

Retningslinjene for motorferdsel i forvaltningsplanen sier om «Valg av transportform og årstid» (6.6.2) at «Hovedprinsippet er at den transport som gir minst konflikt med verneverdiene og andre brukerinteresser skal nyttes.

b) Der det er kjørespor (tillatelse kreves), skal saksutredningen gjøre en avveining mellom transport på barmark eller snø. Er det nevneverdig forskjell i skade på verneverdiene mellom årstidene, skal transport henvises til den mest gunstige transportform og sesong».

Retningslinjene for motorferdsel på barmark (6.6.4) slår fast at:

«Felles for alle områdene er at det legges opp til en svært restriktiv praksis».

Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell er relativt gammel, fra 2006. Siden forvaltningsplanen ble godkjent er det kommet både endringer i motorferdselregelverket og ny kunnskap om villreinen. NINA sine arealbrukskart for villrein fra 2012 viser at Fjellægret er et helårsbeite for villreinen, men kjøretraseen inn til Fjellægret går helt inn til østgrensen for kalvingsområdet. Dette tilsier en grundig vurdering av omfanget av tillatelser til motorisert ferdsel generelt, og særlig på barmark. I dispensasjonen som nå er gitt er det ikke foretatt en vurdering av behovet for kjøring, utover det søker selv har oppgitt. 10 turer pr. år i 4 år gir totalt 40 turer for å frakte utstyr og materiell til vedlikehold og utleie. Dette synes unødvendig høyt. I tillegg er det gitt dispensasjon for barmarkskjøring til en annen eier av fritidsbygninger på Fjellægret, noe som forsterker den samlede belastningen på området.

Som grunnlag for å innvilge dispensasjonen er det heller ikke gjennomført en avveining mellom transport på barmark eller snø, jf. retningslinjene i forvaltningsplanen. I tillegg er konsekvensene for naturmangfoldet, særlig villreinen, kun summarisk vurdert. Å tillate i alt 40 turer over fire år med motorisert ferdsel på barmark for transport av utstyr og materiell til vedlikehold og utstyr og proviant i forbindelse med utleie, vil åpne for en praksis som samla sett kan påvirke verneverdiene negativt, jfr. naturmangfoldloven §10. Det finnes mange setre og

mange gamle kjørespor som er definert i forvaltningsplanen, slik at den samlede belastningen i forhold til barmarkskjøring i verneområdene på Dovrefjell, herunder Knutshø landskapsvernområde vil bli vesentlig, noe som strider mot formålet med vernet og vil virke negativt på verneverdiene. Det er ingen tvil om at dagens forvaltningspraksis med omfattende barmarkskjøring i verneområdene på Dovrefjell har skapt en presedens der det forventes å få innvilget søknader om barmarkskjøring uavhengig av vurderinger om behovet er til stede, og om behovet kan dekkes på andre måter.

Etter Statsforvalterenes vurdering er retningslinjene for barmarkskjøring i forvaltningsplanen mer liberale enn hva motorferdselslovgivningen åpner opp for. Dette gjenspeiler seg i en forvaltningspraksis som har fått utviklet seg over tid. I brevet av 7. juli 2020 til Utmarkkommunenes sammenslutning (USS) uttaler Klima- og miljødepartementet at det ikke er utelukket å gi dispensasjoner etter nasjonal forskrift § 6, men at det skal «svært mye til før det vil være aktuelt å gi dispensasjon etter § 6 for kjøring med ATV e.l. på barmark utenfor traktorvei i forbindelse med utleie av hytter til jakt og fiske». Fjellægerveien er definert som et kjørespor, ikke traktorvei, og søker må dokumentere «særlige behov» for barmarkskjøringen. Barmarkskjøring i forbindelse med utleie av hytter/husvære til jakt og fiske er ikke et slikt «særlig behov» som gir grunnlag for en tillatelse til barmarkskjøring, verken etter motorferdsel-lovgivningen eller etter verneforskriften. Det er uheldig at det over tid har utviklet seg en forvaltningspraksis i Knutshø landskapsvernområde som strider mot motorferdselslovgivningen.

Statsforvalteren i Trøndelag hadde i 2020 et eget oppdrag fra Miljødirektoratet på motorferdsel. Dette oppdraget går på å fokusere på veiledning ifm. barmarkskjøring. Statsforvalteren har i den sammenheng kartlagt kommunenes praksis på barmark og kommet frem til at praksisen flere steder ligger langt utenfor hva regelverket åpner for. Samtidig ser vi at verneforskrifter og forvaltningspraksisen i verneområder ofte er mer liberal enn det den nasjonale lovgivningen på motorferdsel er. Det er ønskelig at forvaltningspraksisen når det eventuelt skal gis dispensasjoner fra verneforskriften for barmarkskjøring i fremtiden, nivelleres opp mot motorferdselslovgivningen. For å minimalisere barmarkskjøringen i landskapsvernområdet bør det kun gis tillatelse til barmarkskjøring når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Dette vil også være i tråd med de strenge vilkårene motorferdsel-lovgivningen krever for å gi tillatelse etter nasjonal forskrift § 6. Forvaltningspraksisen for saker som behandles etter verneforskriftene bør ikke være mer liberal enn motorferdselloven og nasjonal forskrift. Det transportbehovet som skisseres i søknad og delegert vedtak skal i utgangspunktet dekkes med snøscooter vinterstid på snødekt mark, eventuelt med helikopter.

Verneforskriftens § 3, punkt 5.1 viser til at motorferdsel på land og til vanns og landing med luftfartøy er forbudt. Videre sier verneforskriftens § 3, punkt 5.2 hvilken type motorisert ferdsel bestemmelsen ikke er til hinder for, mens § 3, punkt 5.3 sier hva forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til. Når det gjelder barmarkskjøring langs kjørespor er det åpnet opp for at det kan gis tillatelse etter søknad i forbindelse med nødvendig transport til seter på kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Verneforskriften sier at det **kan gis**, ikke at det skal gis. For å minimalisere barmarkskjøringen i landskapsvernområdet bør det, som tidligere nevnt, kun gis tillatelse til barmarkskjøring når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark.

Miljødirektoratet har i en klageavgjørelse datert 11. mai 2021 om barmarkskjøring inn til hytte ved Snøfjellstjønnevegen i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark stadfestet nasjonalparkstyrets vedtak om å gi tillatelse til inntil to turer for ordinær transport av utstyr inn til egen hytte ved Snøfjellstjønnevegen. Begrunnelsen til direktoratet var at

vedtaket var i tråd med forvaltningsplanen, og at den aktuelle kjøringen på barmark er regulert i verneforskriften for nasjonalparken. Miljødirektoratet tok ikke stilling til om barmarkskjøringen var mer liberal enn hva motorferdsellovgivningen åpner opp for. Direktoratet peker på at dette er forhold som må vurderes i en fremtidig revisjon av verneforskriftene og forvaltningsplanen. Selv om klageavgjørelsen har flere likhetstrekk med denne saken, ønsker statsforvalteren å påpeke følgende ulikheter:

- **Forvaltningsplanen sier at det ikke skal gis tillatelse til barmarkskjøring i forbindelse med utleie for setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet.**
- **Forvaltningsplanen har ikke definert antall turer med barmarkskjøring det kan gis tillatelse til i Knutshø LVO. Forvaltningsplanen sier at det kan gis tillatelse til nødvendig transport til setre etter traktorveger/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Når antall turer ikke er definert i forvaltningsplanen skal hver enkelt søknad behovsprøves i større utstrekning enn når antall turer er definert, jf. retningslinjene om barmarkskjøring på Snøfjellstjønnevegen.**
- **For Snøfjellstjønnevegen er barmarkskjøringen knyttet opp mot ordinær transport inn til private hytter, mens for Knutshø LVO sier forvaltningsplanen at det kan tillates barmarkskjøring inn til setre. Forvaltningsplanen sier ingenting om at setre må være i aktiv landbruksdrift eller ikke for at det skal gis tillatelse.**

Nasjonalparkforvalter og/eller styret skal alltid vurdere om behovet for barmarkskjøring kan dekkes på andre måter. Dette gjelder uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriften eller i naturmangfoldlovens § 48. Kan behovet dekkes med motorisert ferdsel på snødekt mark, skal hovedregelen være at transporten skal utføres på snødekt mark, alternativt med helikopter. Statsforvalteren kan ikke se at nasjonalparkforvalter har vurdert dette når vedtaket ble fattet. Det kommer ikke frem noe i saken som tilsier at det skulle være noen særlige grunner eller forhold som tilsier at transporten ikke kan skje på vinterstid, eller med helikopter. Vilkårene for å kunne gi en dispensasjon for barmarkskjøring etter verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e skal vurderes minst like strengt som vilkårene for å gi en dispensasjon etter § 6 i nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (NF).

Statsforvalterne er klar over at vedtaket er en videreføring av en forvaltningspraksis som Dovrefjell nasjonalparkstyre har praktisert over flere år. Når Statsforvalterne allikevel velger å klage på vedtaket er det fordi det, etter vår vurdering, har etablert seg en uheldig forvaltningspraksis der søkere automatisk får tillatelse til barmarkskjøring uavhengig av om søker har et reelt behov eller ikke, samt at nasjonalparkstyret/forvalter unnlater å vurdere om behovet kan dekkes på andre måter og til andre årstider. Etter Statsforvalternes vurdering er det ikke grunnlag for å gi tillatelse til inntil 10 (ti) turer med bruk av bil inn til Fjellægret med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e.

Statsforvalterenes konklusjon

- Dispensasjon for barmarkskjøring i forbindelse med utleie av husvære på seter i aktiv drift, jf. næringsoppgave, strider mot forvaltningsplanen som sier at det **ikke skal gis** tillatelse til barmarkskjøring for transport i forbindelse med utleie for setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet.
- Barmarkskjøring inn til veiløse hytter/setre som benyttes som fritidbygning inne i høyfjellet vil ofte kunne gi store negative konsekvenser for verneverdiene.

- Statsforvalteren vurderer det som naturlig at praksisen med å gi tillatelse til barmarkskjøring langs kjøresporet inn til Fjellægret når det ikke foreligger «særlige behov» opphører.
- Det er ikke foretatt en selvstendig vurdering av om behovet for barmarkskjøring kan dekkes på andre måter, jf. forvaltningsplanens kap. 6.6.2, noe som strider mot forvaltningsplanen. Dette skal gjøres uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e, eller i naturmangfoldlovens § 48.
- Antall turer med barmarkskjøring med bil inn til Fjellægret må derfor reduseres til kun å omfatte transport av varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Søker må beskrive konkret hva som skal transporteres inn.

Tilleggsopplysninger

Saksbehandler videresendte klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet til Odd Brendryen 07.06.2021, og snakket med Odd Brendryen på telefon 10.06.2021.

Odd Brendryen opplyste at hver seter på Fjellægret har egne eiendomsteiger og egen jaktrett, og seter- og utmarkseiendommene er med i Leiran / Låggia utmarkslag. Utleie av jaktrett og seterhusene i forbindelse med jakt, er utmarksnæring i tilknytning til gårdsbruket hans på Dalholen i Folldal kommune, og er dermed en del av landbruksnæringen på gården.

En seter har vanligvis forholdsvis store bygninger i forhold til en vanlig jakt- og fiskebu, og større behov for vedlikehold.

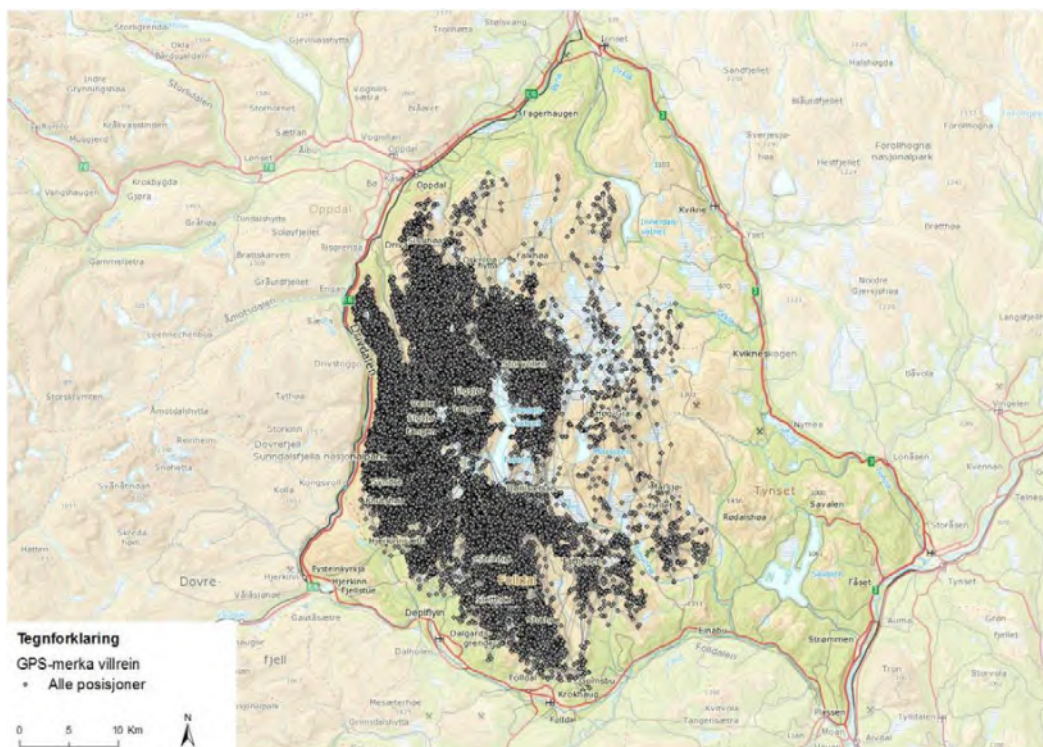
Odd Brendryen opplyste også i samtalen 09.06.2021, at det ikke er hensiktsmessig å kjøre inn materialer om vinteren og lagre materialene fram til sommeren pga. fare for at materialene kan bli ødelagt av fukt. Han kan heller ikke kjøre inn snekkerredskaper og -verktøy til setra om vinteren for bruk om sommeren, og la dette stå på setra fram til neste vinter for nedkjøring, fordi han bruker snekkerredskapene og -verktøyet resten av året i yrket han har som snekker.

Odd Brendryen opplyste også at han kan prøve å greie seg med inntil 6 turer (tur-retur) med bil til setra på Fjellægret i året i 2021-2024, men må da i tillegg ha muligheten til å sykle med el-sykkel med vogn / tilhenger inntil 10 turer til setra i året.

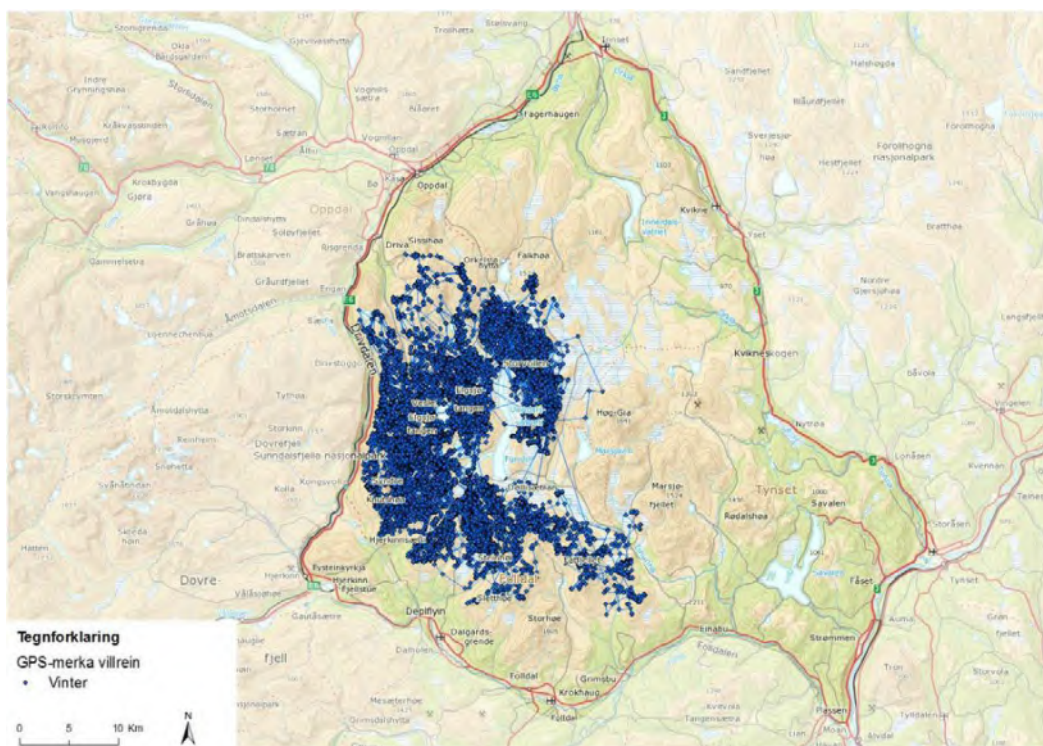
Prosjektet Villreinens arealbruk i Knutshømrådet

Norsk institutt for naturforskning (NINA) kartla villreinens arealbruk i Knutshømrådet ved hjelp av GPS-teknologi i 2010-2013. Noen simler ble utstyrt med GPS-sendere, og resultatene fra kartleggingen ble i 2015 rapportert i NINA Rapport 1019 Villreinens arealbruk i Knutshømrådet.

NINA-rapporten inneholder noen kart som viser simlenes arealbruk:

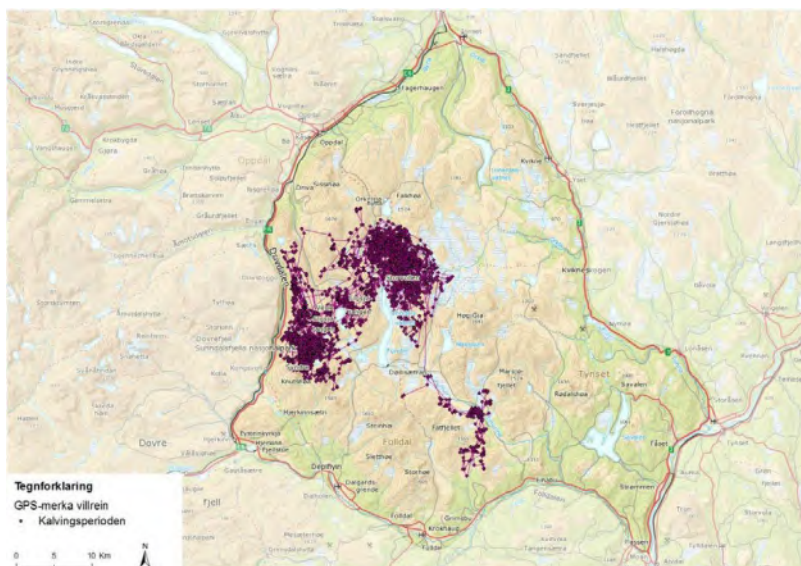


Kart 1. Alle GPS-posisjoner gjennom hele året i prosjektperioden.

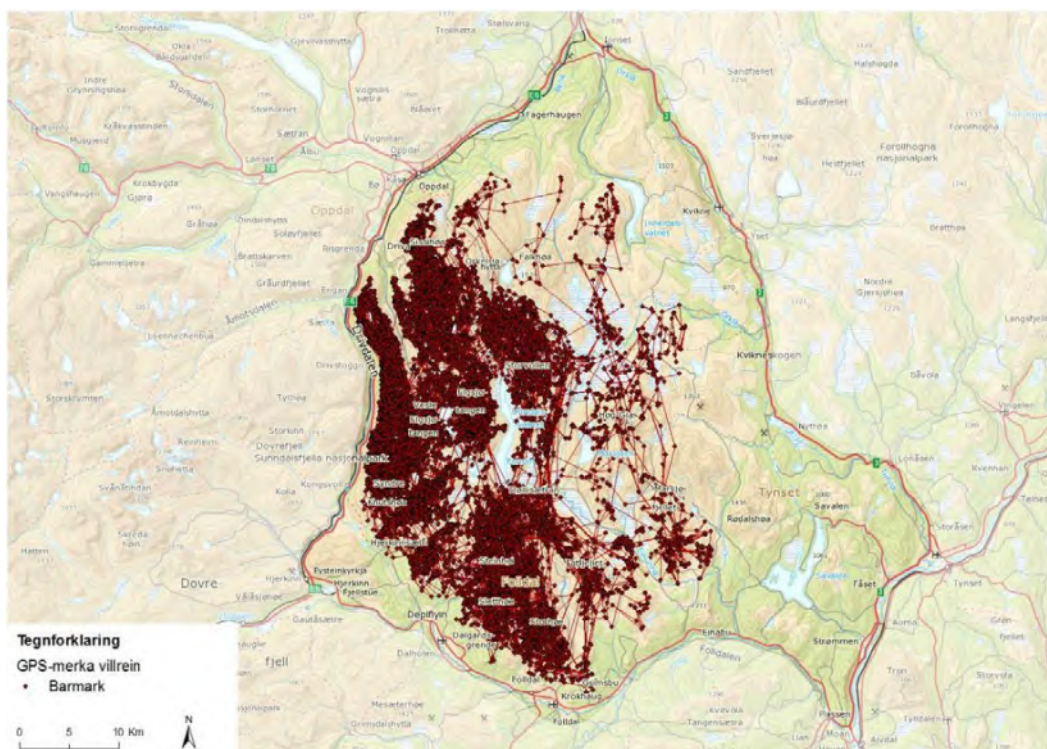


Kart 2: Alle GPS-posisjoner i vintersesongen i prosjektperioden.

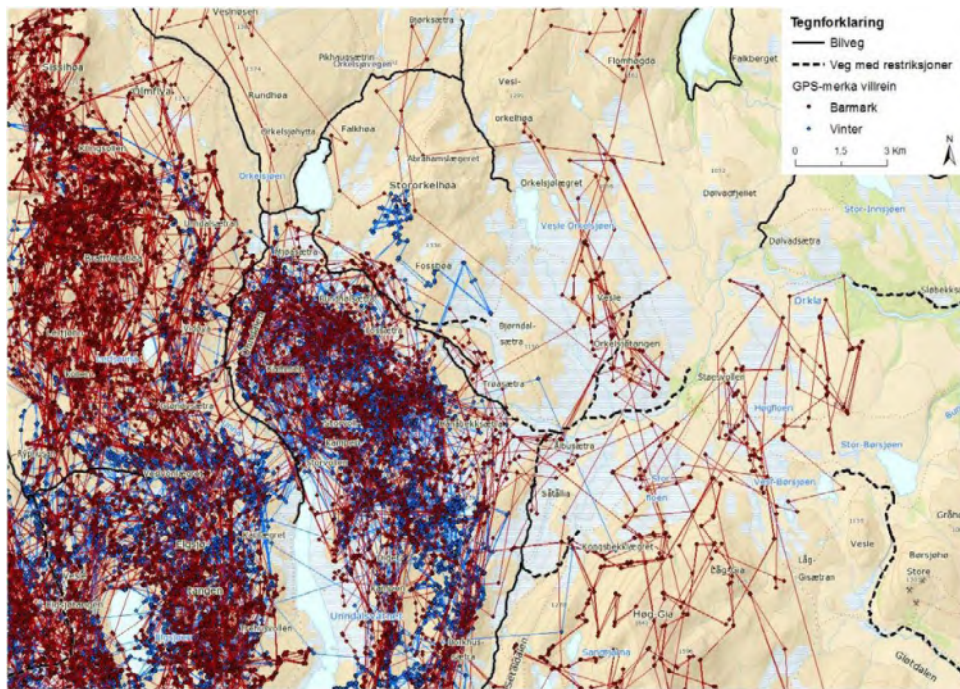
I NINA Rapport 1019 Villreinsens arealbruk i Knutshø, går det (s. 52) fram at villreinen i Knutshø villreinområde i lengre tid har hatt fast kalvingsland i områdene nordøst for Fundin, rundt Hånåbekktangen – Digerkammen.



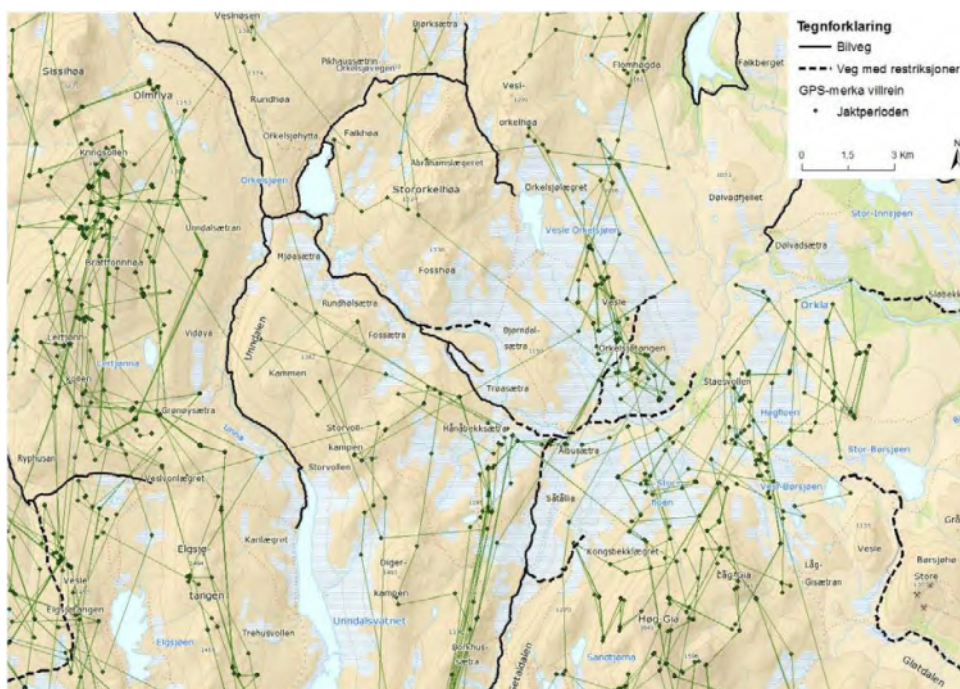
Kart 3. Alle GPS-posisjoner under kalvinga i prosjektperioden.



Kart 4. Alle GPS-posisjoner i barmarksesongen (1. mai til 1. november) i prosjektperioden.



Kart 5. Oversikt over alle GPS-lokaliseringer av rein i områdene ved Orkelsjøen.



Kart 6. Oversikt over GPS-lokaliseringer av rein i områdene ved Orkelsjøen under reinsjakt.

Det var stort sett bare i reinsjakt at det var GPS-lokaliseringer av simler øst for Orkelsjøen og Setaldalen i 2010-2013.

Rovfugler

Det er registrert sårbare hekkelokaliteter for rovfugl i nærheten av Setaldalen. Sensitiv periode er fra 1. februar til 15.juli, og det er anbefalt å begrense bruk av snøskuter i nærheten av hekkelokalitetene i den sensitive perioden.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Det vises til regler og retningslinjer for saksbehandlingen i delegert sak nr. 148-2021.

I tillegg kommer:

- Forvaltningsloven av 10. februar 1967.
- Vedtekter for Dovrefjell nasjonalparkstyre av 13. august 2015.

I forvaltningslovens regler om klage og omgjøring, går det bl.a. fram:

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen). Jf. § 28, 1. ledd.

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Jf. § 29, 1. ledd.

I vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre går det fram at fylkesmannen har klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyre, jf. naturmangfoldloven § 62 tredje ledd siste setning. Forøvrig gjelder de alminnelige regler om klageadgang.

I vedtektene står det også: I tilfeller der styrets vedtak har et annet utfall enn forvalterens tilrådning til vedtak, må styrets begrunnelse for valg av annet utfall komme fram i vedtaket.

Kommentarer til klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet og vurderinger

Klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet ble sendt til Dovrefjell nasjonalparkstyre innen klagefristen. Nasjonalparkstyret kan derfor behandle klagen.

Vurderinger og kommentarer i forhold til villrein

Villreinen bruker områdene øst for Orkelsjøen og Setaldalen forholdsvis lite gjennom hele året. Årsaker til at villreinen i Knutshø villreinområde stort sett bare bruker den vestlige delen av området, er uklart.

Noen turer med bil og el-sykkel til Fjellægret vil derfor sannsynligvis ikke påvirke villreinen i Knutshø villreinområde så mye om sommeren og høsten.

Kalvingsområdet til villreinen i Knutshø villreinområde har i lengre tid vært i områdene nordøst for Fundin rundt Hånåbekktangen og Digerkammen. Kjøreruta for snøskuter i Setaldalen og videre til bl.a. Fjellægret, går helt inn til østgrensa for kalvingsområdet. Siden transportene med snøskuter vanligvis foregår på slutten av vinteren når kalvinga nærmer seg, er det en fordel at det foregår lite transporter til Fjellægret med snøskuter, og at transportene foregår om sommeren og høsten istedenfor.

Vurderinger i forhold til rovfugler

På grunn av hensynet til sårbare hekkelokaliteter for rovfugl i nærheten av Setaldalen, er det en fordel å begrense bruk av snøskuter i den sensitive perioden fra 1. februar til 15.juli.

Vurderinger og kommentarer til transport på barmark eller vinterføre

I forvaltningsplanen (s. 83) går det fram at det er den transport som gir minst konflikt med verneverdiene og andre brukerinteresser som skal benyttes, og der det er kjørespor (tillatelse kreves) skal saksutredningen gjøre en avveining mellom transport på barmark og snø. Er det nevneverdig forskjell i skade på verneverdiene mellom årstidene, skal transport henvises til den mest gunstigste transportform og sesong. Dovrefjell nasjonalparkstyre kan ut fra hensynet til verneverdiene henvise transport til vinterføre der transport på barmark kan påregnes å gi terrengskader.

Det er derfor nærliggende å vurdere transport med snøskuter om vinteren, men transport med snøskuter er langt både fra Dalholen og Oppdal, og kjørerutene som kan brukes går gjennom eller nær områder hvor det kan være villrein om vinteren, spesielt på slutten av vinteren når kalvingstiden nærmer seg.

Setaldalen ligger nær et av kalvingsområdene for villrein i Knutshø villreinområde, og siden transportene med snøskuter vanligvis foregår på slutten av vinteren, er det en fordel at det foregår lite transporter med snøskuter i dette området når kalvingstiden nærmer seg. Det er derfor bedre at transportene foregår om sommeren og høsten istedenfor. Dette er godt dokumentert kunnskap, og det foretas derfor vanligvis ikke en avveining mellom transport på barmark eller snø i de fleste sakene som dreier seg om transport på barmark i dette området.

Hensynet til de sårbare hekkelokalitetene for rovfugl i nærheten av Setaldalen, gjør også at det er bedre at transportene foregår om sommeren og høsten, enn på slutten av vinteren.

På grunn av hensynet til både villrein og sårbare hekkelokaliteter for rovfugl, foreligger det «særlige behov» som gjør at de fleste transportene til Fjellægret bør foregå om sommeren og høsten.

Bilvegen i Setaldalen til Setalsjølia er åpen for fri ferdsel om sommeren og høsten mot betaling av bomavgift. Det er en del trafikk på denne vegen i sommerhalvåret, og det er nødvendig å bruke denne vegen i forbindelse med transport til Fjellægret om sommeren og høsten.

På barmark foregår transportene mellom Setalsjølia og Fjellægret på etablerte kjørespor. Det er lite sannsynlig at det vil bli skader på terrenget og vegetasjonen utenfor de nåværende kjøresporene til Fjellægret.

Kjøring med bil gir sannsynligvis mindre skader på kjøresporene enn traktor.

Behovene for transport til setra på Fjellægret er bl.a. knyttet til vedlikehold av seterhus, og det er derfor også hensiktsmessig at transportene foregår om sommeren og høsten.

Vurdering i forhold til kulturlandskap

Formålet med Knutshø landskapsvernrområde er bl.a. å ta vare på kulturlandskapet og tilhørende kulturmiljø. Setrene i Knutshø landskapsvernrområde er en del av kulturlandskapet og kulturmiljøet, og det er derfor en fordel i forhold til verneformålet at seterhusene blir tatt godt vare på og vedlikeholdt.

Vurdering i forhold til landbruksnæring

Utleie av jaktrett og utleie av seterhus i forbindelse med utleie av jaktrett, er utmarksnæring. Begrepet landbruksnæring omfatter også utmarksnæring.

I forvaltningsplanen (s. 86) står det at «For setre som drives i landbruksnæring (jf. næringsoppgave), kan det gis tillatelse til transport i forbindelse med utleie til for eksempel jakt og fiske».

Odd Brendryen driver med utleie av jaktrett og utleie av seterhusene i forbindelse med jakt. Dette er utmarksnæring i tilknytning til gårdsbruket hans på Dalholen i Folldal kommune, og er dermed en del av landbruksnæringen på gården. Det er derfor grunnlag i forvaltningsplanen å gi tillatelse til transport til setra på Fjellægret i forbindelse med utleie av setra til jakt.

Vurdering og kommentarer til behov for antall turer

Det er vanskelig på forhånd å beregne eller fastsette hvor mange turer transport med bil og tilhenger og el-sykkel med vogn / tilhenger det er behov for i forbindelse med vedlikehold av seterhus og utleie av seterhus. Hvis det f.eks. er nødvendig å kjøre to biler, regnes det som to turer osv.

Det er forskjell på størrelsen på biler og tilhengere, og mengden materialer, utstyr og redskaper varierer både i vekt og volum. Det er derfor vanligvis søkeren som har best forutsetninger for å vurdere hvor mange turer det er behov for, bl.a. hvor mye materialer og utstyr det dreier seg om. Det ble derfor gitt tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) til Odd Brendryen i delegert sak nr. 148-2021.

Været i fjellet har også innvirkning på hvor mye og hva slags arbeid det er mulig å få utført, hvor lang tid det tar, og hvor mange turer det blir behov for. Kjøresporet mellom Setalsjølia og Fjellægret er forholdsvis langt og tidkrevende å kjøre, og erfaring lokalt viser at det i praksis vanligvis ikke blir kjørt mer enn det er behov for.

Vurdering bruk av el-sykkel

Bruk av el-sykkel gjør at en bruker kortere tid enn når en bruker vanlig sykkel eller går. Det betyr at sannsynligheten for å treffe på villrein langs kjøresporet blir mindre pga. kortere oppholdstid. Sykkel legger også igjen mindre lukt på bakken i forhold til å gå, og reduserer muligheten til at villreinen reagerer på lukt fra mennesker når den skal krysse kjøresporet.

Forholdet til annet lovverk

I tillegg til tillatelsen / dispensasjonen fra Dovrefjell nasjonalparkstyre kan det også være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra grunneier. De fleste tillatelsene eller dispensasjonene til motorferdsel i verneområder, må også ha tillatelse eller dispensasjon etter lov om motorferdsel i utmark og på vassdrag. Det er de enkelte kommunene som gir tillatelser eller dispensasjoner etter motorferdselloven. Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag innskrenker ikke den adgang grunneier og bruker har til å forby eller begrense motorferdsel på sin eiendom.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse, innen tre uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre, jf. forvaltningsloven § 32.

Kopi til

- Miljøvedtaksregisteret
- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Statsforvalteren i Innlandet
- Statsforvalteren i Trøndelag
- Folldal kommune
- Oppdal kommune
- Tynset kommune
- Oppdal Bygdeallmenning
- Kvikne utmarksråd
- Odd Brendryen, Dalholen



Arkivsaksnummer: 2019/10628-15

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 08.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	23/2021	21.06.2021

Klage på tillatelse for transport for hytte ved Tverrfjellet - Gro Gøransson Myran

Innstilling fra forvalter

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre tar klagen fra Gro Gøransson Myran til følge, ved at det gir Gro Gøransson Myran dispensasjon til inntil samme antall turer per barmarkssesong fra Snøfjellstjønnvegen 704 langs eksisterende spor etter kjøring fram til nærmeste punkt ved søkers hytte nr. 825 som hun får tillatelse til etter verneforskriften fram til nr. 704.
2. Dispensasjonen er personlig og kan kun nyttes når Gro Gøransson Myran er fører eller passasjer.
3. Dovrefjell nasjonalparkstyre vil i framtiden ikke innvilge andre dispensasjoner for bevegelseshemmede inn til hytter innenfor enden av godkjent kjørespor. Vedtaket i denne saken er knyttet til at Myran har hatt tilsvarende dispensasjon i en årrekke.
4. Vedtaket er gjort etter naturmangfoldloven § 48.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Klage på dispensasjon 2021 - 2022 - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Bil og traktor - Transport for hytte Snøfjellstjønnvegen 825 Tverrfjellet - Gro Gøransson Myran og Hans Gunder Myran
- 2 DLG 158/2021 - Tillatelse 2021 - 2022 - Bil og traktor - Transport for eier av hytte Snøfjellstjønnvegen 825, Tverrfjellet

Øvrige saksdokumenter

– se vedlegg 2 der de ligger som aktive lenker.

I tillegg kommer [forvaltningslovens kapittel VI](#) om klage og omgjøring.

Saksopplysninger

Klagen oppfyller kravene i FVL § 32 og er rettidig framsatt og adressert, klager har klagerett.

Klagen (vedlegg 1) gjelder vedtak i delegert sak 158/2021 (vedlegg 2). Klager fikk her 2+3 turer inn til «Fagerhaugbua» Snøfjellstjønnevegen 704 der godkjent kjørespor slutter. Tillatelsen er gitt etter forskriften for nasjonalparken § 9 3. ledd b) for de to turene i tråd med forvaltningsplanen. De tre turene i tillegg gjelder Gro Gøransson Myran ut fra dokumentert bevegelseshemming. Dispensasjon til disse er gitt etter naturmangfoldloven § 48. Bevegelseshemmingen er dokumentert ved legeattest i tidligere søknadsrunder og av en slik art at det ikke er krevd ny attest ved senere søknader – tilstanden er åpenbart kronisk og ikke aldersrelatert.

Søknaden gjaldt kjøring helt inn til Tverrfjellet ved søkers hytte Snøfjellstjønnevegen 825. Klager opplyser per telefon at hun ikke er i stand til å gå fra enden av kjøresporet til hytta (ca. 1,3 km).

Ut fra direktoratets brev av 7.5.2021 (dokument 9 i vedlegg 2 – lenke) og tidligere korrespondanse kan det ikke gis tillatelse etter verneforskriften videre inn til Tverrfjellet. Direktoratet har nå i presisert at det heller ikke kan gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 som tidligere, men at det *«bare helt unntaksvis kan gis dispensasjon etter naturmangfoldlovens § 48 på denne strekningen.»* Direktoratet legger vekt på at det i en nasjonalpark ikke skal skje noen varig påvirkning av naturmiljø og at fortsatt kjøring til Tverrfjellet trolig vil forsterke etablerte skader og vedlikeholde kjøreskadene slik at de ikke får leges over tid. Direktoratet har i brevet ingen signaler om hvordan *«helt unntaksvis»* skal forstås og hvilke unntak det kan være akseptabelt å gi dispensasjon for.

Klagen er begrunnet med at klagers situasjon med bevegelseshemming og mangeårig dispensasjon grunngitt i dette bør komme inn under begrepet *«helt unntaksvis»*.

Klager skriver de har fått 5 ekstraturer. Det er gitt 5 turer totalt, av disse 3 ekstra begrunnet i funksjonshemming.

Styret (underinstansen, jf. FVL) kan ta klagen helt til følge, den går da ikke videre til klageinstansen (Miljødirektoratet). Dette blir et nytt vedtak, som i tilfelle også kan påklages av noen med rettslig klageinteresse.

Videre kan styret avvise klagen helt eller delvis, den går da videre til direktoratet for sluttbehandling. Direktoratets vedtak er i tilfelle endelig.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Klagesaker skal alltid avgjøres i styret.

Verneformål – forskrift

Se vedlegg 2.

Forvaltningsplan

Se vedlegg 2.

Naturmangfoldloven

Se vedlegg 2.

Presedens

Søker har tidligere fått tillatelse videre etter spor til Tverrfjellet, til så nært hytta som mulig. Hytta ligger 30 m fra sporet. I og med utfallet av direktoratets behandling av forslaget til delrevisjon av forvaltningsplan, kan ikke tidligere presedens legges til grunn.

Vurdering

Spørsmålet i saken dreier seg om forståelsen av *«helt unntaksvis»* og hvordan dette skal tolkes for transport av bevegelseshemmet som har hatt tillatelse til kjøring her tidligere.

De tre turene per år vil, om de innvilges, bidra til å forsterke etablerte skader og vedlikeholde kjøreskadene slik at de ikke får leges over tid, om enn i mindre grad enn da det var sju hytteiere som fikk dispensasjon til å kjøre her. Klager er født i 1952. Det vil uansett, sett i et forvaltningsperspektiv på 2-300 år, ikke være så lang tid som kjøring vil være aktuelt.

Saken gjelder en dispensasjon som har vært gitt en god del år allerede og det vil være begrenset hvor mange år tiltaket vil være aktuelt. Forvalter foreslår at styret ser på dette som et tilfelle som kommer inn under begrepet «*helt unntaksvis*» og samtidig presiserer at det ikke vil bli aktuelt å gi nye tilsvarende tillatelser inn til Tverrfjellet.

Forvalter mener at dispensasjon vil være i svært begrenset motstrid til bestemmelsen i NML § 48 om at vedtak etter denne ikke må stride «*mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig*». Dette vurdert ut fra at tiltaket er av svært stor viktighet for søker og vil utsette gjengroing / tilheling av sporene til Tverrfjellet i begrenset grad og tid.

I forhold til saksbehandlingsreglene i NML er kunnskapsgrunnlaget (§8) godt slik at føre-varvurderinger (§ 9) ikke er aktuelt. Presisering av at nye tilsvarende dispensasjoner ikke vil bli gitt gjør at samlet belastning (§10) blir begrenset, § 11 vurderes uaktuell (fanges opp av standard vilkår om utbedring av skader i kjørebevis) og ut fra resultat av tidligere praksis, sporets tilstand og at tiltaket vil avsluttes vurderes tiltaket som miljøforsvarlig (§ 12).

Dovrefjell nasjonalparkstyre

Postboks 987

2604 Lillehammer

08.06.2021

Klage på vedtak barmarkskjøring iht vedtak av 04.06.2021 – ref 2019/10628-12 (432.3)

Vi klager på vedtaket av 04.06.2021 der vi ikke lenger får kjøre inn til egen hytte ved Tverrfjellet i Oppdal. Grunnen til vedtaket er etter hva vi forstår Miljødirektoratets (MD) brev i saken datert 07.05.2021.

Vi begrunner vår klage med at iht nevnte brev fra MD så åpner de opp for at det unntaksvis kan kjøres til egen hytte på den omtalte strekningen ved å gis dispensasjon til dette. Vi ber derfor om at dette gjøres i vårt tilfelle grunnet Gro sin bevegelseshemming. Hun er ufør og det er ikke mulig for henne selv å komme seg inn til hytta uten å bli kjørt. Vi har hatt slik dispensasjon med 5 ekstraturer nå i flere år. Dette setter vi stor pris på, da vi som ektepar ønsker å kunne bruke hytta sammen også sommerstid.

Vi har tidligere medsendt legeerklæring på bevegelseshemmingen til Gro. Denne er dessverre varig, og helsen blir bare dårligere. Her vises til vedlegg i søknad av 26.03.2019 med ref AU-33/2015 (ref 2015/3105-8). Dette finnes også i nasjonalparkstyrets dokument med ref 2015/8000-2, 432.3.

Vi mener som nevnt at MD's brev åpner for at det unntaksvis kan gis dispensasjon, noe vårt tilfelle bør komme inn under. Derfor ber vi om ny behandling på dette dithen at vi får innvilget de samme antall turer vi tidligere har fått.

Med vennlig hilsen

Gro G. og Hans G. Myran

Kopi til:

Nasjonalparkforvalter Carls Severin Bjurstedt

Oppdal kommune



Gro Gøransson Myran, Hans Gunder Myran
Nerskogvegen 80
7340 Oppdal

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Vår ref: 2019/10628 - 11 (432.3)

Deres ref:

Dato 04.06.2021

Delegert vedtak Dovrefjell nasjonalparkstyret - delegerte saker - nr. 158/2021

**Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - motorferdsel - 2019 - 2022 - barmark -
Snøfjellstjønnevegen 825 ved Tverrfjellet - Gro Gøransson Myran og Hans Gunder Myran**

Tillatelse 2021 - 2022 - Bil og traktor - Transport for eier av hytte Snøfjellstjønnevegen 825, Tverrfjellet

Tiltaket krever også kommunal tillatelse etter lov om motorisert ferdsel i utmark. Saken sendes derfor til kommunen, for videre behandling og utsendelse derfra.

Vedtak:

Søknad fra Gro Gøransson Myran, Hans Gunder Myran om transport med bil / traktor på kjøresporet fra nasjonalparkgrensa nedenfor Pershøflata til enden av godkjent kjørespor til søndre Snøfjellstjønna (ved «Fagerhaugbua», Snøfjellstjønnevegen 704) imøtekommes for inntil to turer i sommersesongen. Videre gis tillatelse til tre tilleggsturer for Gro G. Myran, disse kan kun kjøres av henne eller med henne som passasjer.

Tillatelsen gis for sesongene 2021-2022 på de vilkår som framgår av vedlagte kjørebrev, for nødvendig transport av materialer til vedlikehold m.m., brensel, varer og retur av avfall, samt transport av bevegelseshemmet (Gro G. Myran).

Søknad om kjøring videre til Tverrfjellet avslås, jf. brev fra Miljødirektoratet – det er ikke hjemmel for å gi dispensasjon for dette.

Vedtaket er gjort etter det regelverk som er beskrevet under overskriften «Hjemmelsgrunnlag» nedenfor.

Om det er nødvendig for å ivareta verdiene regelverket skal ivareta eller ved mislighold av vilkår i kjørebrevet kan nasjonalparkstyret gjøre om (evt. trekke inn) tillatelsen av eget tiltak etter naturmangfoldloven § 67, jf. forvaltningsloven § 35.



Dokumenter i saken

1. Søknad av 29.4.2019 – endelig behandling utsatt i påvente av avklaring gitt i dokument 9.
2. Forskrift for Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - http://bit.ly/D_S_NPforskr2018
3. Naturmangfoldloven – NML (kap. II om bærekraft og V områdevern) - <http://bit.ly/NML>
4. Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell - <http://bit.ly/FVP-DF>
5. Delegeringsreglement for Dovrefjell nasjonalparkstyre - <http://bit.ly/DNPS-DLG-REGL>
6. Rundskriv om forvaltning av verneområder - <http://bit.ly/vernerundskriv>
7. Horisont Snøhetta, hovedrapporten - <http://bit.ly/HorisontSnøhetta>
8. Tidligere tillatelse (arkivsak 2015/3105 – sak 33/2015 i arbeidsutvalget)
9. Anmodning om delrevisjon av forvaltningsplan for Dovrefjell - kjørespor Tverrfjellet, [brev fra Miljødirektoratet 7.5.2021](#).

Saksopplysninger:

Søker har søkt om transport med bil/traktor på det godkjente (jf. forvaltningsplan) kjøresporet fra nasjonalparkgrensa nedenfor Pershøflata til sluttunkt ved Snøfjellstjønnevegen 704 «Fagerhaugbua» og videre etter ikke godkjent kjørespor til egen hytte Snøfjellstjønnevegen 825 ved Tverrfjellet. Det har siden 2015 vært gitt dispensasjon etter NML § 48 for hytteeierne her til kjøring etter dette sporet på samme vilkår som etter det godkjente. Miljødirektoratet har nå (dokument 9) avklart status for denne innerste delen av kjøresporet.

Formålet er transport av brensel, materialer til vedlikehold m.m. til hytta. Videre transport av Gro G. Myran, som har en tidligere dokumentert bevegelseshemming som gjør at hun ikke kan gå inn til hytta. Hun vil (opplyst per telefon fra søker) heller ikke kunne gå fra nr. 704 og inn til hytta.

Oppdal kommune gir sine løyver for kurante motorferdselsaker med ny hovedrullering i år for kjøretillatelser på bar mark. Tillatelser gis fram til neste hovedrullering i 2022.

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål - forskrift

Formålet med nasjonalparken er å ta vare på et stort, sammenhengende og i hovedsak urørt fjellområde med sitt høyfjellsøkosystem og biologiske mangfold. Villreinens leveområder er et hovedformål med vernet, i tillegg til naturtyper, landskapsformer og geologiske forekomster, samt kulturminner.

Etter § 9 i forskriften for Dovrefjell-Sunndalsfjella NP er motorferdsel forbudt. Etter samme §, 3. ledd b) kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til «*nødvendig (...) motorferdsel på barmark i forbindelse med (...) transport av ved, varer, utstyr og materialer langs kjørespor til Søndre Snøfjellstjønn (...).*»

Forvaltningsplan

Det gis normalt inntil to turer per sesong for ordinær transport til hytter ved Snøfjellstjønna, jf. kapittel 6.6.4. Ved spesielle behov kan dette utvides for enkelte år. Kjøring utenom kjørespor tillates ikke, kjøresporet er definert i forvaltningsplanen etter befaring i samband med verneplanarbeidet og slutter ved «Fagerhaugbua», Snøfjellstjønnevegen 704. Parkering skal skje umiddelbart utenfor kjøresporet.

Når det gjelder bevegelseshemmede (det er ingen særskilt hjemmel for disse i verneforskriftene) sier forvaltningsplanen: «*For kjøring (...), langs kjørespor vist i planen (...), kan det gis tillatelse i de tilfeller det dreier seg om bruk av hjelpemiddel tildelt gjennom rikstrykdeverket – dette vurderes i så fall som «særlig tilfelle» etter § 4»* - nå naturmangfoldloven § 48.



Forvaltningsplanen angir kjørespor inn til «Fagerhaugbua». Direktoratet har nå avgjort (dokument 9) at det ikke er kjørespor videre.

Kurante tillatelser av denne typen gis normalt for fire år. (I Oppdal har vi felles rullering med kommunen, dvs. at tillatelser på bar mark denne periode gis til og med 2022.)

Naturmangfoldloven

Alle saker må vurderes etter de miljørettslige prinsippene i §§ 8-12 jf. § 7.

§ 48 1. avsnitt jf. § 77 åpner for dispensasjon til tiltak som ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være oppfylt.

Vedtaksmyndighet

Ut fra delegeringsreglementet til nasjonalparkstyret kan denne saken avgjøres av nasjonalparkforvalter.

Vurderinger

Etter forskriftens § 9 kan det gis tillatelse for den omsøkte type transport på det godkjente kjøresporet. Ut fra forvaltningsplanens kapittel 6.6. kan det for det omsøkte formål normalt gis to turer i løpet av sommeren. Det vises til retningslinjene i forvaltningsplanen 6.6.4.

Vurderingene i forvaltningsplanen for denne type saker tilfredsstiller vurdering etter naturmangfoldloven § 8-12 og tilsier at effektene for naturmangfold er akseptable for det godkjente kjøresporet. Forvaltningsplanen gjør en behovsvurdering som tilsier at inntil to turer sommersesong og to turer vintersesong er rimelig for et ordinært transportbehov til hytter i dette området. Dette er i tillegg et resultat av forhandlinger i verneplanprosessen forut for vernet i 2002.

Det gis derfor tillatelse til to turer per sesong for ordinær transport. Jeg viser til at forskriften sier «*nødvendig transport*», dette er å forstå slik at det som skal transporteres er mer enn det man med rimelighet får med i ryggsekken – dette gjelder da når Gro G. Myran ikke er med. Større transportbehov enn vanlig bil skal normalt løses ved å bruke kjøretøy med større kapasitet (traktor i stedet for bil).

Det søkes i tillegg om transport av bevegelseshemmet – tre turer ekstra. Forvalter vurderer beskaffenheten av kjøresporet inn til «Fagerhaugbua» slik at dette ikke vil medføre nevneverdig økt slitasje på sporet. Det er så pass mange som har anledning til å kjøre dette sporet og det har en slik standard at tre ekstra turer i dette spesielle tilfelle ikke vil gi nevneverdig ekstra terrengslitasje og ikke kan sies å utgjøre noen vesentlig økt forstyrrelse og vurderes å være innenfor rammen av naturmangfoldlovens § 48. Det legges videre vekt på at søker tidligere har hatt slik dispensasjon, men da helt inn til Tverrfjellet.

Tillatelsen gis til og med 2022, slik at vi og kommunen er i takt.

I og med Miljødirektoratets brev av 7.5.2021 (dokument 9) kan vi ikke gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 videre mot Tverrfjellet, og det er ikke godkjent kjørespor videre fra «Fagerhaugbua». Begrunnelsen framgår av direktoratets brev. Søknad om å kjøre denne strekningen må derfor avslås.

Parkering skal skje inntil kjøresporet, ved «Fagerhaugbua» Snøfjellstjønnevegen 704.



Hytter med flere eiere

Antall turer gis per hytte. Er det flere eiere, må de koordinere transporten seg imellom innenfor den gitte ramme

Forholdet til annet lovverk, forhold til grunneier

I tillegg til tillatelsen / dispensasjonen fra Dovrefjell nasjonalparkstyre kan det også være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra grunneier. De fleste tillatelsene eller dispensasjonene til motorferdsel i verneområder, må også ha tillatelse eller dispensasjon etter lov om motorferdsel i utmark og på vassdrag. Det er de enkelte kommunene som gir tillatelser eller dispensasjoner etter motorferdselloven. Grunneier kan nekte motorisert ferdsel i utmark på sin eiendom, og du må derfor sjekke om aktuelle grunneiere aksepterer transporten.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn. Vedtaket vil være offentlig tilgjengelig i miljøvedtakeregisteret – www.miljovedtak.no.

Klageadgang

Du kan klage på vedtaket til Miljødirektoratet og be om at det endres. Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til deg. Det er tilstrekkelig at du har postlagt klagen innen denne fristen.

Klagen skal sendes skriftlig til nasjonalparkstyret. Angi vedtaket du klager over, den eller de endringer du ønsker, og de grunner du har for at vedtaket bør endres. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bør du oppgi når du mottok dette brevet. Vi gjør oppmerksom på at også andre enn søker kan ha rettslig klageadgang

Med vennlig hilsen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Carl Severin Bjurstedt
nasjonalparkforvalter

Vedlegg:

- 1 Kjøprebevis /-bok 2021 – Gro G og Hans G Myran (Snøfjellstjønnevegen 825)

Kopi til:



Arkivsaksnummer: 2021/4476-7

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 11.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	24/2021	21.06.2021

Klage fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet på tillatelse til Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, til transport med traktor, ATV og el-sykkel til Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, tillatelse til transport av utstyr, redskaper, materialer og proviant m.m. med bil, traktor, ATV og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde.

Det gis tillatelse til inntil 6 turer (tur-retur) i året med bil, traktor eller ATV, og inntil 10 turer (tur-retur) med el-sykkel i året fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024. Bil, traktor og ATV kan ha tilhenger, og el-sykkel kan ha vogn / tilhenger.

Vilkår:

- Kjøringen skal foregå på en hensynsfull måte. Vegetasjonen og kjøresporene skal ikke påføres unødige skader. Det skal tas hensyn til villrein og annet dyreliv.
- Eventuell veiledning som forvaltningsmyndigheten, SNO eller fjelloppsynet gir for å ivareta verneformålet, skal følges.
- Kjøretillatelse skal være med når kjøring foregår, og kjørebok skal føres.

Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde, § 3 pkt. 5 e, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.. Vilkårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

Kommentar:

Dette blir dermed et endret vedtak i forhold til vedtaket i delegert sak 152-2021. Hvis Fylkesmannen i Innlandet og Fylkesmannen i Trøndelag er uenig i det nye vedtaket, må de derfor klage på dette vedtaket. Det er dermed ikke nødvendig å oversende denne saken til Miljødirektoratet for videre klagebehandling.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter

- 09.04.2021: Søknad fra Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, om transport med traktor og ATV og bruk av el-sykkel til Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024.
- 14.04.2021: E-post fra Oppdal kommune til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Oversending av søknad for behandling.
- 26.04.2021: E-post fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til Oppdal kommune vedlagt brev med tillatelse til Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, til transport med traktor, ATV og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024. (Delegert sak nr. 152-2021.)
- 07.05.2021: E-post fra Statsforvalteren i Trøndelag til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Varsel om klage. (E-posten ble videresendt til Stein Arne Brendryen 10.05.2021.)
- 12.05.2021: E-post fra Åse og Stein Arne Brendryen til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Uttalelse til varsel om klage. (E-posten ble videresendt til Statsforvalteren i Trøndelag og Statsforvalteren i Innlandet 12.05.2021.)
- 28.05.2021: E-post fra Statsforvalteren i Trøndelag til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Klage på delegert vedtak 152-2021 Knutshø landskapsvernområde – transport med traktor og ATV og bruk av el-sykkel til Fjellægret 2021 - 2024 – Åse og Stein Arne Brendryen

Klage fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet klager 28.05.2021 på vedtak i delegert sak 152-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.04.2021. I vedtaket fikk Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant m.m. med traktor, ATV og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde. Det ble gitt tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) i året med traktor og ATV fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024. Det ble også gitt tillatelse til bruk av el-sykkel når formålet er bl.a. transport av f.eks. proviant og utstyr for arbeid og opphold på setra i 2021-2024.

Opplysninger om søknaden / saksopplysninger i delegert sak 152-2021

Åse og Stein Arne Brendryen, Baksidevegen 520, 2584 Dalholen, søker 09.04.2021 om tillatelse til transport av utstyr, materialer, proviant m.m. med traktor og ATV på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter (153/1) på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde.

Det dreier seg om transport av bl.a. materialer til oppussing av seterhus, snekkerutstyr, aggregat og noe inventar m.m. inn til setra, og transport tilbake av mye gamle «saker og ting» som har vært lagret i seterstua og fjøset.

Åse og Stein Arne Brendryen søker derfor om inntil 10 turer (tur-retur) i året med traktor og ATV (10 turer til sammen i året) i 2021-2024.

I tillegg søker de om tillatelse til å bruke el-sykkel fritt på kjøresporet til Fjellægret.

Kjøresporene går fra Såtålia / Setalsjølia i Oppdal kommune til Fjellægret i Tynset kommune.

Åse og Stein Arne Brendryen kjøpte og fikk konsesjon på setra i 2021 (arkivsak 2021/1090).



Bilde 1: Setrene på Fjellægret. Bildet er tatt 21.09.2012.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen i delegert sak 152-2021

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Knutshø landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med opprettelsen av Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villreinen i Knutshø (villreinområde), og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø, jf. § 2 i verneforskriften.

Motorisert ferdsel er vanligvis ikke tillatt i Knutshø landskapsvernområde, jf. § 3 pkt. 5.1 og 5.2 i verneforskriften, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a. motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til setrer på traktorveier / kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen jf. pkt. 5.3 e.

Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell har retningslinjer for bl.a. motorferdsel på barmark. (s. 83-87):

- Transport til setrer som benyttes i primærnæring, kan utføres med eget kjøretøy.
- For behov som er årvisse, gis tillatelse / dispensasjon for normalt 4 år.
- Det legges opp til en restriktiv praksis. Kjøring utenom eksisterende kjørespor tillates ikke.

I retningslinjene for motorferdsel på barmark i Knutshø landskapsvernområde (s. 86-87) går det fram:

Pkt. 5.3 e: Det kan gis tillatelse til nødvendig transport til setre etter traktorveier / kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Det legges til grunn at punktet hjemler transport ut over det som går fram av pkt. 5.2 d. For setre som drives i landbruksnæring (jf. næringsoppgave), kan det gis tillatelse til transport i forbindelse med utleie til for eksempel jakt og fiske. Det forutsettes at eier selv besørger transporten. For setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet gis ikke tillatelse til transport i forbindelse med utleie. Det kan imidlertid gis tillatelse til nødvendig transport av ved, og i forbindelse med vedlikehold av bygningene. Det gis ikke dispensasjon for andre formål.

I vedlegg 1 og kartvedlegg 2 i forvaltningsplanen, går det fram at det er godkjent kjørespor mellom Setalsjølia og Fjellægret.



Kart 1: Utsnitt fra kartvedlegg 2 i Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Dovrefjell nasjonalparkstyre har i møte 07.12.2015, sak nr. 74-2015 (arkivsak nr. 2015/7095), delegert myndighet til forvalterne (jf. vedtektene pkt. 6.2) til å treffe vedtak i saker av kurant karakter. Alle delegerte vedtak skal refereres for styret.

Vurderinger i delegert sak 152-2021

Dovrefjell nasjonalparkstyre har hjemmel i verneforskriften for Knutshø landskapsvern-område til å gi tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant m.m. med traktor, ATV og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og Fjellægret i Knutshø landskapsvern-område, jf. verneforskriften § 3 pkt. 5.3 e. Det samme gjelder også transport av gamle «saker og ting» tilbake.

Det er en fordel at det er forholdsvis tørt når transportene med traktor og ATV utføres, slik at en unngår kjøreskader på sporene.

Bruk av el-sykkel i verneområder regnes også som motorferdsel. Dovrefjell nasjonalparkstyre kan gi tillatelse til bruk av el-sykkel når formålet er bl.a. transport av f.eks. proviant og utstyr for arbeid og opphold på setra.

Vurdering i forhold til de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12:

Når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet, skal forvaltningen innhente og legge til grunn kunnskap om naturmangfoldet. Kunnskapen som skal brukes, er kunnskap om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og det skal gis en vurdering av effekten av påvirkninger.

Dersom det tas hensyn til villrein og annet dyreliv, vil transport med traktor, ATV og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og Fjellægret, berøre naturmangfoldet forholdsvis lite, og effekten av påvirkningene vil også være forholdsvis liten, jf. § 8.

Påvirkningen av økosystemet skal også vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10. De planlagte transportene, vil sammen med andre tillatelser og dispensasjoner som er eller vil bli gitt i disse fjellområdene, sannsynligvis ikke føre til at belastningen på økosystemet blir for stor samlet sett. Det er derfor ikke behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet, jf. § 9.

I denne saken er det ikke nødvendig å vurdere om tiltakshaver skal dekke kostnadene ved miljøforringelse, jf. § 11, og om det blir benyttet tilstrekkelig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12.

Det er derfor mulig å gi tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant, m.m. med traktor, ATV og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og Fjellægret med hjemmel i § 3 pkt. 5.3 e i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde. Det foreslås at tillatelsen gjelder fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024.

Vedtak i delegert sak 152-2021

Dovre fjell nasjonalparkstyre gir Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant m.m. med traktor, ATV og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde.

Det gis tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) i året med traktor og ATV fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024. Det gis også tillatelse til bruk av el-sykkel når formålet er bl.a. transport av f.eks. proviant og utstyr for arbeid og opphold på setra i 2021-2024.

Vilkår:

- Kjøringen skal foregå på en hensynsfull måte. Vegetasjonen og kjøresporene skal ikke påføres unødige skader. Det skal tas hensyn til villrein og annet dyreliv.
- Eventuell veiledning som forvaltningsmyndigheten, SNO eller fjelloppsynet gir for å ivareta verneformålet, skal følges.
- Kjøretillatelse skal være med når kjøring foregår, og kjørebok skal føres.

Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde, § 3 pkt. 5 e, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.. Vilkårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

Varsel om klage fra Statsforvalteren i Trøndelag

Statsforvalteren i Trøndelag v/ Inge Hafstad skriver i e-post til Dovrefjell nasjonalparkstyre 07.05.2021:

Det vises til telefonsamtale med nasjonalparkforvalter Lars Børve tidligere i dag, fredag den 7. mai 2021.

Statsforvalteren i Trøndelag og Statsforvalteren i Innlandet varsler hermed om at følgende delegerte vedtak av nasjonalparkforvalteren vil bli påklaget av Statsforvalteren:

- Delegert vedtak nr. 148/2021 datert 20. april 2021 – dispensasjon fra vernebestemmelsene for Knutshø landskapsvernområde – tillatelse til barmarkskjøring med bil inn til Fjellægret 2021 – 2024 – Odd Brendryen.
- Delegert vedtak nr. 152/2021 datert 26. april 2021 – dispensasjon fra vernebestemmelsene for Knutshø landskapsvernområde – tillatelse til barmarkskjøring med traktor/ATV og bruk av el-sykkel inn til Fjellægret 2021 – 2024 – Åse og Stein Arne Brendryen.

Begrunnelsen for klagen er i all hovedsak:

De to vedtakene er hjemlet i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde § 3, punkt 5.3e som sier at det kan gis tillatelse til motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til setrer på traktorveier/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. I forvaltningsplanens vedlegg 1 og kartvedlegg 2 går det fram at kjøresporet mellom Setalsjølia og Fjellægret er godkjent kjørespor i henhold til forvaltningsplanen. Verneforskriftens § 3, punkt 5.3e sier at det kan gis, ikke at det skal gis. For å minimalisere barmarkskjøringen i landskapsvernområdet bør det kun gis tillatelse til barmarkskjøring når det foreligger «særlig behov», som når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Selv da skal det foretas en selvstendig vurdering av om behovet kan dekkes på andre måter. Frakt av bagasje og utstyr mv. i forbindelse med utleie til jakt og fiske og materialer og utstyr til vedlikehold regnes ikke som et «særlig behov».

Statsforvalteren er av den oppfatning at forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell har mer liberale retningslinjer enn motorferdselslovgivningen når det gjelder barmarkskjøring, noe som er uheldig. Når nasjonalparkstyret vurderer søknader om barmarkskjøring må styret/forvalter ta stilling til om det foreligger «særlig behov», og om behovet kan dekkes på en annen måte. Dette gjelder uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriften, som er tilfellet her, eller i naturmangfoldlovens § 48. Statsforvalteren kan ikke se at nasjonalparkforvalter har vurdert dette i de to vedtakene som vi nå varsler klage på. Når det skal vurderes om det foreligger «særlig behov» må verneområdeforvaltningen minimum følge retningslinjene for motorferdselslovgivningen.

Den samme vurderingen skal kommunen gjøre når de vurderer søknadene opp mot motorferdselsloven og nasjonal forskrift. I brevet av 7. juli 2020 til Utmarkskommunenes sammenslutning (USS) uttaler Klima- og miljødepartementet at det ikke er utelukket å gi dispensasjoner etter § 6, men at det skal «svært mye til før det vil være aktuelt å gi dispensasjon etter § 6 for kjøring med ATV e.l. på barmark utenfor traktorvei i forbindelse med utleie av hytter til jakt og fiske». Det skal foreligge «særlig behov» hvis det skal åpnes opp for barmarkskjøring. Vilårene for å kunne gi en tillatelse til barmarkskjøring etter NF § 6 skal derfor tolkes strengt, og vilårene for å gi en dispensasjon for barmarkskjøring etter verneforskriften og/eller § 48 i naturmangfoldloven skal, etter Statsforvalterens vurdering, vurderes minst like strengt.

Det gis tillatelse til et forholdsvis stort antall turer, uten at søker har dokumentert behovet. Barmarkskjøringen bidrar til å opprettholde et eksisterende kjørespor, noe som påvirker verneverdiene negativt.

Statsforvalteren vil komme med mer utdypende klager på vedtakene i løpet av uke 19 eller 20.

E-posten fra Statsforvalteren i Trøndelag 07.05.2021 med varslet om klage, ble videresendt til Stein Arne Brendryen 10.05.2021.

Uttalelse til varsel om klage fra Statsforvalteren i Trøndelag

Åse og Stein Arne Brendryen uttaler følgende i e-post 12.05.2021 om varselet til klage fra Statsforvalteren i Trøndelag:

Viser e-post om at det skal komme en klage på vedtak som berører undertegnede mtp kjøring til seter på Fjellægret. Vi vil derfor forsøke å belyse bakgrunnen for søknaden.

Vi har siste året kjøpt denne setra, 153/1 og denne setra ble kjøpt med innhold og slik som den sto. For noen år siden ble det skiftet glas på hele seterhuset (82m2), men ellers så er den slik som ble bygd også med innhold.

Vi ønsker å oppgradere litt innvendig med senger, kjøkken, isolering, rominndelinger, ovner, piper, møbler m.m. Til dette må en da ha med litt hjelp, og utstyr som f.eks. sag, aggregat, materialer og verktøy.

Som nevnt over ble setra overtatt med innhold, og skal vi skifte ut deler av dette og ta med ut alt skrot som er lagret over mange tiår i 2 seterfjøs på hver 80m2, så har dette blitt en del, bl.a. de vinduene som er skiftet. Vi ønsker at dette skal behandles på en god måte m.t.p. gjenvinning, og vil derfor ha dette ut av fjellet igjen.

Det er med tanke på dette vi har søkt så mange turer. Så er det også slik at traktorveien inn til setra er av en slik art at det ikke er så veldig "morsomt", eller behagelig å kjøre mer enn nødvendig.

Opplysninger om klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet

Klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet 28.05.2021 gjengis her i sin helhet:

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet viser til delegert vedtak i DS nr. 152-2021 (deres ref. 2021/4476) av nasjonalparkforvalter for Dovrefjell nasjonalparkstyre datert den 26. april 2021. I nevnte vedtak gis Åse og Stein Arne Brendryen tillatelse til inntil 10 (ti) turer hvert år med traktor og ATV etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde. Tillatelsen gjelder for barmarks-sesongene 2021-2024. Formålet med kjøringen er nødvendig transport av materialer til oppussing av seterhus, snekkerutstyr, aggregat, utstyr m.m., samt uttransportering av gamle «saker og ting» som har vært lagret i seterhus og fjøset. Det gis også tillatelse til bruk av el-sykkel når formålet er bl.a. transport av proviant og utstyr for arbeid og opphold på setra. Det vises også til Statsforvalterens varsel om klage i e-post datert 7. mai 2021.

Vedtaket er hjemlet i verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e, som sier at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til setrer på traktorveier/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Statsforvalteren er kjent med at det delegerte vedtaket er en videreføring av tidligere forvaltningspraksis der Dovrefjell nasjonalparkstyre med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e har gitt tillatelse til barmarkskjøring langs kjørespor inn til Fjellægret.

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet klager med dette på delegert vedtak nr. 152-2021 i sak 2021/4476 der det gis dispensasjon fra vernebestemmelsene for Knutshø landskapsvernområde for inntil 10 (ti) turer hvert år med traktor og ATV, samt bruk av elsykkel, etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret.

Etter Statsforvalterenes vurdering skal transportbehovet i all hovedsak dekkes på annen måte enn barmarkskjøring. Det er kun når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark at det kan gis tillatelse til barmarkskjøring.

Med bakgrunn i dette er det ikke grunnlag for å gi tillatelse etter verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e, til inntil 10 (ti) turer hvert år med traktor/ATV etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsverneområde. Statsforvalterne krever at antall turer reduseres til kun å omfatte turer for

transport av varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Søker må beskrive konkret hva som skal transporteres inn.

Etter Statsforvalterenes vurdering skal antall turer med el-sykkel tallfestes, og behovsvurderes etter de samme prinsippene som ved vurdering av behovet for annen motorferdsel på barmark. Det er svært begrenset hva som kan transporteres med el-sykkel, og Statsforvalteren er av den oppfatning at vedtak om bruk av el-sykkel kan ikke hjemles i verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e. Bruk av el-sykkel vil stort sett være persontransport, og den delen av søknaden må behandles etter naturmangfoldlovens § 48, jf. verneforskriftens § 4 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*.

Statsforvalterenes vurdering

I henhold til vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre punkt 12 *Klageadgang, klageinstans og klagebehandling* har Statsforvalteren med hjemmel i naturmangfoldlovens § 62 tredje ledd siste setning klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyret.

Formålet med Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villrein i Knutshø, og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø.

Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell sier følgende om barmarkskjøring i Knutshø landskapsvernområde; *Det kan gis tillatelse til nødvendig transport til setre etter traktorveg/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Det legges til grunn at punktet hjemler transport ut over det som går fram av pkt. 5.2d. For setre som drives i landbruksnæring (jf. næringsoppgave), kan det gis tillatelse til transport i forbindelse med utleie til for eksempel jakt og fiske. Det forutsettes at eier selv besørger transporten. For setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet gis det ikke tillatelse til transport i forbindelse med utleie. Det kan imidlertid gis dispensasjon til nødvendig transport av ved, og i forbindelse med vedlikehold av bygningene. Det gis ikke dispensasjon for andre formål.*

Åse og Stein Arne Brendryen eier deler av setra Fjellægret. Det går ikke fram av saksopplysningene om setra drives i landbruksnæring eller ikke. Hvis Fjellægret hadde vært ei seter med aktiv jordbruksdrift hadde motorferdselen i forbindelse med landbruksdrift på kjøresporet vært direkte hjemlet i verneforskriftens § 3, punkt 5.2 bokstav d. Forvaltningsplanen sier at det ikke er fullseterbruk på noen av de 15 setrene i Tynset kommune sin del av Knutshø landskapsvernområde. Statsforvalteren legger derfor til grunn at Åse og Stein Arne Brendryen sin seter på Fjellægret ikke drives i landbruksnæring, jf. næringsoppgave, men at bygningene på setra benyttes som fritidsbygning. Forvaltningsplanen åpner for så vidt opp for at det kan gis tillatelse til nødvendig transport av ved, og i forbindelse med vedlikehold av bygningene. Imidlertid sier retningslinjene for motorferdsel i forvaltningsplanen følgende om «Valg av transportform og årstid» (6.6.2) at «Hovedprinsippet er at den transport som gir minst konflikt med verneverdiene og andre brukerinteresser skal nyttes.

b) Der det er kjørespor (tillatelse kreves), skal saksutredningen gjøre en avveining mellom transport på barmark eller snø. Er det nevneverdig forskjell i skade på verneverdiene mellom årstidene, skal transport henvises til den mest gunstige transportform og sesong».

Retningslinjene for motorferdsel på barmark (6.6.4) slår fast at:

«Felles for alle områdene er at det legges opp til en svært restriktiv praksis».

Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell er relativt gammel, fra 2006. Siden forvaltningsplanen ble godkjent er det kommet både endringer i motorferdselregelverket og ny kunnskap om villreinen. NINA sine arealbrukskart for villrein fra 2012 viser at Fjellægret er et helårsbeite for villreinen, men kjøretraseen inn til Fjellægret går helt inn til østgrensen for kalvingsområdet. Dette tilsier en grundig vurdering av omfanget av tillatelser til motorisert ferdsel generelt, og særlig på barmark, herunder bruk av el-sykkel som pr. definisjon regnes som motorisert kjøretøy i forhold til verneforskriften. Statsforvalterne har forståelse av at det er vanskelig å kommunisere utad at det er formelle forskjeller mellom bruk av vanlig sykkel og bruk av el-sykler i verneområder, men nasjonalparkforvalter må forholde seg til det formelle i dette tilfellet. En søknad om bruk av el-sykkel må derfor vurderes som en hvilken som helst annen søknad om barmarkskjøring. En eventuell tillatelse til bruk av el-sykkel må vurderes opp mot eventuelle negative konsekvenser for bl.a. villrein. Vurderinger opp mot presedens og samlet belastning må også foretas, og det må settes vilkår som bidrar til å ivareta de verneverdiene nasjonalparkstyret er satt til å ivareta, blant annet om antall turer og om tidsperiode for bruken av el-sykkel. I dispensasjonen som nå er gitt er det ikke foretatt en vurdering av behovet for kjøring, utover det søker selv har oppgitt. Fri bruk av el-sykkel uten begrensninger i hele fireårsperioden og 10 turer med traktor/ATV pr. år i 4 år gir totalt 40 turer for å frakte utstyr og materiell til vedlikehold. Dette synes unødvendig høyt. I tillegg er det gitt dispensasjon for barmarkskjøring til andre eiere av fritidsbygninger på Fjellægret, noe som forsterker den samlede belastningen på området.

Som grunnlag for å innvilge dispensasjonen er det ikke gjennomført en avveining mellom transport på barmark eller snø, jf. retningslinjene i forvaltningsplanen. I tillegg er konsekvensene for naturmangfoldet, særlig villreinen, kun summarisk vurdert. Å tillate i alt 40 turer over fire år med motorisert ferdsel på barmark for transport av utstyr og materiell til vedlikehold, vil åpne for en praksis som samla sett kan påvirke verneverdiene negativt, jf. naturmangfoldloven §10. Det finnes mange setre og mange gamle kjørespor som er definert i forvaltningsplanen, slik at den samlede belastningen i forhold til barmarkskjøring i Knutshø landskapsvernområde vil bli vesentlig, noe som strider mot formålet med vernet og vil virke negativt på verneverdiene. Det er ingen tvil om at dagens forvaltningspraksis med omfattende barmarkskjøring i verneområdene på Dovrefjell har skapt en presedens der det forventes å få innvilget søknader om barmarkskjøring uavhengig av vurderinger om behovet er til stede, og om behovet kan dekkes på andre måter. Tillatelser med fri bruk av el-sykkel vil også skape presedens, ikke bare i Knutshø landskapsvernområde, men også i alle andre verneområder.

Etter Statsforvalterenes vurdering er retningslinjene for barmarkskjøring i forvaltningsplanen mer liberale enn hva motorferdselslovgivningen åpner opp for. Dette gjenspeiler seg i en forvaltningspraksis som har fått utviklet seg over tid. Fjellægerveien er definert som et kjørespor, ikke traktorvei, og søker må dokumentere «særlige behov» for barmarkskjøringen. Barmarkskjøring i forbindelse med frakt av materialer og utstyr i forbindelse med oppussing og vedlikehold av seterbygningene er ikke et slikt «særlig behov» som gir grunnlag for en tillatelse til barmarkskjøring, verken etter motorferdselslovgivningen eller etter verneforskriften. Det er uheldig at det over tid har utviklet seg en forvaltningspraksis i Knutshø landskapsvernområde som strider mot motorferdselslovgivningen.

Statsforvalteren i Trøndelag hadde i 2020 et eget oppdrag fra Miljødirektoratet på motorferdsel. Dette oppdraget går på å fokusere på veiledning ifm. barmarkskjøring. Statsforvalteren har i den sammenheng kartlagt kommunenes praksis på barmark og kommet frem til at praksisen flere steder ligger langt utenfor hva regelverket åpner for. Samtidig ser vi at verneforskrifter og forvaltningspraksisen i verneområder ofte er mer liberal enn det den nasjonale

lovgivningen på motorferdsel er. Det er ønskelig at forvaltningspraksisen når det eventuelt skal gis dispensasjoner fra verneforskriften for barmarkskjøring i fremtiden, nivelleres opp mot motorferdselslovgivningen. For å minimalisere barmarkskjøringen i landskapsvernområdet bør det kun gis tillatelse til barmarkskjøring når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Dette vil også være i tråd med de strenge vilkårene motorferdselslovgivningen krever for å gi tillatelse etter nasjonal forskrift § 6. Forvaltningspraksisen for saker som behandles etter verneforskriftene bør ikke være mer liberal enn motorferdselloven og nasjonal forskrift. Det transportbehovet som skisseres i søknad og delegert vedtak skal i utgangspunktet dekkes med snøscooter vinterstid på snødekt mark, eventuelt med helikopter.

Verneforskriftens § 3, punkt 5.1 viser til at motorferdsel på land og til vanns og landing med luftfartøy er forbudt. Videre sier verneforskriftens § 3, punkt 5.2 hvilken type motorisert ferdsel bestemmelsen ikke er til hinder for, mens § 3, punkt 5.3 sier hva forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til. Når det gjelder barmarkskjøring langs kjørespor er det åpnet opp for at det kan gis tillatelse etter søknad i forbindelse med nødvendig transport til setrer på kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Verneforskriften sier at det **kan gis**, ikke at det skal gis. For å minimalisere barmarkskjøringen i landskapsvernområdet bør det, som tidligere nevnt, kun gis tillatelse til barmarkskjøring når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark.

Miljødirektoratet har i en klageavgjørelse datert 11. mai 2021 om barmarkskjøring inn til hytte ved Snøfjellstjønnevegen i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark stadfestet nasjonalparkstyrets vedtak om å gi tillatelse til inntil to turer for ordinær transport av utstyr inn til egen hytte ved Snøfjellstjønnevegen. Begrunnelsen til direktoratet var at vedtaket var i tråd med forvaltningsplanen, og at det aktuelle kjøringen på barmark er regulert i verneforskriften for nasjonalparken. Miljødirektoratet tok ikke stilling til om barmarkskjøringen var mer liberal enn hva motorferdsellovgivningen åpner opp for. Direktoratet peker på at dette er forhold som må vurderes i en fremtidig revisjon av verneforskriftene og forvaltningsplanen.

Selv om klageavgjørelsen har flere likhetstrekk med denne saken, ønsker statsforvalteren å påpeke følgende ulikheter:

- **Forvaltningsplanen har ikke definert antall turer med barmarkskjøring det kan gis tillatelse til i Knutshø LVO. Forvaltningsplanen sier at det kan gis tillatelse til nødvendig transport av ved, og i forbindelse med vedlikehold av bygningene til setre etter traktorveger/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Når antall turer ikke er definert i forvaltningsplanen skal hver enkelt søknad behøvsprøves i større utstrekning enn når antall turer er definert, jf. retningslinjene om barmarkskjøring på Snøfjellstjønnevegen.**
- **Forvaltningsplanen sier ingenting om at setre må være i aktiv landbruksdrift eller ikke for at det skal gis tillatelse.**
- **Bruk av el-sykel vil stort sett være persontransport, og den delen av søknaden må behandles etter naturmangfoldlovens § 48, jf. verneforskriftens § 4 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*. Forvaltningsplanen sier ingenting om bruk av el-sykel.**

Nasjonalparkforvalter og/eller styret skal alltid vurdere om behovet for barmarkskjøring kan dekkes på andre måter. Dette gjelder uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriften eller i naturmangfoldlovens § 48. Kan behovet dekkes med motorisert ferdsel på snødekt mark, skal hovedregelen være at transporten skal utføres på snødekt mark, alternativt med helikopter. Statsforvalteren kan ikke se at nasjonalparkforvalter har vurdert dette når vedtaket ble fattet. Det

kommer ikke frem noe i saken som tilsier at det skulle være noen særlige grunner eller forhold som tilsier at transporten ikke kan skje på vinterstid, eller med helikopter. Vilklårene for å kunne gi en dispensasjon for barmarkskjøring etter verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e skal vurderes minst like strengt som vilklårene for å gi en dispensasjon etter § 6 i nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (NF).

Statsforvalteren er klar over at vedtaket er en videreføring av en forvaltningspraksis som Dovrefjell nasjonalparkstyre har praktisert over flere år. Når Statsforvalteren allikevel velger å klage på vedtaket er det fordi det, etter vår vurdering, har etablert seg en uheldig forvaltningspraksis der søkere automatisk får tillatelse til barmarkskjøring uavhengig av om søker har et reelt behov eller ikke, samt at nasjonalparkstyret/forvalter unnlater å vurdere om behovet kan dekkes på andre måter og til andre årstider. Etter Statsforvalterens vurdering er det ikke grunnlag for å gi tillatelse til 10 (ti) turer med traktor/ATV og fri bruk av el-sykkel inn til Fjellægret med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e.

Statsforvalterenes konklusjon

- Dispensasjon for barmarkskjøring i forbindelse med transport av materialer og utstyr i forbindelse med vedlikehold og oppussing av seterbygninger kan ikke regnes som «særlige behov», og det er ikke foretatt en avveining mellom transport på barmark eller snø, noe som strider mot forvaltningsplanen som sier at denne avveiningen skal gjøres.
- Barmarkskjøring inn til veiløse hytter/setre som benyttes som fritidbygning inne i høyfjellet vil ofte kunne gi store negative konsekvenser for verneverdiene.
- Statsforvalteren vurderer det som naturlig at praksisen med å gi tillatelse til barmarkskjøring langs kjøresporet inn til Fjellægret når det ikke foreligger «særlige behov» opphører.
- Det er ikke foretatt en selvstendig vurdering av om behovet for barmarkskjøring kan dekkes på andre måter, jf. forvaltningsplanens kap. 6.6.2, noe som strider mot forvaltningsplanen. Dette skal gjøres uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e, eller i naturmangfoldlovens § 48.
- Antall turer med barmarkskjøring med traktor/ATV inn til Fjellægret må derfor reduseres til kun å omfatte transport av varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Søker må beskrive konkret hva som skal transporteres inn.
- En søknad om bruk av el-sykkel må vurderes som en hvilken som helst annen søknad om barmarkskjøring. En eventuell tillatelse til bruk av el-sykkel må vurderes opp mot eventuelle negative konsekvenser for bl.a. villrein. Vurderinger opp mot presedens og samlet belastning må også foretas, og det må settes vilkår som bidrar til å ivareta de verneverdiene nasjonalparkstyret er satt til å ivareta, blant annet om antall turer og om tidsperiode for bruken av el-sykkel.
- Bruk av el-sykkel vil stort sett være persontransport, og den delen av søknaden som omhandler el-sykkel må behandles etter naturmangfoldlovens § 48, jf. verneforskriftens § 4 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*. Forvaltningsplanen sier ingenting om bruk av el-sykkel.
- Det må settes vilkår som f.eks. antall turer, tidspunkt o.l. for å ivareta verneverdiene i en eventuell tillatelse for bruk av el-sykkel inn til Fjellægret.

Tilleggsopplysninger

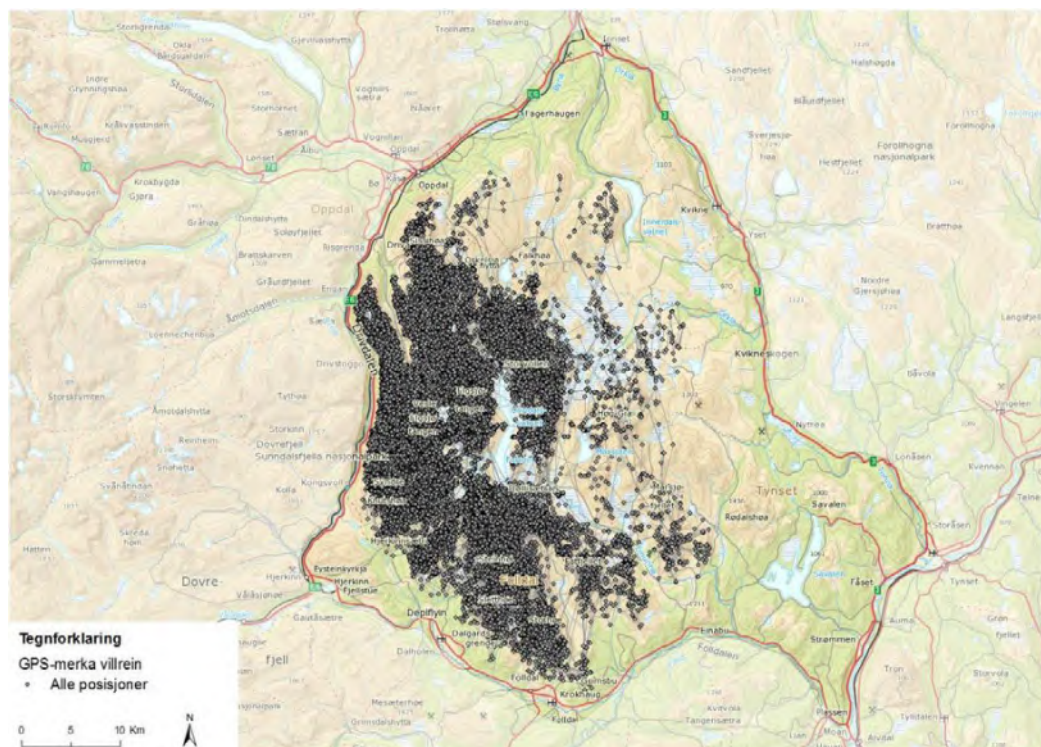
Saksbehandler videresendte klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet til Stein Arne Brendryen 07.06.2021, og snakket med Stein Arne Brendryen på telefon 10.06.2021.

Stein Arne Brendryen opplyste at de kan prøve å greie seg med inntil 6 turer (tur-retur) med traktor og ATV til setra på Fjellægret i året i 2021-2024, men må da i tillegg ha muligheten til å sykle med el-sykkel med vogn/ tilhenger inntil 10 turer til setra i året, og bruke bil med tilhenger når det er hensiktsmessig i tillegg til / som et alternativ til traktor og ATV med tilhenger.

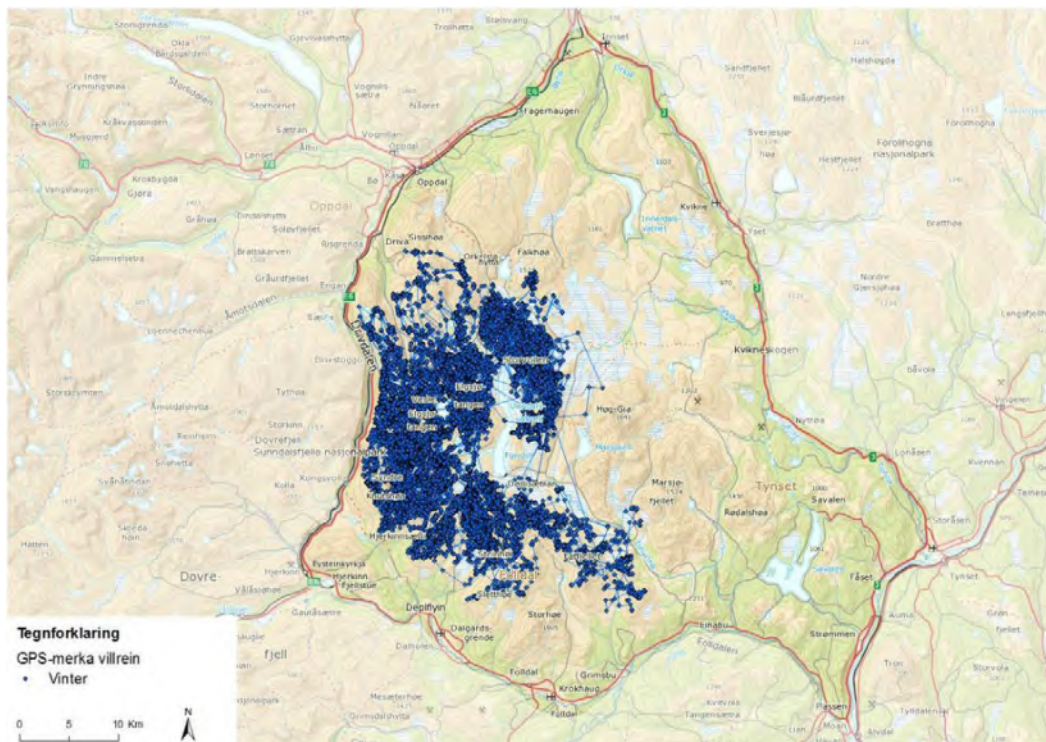
Prosjektet Villreinens arealbruk i Knutshømrådet

Norsk institutt for naturforskning (NINA) kartla villreinens arealbruk i Knutshømrådet ved hjelp av GPS-teknologi i 2010-2013. Noen simler ble utstyrt med GPS-sendere, og resultatene fra kartleggingen ble i 2015 rapportert i NINA Rapport 1019 Villreinens arealbruk i Knutshø.

NINA-rapporten inneholder noen kart som viser simlenes arealbruk:

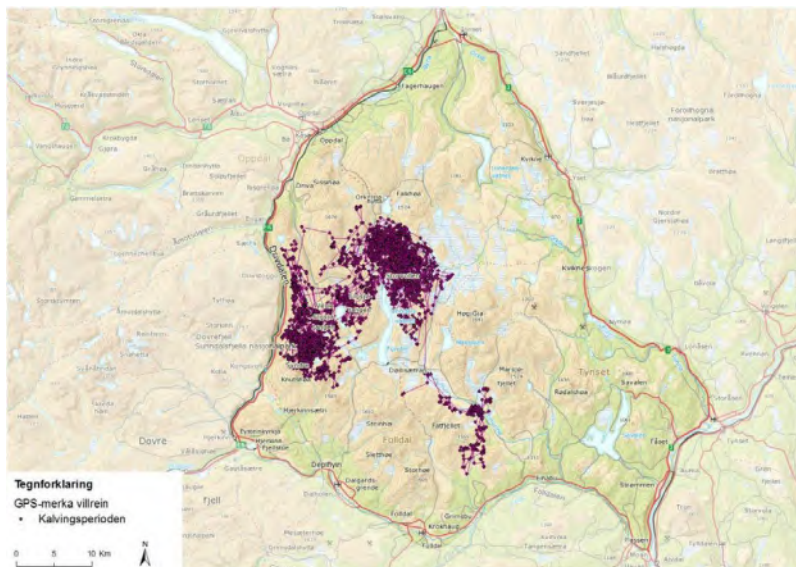


Kart 1. Alle GPS-posisjoner gjennom hele året i prosjektperioden.

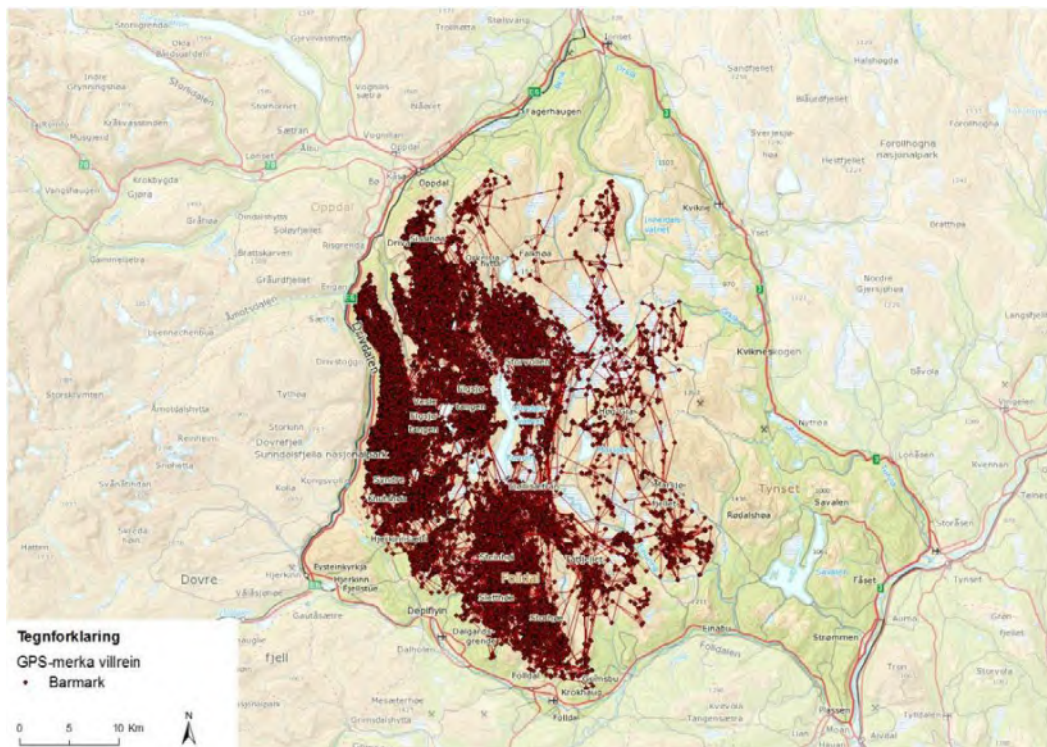


Kart 2: Alle GPS-posisjoner i vintersesongen i prosjektperioden.

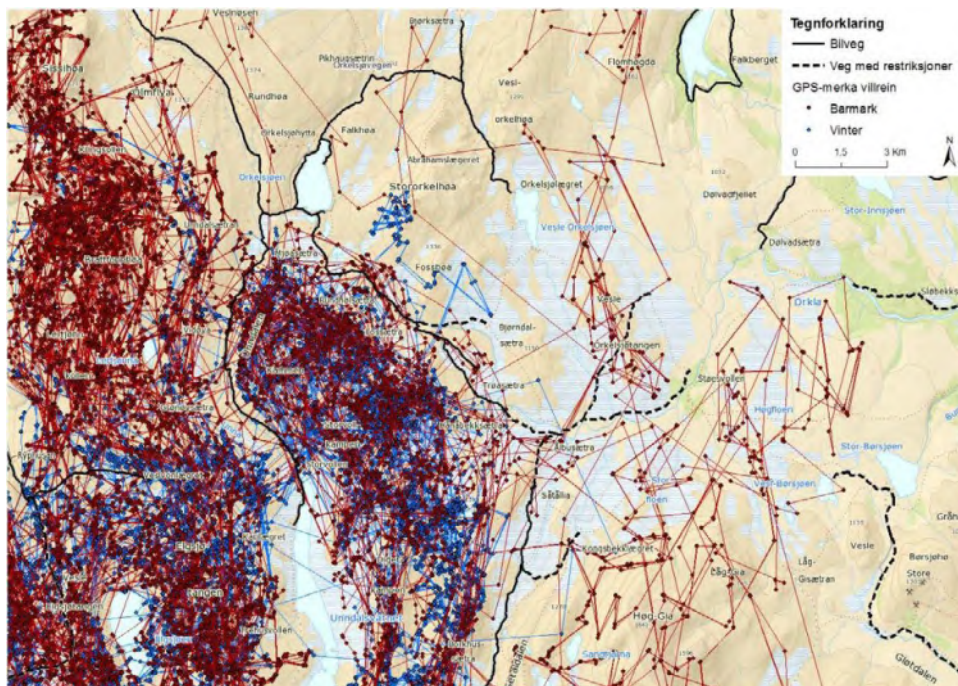
I NINA Rapport 1019 Villreinsens arealbruk i Knutshø, går det (s. 52) fram at villreinen i Knutshø villreinområde i lengre tid har hatt fast kalvingsland i områdene nordøst for Fundin, rundt Hånåbekktangen – Digerkammen.



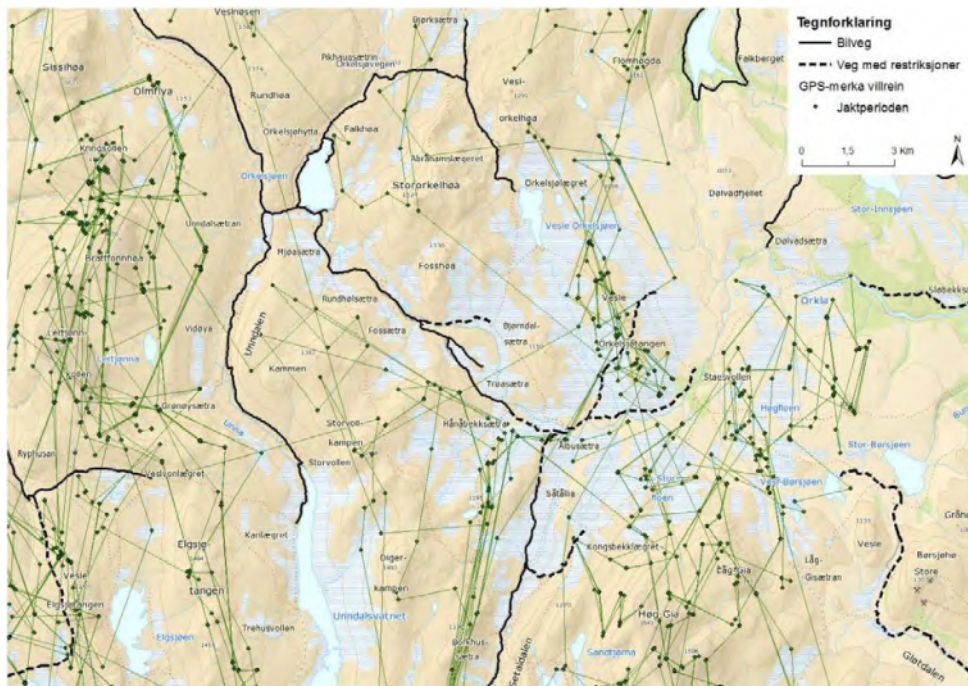
Kart 3: Alle GPS-posisjoner under kalvinga i prosjektperioden.



Kart 4. Alle GPS-posisjoner i barmarksesongen (1. mai til 1. november) i prosjektperioden.



Kart 5. Oversikt over alle GPS-lokaliseringer av rein i områdene ved Orkelsjøen.



Kart 6. Oversikt over GPS-lokaliseringer av rein i områdene ved Orkelsjøen under reinsjakta.

Det var stort sett bare i reinsjakta at det var GPS-lokaliseringer av simler øst for Orkelsjøen og Setaldalen i 2010-2013.

Rovfugler

Det er registrert sårbare hekkelokaliteter for rovfugl i nærheten av Setaldalen. Sensitiv periode er fra 1. februar til 15. juli, og det er anbefalt å begrense bruk av snøskuter i nærheten av hekkelokalitetene i den sensitive perioden.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Det vises til regler og retningslinjer for saksbehandlingen i delegert sak nr. 152-2021.

I tillegg kommer:

- Forvaltningsloven av 10. februar 1967.
- Vedtekter for Dovrefjell nasjonalparkstyre av 13. august 2015.

I forvaltningslovens regler om klage og omgjøring, går det bl.a. fram:

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen). Jf. § 28, 1. ledd.

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Jf. § 29, 1. ledd.

I vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre går det fram at fylkesmannen har klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyre, jf. naturmangfoldloven § 62 tredje ledd siste setning. Forøvrig gjelder de alminnelige regler om klageadgang.

I vedtektene står det også: I tilfeller der styrets vedtak har et annet utfall enn forvalterens tilrådning til vedtak, må styrets begrunnelse for valg av annet utfall komme fram i vedtaket.

Kommentarer til klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet og vurderinger

Klagen fra Fylkesmannen i Innlandet og Fylkesmannen i Trøndelag ble sendt til Dovrefjell nasjonalparkstyre innen klagefristen. Nasjonalparkstyret kan derfor behandle klagen.

Vurderinger og kommentarer i forhold til villrein

Villreinen bruker områdene øst for Orkelsjøen og Setaldalen forholdsvis lite gjennom hele året. Årsaker til at villreinen i Knutshø villreinområde stort sett bare bruker den vestlige delen av området, er uklart.

Noen turer med bil og el-sykkel til Fjellægret vil derfor sannsynligvis ikke påvirke villreinen i Knutshø villreinområde så mye om sommeren og høsten.

Kalvingsområdet til villreinen i Knutshø villreinområde har i lengre tid vært i områdene nordøst for Fundin rundt Hånåbekktangen og Digerkammen. Kjøreruta for snøskuter i Setaldalen og videre til bl.a. Fjellægret, går helt inn til østgrensa for kalvingsområdet. Siden transportene med snøskuter vanligvis foregår på slutten av vinteren når kalvinga nærmer seg, er det en fordel at det foregår lite transporter til Fjellægret med snøskuter, og at transportene foregår om sommeren og høsten istedenfor.

Vurderinger i forhold til rovfugler

På grunn av hensynet til sårbare hekkelokaliteter for rovfugl i nærheten av Setaldalen, er det en fordel å begrense bruk av snøskuter i den sensitive perioden mellom 1. februar og 15.juli.

Vurderinger og kommentarer til transport på barmark eller vinterføre

I forvaltningsplanen (s. 83) går det fram at det er den transport som gir minst konflikt med verneverdiene og andre brukerinteresser som skal benyttes, og der det er kjørespor (tillatelse kreves) skal saksutredningen gjøre en avveining mellom transport på barmark og snø. Er det nevneverdig forskjell i skade på verneverdiene mellom årstidene, skal transport henvises til den mest gunstigste transportform og sesong. Dovrefjell nasjonalparkstyre kan ut fra hensynet til verneverdiene henvise transport til vinterføre der transport på barmark kan påregnes å gi terrengskader.

Det er derfor nærliggende å vurdere transport med snøskuter om vinteren, men transport med snøskuter er langt både fra Dalholen og Oppdal, og kjørerutene som kan brukes går gjennom eller nær områder hvor det kan være villrein om vinteren, spesielt på slutten av vinteren når kalvingstiden nærmer seg.

Setaldalen ligger nær et av kalvingsområdene for villrein i Knutshø villreinområde, og siden transportene med snøskuter vanligvis foregår på slutten av vinteren, er det en fordel at det foregår lite transporter med snøskuter i dette området når kalvingstiden nærmer seg. Det er derfor bedre at transportene foregår om sommeren og høsten istedenfor. Dette er godt dokumentert kunnskap, og det foretas derfor vanligvis ikke en avveining mellom transport på barmark eller snø i de fleste sakene som dreier seg om transport på barmark i dette området.

Hensynet til de sårbare hekkelokalitetene for rovfugl i nærheten av Setaldalen, gjør også at det er bedre at transportene foregår om sommeren og høsten, enn på slutten av vinteren.

På grunn av hensynet til både villrein og sårbare hekkelokaliteter for rovfugl, foreligger det «særlige behov» som gjør at de fleste transportene til Fjellægret bør foregå om sommeren og høsten.

Bilvegen i Setaldalen til Setalsjølia er åpen for fri ferdsel om sommeren og høsten mot betaling av bomavgift. Det er en del trafikk på denne vegen i sommerhalvåret, og det er nødvendig å bruke denne vegen i forbindelse med transport til Fjellægret om sommeren og høsten.

På barmark foregår transportene mellom Setalsjølia og Fjellægret på etablerte kjørespor. Det er lite sannsynlig at det vil bli skader på terrenget og vegetasjonen utenfor de nåværende kjøresporene til Fjellægret.

Kjøring med bil gir sannsynligvis mindre skader på kjøresporene enn traktor.

Behovene for transport til setra på Fjellægret er bl.a. knyttet til vedlikehold av seterhus, og det er derfor også hensiktsmessig at transportene foregår om sommeren og høsten.

Vurdering i forhold til kulturlandskap

Formålet med Knutshø landskapsvernområde er bl.a. å ta vare på kulturlandskapet og tilhørende kulturmiljø. Setrene i Knutshø landskapsvernområde er en del av kulturlandskapet og kulturmiljøet, og det er derfor en fordel i forhold til verneformålet at seterhusene blir tatt godt vare på og vedlikeholdt.

Vurdering og kommentarer til behov for antall turer

Det er vanskelig på forhånd å beregne eller fastsette hvor mange turer transport med traktor, ATV og tilhenger det er behov for i forbindelse med vedlikehold av klopper og seterhus. Hvis det f.eks. er nødvendig å kjøre to biler, eller en bil og en traktor, regnes det som to turer osv.

Det er forskjell på størrelsen på traktorer, ATVer og tilhengere, og mengden materialer, utstyr og redskaper varierer både i vekt og volum. Det er derfor vanligvis søkeren som har best forutsetninger for å vurdere hvor mange turer det er behov for, bl.a. hvor mye materialer og utstyr det dreier seg om. Det ble derfor gitt tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) til Åse og Stein Arne Brendryen i delegert sak nr. 152-2021.

Været i fjellet har også innvirkning på hvor mye og hva slags arbeid det er mulig å få utført, hvor lang tid det tar, og hvor mange turer det blir behov for. Kjøresporet mellom Setalsjølia og Fjellægret er forholdsvis langt og tidkrevende å kjøre, og erfaring lokalt viser at det i praksis vanligvis ikke blir kjørt mer enn det er behov for.

Vurdering bruk av el-sykkel

Det er ikke gitt tillatelse til ren persontransport med el-sykkel i vedtaket i delegert sak 152-2021. I klagen antar statsforvalterne at el-sykkel bl.a. vil bli brukt til ren persontransport, men det ble det ikke gitt tillatelse til, og antakelsen om dette i klagen er derfor ikke relevant for saken.

Bruk av el-sykkel gjør at en bruker kortere tid enn når en bruker vanlig sykkel eller går. Det betyr at sannsynligheten for å treffe på villrein langs kjøresporet blir mindre pga. kortere oppholdstid. Sykkelen legger også igjen mindre lukt på bakken i forhold til å gå, og reduserer muligheten til at villreinen reagerer på lukt fra mennesker når den skal krysse kjøresporet.

Forholdet til annet lovverk

I tillegg til tillatelsen / dispensasjonen fra Dovrefjell nasjonalparkstyre kan det også være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra grunneier. De fleste tillatelsene eller dispensasjonene til motorferdsel i verneområder, må også ha tillatelse

eller dispensasjon etter lov om motorferdsel i utmark og på vassdrag. Det er de enkelte kommunene som gir tillatelser eller dispensasjoner etter motorferdselloven. Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag innskrenker ikke den adgang grunneier og bruker har til å forby eller begrense motorferdsel på sin eiendom.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse, innen tre uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre, jf. forvaltningsloven § 32.

Kopi til

- Miljøvedtaksregisteret
- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Statsforvalteren i Innlandet
- Statsforvalteren i Trøndelag
- Folldal kommune
- Oppdal kommune
- Tynset kommune
- Oppdal Bygdeallmenning
- Kvikne utmarksråd
- Stein Arne Brendryen, Dalholen



Arkivsaksnummer: 2020/2823-12

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 20.05.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	25/2021	21.06.2021

Klage fra Statsforvalteren i Trøndelag på tillatelse til barmarkstransport til Snøfjellstjønnevegen 796 Tverrfjellet

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre tar klagen fra Statsforvalteren til følge og opphever vedtaket i delegert sak 72/2020.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Dispensasjon, motorferdsel bar mark for Snøfjellstj.vn 796 - Bjørn Smeby
- 2 Klage på vedtak - dispensasjon for barmarkskjøring inn til Snøfjellstjønnevegen 796 Tverrfjellet - Bjørn Smeby
- 3 Svar på anmodning om delrevisjon av forvaltningsplan for Dovrefjell - kjørespor Tverrfjellet

Øvrige dokumenter

Se dokumentliste i vedlegg 1 (delegert vedtak)

Saksopplysninger

Bjørn Smeby fikk i delegert sak 72/2020 dispensasjon til for inntil fem turer med traktor på bar mark til Snøfjellstjønnevegen 796 («Halvfærre») ved Tverrfjellet for sommeren 2020. Han har fått tillatelse fra nasjonalparkstyret til å rive hytta og bygge ny.

I den delegerte saken ble vist til at «*Det er konflikt om bruken av sporet til Tverrfjellet for de 7 hyttene som sokner til dette, deriblant Snøfjellstjønnevn 796 Halvfærre, og nasjonalparkstyret har forsøkt å løse dette ved en delrevisjon av forvaltningsplanen. Miljødirektoratet har ikke tatt stilling til om denne kan godkjennes eller ei ennå (oversendt i fjor). Avklaring må kunne forventes innen neste sesong og vi gir derfor kun tillatelse for denne sommeren nå.*»

Fylkesmannen påklagde vedtaket (vedlegg 2), uten å be om oppsettende virkning. Imidlertid opphevet Fylkesmannen samtidig kommunens tillatelse etter motorferdselloven, slik at søker ikke hadde anledning til å kjøre, og det ble ikke kjørt (rapport mottatt). Fylkesmannen anfører:

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturresevatner	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjellstjønne, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

«Etter Fylkesmannens vurdering kan transportbehovet dekkes på annen måte enn barmarkskjøring, noe som medfører at det ikke er grunnlag for å gi tillatelse etter verneforskriftens § 9, tredje ledd, bokstav b. [Dvs. inn til Snøfjellstjønnevegen 704.] Vedtak om barmarkskjøring inn til Tverrfjellet [dvs. videre fra nr. 704] strider med verneformålet og påvirker verneverdiene negativt. Det er derfor ikke grunnlag for å gi dispensasjon med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 for kjøring med bil/traktor inn til hytter ved Tverrfjellet.»

Miljødirektoratet har nå avvist delrevisjon av forvaltningsplanen og uttaler at det unntatt i spesielle tilfelle ikke kan gis dispensasjon til barmarkstransport videre fra nr. 704 der godkjent kjørespor slutter.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Klagesaker skal behandles av nasjonalparkstyret.

Verneformål – forskrift

Se vedlegg 1.

Forvaltningsplan

Se vedlegg 1.

Naturmangfoldloven

Se vedlegg 1.

Presedens

Se vedlegg 1.

Vurdering

I og med Miljødirektoratets svar (vedlegg 39) er det ikke anledning til å gi dispensasjon, og vedtaket må oppheves. Forvalter vurderer at bygging ikke er et spesielt tilfelle som åpner for bruk av NML § 48, jf. vedlegg 3. Dette kan løses med helikopter eller på vinterføre.

Forvaltningsplanen slår fast at kostnader ikke skal tillegges avgjørende vekt for hvilken transportform som tillates.

Vedtaket det klages på gjaldt bare for 2020 og klagebehandlingen har dermed ingen praktisk betydning. Det er likevel korrekt å behandle klagen.

Dovrefjell nasjonalparkstyre
Postboks 987
2626 LILLEHAMMER

Trondheim, 07.05.2021

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/6254

Saksbehandler:
Olav Nord-Varhaug

Anmodning om delrevisjon av forvaltningsplan for Dovrefjell - kjørespor Tverrfjellet

Miljødirektoratet viser til deres brev av 19. des 2019 med forslag om endringer i gjeldende forvaltningsplan og endring i gjeldende verneforskrift for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark.

Vi viser også til felles befaringsplan 26. august 2020.

Verneforskriften for Dovrefjell Sunndalsfjella nasjonalpark har i § 9 særskilte bestemmelser om vedlikehold og transport på kjøresporet inn til Søndre Snøfjelltjønn. Dette kjøresporet har sitt endepunkt ved Snøfjellstjønnvegen 704 (Fagerhaugbua). Åpning for transport og vedlikehold på strekningen inn til Snøfjelltjønnene var et resultat av konkrete avveininger som ble gjort på vernetidspunktet.

Vi er kjent med at det i flere år har blitt gitt tillatelse til kjøring fra Søndre Snøfjelltjønn og inn til hytter som ligger lenger inn mot Tverrfjellet. Gjennomgang av forvaltningspraksis viser at det til dels har vært en uryddig saksbehandling av dispensasjoner på denne strekningen. Det gamle traktorsporet fra Søndre Snøfjelltjønn og inn mot Tverrfjellet ble også for noen år siden utbedret uten at det var søkt forvaltningsmyndigheten om tillatelse.

Etter lov om motorferdsel i utmark er utgangspunktet at all motorferdsel er forbudt med mindre det er hjemlet direkte i lov eller forskrift, eller at det er gitt dispensasjon. Miljødirektoratet legger til grunn at motorferdsel i utmark, og særlig på bar mark, skal reguleres strengt. For kjøring på bar mark er bakgrunnen for de strenge bestemmelsene at kjøring bl.a vil kunne gi varige skader i terrenget. Innenfor verneområder er det normalt ytterligere begrensninger på motorisert ferdsel og det skal som hovedregel utvises en streng dispensasjonspraksis.

Naturmangfoldloven legger til grunn at det i nasjonalparker ikke skal skje noen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet. Formålet med verneforskriften for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark er bl.a å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og

representative økosystemer og landskap og som er uten tyngre naturinngrep. Formålet er videre å ta vare på et intakt økosystem med det naturlige biologiske mangfoldet, herunder arter, bestander, naturtyper og geologi. Området utgjør et tilnærmet intakt høvfjellsøkosystem der arter som villrein, jerv, fjellrev, kongeørn og ravn har en nøkkelrolle.

Det etablerte traktorsporet inn mot Tverrfjellet har en annen beskaffenhet enn kjøresporet fram til Søndre Snøfjelltjønn. Fortsatt kjøring vil trolig forsterke etablerte skader og holde vedlike kjøreskadene på en slik måte at gamle sår ikke får leges over tid.

Alternativene til transport på bar mark vil være snøscooter på vinterføre og/eller bruk av helikopter for tyngre transport. Ulempene med slik transport er heller ikke ubetydelige, men vi mener en god organisering av transport med snøscooter og ev helikopter samlet sett vil gi et bedre miljømessig resultat enn kjøring på bar mark. Det er liten tvil om at kjøresporene på deler av strekningen har gjort skade på terrenget og vegetasjonen.

Miljødirektoratet er kjent med at gjeldende forvaltningsplan for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark er under revisjon. Miljødirektoratet vil derfor ikke gå inn på en endring av eksisterende plan nå. I forbindelse med revisjonen bør nasjonalparkstyret forholde seg til at godkjent kjørespor ender ved Søndre Snøfjelltjønn. En endring av verneforskriftene for en nasjonalpark krever en ny kongelig resolusjon. Miljødirektoratet vurderer det ikke aktuelt å anbefale en endring av forskriftene for nasjonalparken for å tillate regulær kjøring inn til hytter ved Tverrfjellet. Vi mener det bare helt unntaksvis kan gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 til kjøring på bar mark på denne strekningen.

Etter vår oppfatning kan ikke hytteeiere i høgfjellsområder, og særlig innenfor en nasjonalpark, kunne forvente at de kan kjøre frem til egen hytte på bar mark. Hytteeiere i slike områder må innrette seg slik at tyngre transport i all hovedsak blir utført vinterstid.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Fossum
seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:
Fylkesmannen i Trøndelag / Trööndelagen fylhkenålma Postboks 2600 7734 Steinkjer



*Bjørn Steinar Smeby
General Von Hovens Vei 1
7040*

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Vår ref: 2020/2823 - 4 (432.3)

Deres ref:

Dato 26.06.2020

Delegert vedtak Dovrefjell nasjonalparkstyret - delegerte saker - nr. 72/2020

**Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Dispensasjon - Motorferdsel - 2020 - 2025 - bar mark -
Snøfjellstjønnevegen 796 Tverrfjellet - Bjørn Smeby**

Dispensasjon, motorferdsel bar mark for Snøfjellstj.vn 796 - Bjørn Smeby

Tiltaket krever også kommunal tillatelse etter lov om motorisert ferdsel i utmark. Saken sendes derfor til kommunen, for videre behandling og utsendelse derfra.

Merk: Kommunen har oppgitt feil adressedata. Korrekt er Snøfjellstjønnevegen 796, OBA 248.

Vedtak:

Søknad fra Bjørn Steinar Smeby om transport med bil/traktor på kjøresporet fra nasjonalparkgrensa nedenfor Pershøflata til sørenden av Søndre Snøfjellstjønn og derfra videre etter eksisterende spor mot Tverrfjellet til der sti til Halvfærre tar av imøtekommes for inntil fem turer sesongen 2020 på de vilkår som framgår av vedlagte kjørebevis, for nødvendig transport av materialer til ny bu, brensel, m.m. og retur av avfall og rivningsavfall.

Merk at kommunens vedtak gjør at tre av de fem turene kun kan kjøres fram til

Vedtaket er gjort etter det regelverk som er beskrevet under overskriften «Hjemmelsgrunnlag» nedenfor.

Om det er nødvendig for å ivareta verdiene regelverket skal ivareta eller ved mislighold av vilkår i kjørebeviset kan nasjonalparkstyret gjøre om (evt. trekke inn) tillatelsen av eget tiltak etter naturmangfoldloven § 67, jf. forvaltningsloven § 35.

Dokumenter i saken

1. Behandling i nasjonalparkstyret 3.5.2019 sak 9/2019
2. Søknad og korrespondanse mellom søker, kommunen og nasjonalparkstyret
3. Naturmangfoldloven – NML, [kap. IX om håndheving og sanksjoner...](#)
4. Forskrift for [Dovrefjell-Sunndalsfjella NP...](#)



5. [Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell...](#)
6. Rundskriv om [forvaltning av verneområder...](#)

Saksopplysninger:

Det søkes om transport med traktor for å rive dagens hytte og bygge ny bu. Jf. tillatelse i sak 8/2020 18.3.2020 og klagesak (omgjøring fra tillatelse til dispensasjon) sak 23/2020 11.5. Det søkes om 5 tur/retur med traktor og tilhenger. (Uklart om det gjelder 5 turer totalt eller per år). Det søkes om å kjøre fra nasjonalparkgrensa innenfor Pershusflata til «krysset» der sporet mot Tverrfjellet møter det gamle traktorsporet til Halvfærre. Det søkes om kjøring i 2020 og 2021.

Det er konflikt om bruken av sporet til Tverrfjellet for de 7 hyttene som sokner til dette, deriblant Snøfjellstjønnsn 796 Halvfærre, og nasjonalparkstyret har forsøkt å løse dette ved en delrevisjon av forvaltningsplanen. Miljødirektoratet har ikke tatt stilling til om denne kan godkjennes eller ei ennå (oversendt i fjor). Avklaring må kunne forventes innen neste sesong og vi gir derfor kun tillatelse for denne sommeren nå.

Kommunen har behandlet søknaden etter motorferdselloven med forbehold om vår godkjenning. Søker har fått inntil 2 turer helt fram som omsøkt, de øvrige tre omsøkte kan kun kjøres fram til der godkjent kjørespor stopper – Fagerhaugbua, Snøfjellstjønnsn 704.

Det er det strengeste av de to vedtakene (nasjonalparkstyret / kommunen) som avgrenser hva som søker kan kjøre.

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål - forskrift

Formålet med nasjonalparken er å ta vare på et stort, sammenhengende og i hovedsak urørt fjellområde med sitt høyfjellsøkosystem og biologiske mangfold. Villreinens leveområder er et hovedformål med vernet, i tillegg til naturtyper, landskapsformer og geologiske forekomster, samt kulturminner.

Etter § 9 i forskriften for Dovrefjell-Sunndalsfjella NP er motorferdsel forbudt. Etter samme §, 3. ledd b) kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til «*nødvendig (...) motorferdsel på barmark i forbindelse med (...) transport av ved, varer, utstyr og materialer langs kjørespor til Søndre Snøfjellstjønn (...).*»

Forvaltningsplan

Det gis normalt to turer for ordinær transport til hytter ved Snøfjellstjønna, jf. kapittel 6.6.4. Kjøring utenom kjørespor tillates ikke, kjøresporet er definert i forvaltningsplanen etter befarings i samband med verneplanarbeidet. Parkering skal skje umiddelbart utenfor kjøresporet. Det kan gis ekstra turer i samband med større arbeid på hyttene.

Naturmangfoldloven

Alle saker må vurderes etter de miljørettslige prinsippene i §§ 8-12 jf. § 7.

§ 48 1. avsnitt jf. § 77 åpner for dispensasjon til tiltak som ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være oppfylt.

Det følger imidlertid ikke av dette at dispensasjon skal gis om vilkårene er oppfylt. Skjønn og instruks fra overordnet myndighet spiller inn. Dispensasjonsbestemmelsen i § 48 kan ikke brukes for



å utvide rammene gitt i vernevedtaket. Bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Vedtaksmyndighet

Ut fra delegeringsreglementet til nasjonalparkstyret kan denne saken avgjøres av nasjonalparkforvalter. Pålegget fra styret om utfall i sak 9/2019 gjør saken kurant.

Vurderinger

Etter forskriftens § 9 kan det gis tillatelse for den omsøkte type transport på det godkjente kjøresporet (inn til nr. 704). Videre mot Tverrfjellet må søknaden vurderes etter naturmangfoldlovens § 48.

Vurderingene i forvaltningsplanen kap. 6.6. for denne type saker tilfredsstiller vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12 og tilsier at effektene for naturmangfold er akseptable for den del av strekningen som gjelder godkjent kjørespor.

Videre mot Tverrfjellet må søknaden vurderes i forhold til naturmangfoldloven § 48. Formuleringen i forskriften utelukker at § 9 er ment å gjelde her. Fysisk er det et kjørespor her og hensynsfull kjøring her vil ikke medføre nevneverdig ny terrengskade, men vil være i strid med formål «urørthet». Traseen krysser trekkveier for villrein, men dette er primært trekk som foregår når det ikke er barmarkskjøring.

Det er et tolkingsspørsmål om kjøringen vil skade verneverdiene og stride mot verneformålet eller ei. Ut fra forhistorien og pålegget fra nasjonalparkstyret antas at en begrenset kjøring (7 hytter à 2 turer/sesong) ikke vil være i strid med NML § 48, 1 forutsetning. Det er også klart at kjøring fram til hytter ved Tverrfjellet ikke ble vurdert, i alle fall ikke grundig nok, på vernetidspunktet, dette gjør det aktuelt å ta i bruk «sikkerhetsventilfunksjonen» til bestemmelsen.

Siden det gjelder bygging med et forholdsvis stort transportbehov, finner jeg å kunne innvilge inntil 5 turer helt inn til der gammelt traktorspor tar opp fra sporet til Tverrfjellet. Merk imidlertid at kommunen kun har innvilget 1 tur hit, de 3 andre skal stoppe ved nr. 704. Det er da kommunens vedtak som blir begrensende.

En tilleggsbegrunnelse for å innvilge alle fem er at om søker klager, vil avklaringen skje raskere ved klage på kommunens vedtak enn på vårt.

I forhold til NML §§ 8-12 er skaden allerede skjedd, det blir ingen vesentlig økning i motorisert ferdsel og effektene for biologisk mangfold blir sannsynligvis små.

Det gis derfor tillatelse til fem turer denne sesong inn til Tverrfjellet. Tillatelsen gis kun for i år, ut fra at delen av forvaltningsplanen som gjelder transport til Tverrfjellet forutsettes revidert før neste sommer.

Jeg viser til at forskriften sier «*nødvendig transport*», dette er å forstå slik at det som skal transporteres er mer enn det man med rimelighet får med i ryggsekken.

Større transportbehov enn vanlig bil skal normalt løses ved å bruke kjøretøy med større kapasitet (traktor i stedet for bil). Parkering skal skje inntil kjøresporet, det er ikke anledning til å kjøre i terrenget fra sporet bort til hytta.

Søker ønsker å kunne kjøre helt fram til hytta. Det er et gammelt sidespor fram til denne hytta, men den ligger langt unna hovedsporet og sidesporet er i god gjengroing. Ved befaring 2018 oppga hytteeiers representant (sønn) at de så på helikopter som mest aktuelle transport ved større arbeider og at han mente sporet burde få gro igjen.



Hytter med flere eiere

Antall turer gis per hytte. Er det flere eiere, må de koordinere transporten seg i mellom innenfor den gitte ramme

Forholdet til annet lovverk, forhold til grunneier

I tillegg til tillatelsen / dispensasjonen fra Dovrefjell nasjonalparkstyret kan det også være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra grunneier. De fleste tillatelsene eller dispensasjonene til motorferdsel i verneområder, må også ha tillatelse eller dispensasjon etter lov om motorferdsel i utmark og på vassdrag. Det er de enkelte kommunene som gir tillatelser eller dispensasjoner etter motorferdselloven. Grunneier kan nekte motorisert ferdsel i utmark på sin eiendom, og du må derfor sjekke om aktuelle grunneiere aksepterer transporten.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn. Vedtaket vil være offentlig tilgjengelig i miljøvedtakeregisteret – www.miljovedtak.no.

Klageadgang

Du kan klage på vedtaket til Miljødirektoratet og be om at det endres. Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til deg. Det er tilstrekkelig at du har postlagt klagen innen denne fristen.

Klagen skal sendes skriftlig til nasjonalparkstyret. Angi vedtaket du klager over, den eller de endringer du ønsker, og de grunner du har for at vedtaket bør endres. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bør du oppgi når du mottok dette brevet. Vi gjør oppmerksom på at også andre enn søker kan ha rettslig klageadgang

Med vennlig hilsen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Carl Severin Bjurstedt
nasjonalparkforvalter

Kopi til:

Statens naturoppsyn Hjerlinn	Norsk villreinsenter nord	2661	HJERKINN
Dindal sameie	Lønset	7340	OPPDAL
Oppdal lensmannskontor	Boks 94	7341	OPPDAL
Oppdal bygdeallmenning	Inge Krokanns vei 11	7340	OPPDAL
Statens naturoppsyn, Sunndal		6659	RINDAL
Fylkesmannen i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER

Vedlegg:

- 1 Kjørebekvis /-bok - Snøfjellstjønnevegen 796 Tverrfjellet - Bjørn Smeby



Dovrefjell nasjonalparkstyre
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Saksbehandler, innvalgstelefon
Inge Hafstad, +47 74 16 80 66

Klage på vedtak - dispensasjon for barmarkskjøring inn til Snøfjellstjønnevegen 796 Tverrfjellet - Bjørn Smeby

Fylkesmannen i Trøndelag viser til delegert vedtak i DS nr. 72/2020 (deres ref. 2020/2823-4) av nasjonalparkforvalter for Dovrefjell nasjonalparkstyre datert den 26. juni 2020. I nevnte vedtak gis Bjørn Steinar Smeby til inntil 5 (fem) turer med bil/traktor etter eksisterende kjørespor fra nasjonalparkgrensen nedenfor Pershøflata til sørenden av Søndre Snøfjellstjønne og derfra videre etter eksisterende spor mot Tverrfjellet i Oppdal kommune. Tillatelsen gjelder for barmarkssesongen 2020. Formålet med kjøringen er nødvendig transport av materialer til ny bu, brensel m.m. og retur av avfall og rivningsavfall. Det vises også til Fylkesmannens varsel om klage i e-post datert 1. juli 2020.

Første del av vedtaket (kjøring frem til sørenden av Søndre Snøfjellstjønne) er hjemlet i verneforskriftens § 9, tredje ledd, bokstav b, mens andre del av vedtaket (kjøring fra Søndre Snøfjellstjønne og inn mot Tverrfjellet) er hjemlet i naturmangfoldlovens (Nml.) § 48 *dispensasjon fra vernevedtak*, som åpner opp for at det kan gis dispensasjon til tiltak som ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Fylkesmannen er kjent med at det delegerte vedtaket er en videreføring av tidligere forvaltningspraksis der Dovrefjell nasjonalparkstyre med hjemmel i verneforskriftens § 9, tredje ledd, bokstav b og i Nml. § 48 har gitt tillatelse til barmarkskjøring inn til sørenden av Søndre Snøfjellstjønne og derfra videre etter eksisterende spor mot Tverrfjellet i Oppdal kommune.

Fylkesmannen i Trøndelag klager med dette på delegert vedtaket nr. 72/2020 i sak 2020/2823 der det gis dispensasjon fra vernebestemmelsene for Dovrefjell – Sunndalsfjella nasjonalpark for inntil 5 (fem) turer med bil/traktor på barmark inn til Snøfjellstjønnevegen 796 Tverrfjellet. Etter Fylkesmannens vurdering kan transportbehovet dekkes på annen måte enn barmarkskjøring, noe som medfører at det ikke er grunnlag for å gi tillatelse etter verneforskriftens § 9, tredje ledd, bokstav b. Vedtak om barmarkskjøring inn til Tverrfjellet strider med verneformålet og påvirker verneverdiene negativt. Det er derfor ikke grunnlag for å gi dispensasjon med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 for kjøring med bil/traktor inn til hytter ved Tverrfjellet.



Fylkesmannens vurdering

I henhold til vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre punkt 12 *Klageadgang, klageinstans og klagebehandling* har fylkesmannen med hjemmel i naturmangfoldlovens § 62 tredje ledd siste setning klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyret.

Formålet med Dovrefjell – Sunndalsfjella nasjonalpark er blant annet å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og representative økosystemer og landskap og som er uten tyngre naturinngrep. Videre har formålsparagrafen i verneforskriftens § 1 en punktvis (a – h) opprøpning av verneverdier som skal tas vare på, herunder intakt høyfjellsøkosystem, villrein, kulturminner mv.

Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell sier at det kan gis inntil 2 (to) turer for ordinær transport til hytter ved Snøfjelltjønne etter eksisterende kjørespor og at antall turer kan utvides ved spesielle behov (kap. 6.6.4 *Retningslinjer for motorferdsel på barmark*, side 86). På generelt grunnlag sier forvaltningsplanen at naturmangfoldlovens (Nml.) § 48 *Dispensasjon fra vernevedtak* (jf. verneforskriftens § 11 *generelle dispensasjonsbestemmelser*) i svært liten grad skal benyttes til å gi tillatelse til motorisert ferdsel. Forvaltningspraksisen til Dovrefjell nasjonalparkstyre strider mot egen forvaltningsplan på dette punktet, ved at det gis årvisse tillatelser til barmarkskjøring både inn til Tverrfjellet og inn til hytteområdet ved Tjønnglupen med hjemmel i Nml. § 48. Den delen av vedtaket som er hjemlet i Nml. § 48 strider derfor mot gjeldende forvaltningsplan.

Fylkesmannen er kjent med at Dovrefjell nasjonalparkstyre har rettet en henvendelse til Miljødirektoratet om å endre verneforskriftens § 9, tredje ledd, bokstav b, til også å omfatte kjøresporet inn til Tverrfjellet. Fylkesmannen vil her vise til sin uttalelse til delrevisjonen av forvaltningsplanen i brev datert 4. desember 2019 der Fylkesmannen sterkt fraråder at det åpnes opp for barmarkskjøring inn til Tverrfjellet. Det vil være uheldig hvis det åpnes opp for ytterligere barmarkskjøring gjennom verneområdeforvaltningen, samtidig som Fylkesmannen omgjør de kommunale vedtakene etter motorferdselslovgivningen.

I forbindelse med at Klima- og miljødepartementet i brev datert 14. oktober 2019 har slått fast at Fylkesmannens tolkning og vurderinger knyttet til motorferdsel i utmark, herunder barmarkskjøring er i tråd med lovverket, har Fylkesmannen startet arbeidet med å foreta en gjennomgang av forvaltningspraksis i barmarkssaker, både blant kommunene og nasjonalpark- og verneområdestyrene, for å se om den er i tråd med motorferdselloven og verneforskriftene. Forvaltningspraksisen rundt barmarkskjøring langs Snøfjelltjønnevegen er en del av denne gjennomgangen.

Fylkesmannen i Trøndelag har i 2020 fått et eget oppdrag fra Klima- og miljødepartementet på motorferdsel. Dette oppdraget går på å fokusere på veiledning ifm. barmarkskjøring. Fylkesmannen har i den sammenheng kartlagt kommunenes praksis på barmark og kommet frem til at praksisen flere steder ligger langt utenfor hva regelverket åpner for. Samtidig ser vi at verneforskrifter ofte er mer liberal enn det den nasjonale lovgivningen på motorferdsel er. Det er ønskelig at forvaltningspraksisen når det eventuelt skal gis dispensasjoner fra verneforskriften for barmarkskjøring i fremtiden, nivelleres opp mot motorferdselslovgivningen. For å minimalisere barmarkskjøringen i nasjonalparken bør det kun gis tillatelse til barmarkskjøring når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Dette vil også være i tråd med de strenge vilkårene motorferdselslovgivningen krever for å gi tillatelse etter nasjonal forskrift § 6. Forvaltningspraksisen



for saker som behandles etter verneforskriftene bør ikke være mer liberal enn motorferdselloven og nasjonal forskrift.

Manglende hjemmelsgrunnlag

Som det fremgår av vedtaket finnes det ingen hjemmel i verneforskriften for Dovrefjell – Sunndalsfjella nasjonalpark som den delen av søknaden som omhandler kjøring fra sørenden av Søndre Snøfjelltjønn og videre inn til Tverrfjellet. Denne delen av søknaden om kjøringen med bil/traktor ble derfor behandlet etter naturmangfoldlovens (Nml.) § 48 *Dispensasjon fra vernevedtak* (jf. verneforskriftens § 11 *generelle dispensasjonsbestemmelser*. Nml. § 48 åpner opp for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Dispensasjonsbestemmelsen i § 48 skal ikke benyttes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket.

Rammen for motorisert ferdsel i Dovrefjell-Sunddalsfjella nasjonalpark er verneforskriftens § 9 *Forbud mot motorferdsel*. Verneforskriftens § 9 viser til at motorferdsel på land, i vann og i luft under 300 meter fra bakken er forbudt. Videre sier verneforskriftens § 9 annet ledd hvilken type motorisert ferdsel bestemmelsen ikke er til hinder for, mens § 9 tredje ledd sier hva forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til. Når det gjelder barmarkskjøring langs kjørespor er det kun åpnet opp for at det kan gis tillatelse etter søknad inn til Søndre Snøfjelltjønn og Nedre Vårstigseter (verneforskriftens § 9, tredje ledd, bokstav b). Verneforskriften sier at det **kan gis**, ikke at det skal gis. For å minimalisere barmarkskjøringen i nasjonalparken bør det, som tidligere nevnt, kun gis tillatelse til barmarkskjøring når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark.

Nasjonalparkforvalter og/eller styret skal alltid vurdere om behovet for barmarkskjøring kan dekkes på andre måter. Dette gjelder uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriften eller i naturmangfoldlovens § 48. Kan behovet dekkes med motorisert ferdsel på snødekt mark, skal hovedregelen være at transporten skal utføres på snødekt mark, alternativt med helikopter. Fylkesmannen kan ikke se at nasjonalparkforvalter har vurdert dette når vedtaket ble fattet. Det kommer ikke frem noe i saken som tilsier at det skulle være noen særlige grunner eller forhold som tilsier at transporten ikke kan skje på vinterstid, eller med helikopter. Vilårene for å kunne gi en dispensasjon for barmarkskjøring etter § 48 i Nml. skal vurderes minst like strengt som vilårene for å gi en dispensasjon etter § 6 i nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (NF). Det er uheldig at forvaltningspraksisen er mer liberal når søknader om tillatelse etter verneforskriften innenfor nasjonalparken vurderes enn hva vilårene for å innvilge tillatelse etter NF § 6 tilsier. Barmarkskjøringen inn til Tverrfjellet strider både mot forvaltningsplanen for Dovrefjell og vilårene for å gi dispensasjon fra vernevedtak med hjemmel i Nml. § 48, noe som er uheldig.

Nml. § 48 inneholder tre alternativer for dispensasjon fra vernevedtak. Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Siste punkt om sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser er ikke relevant i dette tilfellet. I vår sak må det tas en vurdering om den motoriserte ferdselen strider mot verneformålet og om ferdselen påvirker verneverdiene nevneverdig. Miljødirektoratets veileder «Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter» påpeker at kravet om at tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig innebærer at dispensasjonsadgangen er snever. Det kan bare dispenseres i de tilfeller tiltaket vil ha ubetydelig eller begrenset virkning for verneverdiene. Fylkesmannen mener at den omsøkte barmarkskjøringen både er negativt for verneverdiene og påvirker verneformålet negativt. Barmarkskjøringen er årviss, og bidrar til å opprettholde et eksisterende kjørespor, noe som påvirker verneverdiene negativt.



Kjøringen og kjørespor vil også redusere opplevelsen av et villmarkspreget naturområde, noe som er negativt for verneformålet. Med bakgrunn i dette er det ikke grunnlag for å gi dispensasjon med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 for transport med bil/traktor til hytter ved Tverrfjellet.

Unntaksbestemmelsen i Nml. § 48 (jf. § 11 *Generelle dispensasjonsbestemmelser i verneforskriften for Dovrefjell – Sunndalsfjella nasjonalpark*), skal brukes til å fange opp uforutsette og/eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Regimet rundt den motoriserte ferdselen i nasjonalparken ble vurdert i forbindelse med verneplanprosessen, senest i forbindelse med utvidelsen i 2018, og nedfelt i verneforskriftens § 9 *Forbud mot motorferdsel*. Barmarkskjøring inn til hytter ved Tverrfjellet kommer ikke inn under de formålene som det kan innvilges dispensasjon for, selv om søknaden gjelder transport av nødvendig utstyr og materialer for vedlikehold. Fylkesmannen er klar over at vedtaket er en videreføring av en forvaltningspraksis som Dovrefjell nasjonalparkstyre har praktisert over flere år. Når Fylkesmannen allikevel velger å klage på vedtaket er det fordi det, etter vår vurdering, ikke er grunnlag for å gi dispensasjon med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 for omsøkte motoriserte ferdsel, samt at nasjonalparkstyrets egen forvaltningsplan er så tydelig på at Nml. § 48 i svært liten grad skal benyttes til å tillate motorisert ferdsel. Det er også verdt å merke seg at når verneforskriften for Dovrefjell – Sunndalsfjella nasjonalpark ble revidert i forbindelse med utvidelsen av nasjonalparken den 20. april 2018, ble det ikke tatt inn noe om at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til barmarkskjøring inn til Tverrfjellet (Jf. verneforskriftens § 9, tredje ledd). Fylkesmannen vurderer det derfor som naturlig at praksisen med å gi tillatelse til barmarkskjøring inn til Tverrfjellet opphører, samt at all barmarkskjøring vurderes opp mot om behovet kan dekkes på andre måter.

Verneforskrift og forvaltningsplan ^m/kartvedlegg 2, er tydelig på hvilke kjørespor som kan benyttes til barmarkskjøring. Kjøresporet inn til Tverrfjellet er ikke definert som kjørespor i forvaltningsplanen, og det er derfor ikke åpnet opp for barmarkskjøring inn til Tverrfjellet verken i verneforskriften eller i forvaltningsplanen. Årvisse tillatelser med hjemmel i nml. § 48 til barmarkskjøring inn til Tverrfjellet vil dermed helt klart utvide rammen for motorisert ferdsel i nasjonalparken. Uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriften eller i Nml. § 48 skal det alltid vurderes om behovet for barmarkskjøring kan dekkes på andre måter.

Når det gjelder presedens skal dette også vurderes, og faren for presedens skal heller ikke kun vurderes opp mot det aktuelle verneområde. En tillatelse vil kunne skape presedens for tilsvarende saker i Dovrefjell – Sunndalsfjella nasjonalpark, men også i andre sammenlignbare nasjonalparker/verneområder.

Fylkesmannens konklusjon

- Fylkesmannen vurderer det som naturlig at praksisen med å gi tillatelse til barmarkskjøring inn til Tverrfjellet opphører, samt at all barmarkskjøring vurderes opp mot om behovet kan dekkes på andre måter.
- Fylkesmannen mener det ikke er grunnlag for å innvilge søknaden etter naturmangfoldlovens § 48. Barmarkskjøring med bil/traktor langs kjøresporet inn til Tverrfjellet vil bidra til å opprettholde kjøresporet, noe som forringer området villmarkspreget og vil derfor være i strid med verneformålet nedfelt i verneforskriftens § 1. Landskapets egenart er en vesentlig del av verneverdiene for Dovrefjell – Sunndalsfjella nasjonalpark, og opprettholdelse av kjørespor ved å tillate utstrakt barmarkskjøring vil virke negativt på verneverdiene.
- Det er ikke foretatt en vurdering av om behovet for barmarkskjøring kan dekkes på andre måter. Dette skal gjøres uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriftens § 9, tredje ledd, bokstav b, eller i naturmangfoldlovens § 48. Kan behovet dekkes med motorisert



ferdsel på snødekt mark, skal hovedregelen være at transporten skal utføres på snødekt mark, alternativt med helikopter. Det vises her til de strenge vilkårene for å få innvilget en søknad om barmarkskjøring etter nasjonal forskrift § 6.

- En tillatelse etter naturmangfoldlovens § 48 i dette området vil skape presedens for de andre verneområder Dovrefjell nasjonalparkstyre forvalter.
- Når det gjelder barmarkskjøringen fra sørenden av Søndre Snøfjelltjønn og inn til Tverrfjellet er tillatelsen i strid med nasjonalparkstyrets egen forvaltningsplan
- Søknaden om barmarkskjøring med bil/traktor inn til Snøfjellstjønnvegen 796 ved Tverrfjellet må derfor avslås.

Med hilsen

Bjørnar Wiseth (e.f.)
Klima- og miljødirektør

Inge Hafstad
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Fylkesmannen i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Postboks 2520	6404	MOLDE
Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Torgard	7485	TRONDHEIM
Oppdal kommune	Inge Krokanns veg 2	7340	OPPDAL
Bjørn Steinar Smeby	General Von Hovens Vei 1	7040	TRONDHEIM

Unntatt offentlighet, jf. offl. § 23, jf. fvl. § 13.

Arkivsaksnummer: 2021/6363-2

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 12.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	26/2021	21.06.2021

Eikesdalsvatnet LVO - skredsikring – fv. 6012 Ogåtthammaren - Møre og Romsdal fylkeskommune

Saken er unntatt offentlegheit fordi søker vurderer opplysningane som anbodssensitive og anbod er ikkje sendt ut ennå. Vert nedgradert når dette er gjort.

Innstilling frå forvaltar

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre gjev Møre og Romsdal fylkeskommune dispensasjon til å gjennomføre desse tiltaka slik det er skildra i søknaden:

[Redacted text block]

2. Søker skal ikkje gjere meir omfattande inngrep enn naudsynt. Punkta 1-8 over er ordna etter aukande storleik på inngrepa og ein skal ikkje gjennomføre tiltak lenger ned på lista enn naudsynt.

3. Etter at arbeidet skal alle spor, [Redacted text block]
[Redacted text block] fjernast. [Redacted text block]
[Redacted text block]

--- slutt på innstilling ---

Dokument i saka

Vedlegg:

- 1 Søknad - Eikesdalsvatnet LVO - skredsikring – fv. 6012 Ogåtthammaren - Møre og Romsdal fylkeskommune (U.off. § 23)

Andre dokument i saka

2. Naturmangfoldloven – NML, [kap. II om bærekraft...](#) og [V områdevern...](#)

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturresevatner	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

3. Forskrift for [Eikesdalsvatnet LVO...](#)
4. [Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell...](#)
5. Rundskriv om [forvaltning av verneområder...](#)
6. [Delegeringsreglement for Dovrefjell nasjonalparkstyre...](#)
7. Artskart.no, Naturbase, Miljødirektoratets base over sensitive arter.

Saksopplysningar

Møre og Romsdal fylkeskommune skal utføre fjellrensk av Ogåthammaren over fv. 6012 Eikesdalsvegen (søknaden bruker forma «Ågot-» men det er berre «Ogått-» som kan brukast i hht. Stadnamnlova). Vegen er Eikesdals einaste forbindelse til omverda unntatt nokre månader om sommaren og har dagleg transport av skolebarn. Ogåthammaren er verste punkt på strekningen og fylkeskommunen prioriterer tiltak høgt. Deler av området for fjellrensk og mogleg riggområde / landingsplass for helikopter ligg i landskapsvernområdet.



Kart som viser kor Ogåthammaren ligg, og detaljkart over inngrepsområde.

Prosjektet er ikkje lyst ut ennå og omfanget er usikkert, en del vil bli avklart i anbudsprosessen, en del må truleg avgjerast undervegs. Stein og blokker som blir spettet eller sprengt ut ville truleg ha falt ned i løpet av en 10-årsperiode.

Vedlegg 1 gir en grundig skildring av prosjektet og ein visar til denne. [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

For å unngå forseinking med tilleggssøknader gjeld søknaden mest omfattande alternativ, det er ikkje sikkert at alle omsøkte tiltak vert naudsynte.

Heimelsgrunnlag

Delegering

Varige tiltak skal styret handsame.

Verneformål – forskrift

Formålet med Eikesdalsvatnet landskapsvernområde er å ta vare på et eigenarta og vakkert naturlandskap med innslag av kulturlandskap, planteliv og dyreliv, kulturminne etter fangst, jordbruk og beitebruk. Ta vare på variasjonen i naturen, frå høg fjell med villrein til rike lauvskogler langs Eikesdalsvatnet samt geologiske førekomstar og landskapsformer.

§ 3.1.1: «Området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Med de unntak som følger av forskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som oppføring (...) av bygninger, anlegg og faste innretnings- og vegbygging, (...), uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger (...) og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider, (...), forurensing og forsøpling. Opplistingen er ikke uttømmende.»

§ 3.1.2 og 3 har ikkje opning for de aktuelle tiltakene.

§ 3.2 om plantelivet pkt 2 seier at «felling av særmerkte og dekorative tre, felling av furu med brannlyer eller gadder og døde trær som er med på å prege landskapet er forbudt.» Pkt 3 seier at «Hogst av flater over 3 daa. er forbudt».

Forvaltningsplan

Retningslinjene i Kapittel 6.9.1 seier at det ved opprusting / nyanlegg skal stilles stenge krav til å ta vare på verneformålet. Om ein skal tillate nye inngrep, må det ligge føre svært tungtvegande samfunnsinteresser av nasjonal verdi. Om inngrep vert tillatne, må ein velje dei tekniske løysingar som gjer minst skade på verneformålet, også om dette gir meirutgifter.

Naturmangfoldloven

Alle offentlige vedtak skal vurderes etter de miljørettslige reglene i §§ 8-12 jf. § 7.

For tiltak som ikkje har hjemmel i verneforskrift åpner § 48 jf. § 77 1. ledd for dispensasjon til tiltak som ikkje strider mot verneformålet og ikkje påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være oppfylt, etter en streng vurdering.

Videre åpner § 48 for tiltak der «sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig». Ved avveining mellom verneinteresser og andre vesentlige samfunnsinteresser skal man legge vekt på verneområdets betydning sett i sammenheng med andre verneområder, og om arealkompensasjon er mulig.

Presedens

Vi har ikkje hatt slike saker, eg har heller ikkje funne liknande i miljøvedtaksegisteret eller ved å spørje kollegar og Miljødirektoratet.

Vurdering

Med unnatak av [REDACTED] – er det ikkje heimel i forskrifta for å gje løyve til tiltaka.

Forvaltar meiner at [REDACTED] ikkje kan seiast å «endre landskapets art eller karakter vesentleg». Dette er også stein som vil losne av seg sjølv innan få år. Langt på veg vil eg seie det same om [REDACTED] men her slår forbudet mot «grave-, sprengnings- eller borearbeider» inn.

Uansett vil reinsk av fjellsida skilje seg lite frå naturleg rasaktivitet i området visuelt sett, største skilnad vert at det skjer over nokre månader i staden for år. [REDACTED]

Om ein berre set i verk tiltaka 1, 5 og 6 [REDACTED] meiner eg dette ikkje vil gje store inngrep i dette rasutsette landskapet. Forvaltar si vurdering etter NML § 48 er at dette ikkje strir mot verneformålet eller påverkar verneformålet monaleg. Det bør difor kunne få dispensasjon.

Dei andre tiltaka er større og ikkje like foreinlege med verneformålet. Men formålet er viktig for tryggleiken for dei som ferdast på vegen og for samfunnet i Eikesdal. Her meiner eg at føreseigna om omsyn til sikkerheit må slå inn. Også her vil verknadene for verneformål og verneverdiar vere avgrensa.

Eit prinsipp må her vere at ein ikkje gjer større inngrep enn naudsynt. Vidare må alle installasjonar [REDACTED] gjerast slik at ein kan fjerne dei med minst mogleg attverande spor når prosjektet er ferdig. Det finst etter kvar dokumenterte og anerkjente metodar for dette.

Forvaltar gjev innstilling ut frå dette.



Møre og Romsdal
fylkeskommune

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Ikkje offentleg: Offl § 23 1. ledd

Dykkar ref:	Dykkar dato:	Vår ref:	Vår saksbehandlar:	Vår dato:
«REF»	«REFDATO»	2021/9677 - 71546/2021	Kristian Bjørdal,	03.06.2021

Molde kommune - søknad - skredsikring - fv 6012 Ågothammaren

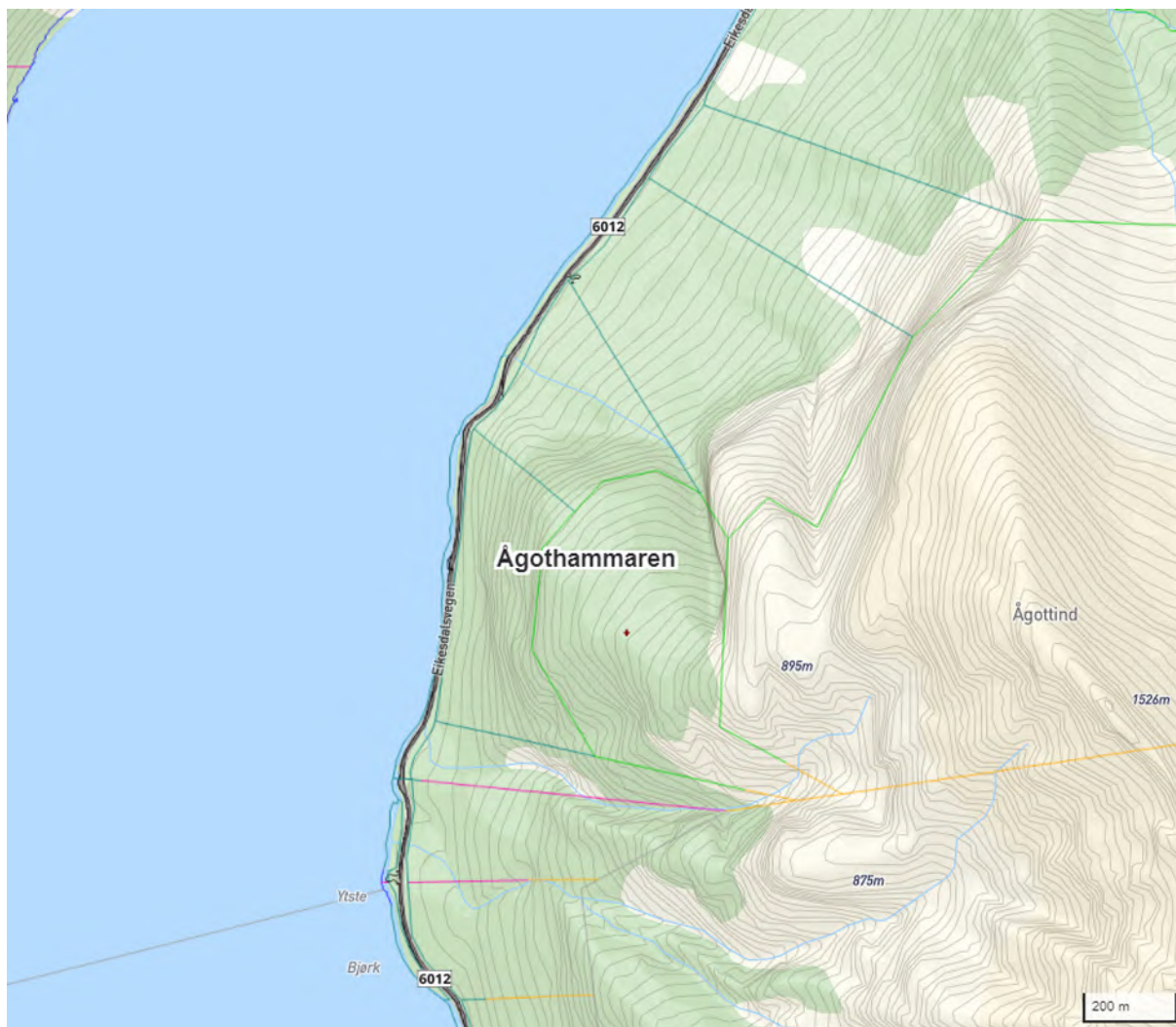
Møre og Romsdal fylkeskommune søker med dette om å gjere tiltak innanfor grensene til Eikesdalsvatnet landskapsvernområde (ELVO) i forbindelse med skredsikring av fylkesveg 6012 Eikesdalsvegen. Arbeidsoperasjonane og områda det er snakk om er beskrive vidare i søknaden, saman med tilhøyrande kart og skisser som beskriv området og kvar dei ulike arbeidsoperasjonane/tiltaka må gjennomførast. Tiltaka og installasjonar som er nemnde, sett vekk ifrå berg- og fjellsikring, vil vere mellombelse tiltak i anleggsperioden.

Bakgrunn for prosjektet

Ågothammaren er ein om lag 400 meter høg berghammar under Ågottind ved Eikesdalen i Molde kommune. Skredpunktet ligg langs Eikesdalsvatnet, ca. 6 km nord om Eikesdalen 15 km sør for Eresfjorden (figur 1 og 2). Det er estimert om lag 30 hendingar med steinsprang frå hammaren kvart år. Mengda skredmassar i kvar hending er alt frå storleiken til ein knyttneve til fleire kubikk. Steinspranga losnar i fjellsida, får stor fart og sprett ein eller fleire gongar før dei treff vegen eller går direkte ut i Eikesdalsvatnet.



Figur 1, skjermdump frå www.kommunekart.com som syner plassering av Ågothammaren i Molde kommune.



Figur 2, skjermdump frå www.kommunekart.com over området ved Ågothammaren. Fv 6012 ligg inneklemt mellom Eikesdalsvatnet og, til dels, sær bratte fjellsider.

Ved store snøfall kjem det snø ned fjellsida og ut i vegbana. Grunnen er at fjellsida er bratt og nokre stadar så glatt at snøen glir ned og ut i vegen. Det blir normalt ikkje typiske snøskred, men det kan vere så store mengder at vegen blir sperra og isolerer innbyggjarane i Eikesdalen.

Fylkestinget har prioritert Ågothammaren høgast innanfor mindre skredsikringstiltak og beslutta at Eikesdalsvegen skal sikrast mot steinsprang frå Ågothammaren med fanggjerd. Det er berre tunnel som kan gi fullgod skredsikring på staden. Tunnel er nr. 2 på prioriteringslista for store skredsikringstiltak på fylkesveg i Møre og Romsdal. Prosjektet ligg ikkje inne i gjeldande 10-årige investeringsprogram.

Fylkesvegen, samt fanggjerdetrasè, ligg ikkje innanfor grensene til ELVO. Grensa for ELVO er i området ved ca. kote 200, medan fylkesvegen er ved ca. kote 30 (figur 3). For å montere eit fanggjerd vil det likevel måtte gjennomførast arbeidsoperasjonar og tiltak innanfor grensene til ELVO, i fjellsida ovanfor fanggjerdet. Før ein har kontrahert entreprenør og inspisert fjellsida nærare er det vanskeleg å fastsette endeleg omfang av omsøkte tiltak. På grunn av ynskje om rask realisering av skredsikringsprosjektet blir det her søkt om løyve til ei rekkje tiltak innanfor ELVO. Grunna raskast mogleg gjennomføring søkjer Møre og Romsdal fylkeskommune om løyve for ein entreprenør er kontrahert og endeleg gjennomføringsplan er fastsett i samråd med utførande entreprenør. Dette fører til ein mindre spesifikk og meir generell søknad. Då endeleg omfang ikkje er fastsett er det ei moglegheit for at enkelte nemnde tiltak/arbeidsoperasjonar i søknaden ikkje vil bli gjennomført i det heile. Vidare vil dei delane av arbeidet som inneber tiltak i ELVO bli beskrive.

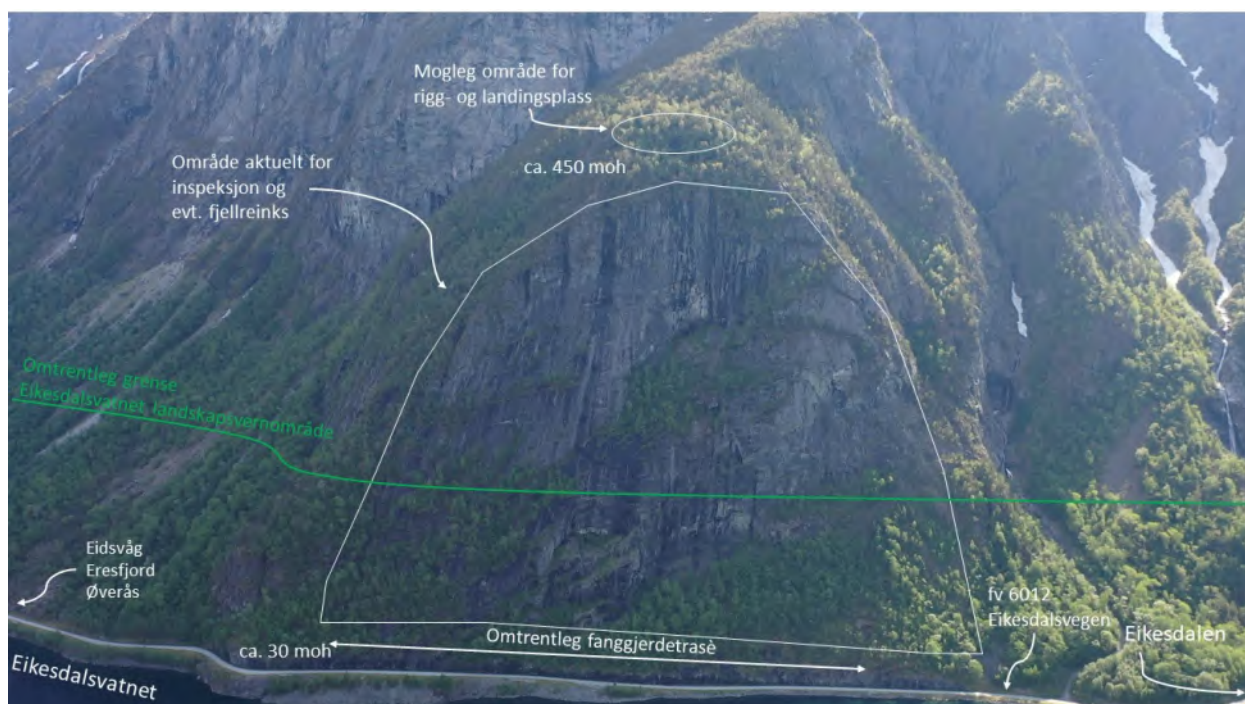


Figur 3, skjermdump frå www.kommunekart.com som syner grensa for ELVO i kart. Ågothammaren/Ogátthammaren er teikna inn omtrentleg.

Gjennomføring

For å gjennomføre monteringa av fanggjerdet må Ågothammaren inspiserast og omfang ustabile parti fastsettast. Dette kan utførast med helikopter, men kan i enkelte tilfeller gjennomførast med drone. Deretter blir lause parti reinska med spett og pressputer for å løyse ut dei ustabile partia/blokkene. I spesielle tilfeller kan låsblokker måtte bli bolta, og større fjellparti må sprengast ned.

Fjellreinsk blir utført av personell i tau, såkalla fjellreinskelag, som må byrje frå toppen og arbeide seg nedover (figur 4). Dette på grunn av tryggleiken til arbeidarane, slik at dei til ei kvar tid har inspiserast og ferdig-reinska områder over seg. Inspeksjon og fjellreinsk må gjennomførast før montering av fanggjerdet for å ivareta tryggleiken til arbeidarane som seinare skal inn å jobbe med gjerdemontasje nede langs fylkesvegen. Grovt sett kan anta at blokker som blir nedreinska ved ein fjellreinsk uansett hadde losna og kome ned på fylkesvegen innan 0-10 år.



Figur 4, oversiktspåse av Ågothammaren sett mot aust. Grensa for Eikesdalsvatnet landskapsvernområde er omtrentleg teikna inn med grøn linje. Bilete syner grovt mogleg område for rigg og landingsplass for helikopter. Mogleg ytterkant for aktuelt område for inspeksjon og fjellreinsk teikna inn i figuren.

Ut i frå kontrahert entreprenørs plan for gjennomføring av fjellreinsk er fylkeskommunen budde på at det finnast fleire moglege alternativ for gjennomføring av fjellreinsk. Generelt kan det tenkjast at det må etablerast ein riggplass/helikopterlandingsplass på toppen av Ågothammaren for frakting og lagring av utstyr i perioda inspeksjonen og fjellreinsken blir gjennomført. Evt. kan det bli lagt til rette for eit opplegg med taumopedar for å frakte menneskap og utstyr opp i fjellsida. Det er også mogleg det må etablerast opphaldsrom med moglegheit for overnatting for menneskapet på Ågothammaren. Lengda på perioden for inspeksjon og reinsk er avhengig av fleire faktorar, men grovt kan ein vente seg at heile anleggsperioden er mellom 4-6 månadar basert på erfaringar frå liknande prosjekt andre stadar i Noreg.

Tidsperspektiv

Tidsperspektivet for skredsikringsprosjektet er at konkurransen skal lysast ut i løpet av juni, kontraktsgnering i august, og oppstart av anleggsarbeidet i september/oktober. Avhengig av vår, årstid, tilgjengeleg personell og stengetider for å nemne noko, ser ein fører seg ei byggetid på 4-6 månadar. Ein kan då klare å gjennomføre heile prosjektet innan utgangen av 2021. Om dette ikkje let seg gjennomføre, og t.d. vinteren kjem tidleg, vil ein måtte stoppe arbeidet i løpet av vinteren og starte oppatt i 2022 når forholda tilseier at det er mogleg. Prosjektet er difor planlagt ferdigstilt i løpet av 2022.

Sjå prosjektet sin nettstad for meir utfyllande informasjon, www.mrfylke.no/agothammaren.

Omsøkte tiltak

Ut i frå beskrive tiltak og arbeidsoperasjonar ved skredsikringa søker Møre og Romsdal fylkeskommune om løyve til å gjennomføre følgjande tiltak:

- Utføre fjellreinsk i Ågothammaren med spett og presspute.
- Etablering av helikopterlandingsplass og riggområder i/ved område synt i figur 4.
- Etablering av taubane for taumoped eller liknande tilkomst til Ågothammaren der terrenget tilseier at det er gjennomførbart.

- Bolting av ustabile blokker i Ågothammaren med boltar, bergband, wire eller likande.
- Helikopterreinsk av ustabile blokker i Ågothammaren.
- Nedsprenging av ustabile blokker i Ågothammaren.
- Etablering av rigg for overnatting/pauserom ved rigg-område i/ved område synt i figur 4.

Lista over tiltak ovanfor kan framstå omfattande men fylkeskommunen ynskjer å presisere at det er ikkje sikkert alle tiltaka vil bli gjennomført. Enkelte tiltak nemnde her er svært krevjande og det er ytterst sjeldan dei blir utførde i Noreg. Fylkeskommunen ynskjer å vere føre-var med tanke på gjennomføringa av prosjektet å ynskjer ikkje å kome i ein situasjon der vi må i gang med ein søkje-prosess etter anleggsoppstart. Fylkeskommunen vurderer det som positivt at forvaltningsmyndigheita for ELVO v/Dovre fjell nasjonalparkstyre er underretta anleggsarbeidet, kompleksiteten og bakgrunnen for skredsikringsarbeidet langs fv. 6012.

Med helsing

Gitte Beiermann
Teamleiar Forvaltning, Prosjektering
bru og ferjekai

Kristian Bjørdal
Byggeleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og krev derfor ikkje signatur



Arkivsaksnummer: 2021/878-6

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 08.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	27/2021	21.06.2021

Åmotan-Grøvdalen LVO - dispensasjon - rekonstruksjon av seterfjøs og høyløe gbnr 37/1 - Prestsetra

Innstilling fra forvalter

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Bjørg Hoås tillatelse til å rekonstruere seterfjøsset på 37/1 på Prestsetra slik det er angitt i søknaden.
2. Nasjonalparkstyret avslår søknad om å murene etter løa og å reise ny bu med samme mål som løa på den gamle tomte. Eventuelt brukbart tømmer fra løa kan plukkes ned og brukes til tiltak i pkt. 3.
3. Nasjonalparkstyret gir som alternativ til avslag i 2 tillatelse til å bygge omsøkt bu («løa») på ny plassering i nærheten av fjøsset og muren etter løa. Med unntak av at rester av muren etter den gamle løa ikke skal brukes, bygges den som angitt i søknaden. Plassering godkjennes av forvalter.
4. Vedtaket er gjort etter forskrift for Åmotan- Grøvdalen landskapsvernområde § 3, 1.3.a) (vedtaket pkt. 1 og 3) og samme pkt. h) (vedtaket pkt. 2).

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

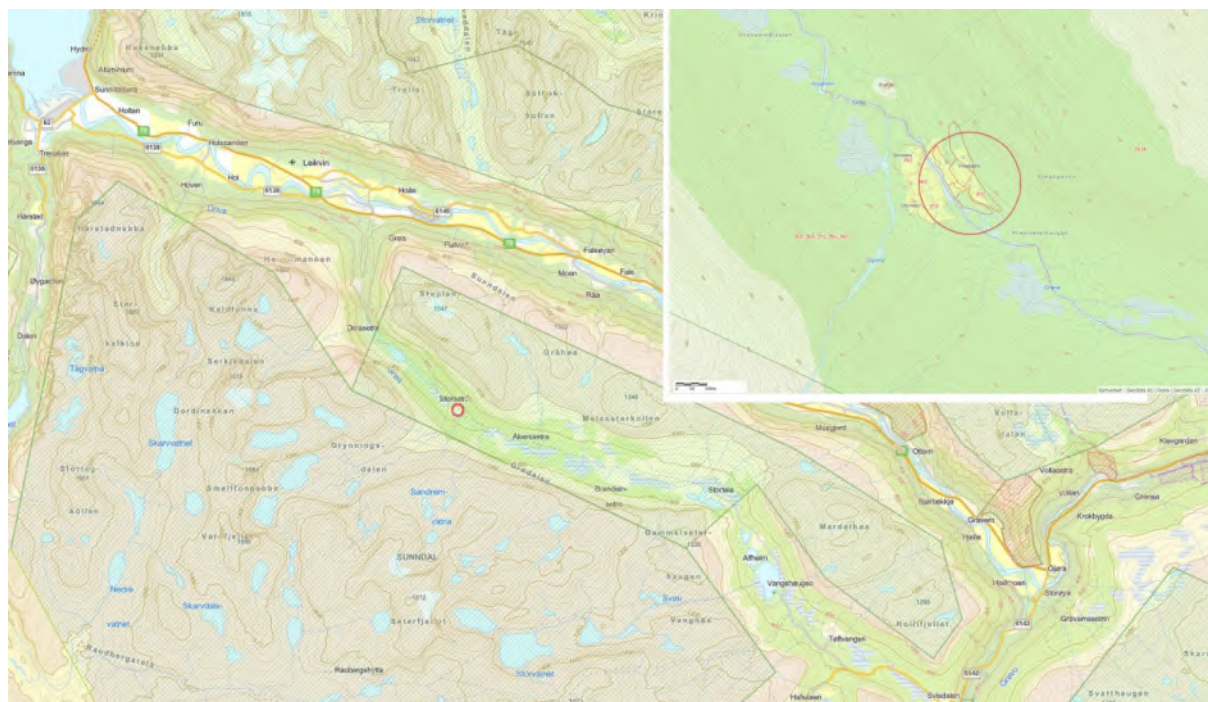
- 1 Søknad seterfjøs og høyløe - Galanterhaugen
- 2 Dokumenter fra Tradisjonsbygg - Restaurering høyløe (tegninger) og fjøs
- 3 Seterfjøs tegning
- 4 Seterfjøs Prestsetra Hoås SEFRAK, 37/1
- 5 Uttalelse fra Statsforvalteren - Åmotan-Grøvdalen LVO - gjenoppbygging av seterfjøs og høyløe - Prestsetra gbnr. 37/1
- 6 Landbruksfaglig vurdering fra Sunndal kommune - rekonstruksjoner fjøs og løe 37/1
- 7 Uttalelse fra MRFK kulturarv - Rekonstruksjon av seterfjøs og høyløe på Prestsetra, Grøvdalen i Sunndal
- 8 Merknad til kulturarvenhetens uttakelse - fra søker

Andre dokumenter

9. Naturmangfoldloven – NML, [kap. II om bærekraft ...](#) og [V områdevern ...](#)
10. Forskrift for [Åmotan-Grøvdalen LVO ...](#)
11. Forskrift for [Fokstugu LVO ...](#)
12. Forskrift for [Åmotsdalen LVO ...](#)
13. [Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell ...](#)
14. Rundskriv om [forvaltning av verneområder ...](#)
15. [Kulturminner i områder vernet etter naturmangfoldloven M-420 ...](#)
16. [Delegeringsreglement for Dovrefjell nasjonalparkstyre ...](#)
17. [Horisont Snøhetta, hovedrapporten ...](#)
18. Artskart.no, Naturbase, Miljødirektoratets base over sensitive arter.

Saksopplysninger

Søknaden (vedlegg 1) gjelder restaurering /rekonstruksjon av seterfjøs og ombygging / nybygg av høyløe til overnattingsbu på Prestsetra / Galanterhaugen (37/1) i Grøvdalen, Åmotan- Grøvdalen LVO i Sunndal kommune. Tiltaket skal gjennomføres av firma med god kompetanse på antikvarisk bygningsvern og ditto rekonstruksjon av gamle bygg.



Beliggenhet og detaljkart, Prestsetra / Galanterhaugen, 37/1

Seterfjøsset ønskes rekonstruert mest mulig likt det opprinnelige ut fra eksisterende dokumentasjon, se vedlegg 3 og 4.

Løa var opprinnelig en høy steinmur med en lav tømmerkonstruksjon (3-4 stokker) oppå denne. Søker ønsker å rive mesteparten av den opprinnelige muren og bygge en tømmerkasse i full høyde, med om lag samme volum som opprinnelig – se vedlegg 2. Stein fra murene som rives tenkes brukt i rekonstruksjon av fjøset. Nybygget er tenkt for overnatting på setra, i samband med egen beitebruk og som gjeterbu for beiteleiere. Det er ikke noen bygg med overnattingsmulighet her i dag.

Naturtypekartlegginga peker på alt for lavt beitetrykk. Det er ikke funnet viktige rødlistearter på vollen, som er karakterisert som naturbeitemark av lokal verdi.. Ingen lokaliteter for sensitive arter i nærheten.

Merknader

Statsforvalteren i Møre og Romsdal (vedlegg 5) viser til at økt beitetrykk på vollen er ønskelig og at tiltaket kan bidra til dette uten negative konsekvenser for den lokalt viktige naturbeitemarken vollen her er registrert som. Videre peker Statsforvalteren på nærhet til villreintrekk og at en derfor bør være varsom med å tillate tiltak som gir økt overnattingskapasitet og derfor bør være varsom med å tillate bruksendring av høyløa til overnatting.

Sunndal kommune (vedlegg 6) har gitt en kort, administrativ, landbruksfaglig vurdering på at tiltaket vil legge til rette for økt bruk gjennom enkelt friluftsliv samt å kunne starte opp med drift med beitedyr på setra. *«Nedre Grødalen er et utstillingsvindu for de turistene som går i dalen, og et intakt kulturmiljø på Prestsetra og andre setrer i dalen helt opp t.o.m. Åkersetra er svært viktig for å vise frem tradisjon og bruk i kulturlandskapet i fjelldalene i Sunndal. Visjonen er at det igjen kommer Storfe inn i Grødalen samen med eksisterende beitedyr, samt at skjøtselsplaner på naturbeitemarker og slåttemarkar følges opp gjennom slått og beiting.»*

Møre og Romsdal fylkeskommune, kulturarvenheten (vedlegg 7), viser til at setra ligger i nasjonalt utvalgt kulturlandskap i Sunndal. Ved rekonstruksjon av gamle bygg i verneområdet må disse to prinsipper ligge til grunn: 1) god dokumentasjon på hvordan opprinnelig bygg har vært, og 2) samsvar med bevaring av kulturlandskapet.

Ut fra dette har kulturarvenheten ikke innvendinger til at fjøset bygges opp att slik det har vært. De har noen faglige råd om detaljutførelsen.

Enheten mener også løa burde vært rekonstruert som opprinnelig og at søknaden gjelder å sette opp et annet bygg – ikke å rekonstruere løa. De kan derfor ikke tilrå denne delen av søknaden. Enheten peker på at gamle murer etter tidligere bebyggelse i slike områder har en verdi i seg selv.

Søkeren (vedlegg 8) kommenterer uttalelsen fra kulturarv om løa med at bygget ikke vil bli skjemmende og vi bli oppført i tradisjonell stil og teknikk. *«Det søkes om bruksendring da vi ønsker å kunne benytte løa til overnatting for gjeterne da vi ønsker å ha dette adskilt fra selve seterhuset. Det kan ikke forventes at grunneiere bruker mye midler og store ressurser på å ta vare på eller sette opp nye bygninger som det i dag ikke er mulig å bruke. I dag har vi andre behov, men vi har likevel interesse av å kunne gjenskape seterbygninger og kulturlandskapet så langt det lar seg gjøre.»*

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø har saken til e-postbehandling nå, i innstillingen foreslås følgende vedtak: *«Nemnda vurderer at tiltaket i relativt liten grad vil medføre økte forstyrrelser av villreinen i området. Nemnda vil av den grunn ikke frarå at det gis tillatelse til gjenoppbygging av seterfjøs og høyløe.»* Endelig vedtak vil bli ettersendt eller lagt fram i møtet.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Irreversible fysiske inngrep som bygninger skal behandles av styret.

Verneformål – forskrift

Formålet med Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde er å ta vare på natur- og kulturlandskap der setervoller og -bebyggelse og kulturminner etter fangst, jord- og beitebruker en vesentlig del av landskapets egenart; å sikre viktige leveområder for villreinen og dalbunner med rike plantesamfunn samt å ta vare på geologiske forekomster med Åmotan som et særpreget element.

Etter § 3, 1.3 a) i forskriften for dette landskapsvernområdet kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til *«oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet»*.

Etter samme b) til «ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger» og h) til «riving av seteranlegg.»

Forvaltningsplan

Retningslinjene for forvaltning av **kulturminner og kulturlandskap** i kapittel 4.5.2 sier blant annet at

- a) Saker som kan medføre inngrep i kulturminner skal forvaltningsmyndigheten drøfte med kulturvernmyndighetene som en del av saksutredningen. Det skal tas hensyn til tilrådingene innenfor rammene av verneforskriftene og øvrig lovverk.
- b) Restaurering, dvs. tilbakeføring til opprinnelig, dokumentert utførelse av eksisterende bygg og anlegg, bør tillates om ikke sterke hensyn til verneverdiene eller kulturfaglige hensyn sier noe annet. Forvaltningsmyndighetene bør være positive til rekonstruksjoner som tar sikte på å tilbakeføre seter- anlegg til komplett tilstand.
- c) Rekonstruksjon av kulturminner som har forfalt hinsides restaurering, som nedraste steinbuer, tufter uten påstående hus og lignende, skal kun unntaksvis tillates og da etter godkjenning fra kulturvernmyndighetene. Forholdet til verneverdiene og dokumentasjonsstatus skal tillegges avgjørende vekt. En forvaltningsrettet tiltaksplan bør angi aktuelle objekter.
- d) Ved vedlikehold / restaurering / ombygging / rekonstruksjon av bygninger med kulturhistorisk verdi og andre kulturminner skal det brukes opprinnelige materialer og håndverksteknikker. Torvtak kan utføres etter dagens bygningstekniske krav.
- e) Når det gis tillatelse til vedlikehold av kjørespor eller stier og til bygningsmessige tiltak som forutsetter terrenginngrep som uttak av torv eller stein, skal det settes vilkår om at objekter av kulturhistorisk verdi ikke skades. Eksempelvis skal ikke stein fra gamle tufter, dyregraver eller lignende brukes til nybygg.
- f) Forvaltningsmyndighetene skal ha en positiv holdning til tiltak som er positivt i forhold til verneformålene kulturlandskap (landskapsvernområdene) / kulturminner (nasjonalparken).

Retningslinjene for **bygninger** i kapittel 6.7.2 presiserer at nybygg må være direkte tilknyttet landbruksnæring.

Naturmangfoldloven

Alle saker skal vurderes i forhold til virkning på naturmangfold jf. naturmangfoldloven §§ 8 - 12.

Presedens

Styret har tidligere avslått å ta driftsbygning i verneområdet i bruk til overnatting. Jf. søknad fra KNT om å bygge om løa på Stølgjerdsetra (Åmotsdalen LVO) til selvbetjent turisthytte – sak 61/2015 i nasjonalparkstyret.

I sak 51/2018 i styret - Søknad om å rive høyløe og bygge ny bu for overnatting på Løykjasetra i Geitådalen– fikk søker anledning til å rive en gammel, delvis nedfalt høyløe og sette opp nytt bygg av samme størrelse og form som det gamle. Dette var ment for overnatting. Kulturvernmyndighete hadde her ikke motforestillinger. (Samme verneområde som her).

I sak 46/2020 ga styret tillatelse til å rekonstruere seterfjøsset på åkersetra (Åmotan-Grøvudalen LVO) – et tiltak helt tilsvarende fjøsset her. Kulturvernmyndigheten godkjente tiltaket etter en runde om utforming og utførelse.

I forrige styremøte tillot styret riving av seterfjøsset på Vammervollssetra i Åmotsdalen LVO mot tilråding fra kulturvernmyndigheten.

Vurdering

Det ser ikke ut til å være villreinfaglige hensyn eller andre hensyn til flora og fauna som taler mot tiltakene. Statsforvalteren legger en viss vekt på nærliggende villreintrekk, mens villreinnemnda ikke gjør det. Forvalter legger størst vekt på uttalelsen fra nemnda her.

Når det gjelder fjøset, er også tiltaket i tråd med retningslinjene for kulturminner og kulturlandskap i forvaltningsplanen. Rekonstruksjon må vurderes etter § 3 a) i forskriften som nybygg i landbruksnæring – det er ikke noen egen hjemmel for rekonstruksjon, dette er også i tråd med hvordan rekonstruksjon skal vurderes etter plan- og bygningsloven. Det framgår at det rekonstruerte fjøset skal brukes i landbruksnæring.

Rekonstruksjon av fjøset vil være positivt for verneverdien kulturlandskap og ikke ha effekt for øvrige verneverdier (plantесamfunn, villrein).

Kulturvernmyndighetene går mot tiltaket når det gjelder løa. Dette blir heller ikke en rekonstruksjon, men et rent nybygg, der i tillegg den gamle muren fjernes. Ut fra pkt. c) og e) i kapittel 4.5.2 i forvaltningsplanen skal det da ikke tillates.

Forvalter vurderer tiltaket som negativt for kulturminnet i og med at muren, som er et kulturminne, vil bli revet, men samtidig positivt for kulturlandskapet. Ut fra kulturminnehensyn mener forvalter det i tilfelle er bedre å passere dette bygget ved siden av murene til løa.

Presedens fra tidligere tilsier at styret er positive til nybygg av denne typen i landbruksnæring, og et mindre overnattingsbygg i tillegg til selet bør være akseptabelt ut fra dette. Om bygget som settes opp nær fjøset og ruinen av løa, vil det gå inn som et naturlig element på setra. Eventuelt brukbart tømmer fra løa bør da kunne brukes i det nye bygget, mens murene ikke rives.

En ny bu som omsøkt, men med annen plassering, vil ikke påvirke verneverdiene negativt.

Når det gjelder økt overnattingskapasitet som Statsforvalteren i Møre og Romsdal frykter, legger forvalter til grunn at fagmyndigheten, villreinnemnda, ikke har samme betenkeligheter.

Vurderingene ut fra verneverdiene gjør at ytterligere vurdering etter NML 8-12 ikke er nødvendig, den er fanget opp av vernevurderingen.

Til orientering – andre bestemmelser som må følges

Bygningsavfall skal behandles i tråd med forurensningsloven, dvs. fraktes ned og leveres godkjent mottak, med unntak av at reint trevirke kan brukes til ved. Dette er selvsagt og trenger ikke være med i vedtaket.

Det må søkes om motorferdsel i samband med tiltaket. Her er kun snøskuter eller helikopter aktuelt.

Det må søkes om det er ønskelig å ta taktorv på vollen. Av hensyn til risiko for spredning av fremmede arter er det ikke tillatt å frakte inn torv - dette følger av verneforskriften § 3, 2.1 – *«Nye plantearter må ikke innføres.»*

v/ Leif Arne Mo

Bjørg Hoås

Hoåsvegen 361

6612 Grøa

Søknad for gjenoppbygging/restaurering av seterfjøs og høyløe.

Søker med dette å få restaurere/gjenoppbygge seterfjøs og høyløe på "Galanterhaugen", Prestsetra i Grødalen. Tilhørende gnr. 37 bnr. 1.

Fjøset og høyløa er tenkt rekonstruert og restaurert så identisk likt de opprinnelige bygga som mulig. Vi har vært i kontakt med det lokale firmaet Tradisjonsbygg AS som har god erfaring på område og kjenner til antikvariske teknikker og krav.

Tradisjonsbygg AS har vært behjelpelig med å vurdere høyløe og fjøs ut fra bilder jeg mottatt av Sunndal kommune (SEFRAK), private bilder samt befaring. Ut ifra disse bildene og oppmålinger gjort av murer og rester av bygg er det ingen problem å få til konstruksjoner som tilsvarer de opprinnelige byggene.

Fjøset vil bli brukt til lagringsplass og husdyrhold ifbm. egen beitevirksomhet, men også med tanke på utleie av beite.

Vedrørende høyløa søkes det også om bruksendring for denne, da denne er tenkt brukt til overnattingsplass. Ved utleie av beite er høyløa tenkt brukt som gjeterhus for leietaker/ere.

Vi ser at det er stor fordel at setervollen blir brukt og holdt i stand for å bevare kulturlandskapet i nedre Grødalen. Det er også positivt at tidligere bygninger blir gjenoppsatt for å få en tilnærming av det opprinnelige miljøet i setergrenda i størst mulig grad.

Vi håper dette sees på som positive tiltak i landbruket og bevaringen av kulturlandskapet, slik at fremtidige generasjoner også får mulighet til å ta del i gammel arv og drive skjøtsel og bruk av ett verdifullt seterlandskap videre.

Med vennlig hilsen

Bjørg Hoås og Lars Bredesen

Bygningene ligger på eiendom Gnr 37 Bnr 1 i Sunndal i nedre Grødalen – Galanterhaugen.

Eierne har tidligere restaurert seterhuset og har lagt ned et betydelig arbeid for å ivareta dette bygget, nå ønsker eiere å gjenoppbygge fjøset og løa som i dag er delvis rast ned, se vedlagte bilder.

Fjøset:

Fjøset ønskes gjenoppbygd, det er i dag kun noen stokker som ligger delvis på muren, murene må opprettes og mures opp delvis på nytt, novsteiner er større og de kan være utgangspunkt de bør ikke røres og de er stabile, det sannsynlig at raftene har vært 2 stokker som var vanlig på slike bygg og at inndeling i takkonstruksjonen har vært 2 laftede gavler og 2 gavler eller bukker, (ser ut fra kulturminneregistret at det er gavler i tømmer) inne i bygget som har båret takåser, takvinkel har vært brattere enn på løa og anslår den til 28/30 grader. Grunnlaget for istandsetting av fjøset er å ivareta kulturlandskapet og historien.

Se vedlagt tegning.

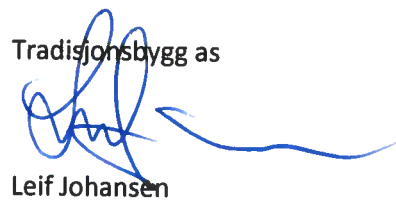
Løa.

Løa dette bygget står i dag med vegger relativt intakt men nover er dårlige, raftstokk er målt til 85 cm, murene i naturstein er variabel i høyde men i fram kant ca 115 cm, takkonstruksjon er rast sammen. Murer er ustabile, det er ønskelig å bygge dette opp på nytt som et overnattingsrom med nytt tømmer og med ombygging av murer slik at murer erstattes med tømmervegger i nedre del, øvre del av mur tas ned og stein gjenbrukes på fjøset. Det søkes om bruksendring fra løe til bu/overnattingsrom.

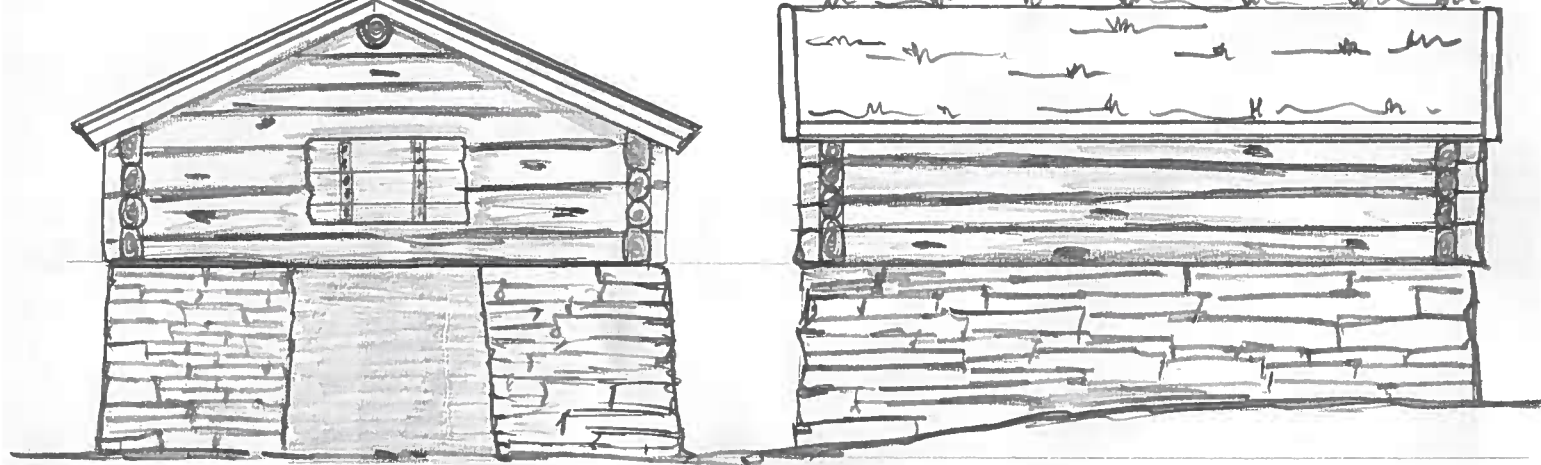


Kart se vedlegg.

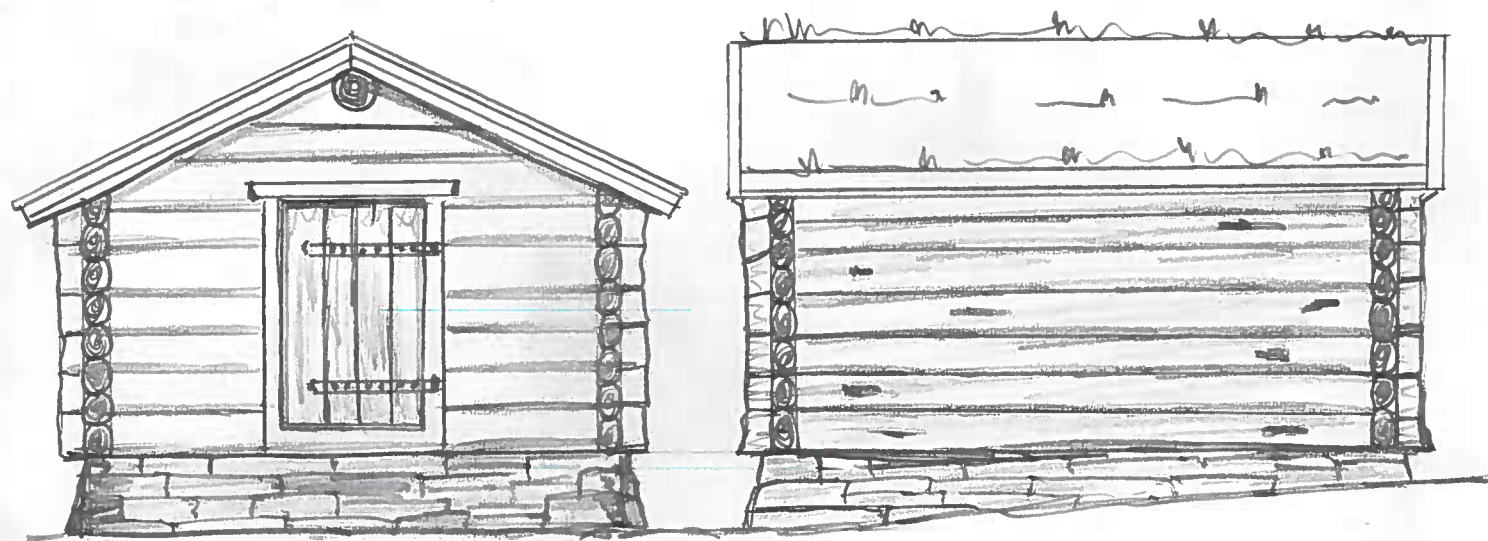
Tradisjonsbygg as

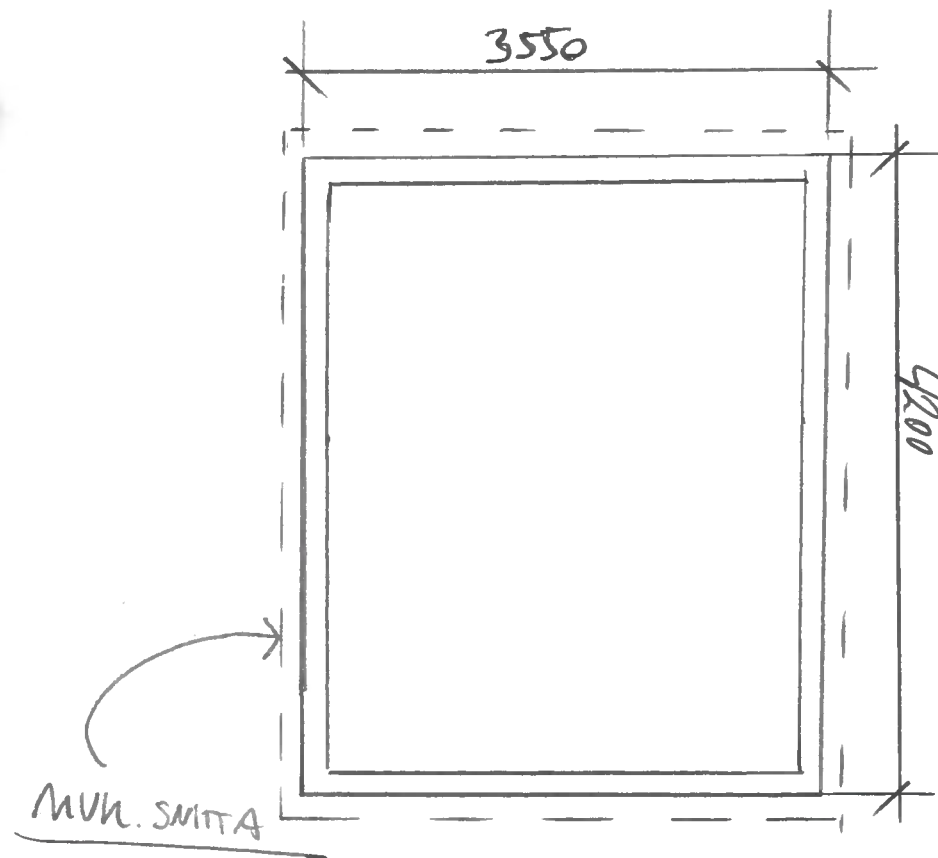
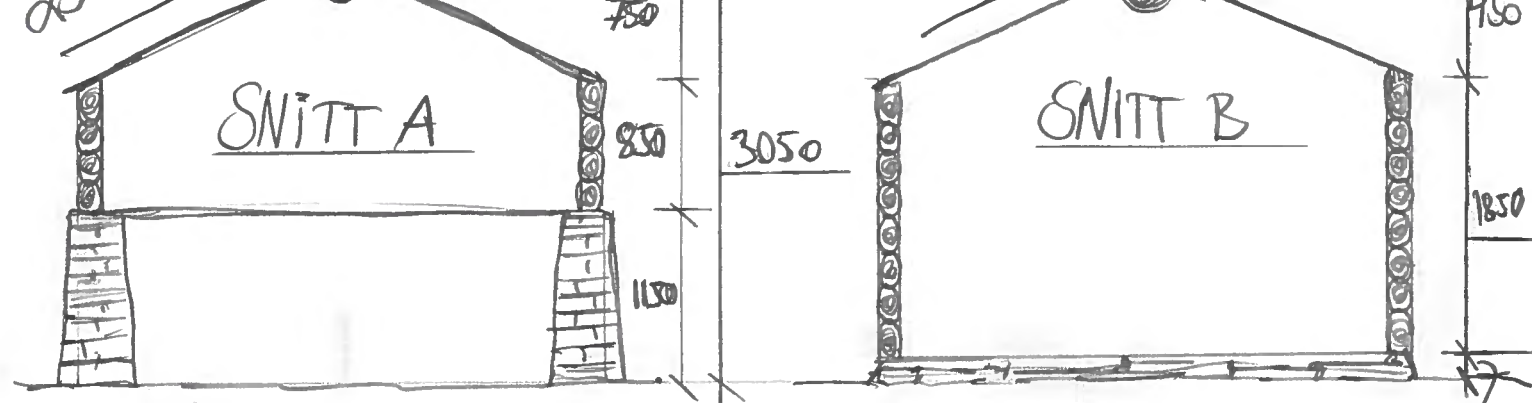


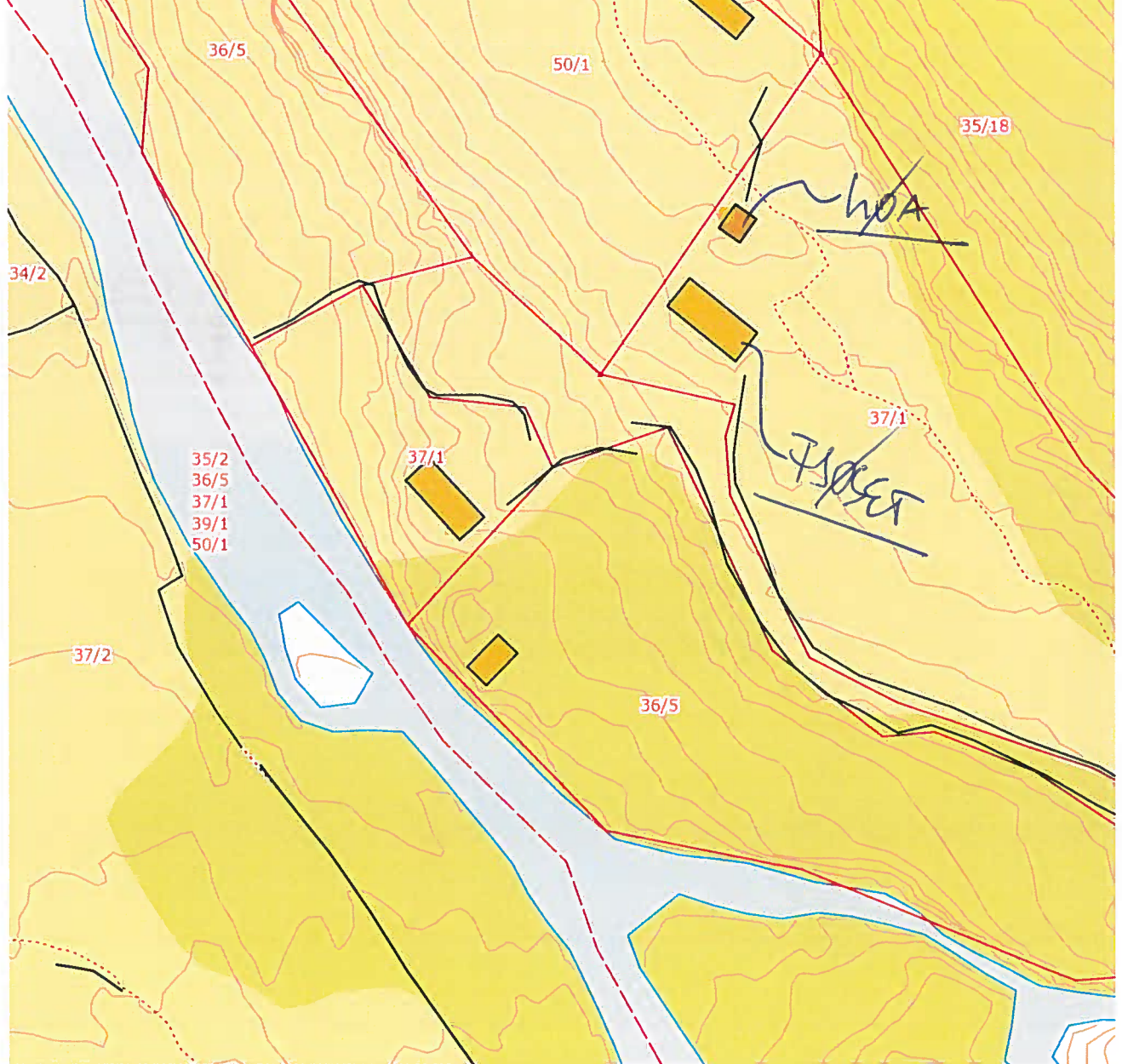
Leif Johansen



PAS409 B







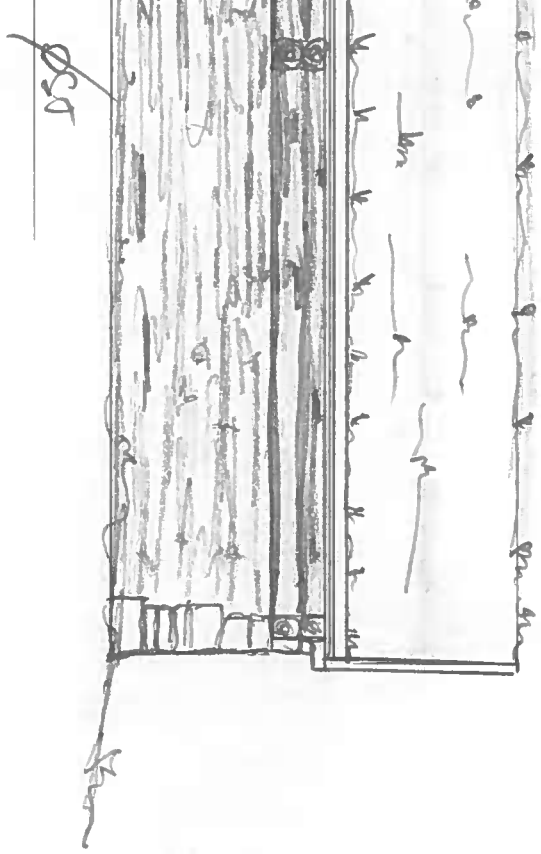
Gnn 37. B. nn 1. høA og Fjøsset



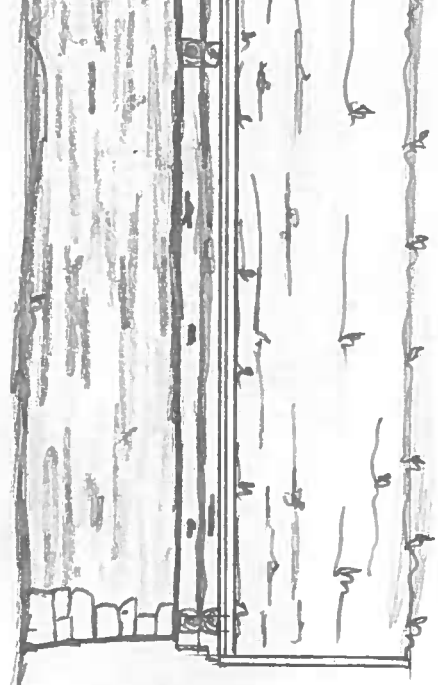




95 Ramma i hæt 9A



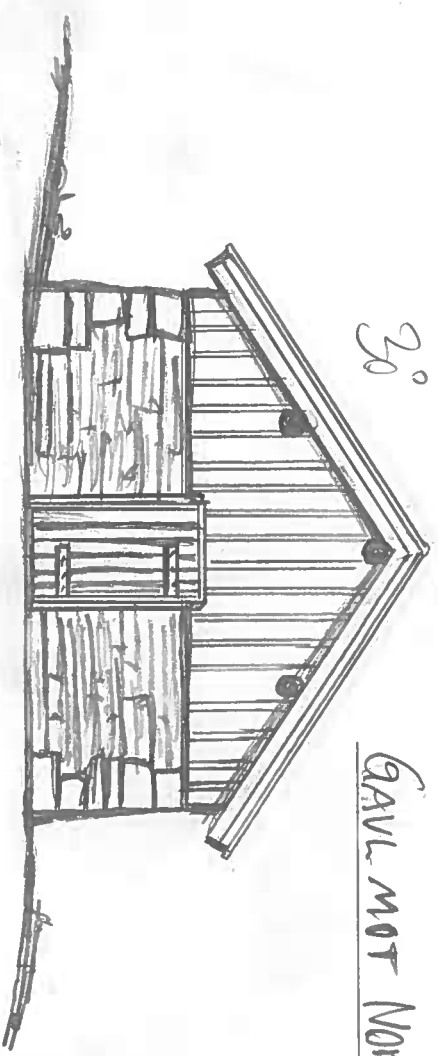
øst



øst

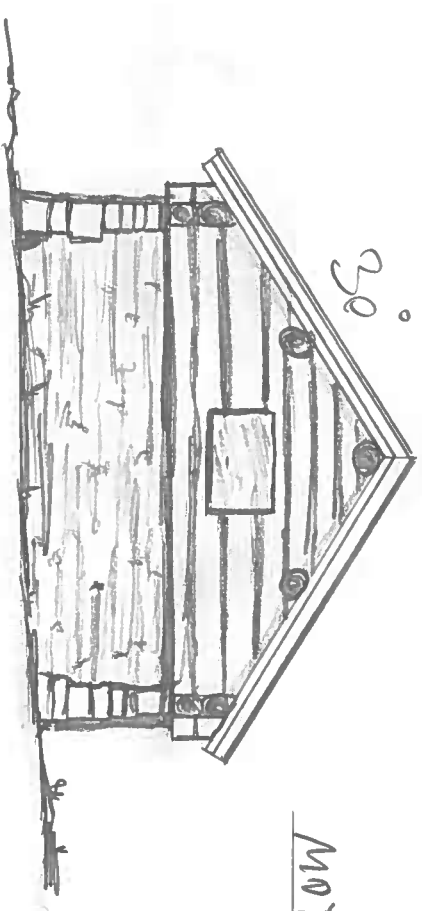


MUR ca 150 cm



30

Gavl mot Nord kledt



30

MOT Sør

SETERSTØS GALANTERIHAGEN.

GNR 37 B. NR 1.

Målt 1:75 på A3. skt

REGISTRERING

REGISTR

Plass for fotografi

Plass for planskisse (1 rute)

OBJEKT	37	SETERHØS, GALANTERHAGEN, ØSTIBORSSTU, HOÅS
EIGAR (tittel, navn, postadresse)		IVAR T. HOÅS, GARDBRUAR 6612 GRØF
BRUKAR (tittel, navn, postadresse)		

ARKIV-/KARTREF.	1	KORTARKIV-NUMMER	Kommunennummer	1563	Registeringskrins nummer	004	Hus løpenummer	036				
	2	FOTOARKIV-NUMMER	Filmnummer	006	Biletnummer, lågaste	25	Biletnummer, høgaste	29				
	3	ØKONOMISK KARTVERK BLAD-NEMNING	Sone	B	Aust-vest i sone	R	Nord-sør	107	Målestøkk	5	Bladnummer	1
	4	KOORDINATAR (skal ikkje fyllast ut)	System		Akse/sone		Y = ±		X =			
LOKALISERING	5	KOMMUNE	Kommune, navn	SUNNDAL				Topogr. nemning, navn og nummer				
	6	TOPOGR.NEMNING		SUNNDAL								
	7	MATRIKKELE- NEMNING	Gardsnummer	00037	Bruksnummer	0001	låg.	0001	høg.		Undernummer (feste- m.m.)	
			Anna matrikelnemning (berre for eigedomar utanfor landsmatrikkelen)									
	8	BYGNINGSNUMMER (skal ikkje fyllast ut)										
	9	NAMNET PÅ EIGEDOMEN,	Dialektform	ØSTIBORS' STU				Offisiell form	HOÅS			
10	DIALEKT/OFFISIELT											
11	VEG-/GATEADRESSE TIL EIGEDOMEN	Veg-/gatenamn					Veg-/gatenummer og -bokstav					
FUNKSJON OG MILJØ	12	OPPHAVLEG FUNKSJON (FORMÅL)	Lokal nemning på huset	"Seterhøse"				Merknad				
			Kode 1	2	3	4						
	13	NOVERANDE FUNKSJON (FORMÅL)	Kode 1	2	3	4		Merknad	ingen funksjon			
	14	OPPHAVLEG SOSIAL MILJØSAMANHENG	1. Embetsverk m.m.		2. Nærings- drivande	5	3. Tenestemenn m.m.		Merknad			
	15	FORHOLDET TIL ANDRE HUS	1. Sjølvstendig hus frittst. ☐ s.bygd ☐	2. Del av anlegg frittst. ☒ s.bygd ☐				Merknad				
	16	FYSISK MILJØSAMANHENG	1. Større tettstad (by)		2. Mindre tettstad		3. Gardsanlegg		Merknad			
		4. Seteranlegg	1	5. Anna husgruppe		6. Enkelthus, spreidd						

BYGGJEMÅTE M. M.	17	KONSTRUKSJON AV UNDERBYGNINGEN	✓	1. Grunnmur	☒ 1 ☐ ☐	2. Pilarar, lafstein e. l.	☐ ☐ ☐	Merknad														
	18	UTNYTTING M.M. AV KJELLAR/UNDERETASJE	✓	1. Oppfylli	☒ 1 ☐ ☐	2. Ganghøgd	☐ ☐ ☐	3. Kryperom	☐ ☐ ☐	4. Open	☐ ☐ ☐	Merknad										
	19	KONSTRUKSJON AV YTTERVEGGEN	✓	1. Tre-	☒ 5 ☐ ☐	2. Mur-	☒ 1 ☐ ☐	3. Støpt	☐ ☐ ☐	Merknad	Løftverk og naturstein uten bindemiddel.											
	20	FASADEKLEDNING	✓	4. Metall-	☐ ☐ ☐	5. Blandings-	☐ ☐ ☐	9. Anna	☐ ☐ ☐	Merknad	Vest. panel med overl. på varsegg											
	21	TAKFORM	✓	1. Saltak	☒ 1 ☐ ☐	2. Valm m.m.	☐ ☐ ☐	3. Pult, flatt	☐ ☐ ☐	4. Kvelv, kup.	☐ ☐ ☐	9. Anna	☐ ☐ ☐	Merknad								
	22	TAKTEKKINGS-MATERIAL	2	1. Neve, torv	☒ 1 ☐ ☐	2. Tre	☐ ☐ ☐	3. Naturstein	☐ ☐ ☐	4. Tegstein	☐ ☐ ☐	Merknad	Usikkert da taket var borte.									
	23	ETASJETAL	✓	1et.	☒ X	1½	☐ ○	2et.	☐ ○	2½	☐ ○	3et.	☐ ○	3½	☐ ○	4et.	☐ ○	4½	☐ ○	5et.	☐ ○	Merknad
	24	HOVUDMÅL I PLAN		Lengd	Breidd		Skorsteinar	Merknad														
	25	TAL PÅ SKORSTEINAR	✓	1330	cm	515	cm	✓	—	stk.	Merknad											
	26	PLANFORM (skal ikkje fyllast ut)						Merknad														
27	STILPREG (skal ikkje fyllast ut)						Merknad															
ALDER, VEDLIKEHALD, SIKRING M. M.	28	TIDFESTING/ BYGGJEAR	3	Tidskode	☒ 1 ☒ 7 ☒ 0	Merknad	1600-1700 tallt.															
	29	TILBYGGING/ OMBYGGING	0	Tidskode 1	☐ ☐ ☐	2	☐ ☐ ☐	3	☐ ☐ ☐	Merknad												
	30	FLYTTING	?	Tidskode 1	☐ ☐ ☐	2	☐ ☐ ☐	3	☐ ☐ ☐	Merknad	flyttemerker i førrommet											
	31	RIVE/BRENT/ FALLE I RUIN	0	Tidskode	☐ ☐ ☐	Merknad																
	32	VEDLIKEHALDS-SITUASJON	✓	1. God stand	☒ 1	2. Beg. forfall	☐ ☐ ☐	3. Langt kome forfall	☒ 1 ☐ ☐	4. Ruin	☐ ☐ ☐	Merknad										
33	OFFENTL. TILTAK SOM KAN KOMA HUSET VED	✓	1. Ingen	☒ 0	2. Saner-plan	☐ ☐ ☐	3. Regul-plan	☐ ☐ ☐	4. Veg-plan	☐ ☐ ☐	5. Byggjepl. huset sjølv	☐ ☐ ☐	6. Byggjepl. andre hus	☐ ☐ ☐	7. Vass-drags-plan	☐ ☐ ☐	9. Anna	☐ ☐ ☐				
34	EIGAREN/BRUKAREN SI MEINING OM HUSET	✓	1. Bevaring på staden	☐ ☐ ☐	2. Bevaring annan stad på same eigedom	☐ ☐ ☐	3. Flytting/sal til annan eiged.	☐ ☐ ☐	4. Forfall/riving for godt	☒ 1												
35	FREDING/SIKRING	✓	1. Inga freding/sikring	☒ X	2. Freda etter lov	☐ ☐ ☐	3. Sikra v/offentleg vedtak	☐ ☐ ☐	4. Sikra v/offentleg erverv	☐ ☐ ☐												

36	KARTFEST PÅ	✓
37	REGISTRERT	✓
38	ELDRE FOTO	✓
39	BRANNTRYGD	✓
40	INNSKRIFTER	✓
41	BYGGHERRE	✓
42	BYGGMEISTER	✓
43	ANDRE OPPLYSNINGAR	✓

Ymse opplysningar

Denne registreringa

Stad

Registreringa er

Signal for kor trolfatta:

☒ - rubrikken utfyllt, opplysninga sikker
☐ - " " " " usikker/mangelfull
☐ - " " " " ikkje " " vantar
☐ - " " " " rubrikken irrelevant

☐ - skal fyllast ut med kodesiffer
☐ - skal fyllast ut med kryss



SUNNDAL KOMMUNE
Postboks 94
6601 SUNNDALSØRA

Saksbehandlar, innvalstelefon

Astrid Buset, 71 25 85 41

Sunndal kommune

Gjenoppbygging av seterfjøs og høyløe, samt bruksendring - 37/1 - Prestsetra Fråsegn til dispensasjon frå kommuneplan

Statsforvaltaren er statens representant i fylket og har fleire roller og oppgåver innan planlegging etter plan- og bygningslova. Ei viktig oppgåve for Statsforvaltaren i kommunale planprosessar er å sjå til at nasjonale og viktige regionale omsyn blir ivaretatt i planarbeidet. Fagområde som miljøvern, landbruk, helse, oppvekst og samfunnstryggleik står sentralt. I tillegg skal Statsforvaltaren sikre at kommunale vedtak i plan- og byggesaker er i samsvar med gjeldande lovverk.

Bakgrunn

Saka gjeld søknad om restaurering og gjenoppbygging av seterfjøs og høyløe på gnr37 bnr1 på Prestsetra i Grødalen. Det er søkt om bruksendring av høyløa, som skal nyttast til overnatting i samband med tilsyn av husdyr på beite.

Statsforvaltaren har ut frå sine ansvarsområde følgande merknader:

Natur- og miljøvern

Prestsetra ligg i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde, der verneføremålet er natur- og kulturlandskap, kulturminne etter fangst, leveområde for villrein, flora og geologi.

Det er i [Naturbase](#) registrert ei lokalt viktig naturbeitemark kring bygningane som skal gjenoppførast på setervollen. Naturbeitemarker er, saman med andre semi-naturlege enger, oppført som sårbar (VU) i Norsk rødliste for naturtyper 2018. Allereie ved kartlegginga i 2001 var det for lågt beitetrykk til å halde nede oppslag av bjørk på seterstølen. Auka beitetrykk og trakk frå beitedyr vil vere positivt for naturtypen og beitemarksoppåne. Ei gjenoppbygging av seterhusa vil ikkje medføre nedbygging av naturbeitemarka eller på annan måte medføre negative konsekvensar for naturmangfaldet knytt til lokaliteten.

Prestsetra ligg i utkanten av biologisk leveområde og barmarksbeiteområde for villrein, samt trekkområde over Grødalen. I Regional plan for Dovrefjellområdet ligg Prestsetra i grensa mellom nasjonalt villreinområde og bygdenært område. NINA-rapport 800 *Villreinen i Snøhetta*- og

Knutshømrådet. Status og leveområde peikar på hyttebygging, vegar og auka ferdsle som ein antatt begrensande faktor for villreintrekket over Grødalen til «Heimfjellet».

Villrein er sårbar for menneskeleg aktivitet, og ein skal vere tilbakehalden med å opne for tiltak som genererar meir ferdsle inn i leveområda for villrein. Vi vurderar at ei gjenoppbygging av dei to seterbygga i seg sjølv ikkje vil vere negativt for villreinen, men at ein bør vere varsam med å opne for fleire sengeplassar eller bruksendringar frå driftsbygningar til fritidshus tett på viktige funksjonsområde for villrein. Kommunen skal legge dei miljørettslege prinsippa i naturmangfaldlova kapittel II til grunn ved vurderinga av tiltaket.

Samfunnstryggleik og klimatilpassing

Grunn kan berre byggjast på, eller eigedom opprettast eller endrast, dersom det er tilstrekkeleg tryggleik mot fare eller vesentleg ulempe som følge av natur- eller miljøforhold, jf. plan- og bygningslova (pbl) § 28-1. Krava til tryggleik er vidare konkretisert i byggt teknisk forskrift (TEK17). Det er søkjar sitt ansvar å gjere greie for om krava til tryggleik er oppfylte.

Vi gjer merksam på at tiltaka ligg innanfor aktsemdsområde for jord- og flaumskred og aktsemdsområde for snø- og steinskred. Vi kan ikkje sjå at den potensielle faren for skred er vurdert.

Før kommunen eventuelt gjer eit positivt vedtak om dispensasjon, må kommunen vere trygg på at tiltaka tilfredsstiller plan- og bygningslova og teknisk forskrift (TEK17) sine krav til tryggleik.

Konklusjon

Skredfaren for dei to tiltaka må avklarast, og kommunen må vere trygg på at tiltaka tilfredsstiller krava til trygg byggegrunn i lova.

Av omsyn til villreinen bør kommunen vere varsam med å tillate ei bruksendring av høyløa til fritidsbygg for overnatting. Vi har elles ikkje merknader til gjenoppbygging av seterfjøsset og høyløa.

Med helsing

Jon Ivar Eikeland (e.f.)
fagsjef-plansamordning

Astrid Buset
seniorrådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Fagsaksbehandlar

Samfunnstryggleik: Oliva Marie Bakketun, tlf. 71 25 85 91

Kopi til:

Dovrefjell nasjonalparkstyre

Møre og Romsdal fylkeskommune

Fylkeshuset

6404 Molde

Fra: Tore Ulvund[tore.ulvund@sunndal.kommune.no]
Sendt: 01.06.2021 11:43:19
Til: Bjørg
Kopi: Bjurstedt, Carl S.
Tittel: SV: Høyløe

Hei Bjørg!

Du snakker vel her om Sunndal fjellstyre v/Bjørn Sæther, og det er bra at de også uttaler seg, og viktig, bra ☺.

Bjørn Rangbru lovet å vurdere om villreinnemnda skulle uttale seg raskt, og sende eventuell uttale innen 12. juni, så har Carl noe dager før han må sende sakspapirer. Ikke kjente trekkveier nede ved Prestsetra så vidt jeg vet, antar de kanskje ikke uttaler seg her.

Sunndal kommune – Landbruksfaglig vurdering, kort:

Istandsetting av tradisjonelle bygninger i kulturlandskapet i jordbrukslandskapet på Prestsetra på antikvarisk vis, vil ivareta verneformålene innen LVO og legge til rette for økt bruk gjennom enkelt friluftsliv samt å kunne starte opp igjen med drift med beitedyr på setra. Lokalitet for pause og skjul i forbindelse med tilsyn med beitedyr blir også enklere der et langsiktig mål for kommunen er et mer helhetlig restaurert kulturmiljø på Prestsetra. Nedre Grødalen er et utstillingsvindu for de turistene som går i dalen, og et intakt kulturmiljø på Prestsetra og andre setrer i dalen helt opp t.o.m. Åkersetra er svært viktig for å vise frem tradisjon og bruk i kulturlandskapet i fjelldalene i Sunndal. Visjonen er at det igjen kommer Storfe inn i Grødalen samen med eksisterende beitedyr, samt at skjøtselsplaner på naturbeitemarker og slåttemarkar følges opp gjennom slått og beiting. Det er kommunen godt i gang med, bla. på Åkersetra, og beitetrykket på Prestsetra er fortsatt såpass bra med sau, at inntrykket her allerede er bra i form av relativt åpent landskap. En intakt høyløe en tradisjonell bygning med en egen historie i et intakt setertun, så dette i seg selv er en verdi. Diversitet på beiteflora og arter knyttet til årlig slått vil ivaretas og biologisk mangfold med sjeldne plante- og sopparter vil fremmes. Uttaler meg ikke om faktisk bruk av bygningene som er tenkt her.

NB: Ikke uttømmende landbruksfaglig uttale, ikke kapasitet til å gå mer inn i materien i saken her.

Du kan vel sende over det du ønsker for så vidt, ser ikke noe i veien for det.

Carl får kopi her, og da kommunens lille uttale direkte ☺. Skal egentlig gå via arkiv hos Statsforvalteren dette fra kommunen.

Beste hilsen,

Tore Rødseth Ulvund
Jordbruksrådgiver, Sunndal kommune
Tlf: 901 01 449
Epost: tore.ulvund@sunndal.kommune.no

Fra: Bjørg <bjorghoaas@hotmail.com>
Sendt: mandag 31. mai 2021 13:58
Til: Tore Ulvund <tore.ulvund@sunndal.kommune.no>
Emne: Høyløe

Hei

Til info har jeg har pratet med Bjørn Sæther, og har skulle se på saken denne uka. Så da kommer den siste uttalen.

Ett annet spørsmål er at jeg ser at Carl Bjurstedt etterlyste en landbruksfaglig vurdering vedr. høyløe i Geitådalen. Kommer det en slik vurdering fra kommunen i vår sak?

Jeg har skrevet en kommentar på uttalen til kulturminnemyndigheten. Er dette noe jeg bør sende til Bjustedt i forkant av møtet slik at mine argumenter blir med i sakspapirene?

Mvh Bjørg



Møre og Romsdal
fylkeskommune

SUNNDAL KOMMUNE
Postboks 94
6601 SUNNDALSØRA

Dykkar ref:	Dykkar dato:	Vår ref:	Vår saksbehandlar:	Vår dato:
BYGG-21/00001	01.02.2021	2021/4301 - 68138/2021	Helge Aarset, 71 28 03 31	26.05.2021

Sunndal kommune gbnr 37/1 - Gjenoppbygging av seterfjøs og høyløe i verneområde, Prestsetra i Grødalen

Vi viser til søknad om gjenoppbygging av seterfjøs og høyløe på Prestsetra i verneområde i Grødalen. Dessverre har det tatt noko tid før vi no svarar i saka.

Det blir søkt om å bygge opp att seterfjøsen og høyløa på gbnr 37/1 på Prestsetra. Setra ligg innafør landskapsvernområdet Åmotan-Grøvudalen, og er altså ein del av det nasjonalt utvalde kulturlandskapet i Øvre Sunndal.

To viktige prinsipp bør ligge til grunn for eventuell oppattbygging av gamle seterhus i verneområdet. Det må ligge føre god dokumentasjon som viser korleis det opphavlege bygget har vore. Formålet med oppattbygginga må vere i samsvar med ivaretakinga av kulturlandskapet og vere til nytte for vernet av kulturmiljøet.

Bygningane på Prestsetra vart registrert i SEFRAC i 1982. Alderen på fjøsen og høyløa er usikker. I begge husa er det registrert flyttemerke i tømmeret, men det er ikkje oppgitt når eventuell flytting har skjedd. Begge husa kan ha høg alder, og fjøsen kan opphavleg vere oppført på 16-1700-talet, i følgje SEFRAC.

Seterfjøsen

Foto i SEFRAC gir gode haldepunkt for rekonstruksjon mykje likt slik bygningen har vore i form og materialbruk. Teikningane frå Tradisjonsbygg ser i hovudsak ut til å følgje opp dette. Men vi vil gjere merksam på avslutningen i gavlane. Vi kan gå ut frå at utstikk og avslutning har vore tilsvarande som det vi kan sjå på SEFRAC-fotoa av løa: lite utstikk og kanskje berre ei enkel vindski. Steinheller har halde torva på plass langs takkanten. Ein bør unngå at avslutninga i gavlane blir kraftig markert med vindskier.

Fjøsen skal nyttast til lager og husdyrhald i samband med beite. Formålet er klart i samvar med landskapsvernet.

Fylkeskommunen har ikkje innvendingar til at fjøsen blir ført opp att slik den har vore.

Høyløa

SEFRAC gir også god dokumentasjon som haldepunkt for oppattbygging av løa, og det ville vere interessant om også denne bygningen kunne rekonstruerast.

Men det prosjektet som ligg til grunn for søknaden er i realiteten eit anna bygg. Løa har vore ein låg tømmerkonstruksjon (tre-fire stokkar i høgda i langveggane) på halv-veggar av natursteinsmur med opning i muren og luke i tømmergavlen. Bygningsvolumet er kanskje det same, men «oppattbygginga» er illustrert som ei låg tømmerkoie med dør i lafteveggen.

Tiltakshavaren søker om bruksendring og ønsker å nytte den nye bygningen for overnatting og som gjetarbu ved utleige av beite. Vi forstår behovet for ei gjetarbu, men det er uklart om bruksendringa også inneber meir ordinær fritidsbruk.

Kombinasjonen av bruksendring og omfattande endring av sjølve bygningen gjer at fylkeskommunen ikkje kan tilrå denne delen av søknaden.

Om vilkår for oppattbygging

Søknader som gjeld oppattbygging og bygging på gamle murar, er ein type saker som er felles for fleire nasjonalt viktige kulturlandskap. Det kan ha verdi at bygningar knytt til den tradisjonelle kulturen blir bygd opp att. Men murar som står att etter gamle hus, fortel på sin måte ei historie om hendingar og endringar opp gjennom tida, og denne formidlinga har verdi i seg sjølv.

Styret for Geiranger-Herddalen landskapsvernområde har med bakgrunn i eit generelt byggeforbod i verneforskrifta for området fått utarbeidd eit sett vilkår som må vere til stades for at det skal vere aktuelt å gjere unntak frå forbodet. Liknande vilkår tilpassa vernet i Åmotan-Grøvudalen kan kanskje vere til nytte for å handtere saker i dette verneområdet.

Med helsing

Heidi-Iren Wedlog Olsen
kulturdirektør

Bjørn Ringstad
fylkeskonservator

Dokumentet er elektronisk godkjent og krev derfor ikkje signatur

Kopi:
STATSFORVALTAREN I MØRE OG ROMSDAL Postboks 2520 6404 MOLDE

Kommentar på uttale fra Kulturminnemyndighet ifbm. gjenoppbygging av høyløe ved Galanterhaugen i Nedre Grødalen.

Vi ser at Kulturminnemyndighet ikke tilrår å gjenoppbygge høyløe da det søkes om både bruksendring og fasadeendring.

Når det gjelder fasadeendring, er ikke dette noen skjemmende eller moderne endringer. Det vises godt på vedlagte tegninger fra Tradisjonsbygg A/S. Det er planer om å legge inn 4 tømmerstokker mer enn hva som var opprinnelig på høyløa og en plankdør. De eventuelle steinene som blir overflødige vil brukes til å komplettere murene på seterfjøsset. Bygget er tegnet og planlagt oppsatt i gammel stil og byggeteknikk, og vil ikke skjemme kulturlandskapet på Prestsetra.

Det søkes om bruksendring da vi ønsker å kunne benytte løa til overnatting for gjeterne da vi ønsker å ha dette adskilt fra selve seterhuset. Det kan ikke forventes at grunneiere bruker mye midler og store ressurser på å ta vare på eller sette opp nye bygninger som det i dag ikke er mulig å bruke. I dag har vi andre behov, men vi har likevel interesse av å kunne gjenskape seterbygninger og kulturlandskapet så langt det lar seg gjøre.

2001 var det ifølge Statsforvalteren i Møre og Romsdal for lavt beitetrykk til å holde nede oppslag av bjørk på seterstølen. Økt beitetrykk og tråkk fra beitedyr vil være positivt for naturtypen og beitemarken.

Vi ser at det er stor fordel at det drives skjøtsel av skogen og at dette er ett ledd i å tilrettelegg for å få beitedyr til området igjen.

Vi mener kulturlandskapet i sin helhet er viktigere enn att høyløa, som pr. i dag har rast sammen og ikke har noen funksjon, er identisk gjenoppbygd som den gamle løa. Vi ser verdien i å gjenskape setertunet og kunne føre historien videre til våre etterkommere, og dette med kun noen små modifikasjoner som må kunne forventes innen landbruk og kulturlandskapet i 2021. Høyløa er en del av setermiljøet, den har framtidig nytte og det er viktig at hus ikke går tapt. Det er nok verdier i kulturlandskapet som forsvinner og som aldri blir erstattet. Dette vil være vårt bidrag som grunneiere for å bevare kulturlandskapet i Nedre Grødalen, og vi er avhengig av å få sette opp høyløa slik vi søker om. Det vil være ett stort tap for kulturlandskapet og fremtidige generasjoner at det ikke beites og drives skjøtsel i området, derfor håper vi dette kan betraktes som ett positivt tiltak.

Bjørg Hoås



Arkivsaksnummer: 2021/4167-2

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 11.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	28/2021	21.06.2021

Søknad fra Lars Erik Bjølverud, Lesjaskog, om å sette opp tilbygg til hytte i Svanningsbotn i Dalsida landskapsvern-område

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Lars Erik Bjølverud, Lesjaskog, tillatelse til å sette opp tilbygg på 5,0 m2 til hytte på 20,0 m2 bebygd areal i Svanningsbotn i Dalsida landskapsvern-område, slik at bebygd areal blir 25,0 m2 til sammen.

Vilkår:

- Tilbygget skal settes opp i samsvar med tradisjonell byggeskikk i området, og i samsvar med tegninger vedlagt søknaden.
- Det skal brukes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene.
- Treverk som blir til overs, kan kappes opp til ved og brukes på stedet. Andre materialrester skal fraktes ut av verneområdet og tas hånd om på forsvarlig måte.

Vedtaket er fattet med hjemmel i § 3 pkt. 1.3. c i verneforskriften for Dalsida landskapsvern-område. Vilkårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

--- slutt på innstilling ---

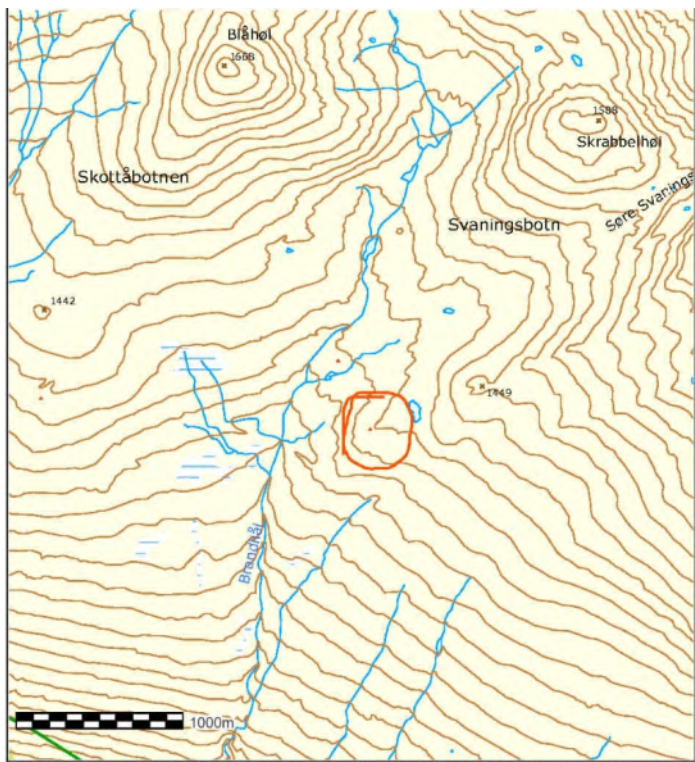
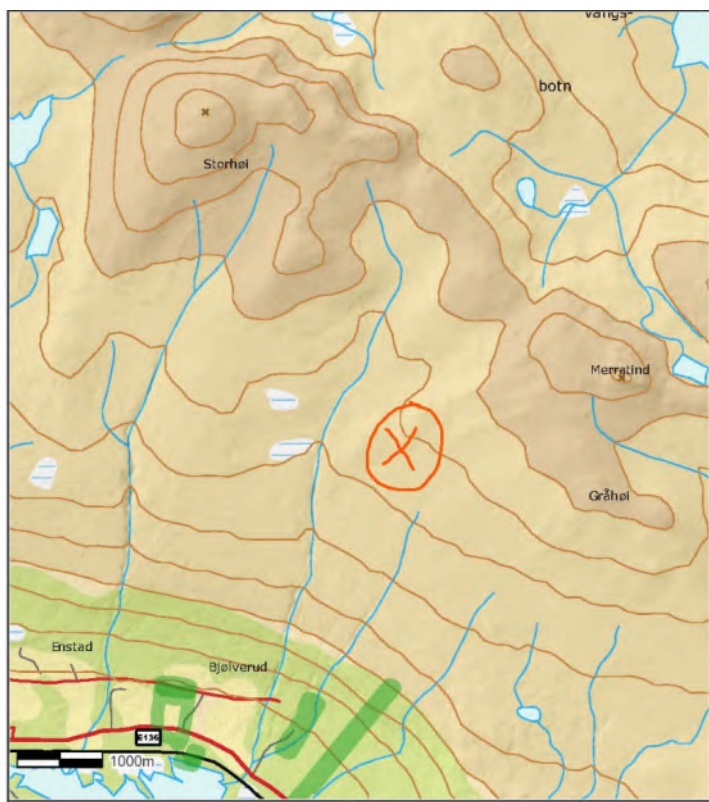
Dokumenter

- 19.03.2021: Søknad fra Lars Erik Bjølverud, Lesjaskog, om å sette opp tilbygg til hytte i Svanningsbotn i Dalsida landskapsvern-område.
- 05.04.2021: E-post fra Lesja kommune til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Oversending av søknad for behandling.

Opplysninger om søknaden / saksopplysninger

Lars Erik Bjølverud, Romsdalsvegen 4153, 2668 Lesjaskog, søker 19.03.2021 om tillatelse til å sette opp tilbygg på 5,0 m2 til hytte på 20,0 m2 bebygd areal i Svanningsbotn i Dalsida landskapsvern-område, slik at bebygd areal blir 25,0 m2 til sammen.

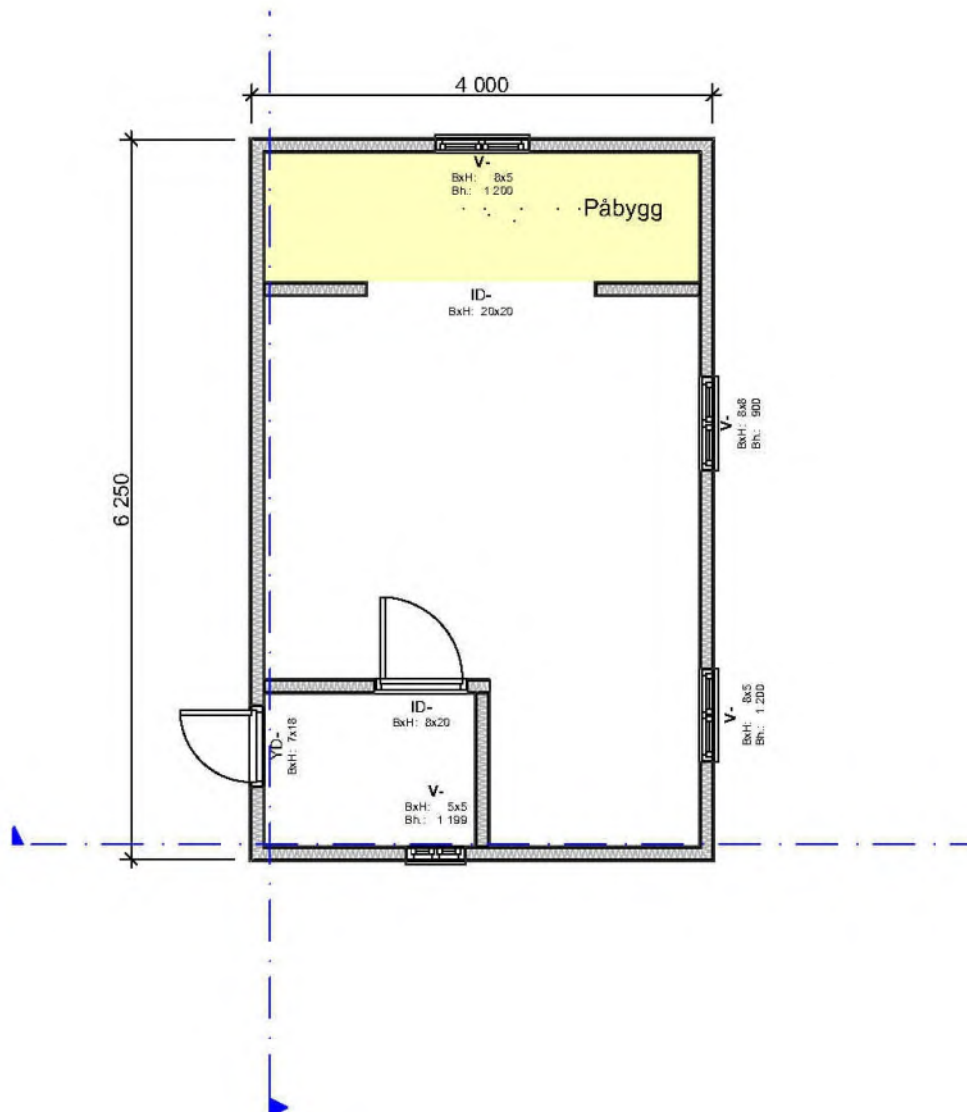
Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturresevatner	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvern-områder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvern-områder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn



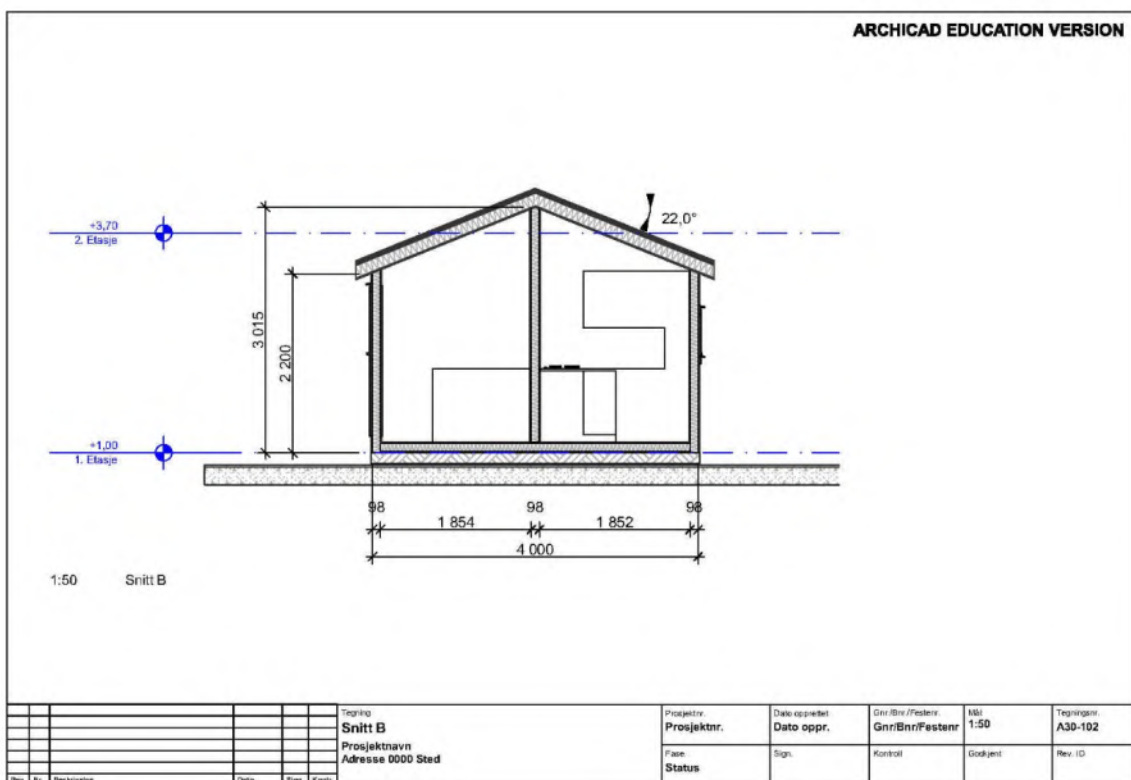
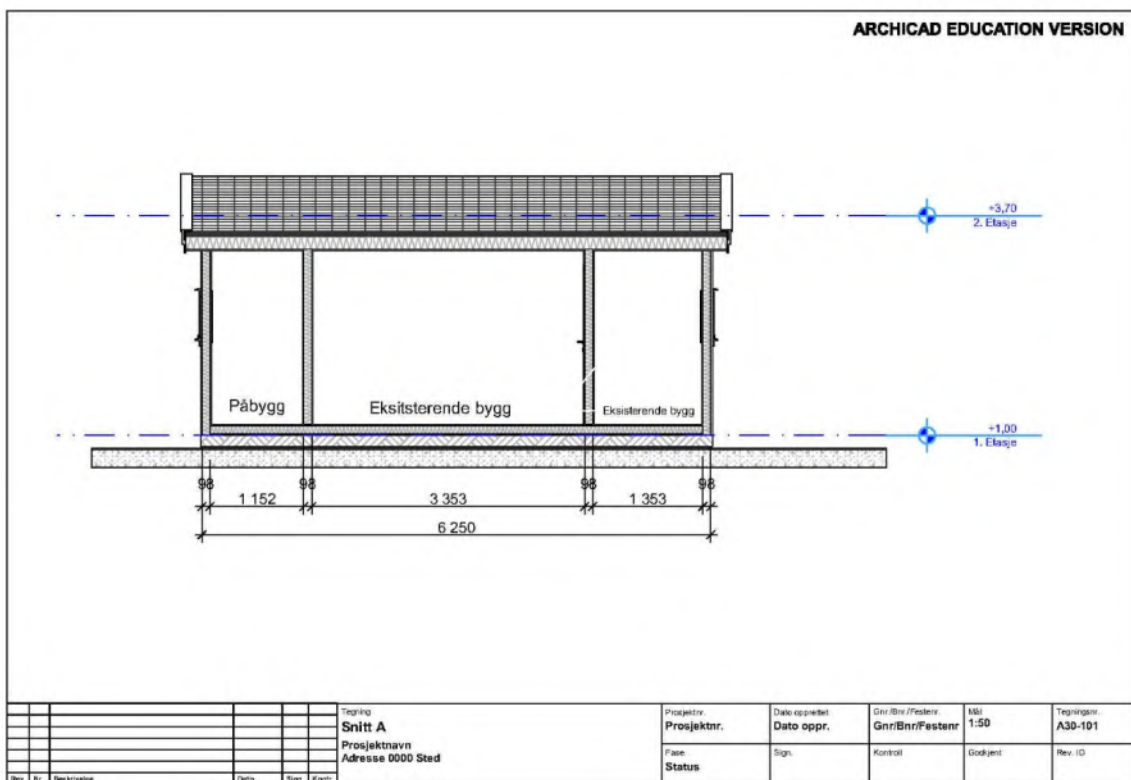
Kart 1 og 2: Kartene viser hvor hytta ligger nord-øst for Lesjaskog.



Bilde 1 og 2: Hytta i Svanningsbotn. Bildene er tatt i 2005.



Tegning: Plan 1. Etasje Prosjektnavn Adresse 0000 Sted	Prosjektnr.	Dato opprettet	Gnr./Bnr.	Mål	Tegningsnr.
	Prosjektnr.	Dato oppr.	Gnr/Bnr/Festenr	1:50	A22-101
	Fase:	Sign.	Kontroll:	Godkjent	Rev. ID
	Status				



Tegninger 3-5: Plan og snitt.

Lars Erik Bjølverud skriver i søknaden at han søker om å sette opp et tilbygg på 5 m2 for å få flere sengeplasser og bedre plass i nåværende rom i hytta.

Hytta ligger i Lesjaskog heimrast, og styret heimrasten tilrår i sak 2/21 at tilbygget godkjennes. I saken går det fram at hytte og tilbygg på til sammen 25 m2 er innenfor reglene for hytter i Lesjaskog heimrast, som er at hytter kan være maksimalt 25 m2.

Lesja kommune oversendte søknaden til Dovrefjell nasjonalparkstyre 05.04.2021 for behandling.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Dalsida landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med Dalsida landskapsvernområde er bl.a. å ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap og et sammenhengende leveområde for villreinen i Snøhetta-området, jf. verneforskriften § 2.

I Dalsida landskapsvernområde er landskapet vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art og karakter, jf. § 3 pkt. 1.1, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a. mindre tilbygg til eksisterende bygninger, jf. § 3 pkt. 1.3 c.

I forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell går det (s. 89 og 90) bl.a. fram:

Tilbygg, ombygginger, utvidelse eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger / utvidelser må vurderes i forhold til verneformålet.

Tiltak skal gjennomføres i tråd med tradisjonell byggeskikk i området. Det skal nyttes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene.

I kartvedlegg 1 til forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell går det fram at Svanningsbotn ligger i en såkalt sone uten tilrettelegging og inngrep. I retningslinjene for denne sonen står det (s. 46) i forvaltningsplanen:

Irreversible inngrep (som bygninger og andre anlegg, veier og kjørespor, permanent merkede stier), kan kun tillates innenfor rammen av verne-bestemmelsene om det er godtgjort at tiltaket ikke vil ha negative konsekvenser for verneformålet.

I retningslinjene i forvaltningsplanen for bygninger i verneområdene (s. 90), går det bl.a. også fram:

I landskapsvernområdene og biotopvernområdene skal det gjennomføres en strengere dispensasjonspraksis i sone uten tilrettelegging og inngrep enn i brukssonene.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,

- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurderinger

Dovre fjell nasjonalparkstyre har hjemmel i verneforskriften for Dalsida landskapsvernområde til å gi tillatelse til tilbygg på hytta i Svanningsbotn, jf. § 3, pkt. 1.3. c.

Tilbygget er forholdsvis lite, og er sannsynligvis ikke i strid med verneformålet for Dalsida landskapsvernområde, som bl.a. er å ta vare på naturlandskapet og leveområdene til villreinen.

Formålet med tilbygget er å gjøre hytta mer praktisk og beboelig. Tilbygget vil sannsynligvis ikke endre ferdselen i området så mye. I slike hytter er det en fordel å ha et eget soverom, bl.a. når det er behov for å tørke klær i oppholdsrommet, og å ha forskjellig romtemperatur i oppholdsrommet og soverommet..

Vurdering i forhold til prinsippene i naturmangfoldloven § 8-12, jf. § 7:

Når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet, skal forvaltningen innhente og legge til grunn kunnskap om naturmangfoldet. Kunnskapen som skal brukes, er kunnskap om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og det skal gis en vurdering av effekten av påvirkninger.

Det planlagte tilbygget på hytta i Svanningsbotn i Dalsida landskapsvernområde, vil berøre naturmangfoldet, bl.a. landskapet forholdsvis lite, og effekten av påvirkningene vil også være forholdsvis små, jf. § 8.

Påvirkningen av økosystemet skal også vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10. Det planlagte tilbygget, vil sammen med andre tillatelser og dispensasjoner som er eller vil bli gitt i disse fjellområdene, sannsynligvis ikke føre til at belastningen på økosystemet blir for stor samlet sett. Det er derfor ikke behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet, jf. § 9.

I denne saken er det ikke nødvendig å vurdere om tiltakshaver skal dekke kostnadene ved miljøforringelse, jf. § 11, og om det blir benyttet tilstrekkelig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12.

Vurderingen i forhold til verneformålet og prinsippene i naturmangfoldloven § 8-12, tilsier at effekten av det planlagte tiltaket, blir forholdsvis liten.

Forholdet til annet lovverk

I tillegg til tillatelsen / dispensasjonen fra Dovrefjell nasjonalparkstyre kan det også være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra grunneier.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse, innen tre uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre, jf. forvaltningsloven § 32.

Adgang til å kreve utsatt iverksetting av vedtaket (i byggesaker)

Det er adgang til å be om utsatt iverksetting av vedtaket dersom saken gjelder flere parter, og gjennomføring av tiltaket før eventuell klagebehandling medfører skade for den/de parten(e) som har klaget. Andre med rettslig klageinteresse, som har klaget på vedtaket, kan også be om utsatt iverksetting av vedtaket.

Kopi til

- Miljøvedtaksregisteret
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Statsforvalteren i Innlandet
- Lesja kommune
- Lesja fjellstyre
- Lars Erik Bjølverud, Lesjaskog



Arkivsaksnummer: 2021/2129-2

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 11.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	29/2021	21.06.2021

Drivdalen LVO - installasjon av nødstrømsaggregat ved Høgsnyta og Hestkrubben - Bane NOR

Innstilling fra forvalter

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Bane NOR tillatelse til å sette opp fire nødstrømaggregat – et i hver ende av tunellene Høgsnyta og Hestskrubben. Utførelse og plassering skal være som angitt i søknaden.
2. Vedtaket er gjort etter forskrift for Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn landskapsvernområde.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Søknad - Drivdalen LVO - installasjon av nødstrømsaggregat ved Høgsnyta og Hestkrubben - Bane NOR

Andre dokumenter i saken

2. Naturmangfoldloven – NML, [kap. II om bærekraft...](#) og [V områdevern...](#)
3. Forskrift for [Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn LVO...](#)
4. [Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell...](#)
5. Rundskriv om [forvaltning av verneområder...](#)
6. [Delegeringsreglement for Dovrefjell nasjonalparkstyre...](#)

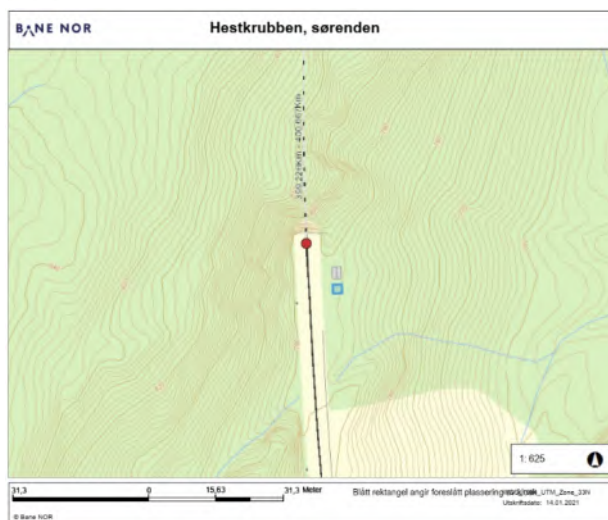
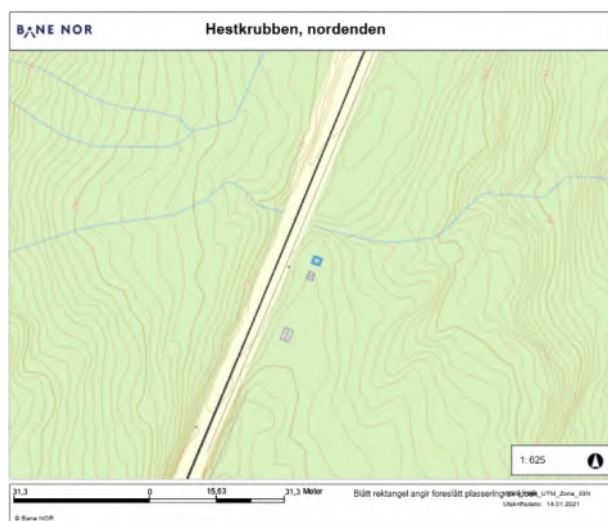
Saksopplysninger

Bane NOR søker om å få installere fire nødstrømaggregater, et i hver ende av tunellene Høgsnydda og Hestskrubben. Tunellene har installert nødlys inne i tunnelene, men ved frakobling eller strømbrydd er det ingen strømforsyning til nødlysene. Bane NOR ønsker derfor å installere disse aggregatene for å sikre en kontinuerlig strømforsyning og dermed øke sikkerheten i tunnelene.

Nødstrømsaggregatene skal plasseres i en kiosk på utsiden av tunnelene ved siden av eksisterende kiosker og vil være av lik størrelsesorden. Foreslått plassering av kioskene er angitt i kartene vedlagt. Kioskene vil ligge innenfor 15 m fra jernbanesporet. Grunnet ujevnt underlag vil noe grunnarbeid være nødvendig for å skape et horisontalt plan for kioskene.

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunddalsfjella
Naturresevatner	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

Grunnet vanskelig atkomst adkomstveier vil skinnegående maskiner bli benyttet for transport til tiltaksområdene. Prosjektet er planlagt gjennomført juli-september 2021.



Kart som viser plassering, detaljkart som viser eksempel på plassering ved tunellåpning (blå firkant), bilde av tilsvarende installasjon.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Permanente nstallasjoner skal behandles av styret.

Verneformål – forskrift

Formålet med landskapsvernområdet er å bevare til forsknings-, undervisnings- og rekreasjonsformål natur- og kulturlandskapet, plantelivet og det kulturhistoriske miljø omkring Vårstigen og Kongsvold fjellstue.

Fra vernebestemmelsene i forskriften:

- «5. *Utenom nåværende bebyggelse kan det bare oppføres bygninger tilknyttet jord og skogbruk, forskning og undervisning, turisthytter, jakt- og fiskebuer, naust eller lignende. planer om tiltak som vesentlig kan endre landskapets art eller karakter, herunder alle former for. nybygg og veianlegg, kan ikke settes i verk uten godkjenning av Direktoratet for statens skoger.* [Forskriften er fra 1974. Statens skoger er erstattet av Dovrefjell nasjonalparkstyre.]
7. *Disse bestemmelser er ikke til hinder for trafikk med jernbane og på riksveien (E6) eller arbeider som er nødvendige i forbindelse med drift, vedlikehold og tiltak i tilknytning til disse anlegg. Planer om nye anlegg og utvidelser, herunder grustak og rasteplasser skal forelegges Direktoratet for statens skoger.»*

Forvaltningsplan

Retningslinjene i kapittel 6.9 Tyngre inngrep og anlegg tilsier strenge krav til ivaretagelse av verneformålet.

Naturmangfoldloven

Alle offentlige vedtak skal vurderes etter de miljørettslige reglene i §§ 8-12 jf. § 7.

For tiltak som ikke har hjemmel i verneforskrift åpner § 48 jf. § 77 1. ledd for dispensasjon til tiltak som ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være oppfylt etter en streng vurdering.

Presedens

Det har tidligere vært gitt dispensasjon for vesentlig større anlegg for banedriften atskillig lenger fra banelegmet. Eksempelvis basestasjon for jernbane-GSM, så vidt inne i nasjonalparken nord for Grønbakken.

Vurdering

Tiltakene er etter forvalters vurdering i nedre grenseland for søknadspliktige tiltak. Dette er små anlegg, plassert innenfor områder som er påvirket av jernbanen. De kan ikke sies å påvirke verneverdiene eller å være i motstrid til verneformålet. Skinnegående transport vil bli brukt.

Biologisk mangfold blir ikke påvirket og noen nøyere vurdering etter NML 8-12 er ikke påkrevet.

Forvalter anbefaler å gi tillatelse som omsøkt.



Fylkesmannen

Hjemmeside: <https://www.fylkesmannen.no/>

Melding fra bedrift/organisasjon til Fylkesmannen

Informasjon om innsender		
Fornavn Hilde	Mellomnavn Dalen	Etternavn Jordet
Fylke ☒ Trøndelag		
Organisasjonsnummer til bedrift/organisasjon 917082308		
Navn på bedrift/organisasjon BANE NOR SFF		
Adresse bedrift/organisasjon Schweigaards gate 33		
Postnummer bedrift/organisasjon 0191		
Poststad bedrift/organisasjon OSLO		
Telefon bedrift/organisasjon 95867561		
E-postadresse til bedrift/organisasjon jordhi@banenor.no		

Din melding
Dersom du alt har en sak til behandling hos Fylkesmannen, ber vi deg oppgi saksnummeret i feltet nedenfor. Du finner saksnummeret øverst i brevet du fikk fra oss. Dersom du ikke har en sak hos oss, lar du bare feltet stå tomt.
Saksnummer hos Fylkesmannen:
Emne Søknad for installasjon av nødstrømsaggregat ved Høgsnyta og Hestkrubben, Drivadalen
Melding Bane NOR sender herved inn en søknad for konstruksjon av 4 stk. nødstrømsaggregat for to tunnelen som ligger innenfor Drivdalen landskapsvernområde. For de to tunnelene Hestkrubben og Høgsnyta som er lokalisert mellom Drivstua og Kongsvoll stasjon har installert nødlys inne i tunnelene, men ved frakobling eller strømbrudd er det ingen strømforsyning til nødlysene. Bane NOR ønsker derfor å installere et nødstrømsaggregat i hver ende av tunnelene, 4 stk. totalt, for å sikre en kontinuerlig strømforsyning og dermed øke sikkerheten i tunnelene. Nødstrømsaggregatene skal plasseres i en kiosk på utsiden av tunnelene ved siden av eksisterende kiosker og vil være av lik størrelsesorden (se bilder vedlagt). Foreslått plassering av kioskene er angitt i kartene vedlagt. Kioskene vil ligge innenfor 15 m fra jernbanesporet. Grunnet ujevnt underlag for noen av lokasjonene vil noe grunnarbeid være nødvendig for å skape et horisontalt plan for kioskene.

Grunnet meget begrensede adkomstveier vil skinnegående maskiner bli benyttet for transport til tiltaksområdene. Dermed vil nærliggende natur og fauna ikke bli berørt av prosjektet.

Dette prosjektet er planlagt gjennomført juli-september 2021.

Gi beskjed om det er behov for ytterligere informasjon angående prosjektet for å kunne behandle søknaden.

Type vedlegg	Vedlegg
Plassering kiosk Hestkrubben	Hestkrubben s.e plassering kiosk.pdf
Type vedlegg	Vedlegg
Plassering kiosk Hestkrubben	Hestkrubben n.e plassering kiosk.pdf
Type vedlegg	Vedlegg
Plassering kiosk Høgsnyta	Høgsnyta n.e plassering kiosk.pdf
Type vedlegg	Vedlegg
Plassering kiosk Høgsnyta	Høgsnyta s.e plassering kiosk.pdf
Type vedlegg	Vedlegg
Bilde av eksisterende kiosk	IMG_0723.jpg
Type vedlegg	Vedlegg
Bilde av eksisterende kiosk	IMG_0728.jpg

Meldingen din blir sendt til

Fylkesmann

Fylkesmannen i Trøndelag

Kontaktinformasjon fylkesmennene

Arkivsaksnummer: 2021/3479-2

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 11.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	30/2021	21.06.2021

Søknad fra Statskog om å takserer rype med fuglehunder i en del av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern og Drivdalen, Kongsvoll og Hjerkinns landskapsvernområder 01.08.-19.08. i 2021-2024

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Statskog v/ Kristian Eiken Olsen, tillatelse til å takserer rype med stående fuglehund i fjellområder ved Kongsvoll og Hjerkinns som bl.a. ligger i en del av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, og Drivdalen, Kongsvoll og Hjerkinns landskapsvernområder, i tiden 01.08.-19.08. i 2021-2022.

Takseringene kan foregå i Kongsvoll utmål, Hjerkinns utmål, utmålet til Kongsvold fjellstue og en (liten) del av Dovrefjell statsallmenning. Lengden på takseringslinje Kongsvoll 17 justeres slik at den blir ca. 1 km kortere i Strolpsjødalen.

Statskog oppfordres til å samordne og koordinere takseringene som Statskog og Dovrefjellstyre har behov for på Dovrefjell. Statskog bør derfor samarbeide med Dovrefjellstyre om å utarbeide en ny faglig vurdering av det samlede behovet for takseringslinjer i Statskog og Dovrefjellstyre sine områder på Dovrefjell. Statskog bør også vurdere behovet for takseringslinjer på Dovrefjell i sammenheng med taksering av rype i Drivstua utmål og en del av Kongsvoll utmål som Opdal Jæger- og fiskarlag takserer. Denne faglige vurderingen skal legges ved ny søknad om taksering av rypebestandene med fuglehunder fra 2023.

Vilkår:

- Dispensasjonen gjelder bare taksering av rype på oppdrag fra Statskog.
- Det kan bare takseres i tiden 01.08.-19.08. i 2021-2022.
- Hunder som slippes skal ha renhetsbevis for sau.
- Det kan ikke slippes mer enn 2 hunder om gangen langs hver takseringslinje.
- Hver hund skal følges opp av en hundefører under takseringen.
- Eventuell veiledning som forvaltningsmyndigheten, SNO eller fjelloppsynet gir for å ivareta verneformålet, skal følges.

Dispensasjonen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, og vilkårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

--- slutt på innstilling ---

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturresevatner	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinns med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinns, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

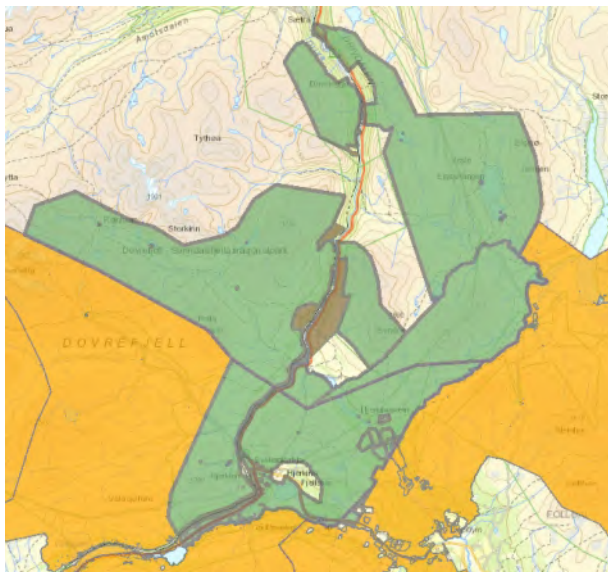
Dokumenter

- 02.05.2019: E-post fra Statskog – Søknad om å takserer rype med stående fuglehunder i en del av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, Drivdalen, Kongsvoll Hjerkinns landskapsvernområder, Knutshø landskapsvernområde og Flåman naturreservat i tiden 01.-20.08. 2019-2022.
- 03.07.2019: Møtebok for sak 022-2019 på møte i Dovrefjell nasjonalparkstyre 25.06.2019: Søknad fra Statskog om å takserer rype med fuglehunder i en del av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, Drivdalen, Kongsvoll Hjerkinns landskapsvernområder, Knutshø landskapsvernområde og Flåman naturreservat i tiden 01.-20.08. 2019-2022. (Arkivsak nr. 2019/10927.)
- 16.03.2021: E-post fra Statskog til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Søknad om å takserer rype med fuglehunder i en del av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkinns landskapsvern-område med biotopvern og Drivdalen, Kongsvoll Hjerkinns landskapsvernområder i tiden 01.-19.08. 2021-2024.
- 28.05.2021: E-post fra Statskog til Dovre kommune og Oppdal kommune – Søknad om dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene for å takserer rype med stående fuglehund i tidsrommet 1.-20. august 2021-2024.

Opplysninger om søknaden / saksopplysninger

Statskog v/ Kristian Eiken Olsen, søker i e-post 16.03.2021 om tillatelse til å takserer rype med stående fuglehunder i fjellområder ved Kongsvoll og Hjerkinns som bl.a. ligger i en del av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, og Drivdalen, Kongsvoll og Hjerkinns landskapsvernområder, i tiden 01.-19.08. 2021-2024.

Takseringene er planlagt å foregå i Kongsvoll utmål, Hjerkinns utmål, utmålet til Kongsvold fjellstue og en liten del av Dovrefjell statsallmenning.



Kart 1: Kart over Statskog sine eiendommer (grønn farge) mellom Fokstua i Dovre og Engan i Oppdal: Hjerkinns Utmål, Kongsvoll Utmål og Drivstua Utmål. Gul farge er statsallmenninger.

Statskog v/ Kristian Eiken Olsen, søkte også 02.05.2019 om tillatelse til å takserer rype med stående fuglehunder i Hjerkin, Kongsvoll og Drivstua utmålinger i tiden 01.-20.08. 2019-2022. (Arkivsak nr. 2019/10927.)

Dovre-fjell nasjonalparkstyre behandlet søknaden i 2019 som sak 022-2019 på møte 25.06.2012, og fattet følgende vedtak:

Dovre-fjell nasjonalparkstyre gir Statskog dispensasjon til å takserer rypebestandene med stående fuglehunder i Hjerkin, Kongsvoll og Drivstua utmålinger i en del av Dovre-fjell-Sunddalsfjella nasjonalpark, Hjerkin landskapsvernområde med biotopvern, Drivdalen, Kongsvoll og Hjerkin landskapsvernområder, Knutshø landskapsvernområde og Flåman naturreservat, i tiden 01.-19.08. 2019.

I løpet av 2019 skal Statskog utarbeide en faglig vurdering av behovet for antall takseringslinjer i sine områder på Dovre-fjell og i Oppdalsfjella. Denne faglige vurderingen skal legges ved ny søknad om taksering av rypebestandene med fuglehunder i 2020-2022.

Vilkår:

- Dispensasjonen gjelder bare taksering av rype på oppdrag fra Statskog.
- Det kan bare takseres i tiden 01.-19.08.2019.
- Hunder som slippes skal ha renhetsbevis for sau.
- Det kan ikke slippes mer enn 2 hunder om gangen langs hver takseringslinje.
- Hver hund skal følges opp av en hundefører under takseringen.
- Eventuell veiledning som forvaltningsmyndigheten, SNO eller fjelloppsynet gir for å ivareta verneformålet, skal følges.

Dispensasjonen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, og vilkårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

I søknaden 16.03.2021 skriver Statskog bl.a.:

Statskog SF forvalter statens grunn i Norge. Et av våre hovedmål er å tilrettelegge for allmennhetens tilgang til jakt, fiske og annet friluftsliv. Vi skal drive en bærekraftig småviltforvaltning hvor vi høster av et overskudd. En viktig kilde til dette er å samle inn informasjon om viltbestandene og jegerne våre. Etterspørselen etter småviltjakt på statens grunn i Norge har neppe vært større enn den er i dag. Forskrift om forvaltning av jakt, felling, fangst og fiske på statens grunn utenom statsallmenning, danner fundamentet for vår aktivitet. Formålsparagrafen er tydelig på at vi skal sikre allmennhetens adgang på en måte som er bærekraftig med hensyn til viltressursene. Årlig kartlegging av for eksempel rypebestandene og kyllingproduksjon er en viktig del av dette.

Linjetaksering etter distance-sampling metodikk er en velkjent og velprøvd metodikk for å beregne antall individer og tetthet av hønsefugl. Metodikken har vært grundig evaluert i flere forskningsprosjekter. Det er allikevel viktig å påpeke at resultatene vil være estimerer og ikke nøyaktige tall. Estimatenes presisjon og nøyaktighet er avhengig av studiedesign, feltgjennomføring og dataene som kommer inn.

I 2013 utviklet Statskog, sammen med Finnmarkseiendommen (Fefo) og NINA, «Hønsefuglportalen». I etterkant har flere aktører bidratt på utviklingssiden. Bakgrunnen for Hønsefuglportalen var å lage en database hvor takseringsdata kunne samles, lagres for ettertiden og tilgjengeliggjøres. I dag er «Hønsefuglportalen» en veletablert database som løser de opprinnelige utfordringene, samt en innsynsløsning som er åpen for alle. Takseringsdata fra både Statskog, Fefo, fjellstyrer, samt mange private grunneiere, samles og behandles der.

Data fra Statskog og Finnmarkseiendommen tilgjengeliggjøres i tillegg på nettbasen gbif.no hvor data ligger tilgjengelig for forskningsmiljø både nasjonalt og internasjonalt. Takseringsdata fra Norge må anses å være et datasett i verdensklasse innen sitt fagområde, og har blitt brukt i en rekke prosjekt og rapporter.

Gruppa som jobber med Hønsefuglportalen i dag, består av NINA, Høyskolen i Innlandet – Evenstad, Nord Universitet, Finnmarkseiendommen, Norges Fjellstyresamband, Miljødirektoratet, Norges jeger- og fiskerforbund og Statskog.

I forbindelse med den faglige vurderingen nasjonalparksyret etterspør, oppfatter vi det som det er selve studiedesignet det stilles spørsmål ved. Samtlige av våre takseringsområder og linjer er kvalitetssikret av NINA.

De viktigste kriteriene som stilles til et godt design er:

- Det skal representere tverrsnittet av området. Det vil si at linjene skal legges i både «gode» og «dårlige» lirypehabitat, innenfor takseringsområdet.
- Linjene skal fortrinnsvis legges på tvers av høydegradienten slik at ikke kun en vegetasjonstype og høydelag gjennomføres. Dette har sammenheng med første kulepunkt.
- For å sikre tilstrekkelig sikkerheten i data må det være nok observasjoner i takseringsområdet, minimum 40–60 observasjoner.
- Det må være tilstrekkelig antall linjekilometer for å sikre god nok dekning av takseringsområdet, samt å få nok observasjoner. Erfaringsmessig bør det være cirka 70 km pr. takseringsområde.

Det finnes flere metoder for å legge ut linjer, men normalt benyttes systematisk eller tilfeldig plassering. Det optimale er å legge ut linjene tilfeldig innenfor et område, siden dette vil forhindre at man systematisk legger linjer i de antatt beste områdene. Det er derimot ofte utfordrende med tilfeldig fordeling i praksis, da topografi kan hindre effektiv taksering (for eksempel linjer over vann eller ned fjellskrenter). Samtidig kan logistikk være problematisk hvis linjene ligger svært langt fra veg. I praksis benytter vi derfor systematisk utplassering av linjer, hvor linjene legges systematisk ut med minimum 500 meters mellomrom. Enkelte linjer vil da måtte justeres noe på grunn av topografi og praktisk gjennomførbarhet. Dette gjøres fordi metodikken forutsetter uavhengige observasjoner, altså at samme fugl ikke observeres på flere linjer. En linjelengde på 3-4 kilometer eller mer, er ofte å foretrekke av logistikk-grunner.

Systematisk utlagte parallelle, rette linjer på tvers av høydegradienten gir det beste resultatet, men i områder med store topografiske variasjoner må et slik design av praktiske årsaker modifiseres. Avstanden mellom linjene bør ikke være mindre enn 400 m og ofte kan linjene legges ut med 500 m avstand. Hvis det lar seg gjøre rent topografisk kan det være en fordel å legge linjene etter 1:50 000 (M711 serien) kartenes UTM-rutenett i nord-sør eller øst-vest retning. Dette letter den praktiske gjennomføringen betraktelig.

Statskog sine takseringslinjer på Kongsvoll og Hjerkinntilfredsstiller disse kriteriene. Dersom vi ser på årene 2013 til 2019 så har det blitt taksert fra 78 til 103 linjekilometer hvert år. Antall observasjoner de samme årene varierer fra 48 i 2013, til 112 i 2018.



Antall fugl observert / antall observasjoner

År	Lirype	Fjellrype	Orrfugl	Storfugl
2013	173 / 48	0 / 0	0 / 0	0 / 0
2014	445 / 82	0 / 0	0 / 0	0 / 0
2015	305 / 74	0 / 0	0 / 0	0 / 0
2016	259 / 57	0 / 0	0 / 0	0 / 0
2017	342 / 70	0 / 0	0 / 0	0 / 0
2018	805 / 112	0 / 0	1 / 1	0 / 0
2019	422 / 94	0 / 0	0 / 0	0 / 0

I disse tallene inngår samtlige av våre linjer på Kongsvoll og Hjerkin. Samtlige linjer med unike linjenavn fremkommer på kartet på neste side.

LinjeID	Linjenavn	Område	Lengde (m)
90	Kongsv. 1	Kongsvoll	2310
91	Kongsv. 2	Kongsvoll	2703
92	Kongsv. 3	Kongsvoll	3176
93	Kongsv. 4	Kongsvoll	3745
94	Kongsv. 5	Kongsvoll	2853
95	Kongsv. 6	Kongsvoll	1883
96	Kongsv. 7	Kongsvoll	2102
97	Kongsv. 9	Kongsvoll	2102
98	Kongsv. 10	Kongsvoll	2773
99	Kongsv. 11	Kongsvoll	3253
100	Kongsv. 12	Kongsvoll	3954
101	Kongsv. 13	Kongsvoll	2360
102	Kongsv. 14	Kongsvoll	2603
103	Kongsv. 15	Kongsvoll	3297
104	Kongsv. 16	Kongsvoll	4004
105	Kongsv. 17	Kongsvoll	5005
106	Kongsv. 18	Kongsvoll	1782
107	Kongsv. 19	Kongsvoll	2473
108	Kongsv. 20	Kongsvoll	3854
109	Kongsv. 21	Kongsvoll	4254
110	Kongsv. 22	Kongsvoll	3202
111	Kongsv. 23	Kongsvoll	2502
112	Kongsv. 24	Kongsvoll	2903
113	Kongsv. 25	Kongsvoll	2602
114	Kongsv. 26	Kongsvoll	2452
115	Kongsv. 27	Kongsvoll	2502
116	Kongsv. 28	Kongsvoll	2130
1389	Kongsv. 8	Kongsvoll	2452
4022	Kongsv. 29 Justert	Gåvålia	1120
4023	Kongsv. 30 Justert	Gåvålia	1351
4024	Kongsv. 31 Justert	Gåvålia	2126
4025	Kongsv. 32 Justert	Gåvålia	2240
4026	Kongsv. 33 Justert	Gåvålia	2768
4027	Kongsv. 34 Justert	Gåvålia	1975
4028	Kongsv. 35 Justert	Gåvålia	2590
4029	Kongsv. 36 Justert	Gåvålia	2122
SUM			97523

Oppsummering

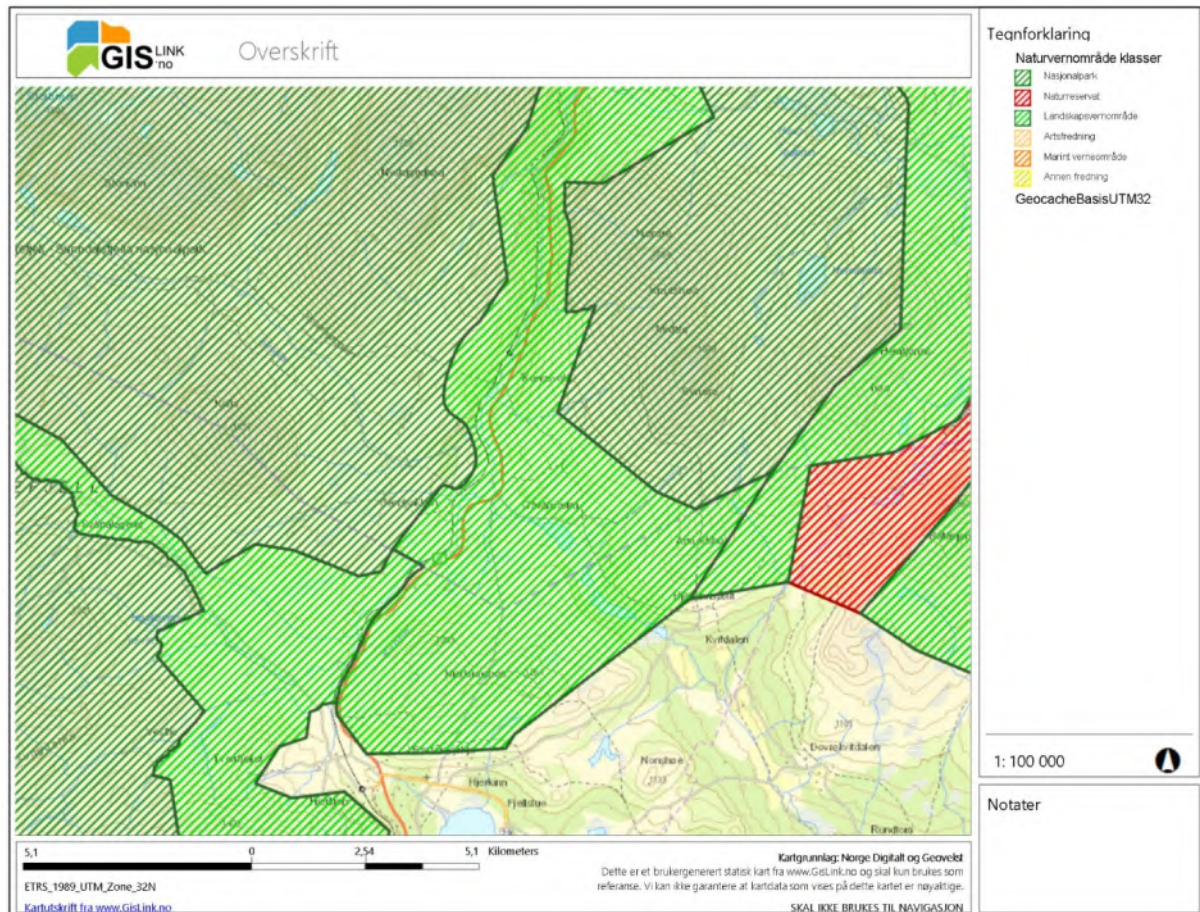
Det fremkommer av oversikten over takserte kilometer at vi overstiger det anbefalte minimumsverdien med cirka 20 kilometer. Lengden må også sees i sammenheng med antall observasjoner. Dersom man ser i tabellen varierer antallet fra 48 til 112. Dette betyr at i den perioden vi har gjort uttrekket, har vi tilfredsstilt kravet om 40 – 60 observasjoner for å ivareta sikkerheten i dataene. De fleste årene har vi over 60. Slik vi ser det, har vi et studiedesign på våre områder på Kongsvoll og Hjerkin som tilfredsstiller de anbefalingene som er gitt for taksering etter distance sampling metodikk.

Vi ønsker å videreføre studiedesignet vi har i dag, med de linjene vi har brukt i en årrekke. Dette designet gir god sikkerhet i dataene. Vi ønsker i tillegg å minne om at takseringen av disse områdene kun foregår over to til tre dager hvert år. Primært første helga i august.

Dersom det avhjelper situasjonen, og problemstillingene knyttet til villrein og ferdsel med å redusere antall linjer, kan et forslag være at vi fjerner linje 10, 11 og 12, samt justerer lengden på linje 13 til 17.

Vi ønsker med dette å søke, som tidligere omsøkt, Dovrefjell nasjonalparkstyre om dispensasjon fra verneforskriften for å kunne gjennomføre linjetaksering innenfor perioden 1. august til og med 19. august 2021 til og med 2024. Dersom det er ønskelig at vi gjør endringer på linjene, som beskrevet over, ber vi om tilbakemelding på det.

Takseringslinjene på kartet i søknaden fra Statskog 16.03.2021, berører Dovrefjell-Sunddalsfjella nasjonalpark, Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, og Drivdalen, Kongsvoll Hjerkinns landskapsvernområder, men berører ikke Knutshø landskapsvernområde og Flåman naturreservat (så langt saksbehandler kan se).



Kart 2: Verneområdene i Kongsvoll- og Hjerkinnområdet

Hønsefuglportalen

Som en oppfølging av Rypeforvaltningsprosjektet 2006-2011 ble *Hønsefuglportalen* opprettet i 2013 som et samarbeidsprosjekt mellom NINA, Nord universitet, Statskog og Finnmarkseiendommen (Fefo). Pilotversjonen som ble benyttet i 2013 ble utviklet med økonomisk bidrag fra Miljødirektoratet samt de involverte parter. Høsten 2014 ble omfanget utvidet, og om lag 20 fjellstyrer, en rekke private rettighetshavere, samt HiHM deltok. Arbeidet med å utvikle portalen har i store trekk fulgt beskrivelsen i [NINA minirapport 423](#). Portalen har vokst fram som et resultat av behovet for å samordne, kvalitetssikre og koordinere den etter hvert store innsatsen som legges ned lokalt og regionalt for å takserer hønsefuglbestander i forkant av jakta.

Hønsefuglportalen er en webportal for registrering og håndtering av data fra taksering av ryper og skogsfugl i Norge. Takseringene foregår ved hjelp av stående fuglehunder hvor man

registrer fugl langs takseringslinjer, og gjennomføres i all hovedsak i første halvdel av august. Portalen eies og driftes av *Norsk institutt for naturforskning* (NINA), og benyttes av en rekke offentlige og private grunneiere. NINA er sammen med *Høgskolen i Hedmark* (HiHM) og *Nord universitet* ansvarlig for faglig utvikling og analyse av innsamlede data for rapportering til rettighetshaverne i forkant av jakta.

Formålet med *Hønsefuglportalen* er å:

- Fungere som et nasjonalt samlingspunkt for takseringer av hønsefugl.
- Bidra til nasjonal koordinering av studiedesign, feltmetoder og analyse av data fra hønsefugltakseringene. Det arbeides kontinuerlig med å skape best mulig kvalitet i alle ledd fra studiedesign via feltaktivitet til datahåndtering og analyse av data.
- Skape et samlingspunkt, hvor kunnskap og informasjon om hønsefugl utveksles mellom ulike aktører.

Slik prosjektet er organisert i dag er det rettighetshaverne selv som er ansvarlige for linjedesign og gjennomføring av takseringene på sine eiendommer. Statskog, FeFo og Fjellstyrene står for koordineringen mellom de ulike takseringsområdene som befinner seg innenfor disse områdene, mens HiHM har et særlig ansvar for å koordinere aktiviteten innenfor de private områdene.

Flere opplysninger om Hønsefuglportalen finnes på: honsefugl.nina.no

Søknad fra Statskog til Dovre kommune og Oppdal kommune om dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene

Statskog søker i e-post 28.05.2021 til Dovre kommune og Oppdal kommune om dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene i hundeloven og eventuelle lokale forskrifter, for å takserer rype med stående fuglehund på Statskogs eiendommer i Dovre og Oppdal i tidsrommet 1.-20. august i 2021-2024

Andre relevante saksopplysninger

Fuglehundklubbenes forbund (FKF) leier deler av Kongsvoll utmål og Hjerkinns utmål av Statskog for å arrangere fuglehundprøver, og har fått dispensasjon fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til å gjennomføre fuglehundprøver i Kongsvoll- og Hjerkinns-området (se kartet under) i august, september og oktober i 2019-2022. (Se sak nr. 10-2019 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 03.05.2019.)

I noen av disse dagene kan det bli gjennomført taksering av rype i prøveterrenget i regi av Statskog SF. Takseringen skal skje etter gjeldende retningslinjer for taksering og etter fastlagte linjer. Det er en forutsetning at den samla aktiviteten av dommerprøver og taksering ikke overstiger maksimaltallet på 140 ekipasjer pr. dag. Dersom takseringen ikke kan kombineres med prøveprogrammet, skal dommeropplæringen eventuelt flyttes ut av nasjonalparken på takseringsdagene.

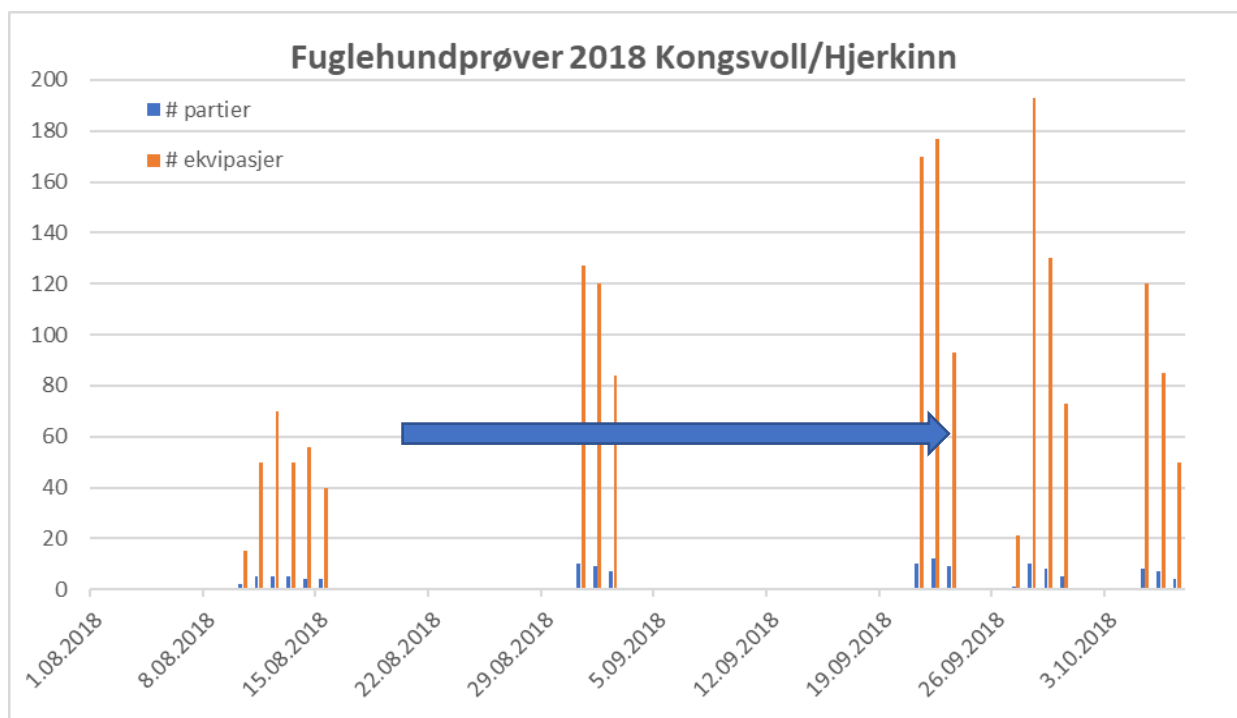
- 13 dager jaktprøver fordelt på 4 helger fra 21. august:
 - Tre helger fredag til søndag (3 dager).
 - En helg torsdag til søndag (4 dager).
 - For jaktprøvene settes et maksimalt deltakerantall på 200 ekipasjer per dag.

Det forutsettes at det er gitt kommunal dispensasjon fra bestemmelsen om generell båndtvang i hundeloven.

Forvaltningsmyndigheten skal når terminlisten er lagt og **senest 1.7.** hvert år få tilsendt oversikt over prøveprogrammet kommende høst.

For å få et inntrykk av omfanget av fuglehundprøvene, gjengis her en oppsummering av statistikken for 2018:

I alt utgjorde aktivitetene 125 partier, 1724 ekipasjer (hunder med fører) og 1974 personer ute i terrenget. (Parti- / ekipasje- / persondøgn – tallene gjelder for en dag – samme person ute i to døgn teller som to.) Med unntak av tre dager fordelt på to prøver lå man et godt stykke under taket for antall deltakere. Av de fem aktivitetsperiodene var det to som foregikk i villreinjakt.



Tabell 1: Første resultatgruppe er dommertrening og -kvalifisering – deretter 4 prøvehelger. Villreinjakt 20.8. – 23.9. (vist med blå pil).

I tillegg til å leie ut prøveterreng til Fuglehundklubbenes forbund, selger Statskog også småviltjakt i Hjerkinn utmål og Kongsvoll utmål. Småviltjakta i Hjerkinn utmål starter 10.09. eller 15.09. og varer til 23.12. I Kongsvoll utmål selger Statskog småviltkort fra ca. første uka i oktober til 23.12. (Kilde: inatur.no)

Antall kort og antall ryer pr. kort blir bestemt når takseringene er ferdige 20. august.

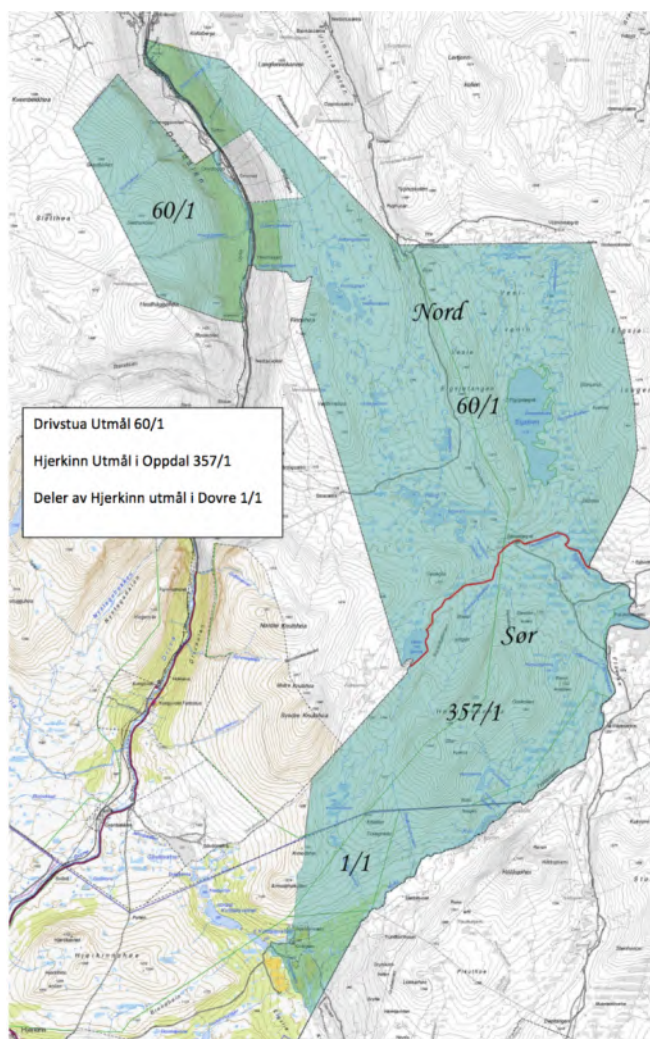
Kongsvoll utmål vest var f.eks. kvota 2 ryer pr. jeger pr. dag i 2018. I Hjerkinnt utmål var kvota 2 ryer eller 2 skogsfugl pr. jeger pr. dag i 2018. I (Kilde: statskog.no)

I Kongsvoll utmål øst la Statskog ut 15 sesongkort i 2018, da takseringene viste en middels bestand og en middels produksjon. Kvota ble / blir beregnet ut ifra at uttaket av ryer ikke skal overstige 15 % av taksert bestand og med en solid buffer. (Kilde: inatur.no)

Statskog har også et treningsterreng for fuglehunder i Hjerkinntø-området i Hjerkinnt utmål øst, hvor det selges kort for trening av fuglehunder fra månedsskiftet september-oktober og ut mars. Dette terrenget er i denne perioden tilgjengelig for alle som ønsker å trene fuglehund mot kjøp av treningskort. (Kilde: inatur.no)

Opdal Jæger- og fiskarlag leier Drivstua utmål øst og en del av Hjerkinnt utmål øst av Statskog, og takserer rypebestanden disse områdene langs 34 takseringslinjer i august. Dette takseringsområdet er ikke lagt inn som resultatområde i Hønsefuglportalen (honsefugl.nina.no).

Opdal Jæger- og fiskarlag selger et begrenset antall småviltkort til sine medlemmer fra 10.09 til 23.12. «Bag limit» er 3 ryer pr. jeger pr. dag i et normalår, og reguleres hvert år på grunnlag av takseringene som gjennomføres i august. I 2016-2018 var bag limit i dette området 2 ryer pr. jeger pr. dag. (Kilde: inatur.no og «Kroken», medlemsblad for Opdal Jæger- og fiskarlag nr. 1-2019.)



Kart 4: Kart over områdene som Opdal Jæger- og fiskarlag leier av Statskog i Drivstua utmål øst og en del av Hjerkinnt utmål øst. Kilde: njff.no

Dovre fjellstyre søkte 22.02.2019 om tillatelse til å takserer rypebestanden med fuglehunder langs 8 takseringslinjer i en del av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark og Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern i tiden 07.-20.08 .2019 og flere år framover, og fikk tillatelse til å takserer rype i 2019-2022. (Arkivsak nr. 2019/7849.) Hensikten med disse takseringene er også å få data til bruk i forvaltningen av rypebestanden. På inatur.no går det fram at Dovre fjellstyre selger småviltjakt i Dovrefjell statsallmenning, og at antallet ryper som kan skytes pr. dag eller pr. jeger blir bestemt etter taksering.



Kart 5: Kart over takseringslinjene som Dovre fjellstyre bruker.

Det området i Dovrefjell statsallmenning som Dovre fjellstyre takserer rype i, ligger like vest for det området som Statskog takserer i Hjerkinns utmål vest.

De fleste rypekyllinger klekkes i siste halvdel av juni og første uka i juli, vanligvis siste uka i juni. Kyllinger fra omlagte egg, klekker senere enn normalt.

Det dør sannsynligvis flest rypekyllinger i de første 4 leveukene, men fra slutten av juli til midten av september kan også kylling-dødeligheten være forholdsvis stor. Det betyr at det kan dø endel rypekyllinger også etter at områdene har blitt taksert, og før jakta starter. Det betyr også at kylling-dødeligheten etter takseringene har blitt utført, er en ukjent størrelse i forvaltningen av rypebestandene.

I år med sen klekking eller mange omlagte kull, dvs. når en ser pipkyllinger i august, bør en være forsiktig med å takserer med fuglehunder når det er dårlig vær. Det er usikkert hvordan det går med pipkyllingene når de må forlate et tørt og godt gjemmede i kaldt og vått vær.

Opplysninger om villreinsens bruk av områdene øst og sør for Snøhetta-massivet

Opplysningene er (stort sett) hentet fra NINA Rapport 800 Villreinen i Snøhetta og Knutshømrådet – Status og leveområde (2012), og NINA Temahefte 51 Horisont Snøhetta (2013).

Villreinen bruker naturlig svært store områder, og i løpet av året bruker den egne vinterbeiter, sommerbeiter og kalvingsområder som ofte ligger langt fra hverandre. Villreinen har en nomadisk levemåte som er viktig for villreinen og fjelløkosystemet.

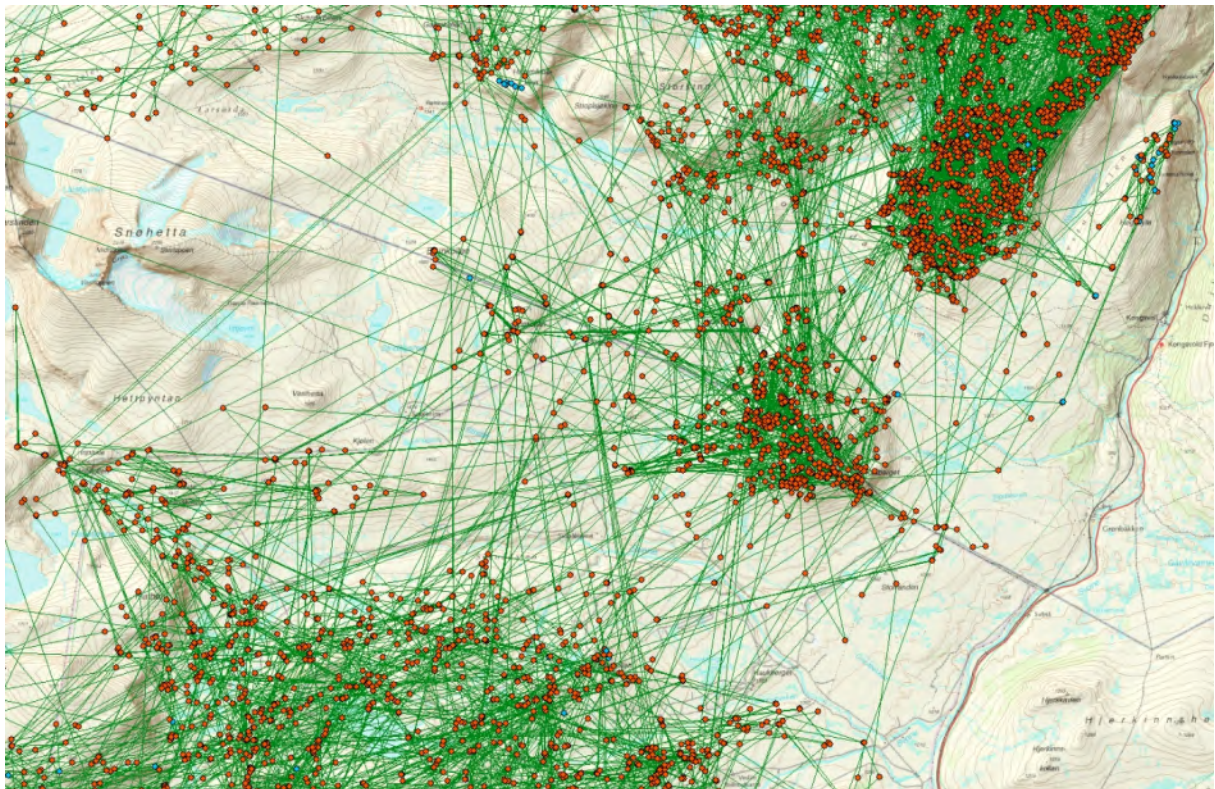
På Dovrefjell er det en utfordring for villreinen å bruke de naturlige leveområdene og trekkvegene for å opprettholde den naturlige nomadiske levemåten. Derfor er ikke vernet på Dovrefjell knyttet til arten i seg selv, men det arealet den lever på.

På tross av barrieren som er skapt av E6 og jernbane, har villreinen vest for E6, i Snøhetta villreinområde øst, fortsatt en årssyklus og en årstidsavhengig bruk av beiteområdene. Årstidsvekslingen i arealbruken i Snøhetta-området er tydelig.

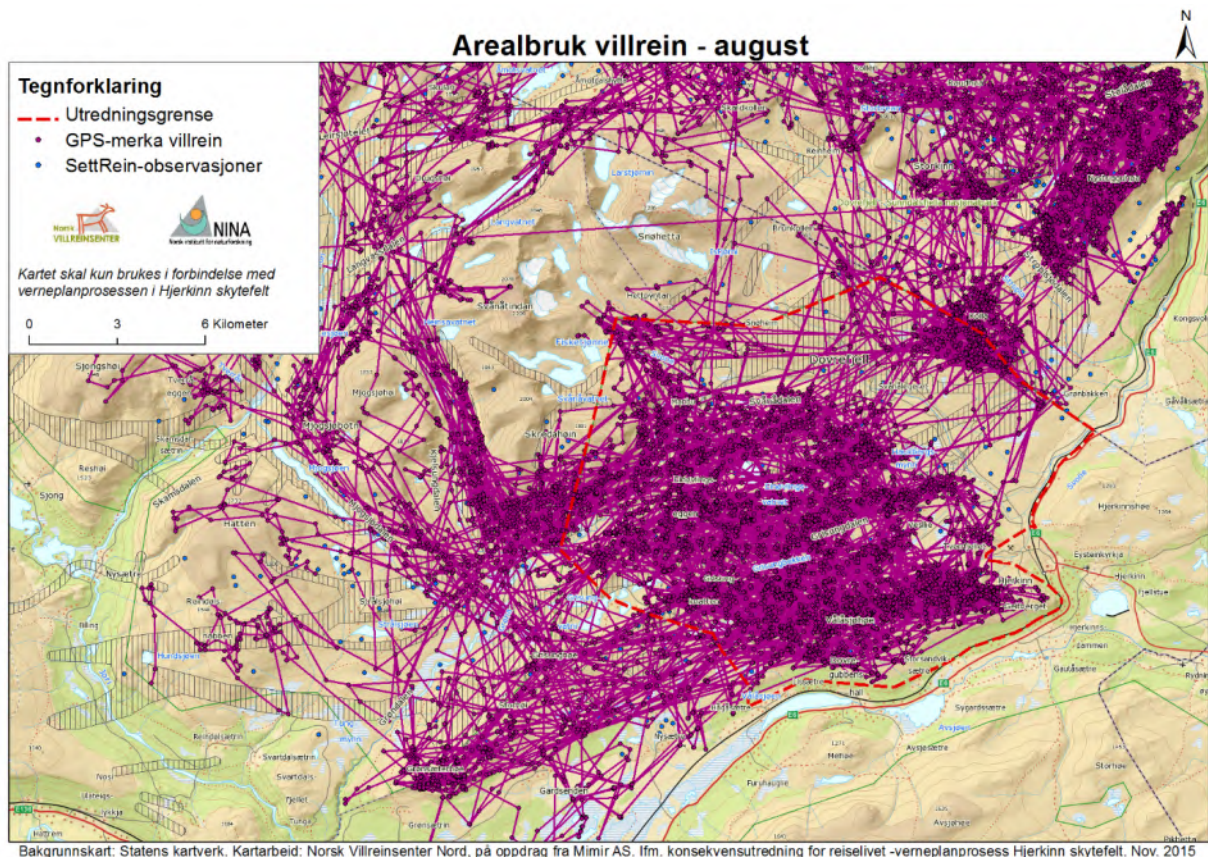
I forbindelse med kalving og gjennom den første delen av sommeren, står dyra gjerne forholdsvis langt nord. På forsommeren har fostringsflokkene (flokkene med simler, kalver og ungdyr) de seinere åra hatt tilhold i de nordlige områdene mellom Stroplsjødalen, Åmotsdalen og Drivdalen.

I løpet av juli-september trekker fostringsflokkene sørover fra Oppdalsfjella, krysser Stroplsjødalen og bruker deretter tidligere Hjerkinnskytefelt og områdene øst og sør for Snøhetta-massivet som sensommer-, høst- og vinterbeiter.

Tilgangen til disse områdene avhenger av at villreinen kan krysse Stroplsjødalen og Snøheimvegen, og villreinen må i juli-september krysse disse to hindringene for å komme til de viktige sensommer-, høst- og vinterbeiteområdene i tidligere Hjerkinnskytefelt og lengre sørover. Hindringene er turiststiene i Stroplsjødalen mellom Kongsvoll / Grønbakken og Reinheim turisthytte, og Snøheimvegen mellom Hjerkinnskytefelt og Snøheim turisthytte.



Kart 6: Villreinens arealbruk i områdene øst og sør for Snøhetta-massivet i juli og august 2009-2011.



Kart 7: Villreinens arealbruk i områdene øst og sør for Snøhetta-massivet i august 2009-2013.

Stroplsjødalen er den første hindringen villreinen møter på sitt trekk sørover fra sommeroppholdsområdene i nord. Dyrene ser ut til å samle seg og bruke en del tid i områdene nord for Stroplsjødalen før de krysser turiststien og elva som går gjennom dalen, men selve kryssingen skjer forholdsvis raskt.

Den neste hindringen er Snøheimvegen, og mellom Stroplsjødalen og Snøheimvegen kan dyra bli stående i kortere perioder oppe i Kolla og i områdene mellom Kolla og Tvillingkollan. Området mellom Stroplsjødalen og Snøheimvegen er et svært viktig område for reinens muligheter til å komme fra sommeroppholdsområdene lenger nord og til beiteområdene i det tidligere skytefeltet og videre sørover. Kryssing av Snøheimvegen skjer også forholdsvis raskt.

Registrering av ferdselen i fjellet viser at reinsdyras kryssing av Stroplsjødalen og Snøheimvegen skjer på en tid hvor det også er mye ferdsel i fjellet generelt og i disse områdene spesielt. Rypetakseringene foregår i områder som villreinen også bruker i august.

Turiststiene i Stroplsjødalen og Snøheimvegen hindrer (forsinker) villreinen i å trekke sørover i juli-august, men effekten er ikke stor nok til å hindre villreinen fullstendig i å trekke sørover.

Det skjer også at dette trekket kan gå i motsatt retning noen dager pga. vær og vind, for så å snu igjen når været endrer seg. Dyra kan også trekke nordover igjen fordi de har blitt skremt eller blitt jaktet på. Dyra kan også trekke vestover og nordover vest for Snøhetta, for så å trekke sørover igjen på begge sider av Snøhetta.

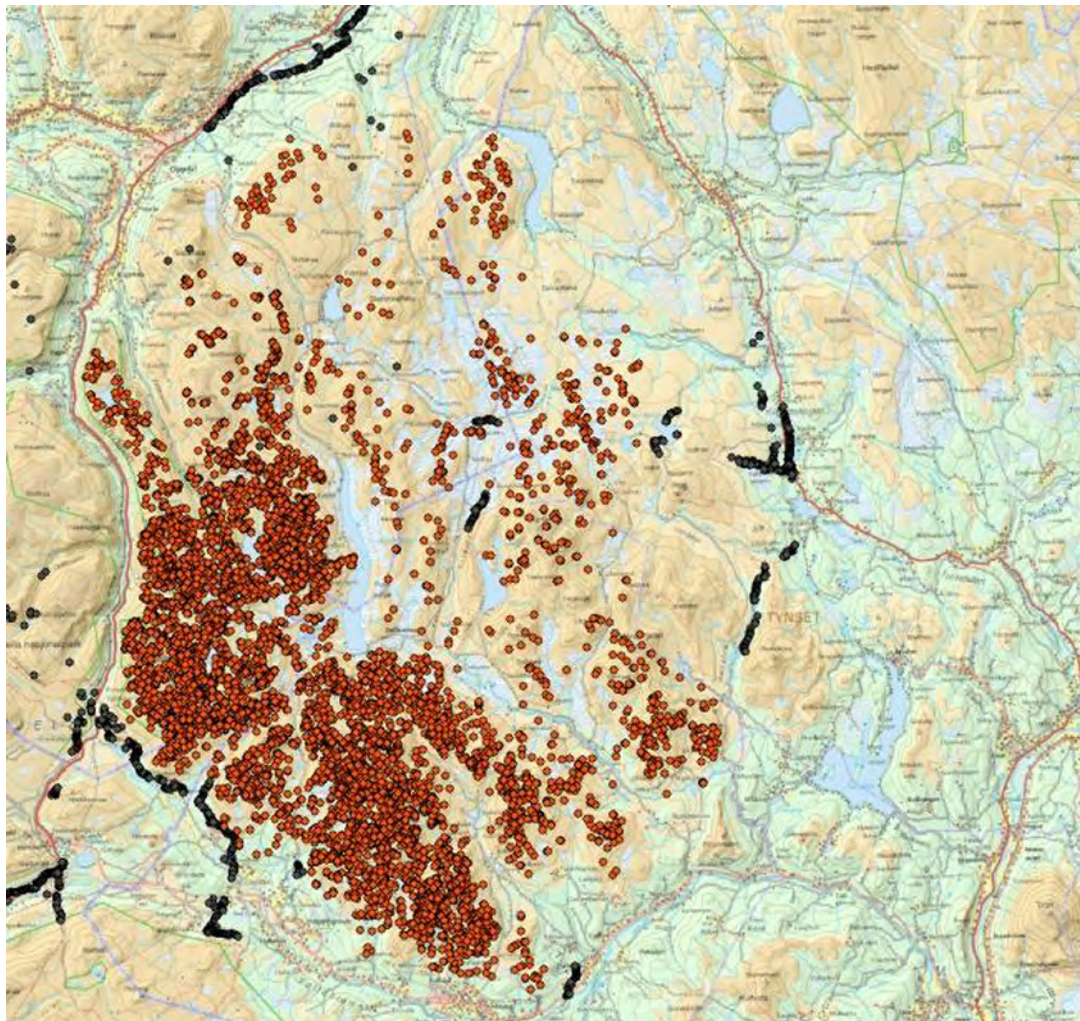
Reinsdyras bruk av Stroplsjødalen og tidligere Hjerkinns skytefelt ser ut til å være påvirket av både den naturlige tilgangen til og skifte av sesongbeiter, ferdsel i Stroplsjødalen, på Snøheimvegen og i det tidligere skytefeltet. I tillegg til dette betyr jakta mye med hensyn til ferdselen i området og adferden hos reinsdyra.

Når ferdselen i fjellet blir mindre og brunsten starter i september-oktober, endres trekk-mønsteret igjen, og flokkene bestemmer i større grad selv hvor de vil oppholde seg.

Villreinens bruk av Knutshø-området om sommeren og høsten

Opplysningene er hentet fra NINA Rapport 800 Villreinen i Snøhetta og Knutshøområdet – Status og leveområde (2012), og NINA Rapport 1019 (2015) Villreinens arealbruk i Knutshø.

I Knutshø villreinområde bruker villreinen i stor grad områdene i vest og i sør, unntatt Hjerkinnhø-området, i bl.a. august.



Kart 8: GPS-lokaliseringer i Knutshø villreinområde (røde prikker) fra periodene august–desember 2009-2012. Grå prikker viser fangstgropene / fangstgroprekkene i området. Kilde: NINA Rapport 800 Villreinen i Snøhetta og Knutshøområdet – Status og leveområde. Se også NINA Rapport 1019 (2015) Villreinens arealbruk i Knutshø.

Når en ser bort fra Hjerkinnhø-området, foregår takseringene i Knutshø-området som også brukes av villreinen i august.

Opplysninger om hvordan fuglehundprøvene bruker Kongsvoll- og Hjerkinnområdet

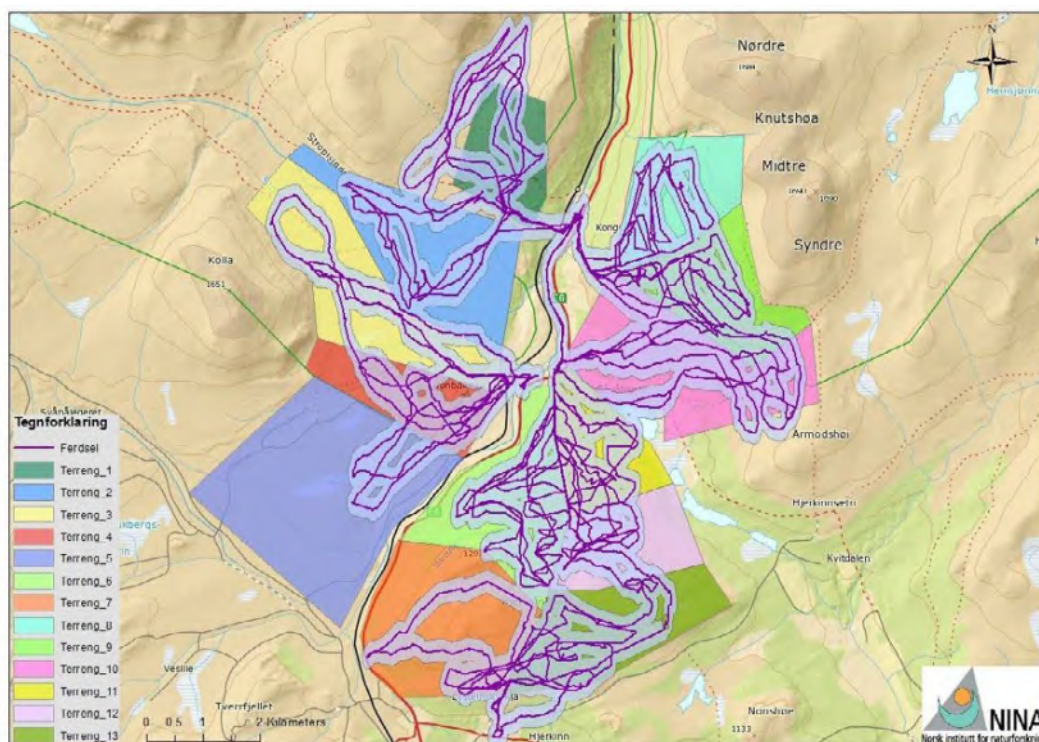
Opplysningene er hentet fra NINA Rapport 1019 (2015) Villreinens arealbruk i Knutshø.

Fuglehundprøver kan påvirke villreinens bruk av de områdene som hundepøver foregår i, og det var ønskelig i prosjektet «Villreinens arealbruk i Knutshø» i 2009-2013, å få bedre

kunnskap om arealbruken til fuglehundprøvene i Kongsvoll- og Hjerkinnområdet. Prosjektet skulle i første rekke beskrive arealbruken i de ulike prøveterrengene noen av de dagene fuglehundhundprøvene ble gjennomført. Dette handlet også om å få bedre forståelse for de arealbehovene som fuglehundhundprøvene har. Målet var å studere arealbruk og utnyttelsesgrad av terrengene i tre dager som fuglehundprøvene ble gjennomført.

Det å gå opp igjen det samme terrenget flere dager på rad opplever mange prøvearrangører og deltagere som negativt. I Kongsvoll- og Hjerkinnområdet har Fuglehundklubbenes forbund (FKF) flere prøveterreng til disposisjon, og de fleste terrengene brukes under jaktprøvene som foregår i Kongsvoll- og Hjerkinnområdet.

I samarbeid med Nordenfjeldske Fuglehundklubb under deres prøve i Kongsvoll- og Hjerkinnområdet høsten 2011, ble hvert parti bedt om å ta med en GPS-logger ut i terrenget, og dommeren hadde loggeren i sekken gjennom dagen. Prøven gikk over tre dager og flere av terrengene ble brukt hver dag. Arealbruken til 11 partier ble loggført hver dag, og totalt 33 jaktprøvepartier i løpet av prøvehelga.



Figur 1. Samlet arealbruk for alle partier etter tre dagers jaktprøve i Kongsvoll – og Hjerkinnområdet. Lilla strek viser jegerens (dommerens) ferdsel, mens det lyseblå omrisset rundt de lilla strekene antyder hundenes avsøkte areal.

I figur 1 er grensene for det enkelte prøveterreng merket av, og alle GPS-sporene som ble samlet inn i løpet av de tre prøvedagene er lagt inn. Hvis en antar at en gjennomsnittlig prøvehund avsøker omtrent 200 meter til hver side for GPS-sporet dommeren etterlot seg, gir det et godt bilde på utnyttelsen av det tilgjengelige arealet i løpet av de tre prøvedagene.

Dersom en legger sammen arealbruk for de tre prøvedagene i 2011, sett i forhold til tilgjengelig areal (66,7 km²), var jaktprøvedeltagerne etter tre dager innom 62 % av det arealet de hadde til disposisjon. Etter tre dagers jaktprøve var det med andre ord 38 % av det tilgjengelige terrenget som ikke ble utnyttet.

Utnyttelsesgraden var med andre ord jevnt over ganske høy. Mer sentrale områder og stier i terrenget hadde en overlappende bruk fra dag til dag. Randområdene i terrenget hadde lavest utnyttelsesgrad.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark av 20. april 2018.
- Verneforskrift for Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern av 20. april 2018.
- Forskrifter for vernebestemmelser i Drivdalen, Kongsvoll og Hjerkinns landskapsvernområder av 21. juni 1974.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Utkast 31.01.2017 til forvaltningsplan for vern av tidligere Hjerkinns skytefelt.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og representative økosystemer og landskap og som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på bl.a.:

- et tilnærmet intakt høyfjellsøkosystem med det naturlige biologiske mangfoldet, herunder bl.a. arter og bestander.
- en viktig del av leveområdet til villreinen i Snøhetta og Knutshø villreinområder.

Jf. verneforskriften § 1.

Formålet med Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern er bl.a. å ta vare på:

- en viktig del av leveområdet til villreinen i Snøhetta villreinområde,
- særlig viktige trekkorridorer og vandringsrom for villreintrekket rundt Snøhetta massivet, og
- et naturområde med et rikt dyre- og planteliv.

Jf. verneforskriften § 1.

Formålet med Drivdalen, Kongsvoll og Hjerkinns landskapsvernområder er bl.a. å bevare det egenartede natur- og kulturlandskapet til forsknings-, undervisnings- og rekreasjonsformål for fremtiden.

I Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark er dyrelivet vernet mot bl.a. unødvendige forstyrrelser, jf. § 5 første ledd, og i nasjonalparken må alle ferdes varsomt og på en måte som tar hensyn til bl.a. dyrelivet, jf. § 7 første ledd.

I Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern må også alle ferdes varsomt og ta hensyn til bl.a. dyrelivet, jf. § 7 første ledd.

Verneforskriftene for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern og Drivdalen, Kongsvoll og Hjerkinns landskapsvernområder, har ikke bestemmelser om taksering av ryer med bruk av fuglehunder, og på grunn av hensynet til dyrelivet (både villrein og rype), må derfor søknaden behandles som en dispensasjonssak i forhold til verneforskriftene, jf. § 48 i naturmangfoldloven (dispensasjon fra vernevedtak). I naturmangfoldloven § 48 1. ledd, går det fram:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014, inneholder retningslinjer som er relevant for vurderingen om det kan gis dispensasjon (s. 11):

Hvis et omsøkt tiltak eller en aktivitet ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, kan forvaltningsmyndigheten vurdere dispensasjon etter § 48 første alternativ.

Ved søknad om dispensasjon må det først vurderes om vilkårene er oppfylt. Vilårene er kumulative, det vil si at begge vilårene må være oppfylt. Det at vilårene er oppfylt gir ikke krav på dispensasjon. Bestemmelsen er en kan-bestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret vurdering av om det skal gis en dispensasjon dersom vilårene er oppfylt. I avveiningen av om dispensasjon skal gis må det foretas en skjønnsmessig vurdering.(..)

Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. § 48 første alternativ dekker tilfeller hvor verneformålet og verneverdiene tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene.

Det er ikke bestemmelser om båndtvang i verneforskriftene for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern og Drivdalen, Kongsvoll og Hjerkinns landskapsvernområder. Regler om båndtvang går fram av hundeloven §§ 4, 6 og 7.

Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell, og utkast til forvaltningsplan for vern av tidligere Hjerkinns skytefelt, har (så langt saksbehandler kan se) ikke retningslinjer for taksering av rypebestander med fuglehunder.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurderinger

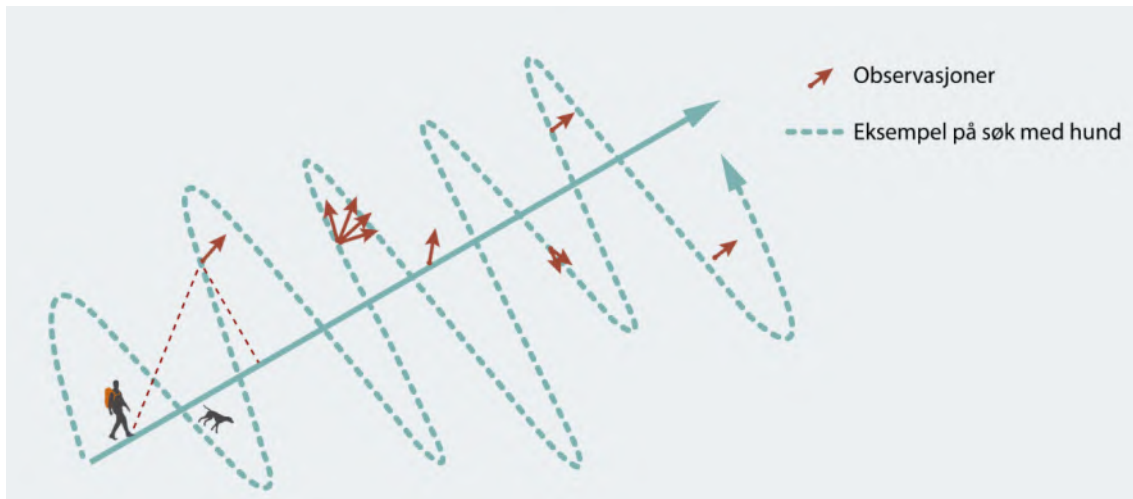
Hensikten med taksering av ryper med fuglehunder, er først og fremst å få kunnskap om hvor store rypebestandene er fra år til år, og hvor mange ryper som kan skytes hver høst uten at det går for mye ut over bestandene.

Det er tillatt med jakt på rype i verneområdene på Dovrefjell, og taksering av rypebestandene og fastsetting av kvoter for hvor mange ryper jegerne kan skyte f.eks. pr. dag, bidrar til å ta vare på rypebestandene og økosystemet som rypene er en del av. Taksering av rypebestandene er med andre ord en fordel for å forvalte rypebestandene på en fornuftig måte.

Taksering av rype med fuglehunder er dermed sannsynligvis ikke i strid med verneformålene for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, og Drivdalen, Kongsvoll og Hjerkinns landskapsvernområder.

I Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark er dyrelivet vernet mot bl.a. unødvendige forstyrrelser, og i nasjonalparken må alle ferdes varsomt og på en måte som tar hensyn til bl.a. dyrelivet. I Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern må også alle ferdes varsomt og ta hensyn til bl.a. dyrelivet.

Mange av takseringslinjene ligger bare med 500 meters mellomrom. Fuglehundene som brukes til taksering, kan ha et utslag på opptil 150-200 meter på begge sider av takseringslinjene, og søker gjennom store deler av terrenget på begge sider av linjene. Det er dermed mange kvadratkilometer terreng som blir gjennomløst av fuglehundene.



Figur 2: Prinsippet for linjetaksering med stående fuglehund. Kilde: www.honsefugl.nina.no

Et relevant spørsmål er om taksering av rypebestandene med fuglehunder som springer løse når det er båndtvang, tar tilstrekkelig hensyn til dyrelivet og om dyrelivet blir unødvendig forstyrret? Eller er taksering av rypebestandene med fuglehunder en nødvendig forstyrrelse av dyrelivet?

For at dyrelivet ikke skal bli forstyrret unødvendig, bør både taksering av rypebestandene, fuglehundprøver og rypejakt ha et fornuftig omfang. Takseringene, fuglehundprøver og rypejakt foregår også i områder hvor det kan være villrein, og bør derfor heller ikke være for omfattende av hensynet til villreinen.

Statskog har søkt om å takserer rypebestandene langs 36 linjer på 1-5 km, til sammen ca. 97,5 km. I tillegg takserer Dovre fjellstyre rype langs 8 linjer i et område litt lenger vest, og Opdal Jæger- og fiskarlag takserer rypebestandene langs 34 linjer i områder litt lenger øst og nord. I fjellområdene mellom Fokstua og Engan, på begge sider av E6, blir det taksert rype langs 78 linjer til sammen. Hvor lange alle disse takseringslinjene er til sammen, er ikke klarlagt.

Det er et relevant spørsmål om Dovrefjell og Oppdalsfjella kan eller skal regnes som ett takseringsområde, og om det bare er behov for ca. 70 km takseringslinjer til sammen?

I vedtaket i sak 022-2019 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 25.06.2019, ble Statskog bedt om å vurdere behovet for antall takseringslinjer på Dovrefjell og i Oppdalsfjella (Opdal Jæger- og fiskarlag), men Statskog har i søknaden 16.03.2021 bare sett på / vurdert behovet for takseringslinjer i prøveterrengene på Kongsvoll og Hjerkin.

Statskog bør derfor vurdere behovet for antall takseringslinjer på Dovrefjell og i Oppdalsfjella en gang til.

På Hønsefuglportalen går det fram at Statskog og fjellstyrene «står for koordineringen mellom de ulike takseringsområdene som befinner seg innenfor disses områder».

Det er også behov for å koordinere og samordne takseringene av rype på Dovrefjell og i Oppdalsfjella bedre. Statskog og Dovre fjellstyre bør derfor koordinere og samordne takseringene innen og mellom sine områder bedre.

Vurdering i forhold til prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7:

Når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet, skal forvaltningen innhente og legge til grunn kunnskap om naturmangfoldet. Kunnskapen som skal brukes, er kunnskap om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og det skal gis en vurdering av effekten av påvirkninger.

Taksering av rypebestandene med fuglehunder i de områdene og i det omfanget som det er søkt om, kan påvirke naturmangfoldet (dyrelivet), og effekten av påvirkningene er ikke kjent, jf. § 8.

Påvirkningen av økosystemet skal også vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10. Taksering av rypebestandene med fuglehunder i de områdene og i det omfanget som det er søkt om, kan sammen med annen ferdsel, fuglehundprøver, høstjakt på rype og villreinjakt, forstyrre dyrelivet i for stor grad og påføre økosystemet for stor samlet påvirkning og belastning, jf. § 10.

Det er derfor aktuelt å ta i bruk føre-var-prinsippet, jf. § 9.

I denne saken er det foreløpig ikke nødvendig å vurdere om søker skal dekke kostnadene med å hindre eller begrense eventuell skade på naturmangfoldet som aktivitetene medfører, jf. naturmangfoldloven § 11, og om det blir benyttet tilstrekkelig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12.

På grunn av hensynet til villreinjakta bør siste dag for takseringene være 19. august.

Saksbehandler foreslår at Statskog kan få dispensasjon til å takserer rypebestandene med fuglehunder i Hjerkinns og Kongsvoll utmålingene i en del av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, og Drivdalen, Kongsvoll Hjerkinns landskapsvernområder i tiden 01.-19.08. 2021-2022.

I 2021-2022 bør lengden på takseringslinje Kongsvoll 17 justeres slik at den blir ca. 1 km kortere i Stroplesjødalen.

I 2023 skal Fuglehundklubbenes forbund (FKF) søke om en ny periode for å arrangere fuglehundprøver i fjellområdene ved Kongsvoll og Hjerkinns. I 2023 kommer sannsynligvis også Dovre fjellstyre til å søke om en ny periode for taksering av rype i en del av Dovrefjell statsallmenning. I 2023 kommer det derfor en mulighet for både Statskog, Dovre fjellstyre og Dovrefjell nasjonalparkstyre til å se behovet for taksering av rype på Dovrefjell i sammenheng, og å se dette i sammenheng med planene for fuglehundprøver fra 2023.

Det bør være mulig å samordne og koordinere takseringene som Statskog og Dovre fjellstyre har behov for på Dovrefjell. Statskog bør derfor samarbeide med Dovre fjellstyre om å utarbeide en ny faglig vurdering av det samlede behovet for takseringslinjer i Statskog og Dovre fjellstyre sine områder på Dovrefjell. Statskog bør også vurdere behovet for takseringslinjer på Dovrefjell i sammenheng med taksering av rype i Drivstua utmål og en del av Kongsvoll utmål som Opdal Jæger- og fiskarlag takserer. Denne faglige vurderingen skal legges ved ny søknad om taksering av rypebestandene med fuglehunder fra 2023.

Forholdet til annet lovverk

I tillegg til tillatelsen / dispensasjonen fra Dovrefjell nasjonalparkstyre kan det også være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra grunneier.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse, innen tre uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre, jf. forvaltningsloven § 32.

Kopi til

- Miljøvedtaksregisteret
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Statsforvalteren i Innlandet
- Statsforvalteren i Trøndelag
- Dovre kommune
- Oppdal kommune
- Statskog
- Dovre fjellstyre



Arkivsaksnummer: 2021/6459-1

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 13.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	31/2021	21.06.2021

Skjøtselsplan for Kongevegen / Pilegrimsleden - deltakelse fra Dovrefjell nasjonalparkstyre

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre deltar i videre arbeid med skjøtselsplan for Kongevegen / Pilegrimsleden stekningen Fokstugu – Åteigen. Skjøtselsplanen skal omfatte også strekningen i Fokstugu landskapsvernområde. Dovrefjell nasjonalparkstyre er styringsgruppe for prosjektet i Fokstugu LVO. Forvalter går inn i den etablerte arbeidsgruppen for skjøtselsplanarbeidet.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Dovre NP - skjøtselsplan for Kongevegen _ Pilegrimsleden - referat fra orienteringsmøte

Andre dokumenter

2. DNPS-sak 10/2021 - Fokstugu LVO - Søknad om å sette opp rekonstruerte bruer over Hundyrjuelvene og oppsetting av informasjonsskilt, transport med helikopter og snøskuter, Kongevegprosjektet.

Saksopplysninger

Villreinnemnda for Rondane varslet innsigelse (gjennom Statsforvalteren i Innlandet) mot deler av styrets vedtak i sak 10/2021 «*Fokstugu LVO - Søknad om å sette opp rekonstruerte bruer over Hundyrjuelvene og oppsetting av informasjonsskilt, transport med helikopter og snøskuter, Kongevegprosjektet.*» Varselet var mot tillatelse til informasjonsskilt og begrunnelsen var at nemnda ved sekretæren etterlyste at Dovrefjell nasjonalparkstyre koordinerte seg mot pågående arbeid med Kongevegen i Dovre NP.

Innsigelse ble unngått ved at Kongevegprosjektet sa at det ville avvente oppsetting av informasjonsskilt i Fokstugu LVO. Som følge av dette ba forvalter om at Dovre-Rondane, som ansvarlig for skjøtselsplanprosjektet tok initiativ til et møte for videre avklaring. Resultat

av møtet (se vedlegg) ble enighet om at skjøtselsplanen utvides til hele strekningen Fokstugu – Åteigen og at det er derfor ønskelig at Dovrefjell nasjonalparkstyre deltar.

Prosjektet har Rondane-Dovre nasjonalparkstyre som styringsgruppe.

Skjøtselsplan for Kongevegen

Gruppe	Aktører/medlemmer
Styringsgruppe	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
Prosjektgruppe	• Innlandet fylkeskommune • Statsforvalteren • Dovre kommune • Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten • Villreinutvalget for Rondane nord • Grunneiere • Kongevegprosjektet • Pilegrimssenteret • SNO-Rondane
Arbeidsgruppe	• Marit Johansson, prosjektleder, Kongevegen over Dovrefjell • Hans-Jacob Dahl, regional leder, Pilegrimssenteret • Øystein Rønning Andersen, Innlandet fylkeskommune • Bernhard Svendsgard, Dovre kommune • Finn Bjormyr, SNO-Rondane • Eirin Berge, nasjonalparkforvalter, Rondane-Dovre nasjonalparkstyre • Trond Stensby, nasjonalparkforvalter, Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
Prosjektledelse	Sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre

Eksisterende organisering av prosjektet (for strekningen i Dovre nasjonalpark).

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Det er styret som vedtar deltakelse si denne typen prosjekt.

Verneformål – forskrift

Formålet med av Fokstugu landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart. Videre å ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.

Etter forskriften § 3.1.1. er området «*vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.*

Med de unntak som følger av forskriftens pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som: oppføring av: (...) anlegg og faste innretninger, (...) grave-, sprengnings- eller borearbeider, (...). Opplistingen er ikke uttømmende.»

Etter forskriften § 3.1.2. er bestemmelsene i 1.1. «*ikke til hinder for: (...) f) Vedlikehold avmerka stier, løyper, bruer og skilt som i henhold til forvaltningsplanen skal opprettholdes.*»

Etter forskriften § 3.1.3. kan nasjonalparkstyret «*gi tillatelse til: (...) f) Bygging av bruer og legging av klopper. (...) l) Opparbeiding og merking av nye turstier og løyper.*»

Forvaltningsplan

Kulturminnekapittelet i forvaltningsplanen nevner Kongevegen. Det har retningslinjer for tiltak som berører kulturminner - restaurering er normalt akseptabelt, rekonstruksjon kun om kulturminnemyndighetene godkjenner.

Forslag til besøksstrategi, som blir del av forvaltningsplanen, har Kongevegen / Pilegrimsleden som et av sine tiltak.

Vurdering

Det er fornuftig at skjøtselsplanarbeidet blir samordnet i et felles prosjekt for hele strekningen Fokstugu – Åteigen.

Styringsgruppa formål er først og fremst å forankre arbeidet i nasjonalparkstyret. Det enkleste er at de to nasjonalparkstyrene er styringsgruppe for hver sin del, heller enn å sette sammen en felles styringsgruppe..

Forvalter inngår i arbeidsgruppen.



I følge liste

Saksbehandler Trond Stensby

Vår ref. 2021/810-10 432.3

Deres ref.

Dato 20.05.2021

Dovre NP - skjøtselsplan for Kongevegen / Pilegrimsleden - referat fra orienteringsmøte

Møte holdt 20.05.21, kl. 09:00 – 10:30, på TEAMS.

Til stede:

Marit Vorkinn, Statsforvalteren / Villreinnemnda for Rondane-Sølnkletten
Øystein Rønning Andersen, Innlandet fylkeskommune
Torill Nygård, Innlandet fylkeskommune
Marit Johansson, Kongevegprosjektet
Hans Jacob Dahl, Pilegrimssenter Dovrefjell
Carl S. Bjurstedt, sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre
Eirin Berge, sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
Trond Stensby, sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre

Bakgrunn

Spørsmålet om samordning mellom Dovrefjell nasjonalparkstyre og Rondane-Dovre nasjonalparkstyre er tatt opp, og sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyret hadde bedt om at det ble holdt et møte om temaet - etter innspill fra villreinnemnda for Rondane om behov for samordning mellom nasjonalparkstyrene mhp behandling av søknadene fra Kongevegprosjektet.

Orienteringer

Trond Stensby orienterte om forvaltning og pågående prosesser i regi av Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, se vedlegg.

Carl Bjurstedt orienterte

De samme formaliteter gjelder for Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Har deltatt i prosjektgruppe, nå med i samarbeidsgruppen for Kongevegprosjektet.
Ser på Kongevegprosjektet som et konfliktreducerende tiltak, bl.a. ved kanalisering av ferdsl.

Forvaltningsplanen har kulturminnekapittel, og nevner Kongevegen. Har retningslinjer for tiltak som berører kulturminner - restaurering normalt OK, rekonstruksjon kun om kulturminnemyndighetene godkjenner.

Siden 2014 - flere saker om restaurerings-, rekonstruksjons- og informasjonstiltak langs Kongevegen fra Hjerkin og nordover og nå info langs Kongevegen i Fokstugu LVO og



bruene over Hondyrju – forholdt seg til at kulturminnevernmyndighetene er inne i prosjektet, og har vurdert tiltakene når det gjelder kulturminnehensyn. Vurdert ikke å være i strid med verneverdiene.

Besøksstrategien godkjent nylig, med noen endringer som ikke berører Dovre NP, Kongevegen inne, konkret m/ bl.a. «carwalks».

Kongevegprosjektet har primært gjort tiltak over Hjerkinnhøe og mot Kongsvold. I Hjerkin/Kongsvoll/Drivdalen landskapsvernområde, vernet 1974, og derfor er en del saker behandlet etter naturmangfoldloven § 48.

Kongevegprosjektet vil lede ferdsel langs Pilgrimsleden bort fra et viktig trekkområde for villrein i Knutshø LVO.

Fokstugu landskapsvernområde, også på sørsiden av E6, er forvaltet av Dovrefjell nasjonalparkstyre, selv om delen sør for E6 geografisk hører til Rondane (Regional plan for Rondane / Rondane nord villreinområde).

Har lagt samme helhetlige vurdering som tidligere i Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkin LVO til grunn i saken i Fokstugu LVO som gjelder:

- Bruer
- Infoskilt
- Skilting.

Men det burde vært koordinert mot Dovre nasjonalpark.

Mottatt varsel om klage fra villreinnemnda på skilting langs Kongevegen. Kongevegprosjektet vil utsette tiltaket i påvente av andre avklaringer.

Marit Johansson orienterte om Kongevegprosjektet, se vedlegg.

Innspill/merknader

Marit Vorkinn.

Kvalitetsnormen for villrein er også en viktig prosess. Mye tyder på at Rondane nord kommer ut som et rødt område. Det vil da bli gjennomført påvirkningsanalyser og utarbeidet en handlingsplan.

Kongvegen er ikke tilstrekkelig i utkanten til å ha en kanalisierende effekt ift. villrein.

Viste en kartfigur med omsøkte tiltak for å illustrere utbyggingspresset mot villrein i Rondane.

Villreinen i Rondane er inndelt i tre delbestander, fare for ytterligere oppsplitting nord og sør for Grimsdalen, Viste til problem med fotrøte på villrein 2019.

Kongevegen problematisk for villrein, og ytterligere tilrettelegging kan få utilsiktede konsekvenser. Redd for at sykling på Kongevegen kan få et økt omfang.

Dagsturer kontra flerdagsturerr – opprettholde fordeling jf. NINA-rapporten.



Hvem tar ansvaret for å koordinere prosessene langs Kongevegen?

Innspill etter møtet:

Det pågår nå en runde der Klima- og miljødepartementet vurderer utvidelser av eksisterende nasjonalparker/opprettelse av nye nasjonalparker. Utvidelse av Dovre nasjonalpark vestover er blant de områdene som KLD skal vurdere å igangsette en verneplanprosess i (Miljødirektoratet har sendt tilråding om dette). Dette er nok et signal om betydningen av å ivareta dette området ut fra villreinhensyn.

Marit Johansson

Kan Kongevegen være en avlastning for de store pressområdene?

Kongevegprosjektet er ikke bare et tiltak for friluftsliv, men også for kulturminnevern.

Hvis Kongevegen går ut av bruk og blir glemt, vil det lede til forfall av kulturminnet. Kongevegen avskjærer et begrenset område, også betydelig ferdsel fra Dombås, jf. rapport fra NINA. Se på helheten – nasjonalparkgrensa er «kunstig» ift. kulturminnet Kongevegen.

Legge en helhetsvurdering, legger Pilgrimsleden bort fra et viktig trekkområde for villrein i Knutshø LVO.

Kongvegprosjektet er et bevaringsprosjekt, driver ikke markedsføring. Mulighetstudien peker på muligheten for å styre trafikken, samarbeid med reiselivet blir viktig.

Formidling – kunnskap om kulturminnet. FB og Instagram – forsiktig med bilder frå Dovre NP.

Rebecca Nedregotten Strand – sporløs formidling – bruk av mobil.

Carl S. Bjurstedt

Kongevegen går mellom Dovre kirke – Oppdal kyrkje, Pilegrimsleden mellom Oslo og Nidaros. Strekingen Åteigen - Fokstugu vil derfor ha trafikk uansett, som del av disse konseptene.

Skilting i seg sjølv ikke et problem – men ferdselen. Designmanualen – nye skilt som kan settes opp inne i verneområdene.

Øystein Rønning Andersen

Strekingen Åteigen – Fokstugu har et spesielt kulturmiljø – ferdsel og veg i fleire faser. Viktig strekning for Pilegrimsleden, berører autenticiteten til Pilegrimsleden. Omlegging av pilegrimsleden vil være et tap.

Bekymret for villreinens bruk av området.
Positive til bygging av bruene over Hondyrju.

Avvente skjøtselsplanen – vurdere tiltak innenfor nasjonalparken.
Ønsker å se på helheten Åteigen – Fokstugu, bl.a. konsekvenser for ferdsel.



Eirin Berge

Andre måter å informere på enn fysisk, f.eks. mobiltelefon. Viktig å unngå skilting for å bevare preget av urørthet i nasjonalparken, som er en del av formålet med vernet.

Nasjonalparkriket har en strategi for bærekraftig reiseliv, hvordan ser Kongevgeprosjektet på dette?

Oppsummering

Igangsatte planprosesser går sin gang.

Sekretariatene for Dovrefjell nasjonalparkstyre og Rondane-Dovre nasjonalparkstyre samrår seg med tanke på en utviding av prosjektgruppen/arbeidsgruppen for skjøtselsplanen for Kongevegen.

Med hilsen

Trond Stensby
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Vedlegg:

- 1 Trond Stensby Møte 20.05.21
- 2 Marit Johansson Kongevegen Åteigen- Fokstugu 20.05.21

Kopi til:
Eirin Berge

Mottakerliste:

Marit Vorkinn
Hans Jacob Dahl
Carl Bjurstedt
Øystein Rønning Andersen
Torill Nygård
Marit Johansson



Arkivsaksnummer: 2019/9703-66

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 14.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	32/2021	21.06.2021

Besøksstrategi og kommunikasjonsplan for verneområdene på Dovrefjell - endelig godkjenning

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre vedtar *Besøksstrategi for verneområdene i Dovrefjell med Kommunikasjonsplan for verneområdene på Dovrefjell* datert 15.6.2021.

Styret er innforstått med at noen figurer, datatabeller m.v. blir revidert.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 [Besøksstrategi og kommunikasjonsplan for verneområdene på Dovrefjell – endelig versjon ...](#) (lenke for nedlasting – tilgjengelig 15.6.)
- 2 Særutskrift DNPS-16/2021 Besøksstrategi og kommunikasjonsplan for verneområdene på Dovrefjell - merknadsbehandling og endelig vedtak.

Andre dokumenter

Se dokumentoversikten i vedlegg 2.

Saksopplysninger

Ved det som var forventet å være sluttbehandling av besøksstrategi og kommunikasjonsplan i sak 16/2021 ba styret om å få dokumentene til ny behandling før de oversendes Miljødirektoratet for godkjenning.

Prosjektleder, informasjonsrådgiver og forvalter har samarbeidet om å revidere forrige versjon etter beste evne i tråd med vedtaket i sak 16/2021 og legger fram endelig versjon i tråd med dette.

Dokumentet har ikke endelig layout, godkjenningen gjelder teksten. Layout gjennomføres etter styrebehandling. Videre kan det bli endringer i noen faktatabeller og figurer. Eksempelvis mottok vi nylig overnattingsstatistikk fra turistforeningene - dette har vi ikke rukket å få lagt inn (i nåværende tabell er data fra 2017).

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Nasjonalparkens planer hører ut fra delegeringsreglementet inn under styret.

Overordnede føringer

Det foreligger ikke presedens. Fra overordnet myndighet (KLD og Miljødirektoratet) var det forutsatt at alle nasjonalparker skulle ha besøksstrategi ferdig innen utløpet av 2020. Dette er altså et pålagt planarbeid.

Vurdering

Så langt prosjektgruppa bak endelig plan kan se har vi nå revidert dokumentene i tråd med det nasjonalparkstyret ønsket. Styret inviteres til å vedta planen.



Arkivsaksnummer: 2019/9703-61

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 29.03.2021

Besøksstrategi og kommunikasjonsplan for verneområdene på Dovrefjell - merknadsbehandling og endelig vedtak.

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre viser til utsendt høringsutkast av *Besøksstrategi for verneområdene i Dovrefjell med Kommunikasjonsplan for verneområdene på Dovrefjell* og til innkomne høringsmerknader fra 36 høringsinstanser. Nasjonalparkstyret gjør følgende vedtak om merknadene som er mottatt:

1. Følgende merknader tas til følge:

01.3	fra Funkibator
08.8; 08.9	fra Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø
10.2; 10.3; 10.4; 10.5; 10.6; 10.7; 10.10	fra Oppdal kommune
11.2; 11.6; 11.7	fra Folldal kommune
12.1; 12.7	fra Knutshø villreinutvalg
15.4	fra Snøhetta villreinutvalg
16.4	fra Eresfjord og Vistdal fjellstyre
17.1	fra Folldal fjellstyre
18.3; 18.4; 18.5	fra Statens vegvesen – Kongevegprosjektet
19.1; 19.6; 19.7; 19.15; 19.16; 19.18	fra Nordveggen
20.6; 20.10; 20.11; 20.15; 20.23; 20.24	fra Den Norske Turistforening
22.1; 22.2; 22.4	fra Norsk Villreinsenter
23.5; 23.7; 23.9; 23.10; 23.11; 23.16	fra Pilegrimssenter Dovrefjell
24.3; 24.5;	fra DNT Oslo og omegn
25.9	fra DNT Romsdal
29.5	fra Savannah AS m.fl.
30.4	fra Statsforvalteren i Møre og Romsdal
31.3; 31.11	fra Statsforvalteren i Trøndelag
36.8	fra Lesja kommune

2. Følgende merknader tas delvis til følge:

19.5	fra Nordveggen
20.5; 20.21	fra Den Norske Turistforening
34.8	KM Jenstad / Kulturlandskapsgruppa i Sunndal

3. Følgende merknader tas ikke til følge:

02.2	fra Lesja fjellstyre
07.3	fra Stiftelsen Gammelsetra
10.8 og 10.11	fra Oppdal kommune
13.7	fra Møre og Romsdal Fylkeskommune
19.2; 19.3; 19.4; 19.8; 19.12; 10.13; 19.14; 19.17	fra Nordveggen
20.4; 20.7; 20.8; 20.9; 20.13; 20.19	fra Den Norske Turistforening
22.3	fra Norsk Villreinsenter
24.2; 24.6	fra DNT Oslo og omegn

4. Øvrige merknader tas til etterretning.

Nasjonalparkstyret vedtar *Besøksstrategi for verneområdene i Dovrefjell med Kommunikasjonsplan for verneområdene på Dovrefjell* med endringer som angitt i vedtaket.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 12.04.2021

Behandling i møtet

Ola Husa Risan hadde følgende forslag:

1. *Pkt. 10.8. Merknad om Fjellteksten til følge (endres likens for andre tilsvarende)*
2. *Pkt. 31.3 Merknad om større vekt på Knutshø tas til etterretning. (endres likens for andre tilsvarende)*
3. *Nasjonalparkstyret får strategien etter revisjon i tråd med dette vedtaket til endelig behandling før oversending direktoratet.*

Forslagene fra Ola Husa Risan ble enstemmig vedtatt.

Videre følgende redaksjonelle endringer:

- Pkt. 28.3 Fra naturvernforbundet tas ikke til følge (som høringstabellen, falt ut i innstillingen).
- Tidstabell i informasjonsplanen oppdateres ut fra endelig vedtak.

Vedtak

Som innstillingen, med endringer fra Ola Husa Risan
- enstemmig.

Vedtaket blir dermed slik:

Dovre fjell nasjonalparkstyre viser til utsendt høringsutkast av *Besøksstrategi for verneområdene i Dovrefjell med Kommunikasjonsplan for verneområdene på Dovrefjell* og til innkomne høringsmerknader fra 36 høringsinstanser. Nasjonalparkstyret gjør følgende vedtak om merknadene som er mottatt:

1. Følgende merknader tas til følge:

01.3	fra Funkibator
08.8	fra Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø
10.2; 10.3; 10.4; 10.5; 10.6; 10.7; 10.8 og 10.10	fra Oppdal kommune
11.2; 11.7	fra Folldal kommune
12.1; 12.7	fra Knutshø villreinutvalg
15.4	fra Snøhetta villreinutvalg
16.4	fra Eresfjord og Vistdal fjellstyre
18.3; 18.4; 18.5	fra Statens vegvesen – Kongevegprosjektet
19.1; 19.6; 19.7; 19.15; 19.16; 19.18	fra Nordveggen
20.3; 20.6; 20.10; 20.11; 20.15; 20.23; 20.24	fra Den Norske Turistforening
22.1; 22.4	fra Norsk Villreinsenter
23.5; 23.7; 23.9; 23.10; 23.11; 23.16	fra Pilegrimssenter Dovrefjell
24.3; 24.5;	fra DNT Oslo og omegn
25.9	fra DNT Romsdal
29.1 og 29.5	fra Savannah AS m.fl.
30.4	fra Statsforvaltaren i Møre og Romsdal
36.8	fra Lesja kommune

2. Følgende merknader tas delvis til følge:

19.5	fra Nordveggen
20.5; 20.21	fra Den Norske Turistforening
34.8	KM Jenstad / Kulturlandskapsgruppa i Sunndal

3. Følgende merknader tas ikke til følge:

02.2	fra Lesja fjellstyre
07.3	fra Stiftelsen Gammelsetra
10.11	fra Oppdal kommune
13.7	fra Møre og Romsdal Fylkeskommune
19.2; 19.3; 19.4; 19.8; 19.12; 10.13; 19.14; 19.17	fra Nordveggen
20.4; 20.7; 20.8; 20.9; 20.13; 20.19	fra Den Norske Turistforening
22.3	fra Norsk Villreinsenter
24.2; 24.6	fra DNT Oslo og omegn
28.3	fra Naturvernforbundet.

4. Øvrige merknader tas til etterretning.

5. Tidstabell i informasjonsplanen oppdateres ut fra endelig vedtak.

6. Nasjonalparkstyret får strategien etter revisjon i tråd med dette vedtaket til endelig behandling før oversending direktoratet.

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Høringstabell - besøksstrategi verneområdene på Dovrefjell

Andre saksdokumenter

2. Høringsutkast til besøksstrategi og kommunikasjonsplan og øvrige høringsdokumenter inkludert tidligere behandlinger i styret og AU – se <http://nasjonalparkstyre.no/Dovrefjell/Nyheter/Besoksstrategi-for-Dovrefjell---HORING/>

Saksopplysninger

En viser til tidligere behandlinger. Høringen ble avsluttet 15.2. og det kom inn 36 uttalelser v varierende omfang. En del er både omfattende og detaljorienterte og totalt dreier det seg om 2-300 sider.

Uttalelsene er sammenfattet som en tabell i vedlegg 1. Uttalelsene er nummerert på hoved- og delnivå (stort sett i den rekkefølge de er mottatt). Innholdet i hver uttalelse er så delt opp i enkeltpunkter, hvert enkeltpunkt er vurdert og det er angitt innstilling for hvert punkt. Denne gjennomgangen er gjort av forvalterne sammen med prosjektleder og informasjonsrådgiver.

Innstillingen er oppsummert i innstillingen i saken. Det er nødvendig å gå gjennom tabellen om man vil ha bakgrunn for innstillingen og for å se hvilke forslag enkeltpunktene i innstillingen referer til.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Nasjonalparkens planer hører ut fra delegeringsreglementet inn under styret.

Overordnede føringer

Det foreligger ikke presedens. Fra overordnet myndighet (KLD og Miljødirektoratet) var det forutsatt at alle nasjonalparker skulle ha besøksstrategi ferdig innen utløpet av 2020. Dette er altså et pålagt planarbeid.

Vurdering

Det er kommet inn mange merknader, men de fleste er mer meningsytringer enn endringsforslag. Det varierer veldig hvor konkrete merknadene er. En del gjelder også forhold både utenfor det som hører hjemme i besøksstrategien og enkelte merknader ligger utenfor det nasjonalparkstyret har mulighet for å styre.

I merknadstabellen (vedlegg 1) er de forskjellige delmerknadene forsøkt oppsummert, kommentert / vurdert og gitt en innstilling. En viser i hovedsak til dette. Innstillingene er tatt opp summarisk i forslag til vedtak i saken dvs. det er henvist til den enkelte delmerknad der den er anbefalt tatt til følge, delvis tatt til følge eller ikke tatt til følge. De fleste anbefales tatt til etterretning. Dette kan innebære mindre, redaksjonelle endringer i teksten.

Et par forhold krever litt større endringer i strategien:

1. Knutshø i Folldal, Tynset og Oppdal må få større vekt, både når det gjelder tiltak og tiltak som skal lede trafikk vekk fra områder viktige for villreinen.
2. Kvalitetsnorm for villrein må nevnes, men i og med den skal utarbeides for våre områder i løpet av 2021 er det ikke mulig å legge den til grunn for tiltak om besøksstrategien skal opprettes nå. Den må innarbeides nærmere ved første revisjon.

Et forhold som blir tydelig når man leser uttalelsene, er at det er svært stor forskjell på hvordan turistforeningen oppfatter og ønsker å drive sin virksomhet, og hvordan villreinfaglige ingeresser og lokale uttaleparter oppfatter denne virksomheten.

Mange etterlyser medvirkning fra kommuner og grunneiere når det gjelder lokale tiltak. Dette er jo selvsagt, men i og med det ikke oppfattes slik av mange høringsparter, innarbeides det i det endelige dokumentet.

Rett utskrift

Hjerkinn 28.04.2021

Carl S. Bjurstedt
nasjonalparkforvalter



Arkivsaksnummer: 2021/5474-3

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 11.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	33/2021	21.06.2021

NF rapport nr. 1/2021: Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder som ble innført i 2010

Forslag til vedtak - innstilling

Sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre har siden 2011 hatt for liten kapasitet til å utføre flere oppgaver som er nødvendig for å forvalte verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella på en tilfredsstillende måte.

Det er helt nødvendig vurdere ressursbehovet til sekretariatet til Dovrefjell nasjonalparkstyre nærmere framover, bl.a. behovet for flere forvaltere. Det bør også vurderes om en av forvalterne også skal ha lederoppgaver.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter

- 14.12.2009: Brev fra Miljøverndepartementet v/ statsråden til ordførerne i flere kommuner – Etablering av ny modell for forvaltning av verneområder – invitasjon til å delta i nasjonalpark-/verneområdestyrer.
- 13.08.2015: Vedtekter for Dovrefjell nasjonalparkstyre. Siste reviderte vedtekter gjelder fra 1. januar 2020.
- 14.02.2021: NF rapport nr. 1/2021: Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder.
- 31.05.2021: Brev fra Miljødirektoratet til Klima- og miljødepartementet – Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder.

Saksopplysninger

Innledning

I 2020 var det 10 år siden den nåværende forvaltningsmodellen for nasjonalparker og andre store verneområder i Norge ble innført.

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturresevatner	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

Nordlandsforskning har på oppdrag fra Miljødirektoratet, og i samarbeid med Norsk institutt for naturforskning (NINA) og Fritjof Nansens institutt (FNI), fra mai 2020 til februar 2021, gjennomført en evaluering av forvaltningsordningen for nasjonalparker og andre store verneområder i Norge.

Arbeidet med evalueringen har foregått i et flerfaglig team med forskere som har samfunnsvitenskapelig, naturfaglig og juridisk kompetanse, og der forskerne har samarbeidet om datainnsamling og analyse.

Problemstillinger som besvares i evalueringen er:

- Er formålet med vernet ivarettatt på kort og lang sikt?
- Har styrene en enhetlig praksis og måloppnåelse innenfor og mellom verneområder?
- Har reformen oppnådd bedre lokal forankring, medvirkning, og eierskap?
- I hvilken grad er forvaltningsmodellen samfunnsøkonomisk lønnsom?

I evalueringen har det bl.a. blitt sett nærmere på forvaltningen av nasjonalparkene Dovrefjell-Sunndalsfjella, Jostedalsskreen, Stabbursdalen og Ytre Valer.

Bakgrunn

Bakgrunnen for etablering av forvaltningsordningen med politisk sammensatte styrever kan føres tilbake til behandlingen av nasjonalparkmeldingen (St.meld. nr. 62 (1991-92) *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*) i Stortinget i 1993 hvor det ble etterlyst "folkevalgt medvirkning og medbestemmelse" i forvaltningen (Innst. S. nr. 124 (1992-93) *Innstilling fra kommunal- og miljøvernkomiteen om ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*).

Forsøk med lokal forvaltning av verneområder startet i juli 2003 og pågikk fram til 2010. Dovrefjell-Sunndalsfjella og tre andre verneområder i andre deler av landet deltok med forskjellige forvaltningsmodeller.

Evalueringen av forsøket var positiv for Dovrefjellmodellen, og Miljøverndepartementet valgte i 2009-10 derfor å innføre en ny forvaltningsmodell for nasjonalparker og andre store verneområder. I 2009 la Regjeringen, gjennom Miljøverndepartementets budsjettproposisjon (Prop.1 S (2009-2010) (s. 218-226), fram en ny modell for forvaltning av verneområdene.

Den nye modellen omfatter både store verneområder som nasjonalparker og landskapsvernområder, verneområder i sammenheng som grenser opp mot hverandre, og forvaltning av små verneområder. Det ble gjennomført en stor omlegging fra nasjonal til lokal forvaltning av de fleste nasjonalparker og andre store verneområder i hele landet. Mange steder ble flere verneområder slått sammen til et større forvaltningsområde.

Miljøvernminister Erik Solheim inviterte derfor i brev av 14.12.2009 131 kommuner til å delta i lokal forvaltning av nasjonalparkene og andre store verneområder. Dette initiativet ble fulgt opp videre i brev av 12.03.2010 fra miljøvernministeren.

Før forvaltningsmodellen ble innført i 2010, var det Fylkesmannens miljøvernavdelinger som hadde ansvaret for de ulike verneområdene, unntatt i områdene som var med i forsøkene med lokal forvaltning av verneområder i 2003-2010.

Utgangspunktet for den omfattende reformen i 2010, var et behov for å styrke forvaltningen av verneområdene for å kunne ivareta verneverdiene bedre, samt et ønske om å redusere konfliktnivået knyttet til både eksisterende verneområder og fremtidige verneplanprosesser.

I valget av forvaltningsmodell for nasjonalparkene og andre verneområder, la regjeringen vekt på at forvaltningen skal være kunnskapsbasert, lokalt forankret og bidra til en mest mulig enhetlig forvaltning.

Den nye forvaltningsmodellen som ble beskrevet i Miljøverndepartementets budsjettproposisjon for 2010, innebar at forvaltningsansvaret for nasjonalparker, andre store verneområder og noen naturreservater, ble overført fra fylkesmennene til interkommunale, politisk sammensatte nasjonalpark-/verneområdestyrer, bestående av en representant fra hver av de berørte kommunene i tillegg til en fra berørt(e) fylkeskommune(r), og representanter fra Sametinget i områder med samiske interesser.

Bakgrunnen var et ønske om å knytte lokale folkevalgte organer til oppgaver som er statlige, men som løses best ved kjennskap til lokale forhold. Resultatet ble omtalt som lokal forvaltning av verneområder, fordi forvaltningsansvaret ble flyttet fra statlig hold (fylkesmannens miljøvernavdeling) til lokalt og regionalt folkevalgte politikere.

Et mål med den nye forvaltningsordningen i 2010, var med andre ord å styrke den lokale medvirkningen i forvaltningen, øke bevisstheten om og eierskap til verneområdene, samt skape bedre lokal forankring i de berørte kommunene.

I beskrivelsen av den nye forvaltningsmodellen ble det påpekt at selv om forvaltningen av verneområder er en statlig oppgave, er det også en oppgave hvor lokal kunnskap og erfaring er avgjørende. Med dette som bakgrunn, ble det understreket at forvaltningen av verneområder bør forankres lokalt og at samisk deltakelse i forvaltningen er en forutsetning i de områdene det er aktuelt.

Den nye forvaltningsmodellen ble møtt med store forventninger om at lokalbefolkningen nå skulle få mer å si i forvaltningen av verneområdene. Lokal forvaltning og det å involvere lokalbefolkningen sterkere i vernet, ble av mange fremhevet som viktige grep for å dempe konflikter knyttet til opprettelsen og forvaltningen av verneområdene.

Det er Miljødirektoratet som oppnevner styrene etter tilrådning fra kommunestyre, fylkesting og Sametinget, og valgperioden er sammenfallende med valgperioden for de samme organene. Styrene skal ha et lokalt plassert sekretariat.

Styrets oppgave er å være forvaltningsmyndighet for nærmere bestemte verneområder. Styret skal sørge for en helhetlig og kontinuerlig forvaltning på tvers av administrative grenser og innenfor rammene av naturmangfoldloven, verneforskriften for det enkelte verneområdet, og nasjonale og internasjonale målsettinger.

Dette innebærer bl.a. å fatte beslutninger med grunnlag i vernebestemmelsene, gjennomføre tiltak som tilrettelegging for bruk, informasjons-, og skjøtselstiltak, bl.a. i samarbeid med Statens naturoppsyn (SNO). Der det er aktuelt, skal styret også utarbeide og revidere forvaltnings- / skjøtelsesplaner som skal godkjennes av Miljødirektoratet.

Forvaltning av nasjonalparker og andre store verneområde krever samhandling mellom mange aktører. For å få til en god forvaltning, ble det bl.a. sett på som nødvendig å få til et samarbeid med de ulike brukerinteresser i verneområdene. Denne samhandlingen og samarbeidet ble foreslått lagt til et rådgivende utvalg.

Sekretariatet for styret skal bestå av nasjonalparkforvalter / verneområdeforvalter. Forvalteren skal ansettes av statsforvalteren, men ansettelsen av forvalteren skal skje i nær dialog med styret. Det er vanligvis statsforvalteren i det fylket der forvalteren har kontor, som er arbeidsgiver.

I stillingsbeskrivelsen for nasjonalpark-/verneområdeforvalterne går det fram at forvalterne sammen med styrene skal se til at forvaltningen av verneområdene gjennomføres i samsvar med internasjonale forpliktelser, naturmangfoldloven og verneforskriftene for de enkelte områdene. Sammen med verneområdestyret skal forvalterne sørge for enhetlig og helhetlig forvaltning av verneområdene uavhengig av administrative grenser.

Forvalterens hovedfunksjon er å være sekretariat for styret og faglig forberede alle styresaker. Forvalteren skal gjennom sin saksbehandling bidra til at styret forvalter områdene i samsvar med naturmangfoldloven og verneforskriftene, og følge forvaltningslovens bestemmelser.

Styret disponerer forvalterens arbeidstid, og forvalteren er underlagt styret i forvaltningen av verneområdet / verneområdene. Gjennom sin tilknytning til fylkesmannens fagmiljø vil forvalteren også kunne bidra til å formidle kunnskap om forvaltning av verneområdene.

Forvalteren skal fortrinnsvis ha sin kontorplassering i nær tilknytning til det / de aktuelle verneområdet / verneområdene. Målet er at forvalteren skal inngå i et faglig fellesskap i lokale / regionale forvaltningsknutepunkt, som der det er hensiktsmessig, blir knyttet til nasjonalparksentre eller andre typer naturinformasjonssentre. Forvalteren forutsettes her samlokalisert med andre fagpersoner knyttet til verneområdet, som for eksempel personell fra Statens naturoppsyn (SNO) og naturveiledere. Fjellstyrene kan også være aktuelle partnere i et slikt fellesskap.

Da forvaltningsmodellen ble innført ble det understreket at forvalteren skal ha god naturfaglig kompetanse for at forvaltningen skal skje i samsvar med internasjonale forpliktelser, naturmangfoldloven og verneforskriftene. Forvalterens kontakt med, og kunnskapen om lokalmiljøet, ble fremhevet som avgjørende for den nye forvaltningsmodellen, og videre at forvalterne spiller en sentral rolle i å tilrettelegge for samarbeid mellom ulike aktører og interesser knyttet til verneområdene. For å sikre en enhetlig praksis uavhengig av administrative grenser, ble det også vektlagt at forvalterne må ha god kontakt med alle berørte kommuner.

Etter 2010 har det blitt opprettet 47 verneområdestyrer, og det er ansatt 62 nasjonalpark- / verneområdeforvaltere, som har det daglige ansvaret for forvaltningen av de store verneområdene i Norge. Sammenlignet med tidligere, har verneområdeforvaltningen blitt betydelig styrket økonomisk.

Dovre-fjell nasjonalparkstyre ble etablert 10.08.2010, og i brev av 10.08. og 19.08.2010 fra Miljøverndepartementet går det fram at nasjonalparkstyret fikk forvaltningsansvaret for følgende verneområder knyttet til verneplanen for Dovrefjell-Sunndalsfjella:

- Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark
- Knutshø landskapsvernområde
- Åmotsdalen landskapsvernområde
- Dalsida landskapsvernområde
- Eikesdalsvatnet landskapsvernområde
- Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde
- Jora landskapsvernområde
- Fokstugu landskapsvernområde
- Hjerkinns landskapsvernområde
- Kongsvold landskapsvernområde
- Drivdalen landskapsvernområde
- Torbudalen biotopvernområde
- Sandgrovbøtn-Mardalsbøtn biotopvernområde
- Flåman naturreservat

De andre naturreservatene (Fokstummyra, Nordre Snøfjelltjønn, Meløyfloen og Jutneset) skulle fortsatt forvaltes av fylkesmennene.

Dovre-fjell nasjonalparkstyre ble konstituert (første gang) 04.01.2011, og overtok fra da ansvaret for forvaltning av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark og de andre store verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella.

Miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen i Oppland var sekretariat for Dovrefjell nasjonalparkstyre fra det ble opprettet og fram til to nye forvaltere begynte i sine stillinger 01.06.2011.

Ansvarsområdet for verneområdestyrene varierer mye. Dovrefjell nasjonalparkstyre har ansvar for 18 verneområder, og 11 verneområdestyrer har bare ansvar for ett verneområde hver. Dovrefjell nasjonalparkstyre forvalter ca. 4533 km² vernet areal til sammen.

Styrenes myndighet og oppgaver framgår av vedtektene for styrene som er fastsatt av Miljødirektoratet. Formålet med vedtektene er å legge til rette for en helhetlig og kunnskapsbasert forvaltning av verneområdene innenfor rammen av naturmangfoldloven og verneforskriftene for de enkelte verneområdene. Men i vedtektene går det også fram at styrene, innenfor rammene av naturmangfoldloven og verneforskriftene, kan dispensere for tiltak som ikke skader verneverdiene.

I vedtektene er styrene pålagt å opprette rådgivende utvalg. Utvalget skal bestå av representanter for de berørte interessene i området, som for eksempel frivillige organisasjoner, bl.a. natur- og miljøvernorganisasjoner, grunneiere, villreinutvalg, berørte offentlige organer som f.eks. villreinnemnd og fjellstyrer, næringsliv og samiske organisasjoner der det er relevant, osv. Styrene bør ha minst ett årlig dialogmøte med rådgivende utvalg.

Styrene bør også oppnevne et administrativt kontaktutvalg bestående av representanter fra administrativt nivå i de ulike kommunene, bl.a. for å bidra til at forvaltningen av verneområdene blir integrert i den kommunale forvaltningen.

*Statsforvalteren har klagerett på vedtak fattet av nasjonalpark- og verneområdestyrene, og Statens naturoppsyn har tilsynsmyndighet i verneområdene.

Nærmere om arbeidsmengde, ressurser og kapasitet i sekretariatene i nasjonalpark- og verneområdestyrene, bl.a. i Dovrefjell nasjonalparkstyre

NF rapport nr. 1/2021: Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder, inneholder en del opplysninger om bl.a. arbeidsmengde, ressurser og kapasitet i sekretariatene til nasjonalpark- og verneområdestyrene, som denne saken ser nærmere på.

Nedfor er det gjengitt en del relevante opplysninger, tekstutdrag og sitater fra NF rapport nr. 1/2021 om arbeidsmengde, ressurser og kapasitet i sekretariatene i nasjonalpark- og verneområdestyrene, bl.a. i Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Det er en del gjentakelser i rapporten, og opplysningene kommer ikke i en helt logisk rekkefølge. For ordens skyld gjengis opplysningene (og gjentakelsene) i den rekkefølgen de kommer i rapporten.

Fra sammendraget i rapporten:

- Det er veldig stor variasjon mellom verneområdestyrene i antall enkeltvedtak registrert i Miljøvedtaksregisteret siden opprettelsen av registeret i 2014.
- Det er stor variasjon i andelen enkeltvedtak fattet av det respektive styret og forvalter, noe som reflekterer den store variasjonen i saksmengde.
- Det er store forsinkelser i mange av styrenes vedtak av forvaltningsplaner og besøksstrategier.
- Arbeidet med besøksstrategier har forsinket en god del styrer i arbeidet med forvaltningsplaner.
- I lys av ulikheter i arbeidsmengden mellom verneområdestyrene og innenfor det enkelte verneområdestyret over tid, er det behov for en gjennomgang av ressursfordelingen totalt, fordelingen mellom verneområdestyrene, og fordelingen av ressurser på faste ansettelser og midlertidige tiltak.

- S. 58: På grunn av stort arbeidspress på de to forvalterne i D-S NP ble det leid inn ekstern kompetanse for å ha hovedansvaret for arbeidet med besøksstrategien.
- S. 82: Revisjon av forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell har blitt forsinket på grunn av tidspress hos forvalterne.
- S. 84: På Dovrefjell er det et voldsomt saksomfang og tema som kommer på bordet til forvalterne, veldig mange dispensasjonssøknader, og man har dermed ikke tid til mer ideologisk tenke- og utviklingsarbeidet. Det handler om å få sakene gjennom systemet.
- S. 103: Dovrefjell-Sunndalsfjella er verneområdestyret med klart flest saker av alle verneområdestyrene, og har registrert flest vedtak i Miljøvedtaksregisteret etter at det ble opprettet i 2014.
- S. 113: Det er saker om motorferdsel som dominerer saksmengden i styrene.
Den neste store saksgruppen er ulike typer bygningstiltak. Dette kan være kompliserte saker som ofte tar lang tid, særlig der det er snakk om nybygg.
- S. 126: For noen av verneområdestyrene ser det ut til at arbeid med forvaltningsplanene har blitt lagt til side i forbindelse med utarbeidelse av besøksstrategier. Det gjelder bl.a. Dovrefjell nasjonalparkstyre.
Dovrefjell har ansvar for mange verneområder og et høyt antall enkeltvedtak.
- S. 131: Dovrefjell er verneområdestyret med klart flest saker, men til tross for dette skiller ikke saksbehandlingstiden der seg spesielt mye fra saksbehandlingstiden i de andre styrene.
- S. 132: Dovrefjell startet revisjonen av forvaltningsplanen fra 2006 i 2014, og revisjonsarbeidet har blitt sterkt forsinket, blant annet som følge av utvidelsen av styrets ansvarsområde i 2018, men sannsynligvis også som følge av stort antall enkeltvedtak og muligens også som konsekvens av påbegynnelse av arbeid med besøksstrategi.
- S. 151: Rådgivende utvalg for Dovrefjell nasjonalparkstyre: Det er i gjennomsnitt avholdt færre enn 1 møte per år i perioden, og dette skyldes i første rekke at forvalterne ikke har tid til å prioritere dette.
- S. 179: I dagens verneforvaltning har nasjonalpark- og verneområdeforvalterne en sentral rolle.
- S. 181: Forvalterne på Dovrefjell har, som nevnt tidligere, stor arbeidsbelastning med å behandle søknader om motorferdsel og byggesaker, og tilsvarende mindre tid til å drive med utviklingsarbeid og større problemstillinger som krever mye tid og også kontinuitet i arbeidet. Dette er en situasjon forvalterne ikke er komfortabel med, gitt at det er flere større saker som står på dagsorden. Arbeidet med besøksstrategi er satt bort til ekstern konsulent, men krever også oppfølging fra forvalterne i tillegg. Arbeidet med revidering av forvaltningsplanen er satt på vent i mange år, og prosesser som regional plan for villrein, og andre saker knyttet til avbøtende tiltak i verneområdet, skulle gjerne forvalterne hatt mer tid til.
- S. 185: Flere forvaltere påpeker at arbeidsbelastningen i enkelte sekretariat er svært høy, og dette forklares blant annet med at nye oppgaver skal utføres uten at det følger med ressurser, og at dette sliter på den enkeltes motivasjon, og i verste fall kan føre til at man bytter jobb.
Flere påpeker dessuten at det mangler både tid og ressurser til å følge opp relevante prosesser utenfor verneområdet.
- S. 192: Enkelte forvaltere har en svært høy arbeidsbelastning, og at dette oppleves som krevende.

Det store antallet enkeltsaker påvirker tidvis forvalternes mulighet til å drive frem de store, tunge prosessene, som forvaltningsplan og besøksstrategi.

Arbeidsbelastningen innvirker dessuten på deres evne til å involvere seg i prosesser utenfor verneområdet, samt kapasiteten til å tilrettelegge for medvirkning og involvering av ulike aktører i forvaltningen.

Den store variasjonen i enkeltsaker registrert i Miljøvedtaksregisteret viser at det er store variasjoner i hvordan arbeidshverdagen som forvalter fortoner seg, og at dette ikke nødvendigvis følger størrelsen på verneområdene.

At arbeidsbelastningen for enkelte forvaltere tidvis er svært høy, understreker viktigheten av at fylkesmannen som arbeidsgiver og ansvarlig for forvalternes arbeidsmiljø følger opp forvalteren på en god måte.

S. 207: Det er viktig at det bevilges mer midler til tiltak i verneområdene. Bevilgningene må være i samsvar med størrelsene på verneområdene som skal forvaltes.

Verneområdestyrene må ha både tilstrekkelig administrativ kapasitet (ressurser til forvalterne) og tilstrekkelig tiltaksmidler som relateres til omfanget av verneområder.

S. 210:

- Det er stor variasjon i antall og typer verneområder som styrene har ansvar for.
- Det er stor variasjon i status for utarbeidelse og oppdatering av forvaltningsplaner.
- Det er stor variasjon i status for utarbeiding av besøksstrategier.
- Det er svært stor variasjon i antallet enkeltvedtak som fattes av styrene.
- De ressurser som tilføres styrene bør i større grad speile den store variasjonen i styrenes ansvarsområde og utestående arbeidsoppgave.
- Det bør vurderes tiltak for bedre ressursfordeling mellom forvaltere / verneområdestyrer i lys av ulikheter i arbeidsmengde og saksomgang.

S. 211:

- Det er viktig at det bevilges tilstrekkelig ressurser til administrativ kapasitet (ressurser til forvalterne) og tilstrekkelig tiltaksmidler som relateres til omfanget av verneområder. Synlig og lokal tilstedeværende forvalter bidrar til forvaltningens legitimitet.

S. 218: Det er det veldig stor variasjon mellom styrene i antall enkeltvedtak registrert i Miljøvedtaksregisteret, siden opprettelsen av registeret i 2014.

S. 219: Dovrefjell-Sunndalsfjellas forvaltningsplan er fra 2006, og behovet for oppdatering ble særlig stort etter utvidelsen i 2018. Her startet revisjonsprosessen i 2014, og også denne prosessen er sterkt forsinket.

Kompleksiteten i verneområdestyrenes oppgaver generelt er stor for de aller fleste verneområdestyrene, samt på at bemanning og ressurser til å håndtere kompleksiteten er for liten til å løse de pålagte oppgavene.

S. 222: Forvalterne har en viktig rolle nettopp med å sikre den lokale forankringen.

Forvalterne gjør langt flere arbeidsoppgaver enn å være sekretær for verneområdestyrene. Vi har sett at forvalternes nettverk og oppsøkende virksomhet er viktige for å bli kjent og bygge tillit, og for forvalternes del for å skaffe kunnskap og informasjon om verneområdene. Forvalterne er helt essensielle i å lage et godt faglig grunnlag for vedtaksprosessen i styret, og bør i større grad ha ressurser og handlingsrom til å innhente ekstern kunnskap og kompetanse når slik mangler. Dette er helt avgjørende for å sikre utsatte verneverdier.

- S. 225: Det er mangel på ressurser som gjør at arbeidet med RU enten har blitt nedprioritert eller at det kun gjennomføres ett årlig møte, som er minimumskravet.

Styrenes begrensede kapasitet til å gjennomføre medvirkningsprosesser, enten det er knyttet til RU, besøksstrategi eller forvaltningsplaner, påpekes av flere forvaltere, og kan knyttes til et generelt stort arbeidspress.

- S 228: Den store mengden enkeltsaker og arbeid med besøksforvaltning har forsinket arbeidet med å vedta nye og oppdaterte forvaltningsplaner.

At styrene og forvalterne både har faglige og administrative ressurser til å møte fremtidige utfordringer krever oppfølging fra og god dialog med fylkesmenn og Miljødirektoratet.

I brev fra Miljødirektoratet til Klima- og miljødepartementet 31.05.2021 om evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder, anbefaler Miljødirektoratet spesielt følgende oppfølging:

- videreføre dagens forvaltningsmodell med folkevalgte representanter fra kommuner, fylkeskommuner og Sameting
- styrke rådgivende utvalg og la det bli det dialogforum det var tiltenkt
- ansette flere forvaltere for å bedre ressurs situasjonen til noen av styrene
- utvikle et bedre system for kunnskapsoppdatering og overvåkning av tilstandsutviklingen i verneområdene, inkludert for omfanget av motorferdsel
- mer enhetlig forvaltning, inkludert for bruken av naturmangfoldloven §48
- prioritere utarbeidelse av tydelige forvaltningsplaner og besøksstrategier
- økte tiltaksmidler for å kunne følge opp forvaltningsplaner og besøksstrategier
- styrke oppfølging av og veiledning til styrer og forvaltere

I brevet fra Miljødirektoratet til Klima- og miljødepartementet går det bl.a. fram:

- I Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, hvor sentrale verneverdier er truet, hindrer mengden enkeltsaker sekretariatet i å jobbe strategisk og planmessig som grunnlag

for å igangsette nødvendige tiltak. (s. 7)

- Kompleksiteten i verneområdestyrenes oppgaver generelt er stor for de aller fleste verneområdestyrene og bemanning og ressurser til å håndtere kompleksiteten er for liten til å løse de pålagte oppgavene. (s. 8)
- Det er derfor viktig at styrene blir tilført tilstrekkelige ressurser slik at de kan utarbeide, revidere og følge opp forvaltningsplaner og besøksstrategier som kan gi tydelige retningslinjer for hvordan styret vil håndtere disse problemstillingene. Dette vil også kunne forhindre fokus på enkeltsøknader uten å se sumvirkninger. (s. 8)
- Noen forvaltere/styrer har en så stor arbeidsbyrde, både grunnet stor saksmengde og/eller høyt besøkstrykk, at det går ut over langsiktig og målrettet planlegging gjennom utarbeidelse og oppdatering av forvaltningsplaner og besøksstrategier. Selv om det kan synes som at kapasiteten er god flere steder, finnes det flere styrer/forvaltere hvor det klart er behov for økt kapasitet. (s. 15)
- Utfra egne vurderinger samt den samlede arbeidsbelastning som framgår fra evalueringsrapportene synes det som at det iallfall kunne vært behov for 5-10 forvaltere til, bl.a. til sekretariatene for Dovrefjell-Sunndalsfjella, Blåfjella-Skjækerfjella/Lierne, Midtre Nordland, Rondane-Dovre, Raet, Færder og Ytre Hvaler. (s. 15)

Vurderinger

Sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre har siden 2011 hatt for liten kapasitet til å utføre flere oppgaver som er nødvendig for å forvalte verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella på en tilfredsstillende måte.

Det er helt nødvendig vurdere ressursbehovet til sekretariatet til Dovrefjell nasjonalparkstyre nærmere framover, bl.a. behovet for flere forvaltere. Det bør også vurderes om en av forvalterne også skal ha lederoppgaver.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Kopi til

- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Statsforvalteren i Innlandet
- Stortingsrepresentant Bengt Fasteraune



Arkivsaksnummer: 2021/3864-3

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 12.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	34/2021	21.06.2021

Orienteringer - Dovrefjell nasjonalparkstyre - Møte 21.6.2021

Innstilling fra forvalter

Det ble orientert om / drøftet følgende saker:

1. Ønske fra HV011 mm å få orientere styret om planer for UK Royal Marines virksomhet i verneområdene.
2. Miljødirektoratets avgjørelse i påklagde motorferdselsaker og for delrevisjon av forvaltningsplan om kjøring til Tverrfjellet
3. Virksomheten til Statens naturoppsyn Dovrefjell

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg

- 1 Anmodning om taletid ved kommende nasjonalparkstyremøte for Dovrefjell 26-27 juni 2021
- 2 Vedtak i klagesak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - barmark - årlig transport til hyttene i forbindelse med jakt - Tjønnglupen Hytteeierforening v/ Sivert Sæteren
- 3 Svar på anmodning om delrevisjon av forvaltningsplan for Dovrefjell - kjørespor Tverrfjellet
- 4 Avgjørelse i klagesak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - barmark - Snøfjellstjønnvegen 704 gbnr 356/1/0/198/1 - Ole Torbjørn og Torbjørn Orkelbog

Saksopplysninger

1. Ønske fra HV011 mm å få orientere styret om planer for UK Royal Marines virksomhet i verneområdene

HV011 ønsker å få komme i styremøte og orientere om videre ønsker / planer. Styreleder ønsker å diskutere dette med styret først. Se vedlegg 1. Styreleder ønsker å drøfte anmodningen med styret før han svarer.

2. Miljødirektoratets avgjørelse i påklagde motorferdselsaker og for delrevisjon av forvaltningsplan om kjøring til Tverrfjellet

Miljødirektoratet har tatt klagen fra SFTL på **dispensasjon for traktorkjøring til Tjønnglupen** til følge. Dette betyr at det ikke kan gis dispensasjon for kjøring med traktor til tjønnglupen og tidligere vedtak er opphevet. Se vedlegg 2. Dette stopper også traktorkjøring i samband med byggeprosjekter i Tjønnglupen.

Miljødirektoratet vil ikke godkjenne **delrevisjon av forvaltningsplan**, oversendt dem desember 2019, etter godkjenning fra direktoratet av høringsutkast september 2019. Direktoratet viser til «*at gjeldende forvaltningsplan for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark er under revisjon. Miljødirektoratet vil derfor ikke gå inn på en endring av eksisterende plan nå. I forbindelse med revisjonen bør nasjonalparkstyret forholde seg til at godkjent kjørespor ender ved Søndre Snøfjellstjønn*». Direktoratet stopper altså barmarkstransport til hytter ved Tverrfjellet. Se vedlegg 3, samt klagesak (Myran) i dagens møte.

Klage fra SFTL på tillatelse til kjøring på godkjent kjørespor til «Fagerhaughytta» Snøfjellstjønnvegen 704 er ikke tatt til følge av direktoratet og vårt vedtak gjelder. Dette betyr at vi fortsatt kan legge forvaltningsplanen til grunn for bruk av det godkjente kjøresporet til Søndre Snøfjellstjønn. Se vedlegg 4.

Styreleder ønsker en drøfting om muligheter for endring og eventuelt videre arbeid med de to første forholdende.

3. Virksomheten Statens naturoppsyn Dovrefjell

SNO vil gi en kort orientering om arbeidet så langt i år.

Vurdering

Sakene legges fram til orientering og eventuell drøfting.

Ellers uten vedtak ut over at sakene foreslås tatt til orientering, men at styret gir signaler til forvalterne om videre arbeid der det er aktuelt.

Fra: Stig Hjellset[shjellset@mil.no]

Sendt: 27. mai 2021 13:48:43

Til: post@dovrefjell.no

Tittel: Anmodning om taletid ved kommende nasjonalparkstyremøte for Dovrefjell 26-27 juni 2021

Til leder i Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Møre og Fjordane heimevernsdistrikt 11 (HV-11) har de siste to årene vært vertskapsavdeling for UK Royal Marines (UKRM) sitt Mountain Leader Course (MLT). I forbindelse med planleggingen av neste års aktivitet og med bakgrunn i utfordringene med dispensasjoner mtp motorisert ferdsel ønsker HV-11 å informere et samlet nasjonalparkstyre om UKRM sine behov og ønsker ifm sin kursvirksomhet.

Som vertsavdeling ønsker vi i HV-11 å tilrettelegge for et best mulig treningsutbytte for UKRM MLT i tråd med de forpliktelsene Norge som nasjon har overfor sine allierte mtp trening og øving i Norge. Som nevnt i våre søknader og i dialog med nasjonalparkforvalterne er dette kurset ikke å regne som ordinær militær øvingsaktivitet, men et spesialkurs med særskilte behov for variert høyfjellsterreng, klimatiske utfordringer og lange distanser for å nå de spesifikke øvingsmålene. Vi håper derfor at ved å kunne presentere kursets egenart, betydning for nasjonen Norge i en beredskapssammenheng, samt ulike tilnærmingsmåter for gjennomføring av kurset for et samlet nasjonalparkstyre vil kunne komme frem til løsninger som er levelige for alle parter.

HV-11 anmoder derfor om å kunne presentere dette ved kommende styremøte den 26 evt 27 juni.

Håper på et positivt svar og en snarlig tilbakemelding.

Med vennlig hilsen

Stig Hjellset

Major G-5/9

Møre og Fjordane heimevernsdistrikt 11

E-post: shjellset@mil.no

Telefon: 0550 41 32 / 71 22 41 32

Mobil: (+47) 474 83 672

Besøksadresse: Setnesmoen leir, 6310 Veblungnes

Dovrefjell nasjonalparkstyre

Trondheim, 07.05.2021

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/14532

Saksbehandler:
Arnt Hegstad

Vedtak i klagesak om dispensasjon til bruk av traktor inn til Tjønnglupen i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark

Vi viser til klage på ovennevnte vedtak fra Fylkesmannen i Trøndelag, datert 12.09.2019. Klagesaken ble oversendt fra nasjonalparkstyret til Miljødirektoratet 12.12.2019.

1. Vedtak

Vedtak om dispensasjon truffet av Dovrefjell nasjonalparkstyre 08.08.2019 oppheves, jf forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Vedtaket er vurdert etter forskrift om vern av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark og naturmangfoldloven § 48.

2. Kort om bakgrunnen for saken

Tjønnglupen hytteeierforening søkte 2.7.2019 om tillatelse til å kjøre inn et lass med traktor til hyttene i Tjønnglupen i forbindelse med reinsjakta. Hytteeierforeningen fikk en flerårig dispensasjon til å kjøre inn med varer/utstyr/proviant og ta med reinslakt på hjemturen, jf nasjonalparkstyrets vedtak datert 08.08.2019. Vedtaket ble truffet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Nasjonalparkstyrets vedtak ble påklaget av Fylkesmannen i Trøndelag (fra 01.01.2021 Statsforvalteren i Trøndelag) 17.09.2019. Dovrefjell nasjonalparkstyre behandlet klagen i møte 09.12.2019, men fant ikke grunnlag for å endre eller oppheve eget vedtak. Klagesaken ble derfor oversendt Miljødirektoratet til behandling 12.12.2019.

Miljødirektoratet var på en felles befaring langs kjøresporet 27. august 2020. På befaringen deltok bl.a representanter fra nasjonalparkstyret, Statsforvalteren, kommunen og hytteeierforeninga.

Begrunnelse for klagen

Statsforvalteren i Trøndelag skriver i sin klage at forskriftene ikke åpner for at det kan gis dispensasjon til kjøring inn til Tjønnglupen. Vedtaket er også i strid med gjeldende forvaltningsplan. Statsforvalteren mener forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell er

tydelig på at kjøring på barmark inn til Tjønnglupen ikke er tillatt (kap. 6.6.4 *Retningslinjer for motorferdsel på barmark*, side 86). Planen legger opp til at nødvendig transport skal gjennomføres på vinterføre med bruk av leiekjørere.

Statsforvalteren mener det ikke er grunnlag for å innvilge søknaden etter naturmangfoldlovens § 48. Kjøringen vil være i strid med verneformålet og i strid med Miljødirektoratets retningslinjer for bruk av den generelle dispensasjonshjemmelen i naturmangfoldloven § 48. Barmarkskjøring langs kjøresporet inn til Tjønnglupen vil bidra til å opprettholde kjøresporet, og derfor være i strid med verneformålet nedfelt i verneforskriften § 1.

Statsforvalteren skriver at landskapets egenart er en vesentlig del av verneverdiene for Dovrefjell – Sunndalsfjella nasjonalpark, slik at barmarkskjøringen vil virke negativt på verneverdiene. En tillatelse etter naturmangfoldlovens § 48 vil også kunne gi en uheldig presedensvirkning for andre verneområder som Dovrefjell nasjonalparkstyre forvalter.

Statsforvalteren er kjent med at vedtaket er en videreføring av en langvarig praksis, helt fra Dovrefjellrådet var forvaltningsmyndighet og frem til i dag. Statsforvalteren peker også på at det i forbindelse med revisjon av forskriftene i 2018 ikke ble gjort noen forskriftsendring for å tillate kjøring inn til området. Statsforvalteren vurderer det derfor som naturlig at praksisen med å gi tillatelser til barmarkskjøring inn til Tjønnglupen opphører.

De skriver også at årvisse tillatelser til barmarkskjøring med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 helt klart vil utvide rammen for motorisert ferdsel i nasjonalparken.

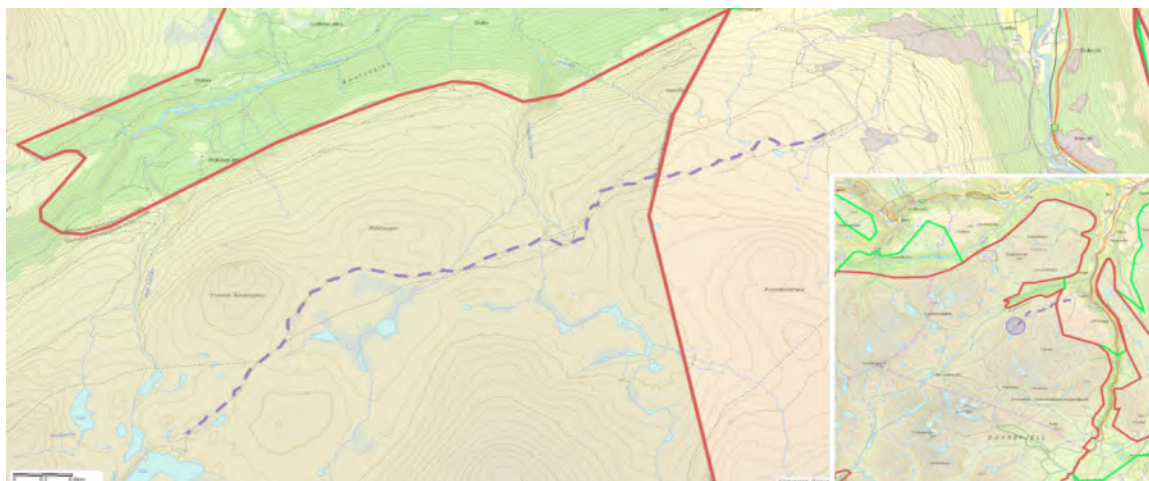
Nasjonalparkstyrets vurdering av klagen

Nasjonalparkstyret viser til at det ble kjørt med traktor inn til Tjønnglupen før vernevedtaket og at det i 2002 var eksisterende kjørespor på strekningen. Mye kan tyde på at kommunen før vernevedtaket ga tillatelse til å kjøre 1-2 turer årlig i forbindelse med reinsjakta.

Traktorsporet starter 2 km utenfor nasjonalparkgrensa og går ca 6,5 km inn i nasjonalparken. Det er 16 hytter i området ved Tjønnglupen. I tillegg er det 4 hytter ved Storbukkbekken som ligger ca 1 km innenfor grensa til nasjonalparken.

Nasjonalparkstyret viser til at det i årene etter vernevedtaket jevnlig er gitt tillatelser til kjøring inn til Tjønnglupen, både i forbindelse med byggetiltak og reinsjakt. Dovrefjell nasjonalparkstyre mener at bruk av traktor til denne transporten samlet sett vil være en vesentlig mindre belastning for naturmiljøet enn mange skuterturer om vinteren og transport av reinslakt med helikopter.

Dovrefjell nasjonalparkstyret mener kjøresporet og transporten i svært liten grad er en trussel mot det biologiske mangfoldet. I senere år har fostringsflokkene oppholdt seg i dette området gjennom sen vinteren og fram mot kalvinga. De fleste transportene med snøskuter blir vanligvis gjennomført i mars og april.



Kart som viser kjøresporet inn til Tjønnglupen

Nasjonalparkstyret mener vilkårene for å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 er oppfylt. Alternative transportløsninger vil være dårligere for villreinen som bruker disse områdene. Det er også understreket at terrengskadene allerede har skjedd og at ytterligere kjøring vil gi minimal "merskade".

I 2018 ble forskriftene for nasjonalparken justert/revidert i forbindelse med utvidelsen i tidligere Hjerkinnskytefelt. Transport til Tjønnglupen var ikke tema i høringsbrevet, men ble likevel kommentert av Tjønnglupen hytteeierforening.

Dovrefjell nasjonalparkstyre mener det ikke er fare for presedens av en slik tillatelse. Etter nasjonalparkstyrets oppfatning finnes det ikke sammenliknbare tilfeller andre steder innenfor verneområdene. De påpeker at det har vært gitt tillatelse til kjøring i mange år, både før og etter at verneområdene ble opprettet.



Bildet viser tydelige parallelle kjørespør på deler av strekningen



Enkelte deler av traseen er også fuktig og preget av erosjon.

3. Miljødirektoratets vurderinger

Miljødirektoratet er klageinstans og kan vurdere alle sider av saken, herunder ta stilling til nye omstendigheter som blir kjent, jfr forvaltningsloven § 34. Klageinstansen kan treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det opprinnelige vedtaket og sende saken tilbake til ny behandling i førsteinstansen.

Vi anser at klagen er rettidig mottatt og finner saken tilstrekkelig opplyst til at klagen kan behandles. Det finnes samlet sett mye informasjon om området som høyfjellsøkosystem og områdets sårbarhet for påvirkninger, jfr naturmangfoldloven § 8.

Vernebestemmelsene for området fremgår av FOR-2018-04-20-607, forskrift om vern av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark. Formålet med opprettelsen av nasjonalparken er bl.a. å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og representative økosystemer og landskap og som er uten tyngre naturinngrep. Formålet er videre å ta vare på et intakt økosystem med det naturlige biologiske mangfoldet, herunder arter, bestander, naturtyper og geologi. Området utgjør et tilnærmet intakt høyfjellsøkosystem der arter som villrein, jerv, fjellrev, kongeørn og ravn har en nøkkelrolle.

Det er i utgangspunktet et generelt forbud mot motorferdsel i verneområdet, men det er gjort noen generelle unntak. I tillegg er det åpnet for at det kan søkes om motorferdsel etter spesifikke dispensasjonshjemler. Den aktuelle kjøringen på barmark er ikke særskilt regulert i verneforskriften.

Søknaden må derfor vurderes etter naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ hvor forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

De rettslige rammene for et vernevedtak er beskrevet gjennom verneformål, generelle forbudsbestemmelser, unntak og spesifiserte dispensasjonsbestemmelser. Det fremgår av forarbeidene til naturmangfoldloven at adgangen til å gjøre unntak med hjemmel i § 48 ikke skal brukes til å utvide den rammen som vernevedtaket setter. Bestemmelsen i naturmangfoldloven § 48 er først og fremst ment brukt på spesielle/særlige tilfeller som ikke var vurdert på vernetidspunktet. Det fremgår også av forarbeidene at bestemmelsen i første rekke tar sikte på søknader som gjelder bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. At forvaltningsmyndigheten "kan" gjøre unntak fra en forbudsbestemmelse, innebærer ikke at en søker har noe krav på å få tillatelse. Dersom vilkårene i bestemmelsen er oppfylt, avgjør forvaltningsmyndigheten ut fra en skjønnsmessig vurdering om dispensasjon skal gis eller ikke.

Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell legger opp til en svært restriktiv dispensasjonspraksis. Det fremgår klart av forvaltningsplanen at transport inn til Tjønnglupen skal skje på vinterføre. Planen er tydelig på at kjøring på barmark ikke skal tillates.

Etter lov om motorferdsel i utmark er utgangspunktet at all motorferdsel er forbudt med mindre det er hjemlet direkte i lov eller forskrift, eller at det er gitt dispensasjon. Miljødirektoratet legger til grunn at det er lovgivers klare intensjon at motorferdsel i utmark, og særlig på barmark, skal reguleres strengt. Dette gjelder også barmarkskjøring fram til veiløse hytter.

Miljødirektoratet er kjent med at det er gitt tillatelser til kjøring på denne strekningen både før og etter at området ble vernet som nasjonalpark. Vi mener derfor det er grunn til å stille spørsmål ved om tidligere og nåværende dispensasjonspraksis ligger innenfor de rammer som er trukket opp i gjeldende lov og forskrift om motorferdsel i utmark. Innenfor verneområder er det i tillegg ofte ytterligere begrensninger på motorisert ferdsel og det skal som hovedregel utvises en meget streng dispensasjonspraksis.

I foreliggende tilfelle må en dispensasjon til kjøring med traktor vurderes etter naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ. En forutsetning for å kunne gi tillatelse etter denne bestemmelsen vil være at transporten ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkårene må være oppfylt.

Naturmangfoldloven § 35 legger til grunn at det i nasjonalparker ikke skal skje noen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet.

Miljødirektoratet fikk på befaringen konstatert at det var svært tydelige sår i naturen. Enkelte deler av traseen var fuktig, noe som gir ekstra utfordringer. Bildene av kjøresporet viser også at det er kjørt traktor langs den aktuelle strekningen over lang tid. Vi mener det er svært uheldig når fortsatt kjøring "opprettholder" tidligere skader/kjørespor og hindrer en naturlig prosess med gjengroing. Kjøring med traktor er tillegg særlig uheldig når værforholdene gjør at man må bruke parallelle kjørespor.

Etter vår oppfatning vil kjøring etter dette traktorsporet medføre så vidt stor skade at det ikke er forenlig med verneformålet for nasjonalparken. Kjøring med traktor medfører også terrengskader som etter vår oppfatning må betraktes som "nevneverdig", jfr naturmangfoldloven § 48. Terskelen for hva som skal betraktes som nevneverdig må ligge lavt.

Vi finner at vedtaket må oppheves siden vilkårene for dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 ikke er tilstede. Det er slik sett ikke nødvendig å gjøre en skjønnsmessig interesseavveining og vurdere om det burde vært gitt dispensasjon, dersom vilkårene for en dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 var oppfylt.

Vi ønsker likevel å legge til at alternativene til bruk av traktor for denne transporten er snøscooter på vinterføre og/eller bruk av helikopter. Ulempene med slik transport er heller ikke ubetydelige. Vi mener likevel at en god organisering av transport med snøscooter og ev helikopter samlet sett vil gi et bedre miljømessig resultat enn bruk av traktor. Det er liten tvil om at kjøresporene på deler av strekningen allerede har gjort stor skade på terrenget og vegetasjonen. Terrengskadene er svært synlige i det åpne høyfjellslandskapet.

Miljødirektoratet er kjent med at det over lengre tid har blitt gitt dispensasjon til kjøring med traktor inn til Tjønnglupen. Vi har derfor forståelse for at det blant brukerne er skapt forventninger om fortsatt bruk av dette kjøresporet. På den annen side må miljøforvaltningen kunne endre tidligere praksis hvis denne ikke er rettslig eller miljømessig tilfredsstillende. Vi har etter en ny gjennomgang av rettsgrunnlaget for disse dispensasjonene og de rammer som er gitt for dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48, funnet at tidligere praksis ikke kan fortsette. Vi ser også at en slik praksis vil kunne skape forventninger om tillatelser til barmarkskjøring til andre veiløse hytter/buer i området. Vi har forståelse for at også hytteeiere i verneområder kan ønske seg en standardheving og enklere adkomst til hyttene sine. Samtidig er det viktig at det formidles at verneforskriften ofte vil gi begrensninger i mulighetene for etablering av kjørespor

og barmarkskjøring. Vår vurdering er at barmarkskjøring frem til veiløse hytter inne i høyfjellet ofte vil kunne gi store negative konsekvenser for verneverdiene.

4. Klagerett

Vedtaket er endelig. Det er ikke anledning til å klage på vedtaket.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Fossum
seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:
Tjønnglupen hytteeierforening
Statsforvalteren i Trøndelag
Oppdal kommune

Dovrefjell nasjonalparkstyre
Postboks 987
2626 LILLEHAMMER

Trondheim, 07.05.2021

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/6254

Saksbehandler:
Olav Nord-Varhaug

Anmodning om delrevisjon av forvaltningsplan for Dovrefjell - kjørespor Tverrfjellet

Miljødirektoratet viser til deres brev av 19. des 2019 med forslag om endringer i gjeldende forvaltningsplan og endring i gjeldende verneforskrift for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark.

Vi viser også til felles befaringsplan 26. august 2020.

Verneforskriften for Dovrefjell Sunndalsfjella nasjonalpark har i § 9 særskilte bestemmelser om vedlikehold og transport på kjøresporet inn til Søndre Snøfjelltjønn. Dette kjøresporet har sitt endepunkt ved Snøfjellstjønnvegen 704 (Fagerhaugbua). Åpning for transport og vedlikehold på strekningen inn til Snøfjelltjønnene var et resultat av konkrete avveininger som ble gjort på vernetidspunktet.

Vi er kjent med at det i flere år har blitt gitt tillatelse til kjøring fra Søndre Snøfjelltjønn og inn til hytter som ligger lenger inn mot Tverrfjellet. Gjennomgang av forvaltningspraksis viser at det til dels har vært en uryddig saksbehandling av dispensasjoner på denne strekningen. Det gamle traktorsporet fra Søndre Snøfjelltjønn og inn mot Tverrfjellet ble også for noen år siden utbedret uten at det var søkt forvaltningsmyndigheten om tillatelse.

Etter lov om motorferdsel i utmark er utgangspunktet at all motorferdsel er forbudt med mindre det er hjemlet direkte i lov eller forskrift, eller at det er gitt dispensasjon. Miljødirektoratet legger til grunn at motorferdsel i utmark, og særlig på bar mark, skal reguleres strengt. For kjøring på bar mark er bakgrunnen for de strenge bestemmelsene at kjøring bl.a vil kunne gi varige skader i terrenget. Innenfor verneområder er det normalt ytterligere begrensninger på motorisert ferdsel og det skal som hovedregel utvises en streng dispensasjonspraksis.

Naturmangfoldloven legger til grunn at det i nasjonalparker ikke skal skje noen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet. Formålet med verneforskriften for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark er bl.a å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og

representative økosystemer og landskap og som er uten tyngre naturinngrep. Formålet er videre å ta vare på et intakt økosystem med det naturlige biologiske mangfoldet, herunder arter, bestander, naturtyper og geologi. Området utgjør et tilnærmet intakt høvfjellsøkosystem der arter som villrein, jerv, fjellrev, kongeørn og ravn har en nøkkelrolle.

Det etablerte traktorsporet inn mot Tverrfjellet har en annen beskaffenhet enn kjøresporet fram til Søndre Snøfjelltjønn. Fortsatt kjøring vil trolig forsterke etablerte skader og holde vedlike kjøreskadene på en slik måte at gamle sår ikke får leges over tid.

Alternativene til transport på bar mark vil være snøscooter på vinterføre og/eller bruk av helikopter for tyngre transport. Ulempene med slik transport er heller ikke ubetydelige, men vi mener en god organisering av transport med snøscooter og ev helikopter samlet sett vil gi et bedre miljømessig resultat enn kjøring på bar mark. Det er liten tvil om at kjøresporene på deler av strekningen har gjort skade på terrenget og vegetasjonen.

Miljødirektoratet er kjent med at gjeldende forvaltningsplan for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark er under revisjon. Miljødirektoratet vil derfor ikke gå inn på en endring av eksisterende plan nå. I forbindelse med revisjonen bør nasjonalparkstyret forholde seg til at godkjent kjørespor ender ved Søndre Snøfjelltjønn. En endring av verneforskriftene for en nasjonalpark krever en ny kongelig resolusjon. Miljødirektoratet vurderer det ikke aktuelt å anbefale en endring av forskriftene for nasjonalparken for å tillate regulær kjøring inn til hytter ved Tverrfjellet. Vi mener det bare helt unntaksvis kan gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 til kjøring på bar mark på denne strekningen.

Etter vår oppfatning kan ikke hytteeiere i høgfjellsområder, og særlig innenfor en nasjonalpark, kunne forvente at de kan kjøre frem til egen hytte på bar mark. Hytteeiere i slike områder må innrette seg slik at tyngre transport i all hovedsak blir utført vinterstid.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Fossum
seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:
Fylkesmannen i Trøndelag / Trööndelagen fylhkenålma Postboks 2600 7734 Steinkjer

18 MAI 2021

Lillehammer
Statsforvalteren i Innlandet

KOPI

Statsforvalteren i Trøndelag / Tröndelagen fylhkenålma
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Trondheim, 11.05.2021

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/13720

Saksbehandler:
Arnt Hegstad

Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark. Vedtak i klagesak om transport til hytte ved Snøfjelltjønn i Oppdal kommune.

Vi viser til klage fra Statsforvalteren i Trøndelag, datert 14.07.2020. Klagesaken ble oversendt til Miljødirektoratet 13.10.2020.

Vedtak

Miljødirektoratet stadfester vedtak truffet av Dovrefjell nasjonalparkstyre 25.06.2020, jfr forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Vedtaket er vurdert etter forskrift om vern av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark § 9 punkt b.

Kort om bakgrunnen for saken

Ole Thorbjørn Orkelbog og Torbjørn Orkelbog søkte 11.05.2020 om dispensasjon til 10 turer med bil/traktor inn til egen hytte ved Snøfjelltjønn i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark. Formålet med transporten var frakt av materialer til vedlikehold, brensel, varer og retur av avfall.

Dovrefjell nasjonalparkstyre ga dispensasjon til to årlige turer i perioden 2020 – 2022. I tillegg ble det gitt dispensasjon til to ekstra turer i 2020. Hvis ekstra turer ikke blir benyttet, kan de overføres til kommende år.

Statsforvalteren påklaget vedtaket 14.07.2020 og klagen ble behandlet av nasjonalparkstyret 05.10.2020. Klagesaken ble oversendt til oss 13.10.2020.

Begrunnelse for klagen

Statsforvalteren har startet et arbeid med gjennomgang av forvaltningspraksis ved barmarkskjøring både hos kommuner og verneområdestyrer for å se om praksis er i tråd med motorferdselloven og verneforskriftene.

Statsforvalteren mener retningslinjene i forvaltningsplanen er mer liberale enn det motorferdselslovgivningen åpner opp for. De mener det er uheldig at det har utviklet seg en forvaltningspraksis i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark som går lenger enn den generelle lovgivningen rundt motorferdsel i utmark.

Det er også vist til at Statsforvalteren i Trøndelag har fått et eget oppdrag fra Klima- og miljødepartementet på motorferdsel, hvor de er bedt om å fokusere særskilt på veiledning i forbindelse med barmarkskjøring. Statsforvalteren har i den forbindelse sett at praksis flere steder ligger utenfor det motorferdselregelverket åpner for, og at verneforskrifter ofte er mer liberale enn den nasjonale lovgivningen.

Statsforvalteren mener det kun bør gis tillatelse til barmarkskjøring når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. De mener det ikke er foretatt en vurdering av om behovet for transport kan dekkes med vintertransport. Punktet om at ubrukte turer kan overføres til neste år viser også at antallet turer ikke er behovsprøvd.

Nasjonalparkstyrets vurderinger av klagen

Dovrefjell nasjonalparkstyre mener klagen ikke gir grunnlag for å endre eller oppheve eget vedtak. Nasjonalparkstyret mener at gjeldende forvaltningspraksis for denne delen av kjøresporet er nedfelt i forvaltningsplanen og politisk forankret gjennom at problemstillingen ble tatt opp i Stortingets spørretime i forbindelse med verneplanprosessen. Mange av hyttene ved Snøfjelltjønna er benyttet som helårshytter og det er mer skånsomt for villreinen at transporten skjer sommerstid. De mener også at transport med bare snøskuter ville ført til flere turer.

Dovrefjell nasjonalparkstyre mener antallet turer er behovsprøvd gjennom forvaltningsplanen og at det ikke er påkrevet med individuelle vurderinger av transportbehov. De mener fire turer fordelt på sommer og vinter er et rimelig antall turer. Når det er gitt anledning til overføring av turer, skulle dette være begrenset til de to ekstraturene i tilfelle vedlikeholdsarbeidene ble utsatt.

Nasjonalparkstyret ser at det er problematisk hvis verneforskrifter er mer liberale enn det generelle regelverket om motorferdsel i utmark. De mener imidlertid at dette er et forhold som det må ryddes i gjennom revisjon av verneforskrift og forvaltningsplan – og ikke gjennom klagebehandling.

De mener at omfanget av saker er så stort at en konkret vurdering og detaljregulering i den enkelte sak (ut over det som er gjort i forvaltningsplanen) er umulig. Et viktig poeng med forvaltningsplanen er forenkling for forvaltningsmyndigheten og forutsigbarhet for publikum.

Miljødirektoratets vurderinger

Miljødirektoratet er klageinstans og kan vurdere alle sider av saken, herunder ta stilling til nye omstendigheter som blir kjent, jfr forvaltningsloven § 34. Klageinstansen kan treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det opprinnelige vedtaket og sende saken tilbake til ny behandling i førsteinstansen.

Vi anser at klagen er rettidig mottatt og finner saken tilstrekkelig opplyst til at klagen kan behandles. Det finnes samlet sett mye informasjon om området som høyfjellsøkosystem og områdets sårbarhet for påvirkninger, jfr naturmangfoldloven § 8.

Vernebestemmelsene for området fremgår av FOR-2018-04-20-607, forskrift om vern av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark. Formålet med opprettelsen av nasjonalparken er bl.a. å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og

representative økosystemer og landskap og som er uten tyngre naturinngrep. Formålet er videre å ta vare på et intakt økosystem med det naturlige biologiske mangfoldet, herunder arter, bestander, naturtyper og geologi. Området utgjør et tilnærmet intakt høyfjellsøkosystem der arter som villrein, jerv, fjellrev, kongeørn og ravn har en nøkkelrolle.

Det er i utgangspunktet et generelt forbud mot motorferdsel i verneområdet, men det er gjort noen generelle unntak. I tillegg er det åpnet for at det kan søkes om motorferdsel etter spesifikke dispensasjonshjemler. Den aktuelle kjøringen på barmark er regulert i verneforskriften § 9 punkt b, hvor det kan gis tillatelse til transport av ved, varer, utstyr og materialer langs kjøresporet til Søndre Snøfjelltjønn.

Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell sier at det kan gis inntil 2 (to) turer for ordinær transport til hytter ved Snøfjelltjønnin etter eksisterende kjørespor og at antallet turer kan utvides ved spesielle behov (kap. 6.6.4 *Retningslinjer for motorferdsel på barmark*, side 86). Vi må derfor legge til grunn at dispensasjonen ligger innenfor rammene til forvaltningsplanen. Det skal likevel alltid gjøres individuelle behovsvurderinger såfremt det er mulig. I motsatt fall vil dispensasjonsadgangen måtte betraktes som et generelt unntak. Slik kan forskriftene ikke forstås.

Vi har likevel en viss forståelse for at en behovsvurdering må rasjonaliseres noe i en situasjon med mange søknader og begrensede ressurser på forvaltningssiden. Vi har derfor i mange tilfeller akseptert en praksis der det legges til grunn "et standard behov". Både verneforskrift og forvaltningsplan bruker imidlertid "kan" om dispensasjonsadgangen. Det viser klart at det i utgangspunktet skal være en individuell og skjønnsmessig behandling av de enkelte søknadene. Det blir derfor feil å si at all behovsvurderingen fullt ut er gjort gjennom forarbeidene til vernevedtaket og forvaltningsplanen.

Transport på vinterstid skal alltid vurderes når alternativet er bruk av kjørespor på barmark, jfr også naturmangfoldloven § 12. Siden det her er tatt inn en spesifikk dispensasjonshjemmel vil det være naturlig at vurderingen skjer i lys av kjøresporets beskaffenhet, mengde og størrelse på det som skal transporteres osv. For tyngre last bør også helikopter være et alternativ.

Det er naturligvis uheldig hvis verneforskrifter og forvaltningsplaner gir signaler om en mer liberal praksis enn det som fremgår av lov om motorferdsel med forskrift. Dette er likevel forhold som må vurderes i forbindelse med en fremtidig revisjon av verneforskriftene og forvaltningsplanen.

Vi bemerker for øvrig at det ikke bør etableres en forvaltningspraksis som innebærer at den enkelte selv kan overføre turer til kommende år. Det understrekes også at resultatet vil kunne bli et annet for søknader om barmarkskjøring utenfor det etablerte kjøresporet som en konkret har tatt stilling til i forvaltningsplanen. Det samme gjelder en transportaktivitet utover den begrensningen som er skissert i forvaltningsplanen.

Retningslinjene som er trukket opp i forvaltningsplanen er pr i dag godkjent av Miljødirektoratet. Vi finner ikke tilstrekkelig grunnlag for å endre nasjonalparkstyrets vedtak.

Klagerett

Vedtaket er endelig. Det er ikke anledning til å klage på vedtaket.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Knut Fossum
seksjonsleder

Arnt Hegstad
fagdirektør

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Dovrefjell nasjonalparkstyre, Postboks 987, 2604 Lillehammer
Ole Torbjørn Orkelbog, Vinkelvegen 2, 7340 Oppdal
Torbjørn Orkelbog, Åmotsdalvegen 395, 7340 Oppdal



Arkivsaksnummer: 2021/6173-3

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 10.06.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	35/2021	21.06.2021

Søknad om utplassering med helikopter av basestasjoner for radiobjeller rundt Grøvdalen og Reppdalen i nasjonalparken

Søknad om helikopterflyging må også behandles av kommunen.

Innstilling fra forvalter

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Sunndal Beitelag SA v/ Telespor AS tillatelse til å sette opp tre basestasjoner for radiobjeller på eller ved Høgtunga, Nonsfjellkollen, Kvitådalshøa og/eller Nørre Svarthammaren. Oppsetting skal skje slik det er opplyst i søknaden.
2. Sunndal beitelag v/ Telespor AS får tillatelse til en landing med helikopter på hver av de nevnte lokalitetene for utplassering og lokalisering av beste plassering. For forflytning på den enkelte lokalitet i samband med signalmåling og endelig plassering tillates lavflyging under 1000 fot. Slik flyging skal begrenses mest mulig og tillates ikke mellom lokalitetene.
3. Det må ikke flys i nærheten av fjellsidene i omkringliggende daler. Når dato for utplasseringen planlegges, må søker ha god kontakt med villreinutvalget v/sekretær. Flyging kan bli pålagt utsatt om det er stor konflikt med villrein. I tillegg til disse vilkårene kommer standard vilkår for helikopterbruk.
4. Vedtaket er gjort etter forskrift for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark §§ 3 og 9.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Søknad om utplassering av basestasjoner i området Grøvdalen og Reppdalen - Sunndal Beitelag SA
- 2 Søknad om tillatelse til transport med helikopter for å plassere basestasjoner for telespor radiobjeller i området Grøvdalen - Reppdalen - Sunndal Beitelag SA

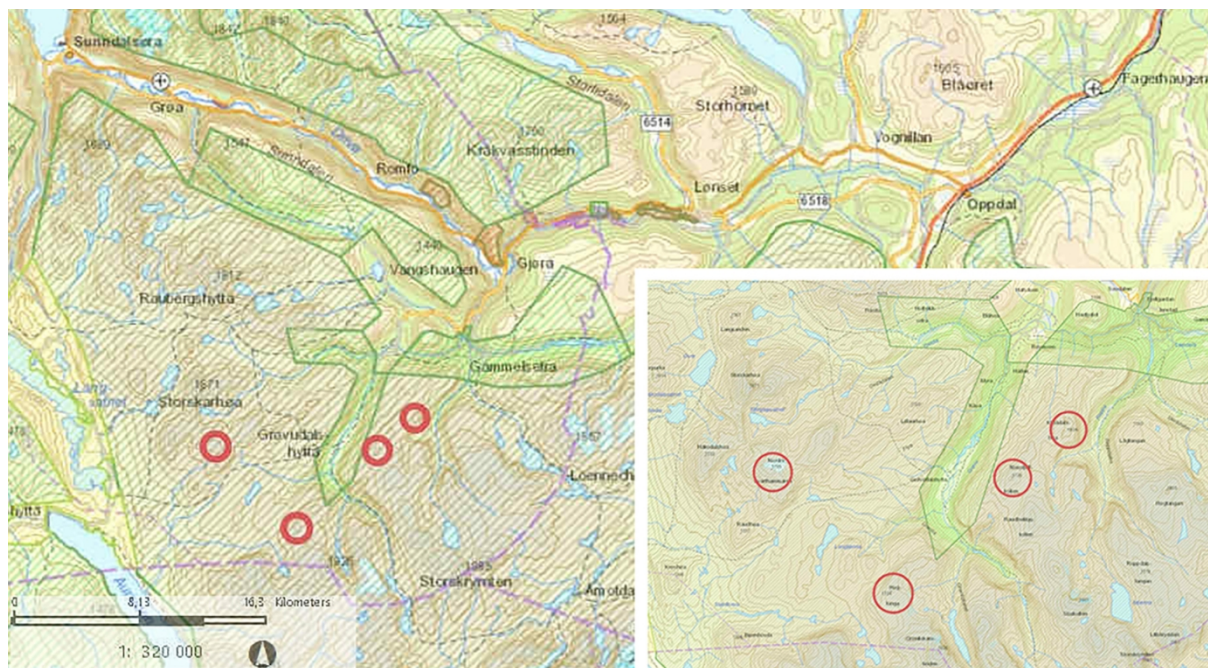
Andre dokumenter i saken

1. Naturmangfoldloven – NML, [kap. II om bærekraft...](#) og [V områdevern...](#)
2. Forskrift for [Dovre fjell-Sunndalsfjella NP...](#)
3. [Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell...](#)
4. Rundskriv om [forvaltning av verneområder...](#)
5. [Delegeringsreglement for Dovrefjell nasjonalparkstyre...](#)
6. [Horisont Snøhetta, hovedrapporten...](#)
7. Artskart.no, Naturbase, Miljødirektoratets base over sensitive arter.

Saksopplysninger

Sunndal Beitelag søker om å få sette opp tre basestasjoner for å rute signaler til/fra radiobjeller på sau videre til mobilnettet. Beitelaget ønsker tiltaket fordi radiobjellene virker for dårlig på grunn av dårlig mobildekning i området, noe som er utilfredsstillende på grunn av betydelige tap av sau til rovdyr i lagets beiteområde. Videre søker laget om å frakte stasjonene ut med helikopter.

Søknaden gjelder fire mulige plasseringer (en blir altså ikke brukt) og plassering er ikke eksakt bestemt, men er avhengig av signalstyrkemålinger ved utplassering for å finne beste plass. Det må derfor regnes med en del flyging rundt på disse fire punktene den dagen stasjonene skal utplasseres.



Kart som viser omtrentlige plasseringsalternativer for stasjonene.

Basestasjonene er ca. 2,5 m høye med et solpanel på ca. 0,3 X 1,8 m på en trefot som boltes fast i fjellet, ingen tilleggsbardunering. Bak på toppen er en boks med elektronikk og

tre korte antenner – bilde i vedlegg 1. De vil bli stående så lenge de virker, dvs. flere år. Årlig vedlikehold og tilsyn vil skje til fots.

Utsetting / flyving er planlagt i månedsskiftet juni/juli i år. er lenge før reinsjakta. Imidlertid kan Nonsfjellområdet, der de to østre plasseringene ligger, være brukt av rein på denne tida. Under kalvetellinga i 2018, som foregår på samme tid som flyging planlegges, sto eksempelvis hele stammen av fostringsdyr fra Storskrynten og nordvestover Nonsfjellet. Varmt vær vil også få reinen til å søke opp i høyden.

Hekkende rovfugl kan ha unger i reiret til ut i august, det er hekkeplasser i dalsidene i omkringliggende daler, så man må unngå å fly nær fjellsidene her.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Permanente installasjoner skal i utgangspunktet behandles av styret.

Verneformål – forskrift

Formålet med Dovrefjell – Sunndalsfjella nasjonalpark er blant annet å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og representative økosystemer og landskap og som er uten tyngre naturinngrep. Videre har formålsparagrafen i verneforskriftens § 1 en punktvis (a – h) oppramsing av verneverdier som skal tas vare på, herunder intakt høyfjellsøkosystem, biologisk mangfold med bl.a. villrein, kulturminner, urørhet, mulighet for uforstyrret enkelt friluftsliv mv.

Forskriften (§ 3, 1. ledd) forbyr alle inngrep i nasjonalparken. 2. ledd åpner for etablering av noen innretninger uten søknad, bl.a. saltstein. 3. ledd gir forvaltningsmyndigheten mulighet til å gi tillatelse til en del permanente tiltak og innretninger, blant annet

«f) ombygging og oppføring av tilsynsbuer, anlegg og innretninger, herunder gjerder og sankekvever, i regi av beitelag i forbindelse med beitebruk i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplan.»

Forskriften (§ 9, 1. ledd) forbyr landing med helikopter og også lavflyving under 300 meter (1000 for) over terreng.

§ 9, 3. ledd:

«Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

(...)

d) flyging lavere enn 300 meter over bakken i forbindelse med beitedyrleting og dyretellinger.

(...)

h) bruk av (...) luftfartøy for transport av materialer til vedlikehold, drift og byggearbeid på bygninger, anlegg og innretninger.»

(...)

Forvaltningsplan

Den har ikke retningslinjer for denne type tiltak.

Naturmangfoldloven

Alle offentlige vedtak skal vurderes etter lovens §§ 8-12. § 48 jf. § 77 1. ledd jf. verneforskriften § 11 åpner for dispensasjon til tiltak som ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være oppfylt.

Presedens

Villreinnemnda og Sunndal røde kors hjelpekorps har tidligere fått tillatelse til å sette opp lignende relestasjoner for samband på hhv. Veslhorungen i Dalsida LVO og Råstu i nasjonalparken. På Veslhorungen ble det senere gitt tillatelse til å sette opp basestasjon for nødnettsambandet.

Styret har tidligere tillatt utsetting av bl.a. foringsautomater og andre tiltak i fjellrevprosjektet. Disse kjøres ut med snøskuter og er større enn basestasjonene. Saltstein kan settes ut tuen søknad. Saltsteinautomatene har en nokså tilsvarende visuell signatur som de omsøkte basestasjonene og påvirker i tillegg et område rundt ved tråkk og gjødsling.

Vurdering

Forvalter vurderer at tiltaket kan vurderes etter verneforskriften § 3, 3. ledd f) og § 9, 3. ledd d) og h) slik at naturmangfoldloven § 48 ikke trenger å brukes. «*Beitedyrleting*» i § 9, 3.l. c) vurderes å omfatte utplassering av innretninger som trengs for å kunne bruke radiobjeller etter som fungerende bjeller en nødvendige for letingen. Selv om § 9, 3.l. h) bruker «*materialer*» må det være åpenbart at dette også omfatter prefabrikkerte innretninger og at denne kan brukes som hjemmel for å tillate helikoptertransport.

Basestasjonene vurderes som «*innretninger (...), i regi av beitelag i forbindelse med beitebruk i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplan*». Tiltaket er riktig nok ikke konkret beskrevet i forvaltningsplan, men det er så spesielt at det neppe vil fanges opp konkret uansett, med mindre det blir mer vanlig seinere. Organisert beitebruk er beskrevet i forvaltningsplanen som forutsetning for gjennomføring av forskjellige tiltak i beitenæringa.

Som inngrep betraktet er de små og som nevnt (under presedens) sammenlignbare med andre innretninger som enten et direkte tillatt, eller har fått tillatelse tidligere. Det er vanskelig å se for seg vesentlig negative effekter for verneverdiene av utplasseringen, ut over at alle slike installasjoner vil redusere inntrykket av urørthet. Samtidig er de etter alt å dømme viktige for lovlig virksomhet i nasjonalparken.

Vurderingene ut fra verneforskrift og -formål oppfyller også kravet til vurdering etter NML §§ 8-12. Andre effekter på naturen enn de som er drøftet foran, er ikke påregnelige.

Helikopterflygingen er nødvendig for utplassering, men kan komme i konflikt med villrein. Det vil være viktig at man flyr høyt over terrenget – helst høyere enn minstehøyden på 1000 fot over terrenget. Det vil være viktig med tett kontakt med de som overvåker reinen og man må være forberedt på å endre planene om det viser seg at det er villrein i området når flyging er aktuelt. Man bør videre unngå å fly nede i Grøvdalen og Reppdalen.

Forvalter tilrår at styret gir tillatelse i tråd med dette.

Sunndal Beitelag SA

Co/Kåre Langseth

Børstølvegen 140,

6600 Sunndalsøra

den 27.05.2021

Sunndal kommune, plan og næring

Tarald Thorshov,

Dovrefjell nasjonalparkstyre

Carl S. Bjurstedt

Søknad om å få plasser basestasjoner for radiobjeller til sau i Dovrefjell nasjonalpark.

Sunndal beitelag SA søker om tillatelse til å plassere basestasjoner for radiobjeller i området rundt Grøvdalen og Reppdalen for å øke dekningsgraden og effektivisere overvåkning av beitedyr i et område som er rovdyrutsatt.

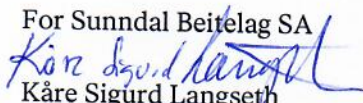
Vi tar sikte på å få flydd ut (med helikopter) og montert 3 basestasjoner i eller ved Høgtunga, Nonsfjellkollen og Kvitådalshøa. Valg av område avhenger av at det GSM signal tilgjengelig der basestasjonen blir montert. Basestasjonen er ca 2,5 meter høy med et solcellepanel på ca 0,3 x 1,8 meter, og med tre antenner på toppen. Basestasjonen boltes fast i fjell med ekspansjonsbolter, og blir stående permanent så lenge den vil være operativ og i drift.

For mere info om konseptet se facebook: <https://fb.watch/5Lfao24rZr/>

Legger også ved et bilde av basestasjonen, som gir inntrykk av størrelsen.

Beitelaget har et uttrykt ønske om å få satt dette i drift allerede i denne beitesesong, med montering i månedsskiftet juni/juli 2021. Vi ber derfor om «hurtig» behandling av denne søknaden, og hvis dere trenger ytterligere opplysning og info, så vil undertegnede og Telespor AS bistå etter beste evne.

Sunndalsøra 27.05.2021

For Sunndal Beitelag SA

Kåre Sigurd Langseth



SØKNADSSKJEMA

Skrives ut, fylles ut for hånd, sendes inn som brev eller skannes og sendes som epost.
Les først [veiledning for utfylling...](#)

Motorferdsel i utmark

For kommunene Oppdal, Tynset, Folldal, Dovre, Lesja, Rauma, Nesset, Sunndal
NB! Skjemaet må fylles ut nøyaktig. Ved mangelfull utfylling vil skjemaet bli returnert.

A) Søkers navn:	B) Søkers adresse:	C) Søkers telefonr:
Sunndal beitelag SA	co/ Kåre Langseth, Børstølvegen 140, 6600 Sunndalsøra	90687243
C3) Tidligere referanse		C2) Søkers epostadresse
		karelangseth@gmail.com

D) Jeg vil med dette søke om

- ☐ Tillatelse til sølv å foreta transport i henhold til opplysninger gitt nedenfor
☐ Tillatelse til å benytte leiekjører i henhold til opplysninger gitt nedenfor
☒ Tillatelse til å benytte fly/helikopter i henhold til opplysninger gitt nedenfor

(Tillatelse til å drive leiekjøring, dvs. ta på seg transportoppdrag for andre kan normalt kun søkes etter særskilt utlysing i kommunen, og ikke på dette skjema).

For perioden: Fra dato - til dato: 27.06.2021 - 05.07.2021 - Eller vinter ☐ sommer ☒

For året / årene: _____

For kurante formål som går igjen over flere år, kan tillatelse gis for flere år, vanligvis fire (Oppdal fem) år.

E) Skal kjøring foregå innenfor ett eller flere verneområder?

- ☐ Nei ☒ Ja, oppgi hvilket eller hvilke (se f.eks kart på [naturbase.no](#)):

F) Søknaden gjelder bruk av (sett t kryss)

☐ Snøscooter med reg. nr. _____	☐ Godkjent leiekjører, - i hvilken kommune? _____
☐ Bil med reg. nr. _____	☐ Fly, oppgi helst selskap: _____
☐ Traktor med reg. nr. _____	☒ Helikopter, oppgi helst selskap: Telespor AS leier helikopter
☐ ATV med reg. nr. _____	
☐ Motorbåt	
☐ Annet, oppgi hva, og evt. reg. nr.: _____	

G) Fører av kjøretøy/motorbåt (hvis ikke leiekjører / flyselskap):

(oppgi navn på inntil 3 personer – om søker er av disse kan det oppgis inntil 2 i tillegg)
☐ Søker?

H) Søknaden gjelder transport av (MÅ oppgis)		
☐ Ved/brensel, oppgi mengde: _____ ☐ Tyngre utstyr, oppgi hva: _____ ☐ Materialer for nybygg, tilbygg, restaurering, oppgi hva, og mengde: _____ ☐ Proviant, oppgi mengde: _____	☐ Funksjonshemmet, legg ved legeattest på eget skjema... <i>Funksjonshemming er ikke dispensasjonsgrunn i verneområder</i> ☐ Saltstein, oppgi mengde i kg: _____ ☐ Annet, oppgi hva og mengde: <u>Basestasjoner</u> Oppgi anslått behov for antall turer per år: _____ Ved søknad om å få drive leiekjøring for andre oppgis ikke mengder / antall turer Ved liten plass – sett et tall og vis til felt L) eller eget ark	
I) Søknaden gjelder transport til (MÅ oppgis)		
Gateadresse for hytte/bu/seter, om det finnes: _____ Eventuelt gnr./bnr./fnr.: _____ ☐ Seter med tradisjonell drift eller som brukes for slipp/sanking/tilsyn dyr på utmarksbeite	☐ Hytte / annet frittdshus ☐ Seter som leies ut ☐ Seter som eier benytter til fritidsformål ☐ Plasser for utlegging av saltstein ☐ I utmarksnæring (spesifiser i L) ☐ Annet (spesifiser i L)	
J) Transporten er planlagt etter følgende kjørerute (MÅ fylles ut, evt kartvedlegg):		
Beskriv kjørerute (evt. start/landingsplass, vann el for fly/helikopter og motorbåt) her – bruk stedsnavn fra kart 1:50 000 eller www.norgeskart.no . Legg gjerne ved kartutsnitt med inntegnet kjørerute (tegn f.eks. i naturbase.no og ta skjermdump). Mål skal angis entydig – adresse / matrikkelnr / koordinat. Søknad uten entydig kjørerute og mål blir returnert. Mål må oppgis entydig - med koordinat / gyldig matrikkelnr. / adresse. Se vedlagt kart. Avhengig av fjelltopper med mobildekning for å plassere basestasjoner, 3 stk.		
K) Hvilken kommune eller kommuner skal transporten foregå i		
Startkommune: <u>Sunndal</u> (skjema sendes hit) Øvrige kommuner: _____		
L) Utfyllende opplysninger		
Her fyller du inn opplysninger du mener er viktig for å behandle søknaden, men som det ikke er plass til ovenfor. Ved søknad om tillatelse til å drive leiekjøring gir du her opplysninger om hva slags utstyr du disponerer. Bruk et eget ark Formålet er å få flydd ut og montert opp basestasjoner for Telespor radiobjeller, som skal kommunisere på Lora wan nett, via basestasjon og over til mobilnett. Dette for å forbedre dekning i områder med dårlig GSM signal. Beitelaget sliter med store rovdyrtaap i området, og ønsker derfor en mere effektiv overvåkning av beitedyren.		
M) Sted:		
Sunndalsøra		
N) Dato:		
27.05.2021		
O) Underskrift:		
		

